

Стойка Здравкова • Теодора Власева
Румяна Тунева • Таня Драганова
Маргарита Врачовска

КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
И
ЛИТЕРАТУРА
ЗА 1. КЛАС

Издателска къща • Анубис •

- © Стойка Здравкова Здравкова, Теодора Ангелова Власева,
Румяна Василева Тунева-Христова, Таня Георгиева Драганова,
Маргарита Иванова Врачовска, *автори*, 2016
- © Владимир Марков Минчев, *корица и графичен дизайн*, 2016
- © Издателска къща „Анубис“ ООД, 2016

ISBN 978-619-215-030-3

СЪДЪРЖАНИЕ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОПОРИ Съвременният първокласник – какво знае и може, какво иска и как да го постигне*	5
СТРАТЕГИЧЕСКИ МОДЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В 1. КЛАС.....	16
Структура и съдържание на учебния комплект по БЕЛ	16
Началното оgramотояване – иновативни педагогически стратегии	16
Структура на буквара и учебни тетрадки 1, 2 и 3	25
Структура на читанката и на учебната тетрадка по четене	27
ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ	29
МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ.....	136
Предбуквен етап	136
Буквен етап	140
Следбуквен етап.....	195
Примерни уроци по писане	212
МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ ПО ЛИТЕРАТУРА И НА ТЕМИТЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ	218
Методически разработки на уроци в модул 1	221
Методически разработки на уроци в модул 2.....	235
Методически разработки на уроци в модул 3.....	249
Допълнително четене.....	261
МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ ПО ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ В ТЕТРАДКА № 3	275

* Разделът е разработен от М. Врачовска, психолог

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ОПОРИ

СЪВРЕМЕННИЯТ ПЪРВОКЛАСНИК – КАКВО ЗНАЕ И МОЖЕ, КАКВО ИСКА И КАК ДА ГО ПОСТИГНЕ

*Да учиш означава да откриваш онова, което вече знаеш.
Да правиш значи да показваш, че го знаеш.
Да преподаваш значи да напомняш на другите,
че те го знаят толкова добре, колкото и ти.
Всички вие сте ученици, изпълнители, учители.*

Ричард Бах

Тръгването на училище е един от ключовите периоди в живота на човек – период на преход, пораждащ нови очаквания и възможности за развитие. Той е свързан със силно вълнение и радост както за детето, така и за неговите родители, но често е съпътстван и от притеснение, дори тревога, породени от новите условия и изискванията на училището като институция. Овлаждането на новата социална роля „ученик“ може да стане бързо и безпроблемно, но понякога този процес е труден и мъчителен за подрастващия. Как ще протече той зависи от много фактори – външни (семейната среда, подготовката в детската градина, спецификата на училището) и вътрешни (училищна зрелост и готовност за училище, мотивация за учене на детето и др.)

С този раздел сме си поставили за цел да бъдем полезни на вас, учителите, в пряката ви работа с малките първокласници и техните родители. Представените теоретични постановки не претендират за изчерпателност, а по-скоро са отправна точка за конкретни предложения, идеи и подходи за взаимодействие с децата и с техните родители. В изложението конкретно сме посочили как учебниците на нашето издателство подмагат всеки аспект от развитието на ученика в 1 клас – интелектуален, емоционален, социален.

Адаптация на децата към новата училищна среда

Когато застанете пред вашия клас, виждате пъстра мозайка от деца – различни по пол, етнически и социален произход, семейна среда, с различни познания и разбирания за света, който ни заобикаля, с различен социален опит и познавателно развитие. Всяко дете е уникално и в това се крие красотата и неповторимостта на тази мозайка, изтъкана от различни детски съдби и взаимоотношения. Пред вас като учители стои задачата да сглобите отделните части. Дали

парчетата ще си паснат или ще стърчат на различни страни – зависи от вас...

Вие, учителите, сте един от основните фактори за добрата адаптация на всяко дете от класа към изискванията на новата училищна среда. Освен правилният педагогически подход другите важни фактори са атмосферата в семейството, индивидуалните особености на детето, достигнатата училищна зрелост и училищна готовност от подрастващите.

Според редица изследователи готовността на децата да бъдат ученици се определя от две основни теории:

1. Теорията за училищната зрялост – готовността се определя от степента на зрелост на определени биологични и психо-физиологически процеси, които предопределят възможностите на детето да се справи с новите училищни задължения.

2. Теорията за способностите, която разглежда тези процеси като резултат от взаимодействието на детето със заобикалящата го среда, главно семейството, детската градина, училището със своите изисквания“. (5, стр. 29)

„Готовността за училище е сложен комплекс от психофизически, физиологически, познавателни и социални фактори и предпоставки, наличието на които прави възможно успешното обучение на децата в първия клас на училището“. (5, стр. 29)

Готовността за училище е комплексен феномен, който има различни аспекти – интелектуално-познавателен, емоционално-волеви и социално-поведенчески. Учените са установили, че в повечето култури подрастващите достигат училищна зрелост и готовност за училище на 6 – 7 годишна възраст. Има общи характеристики, описващи малчуганите, постъпващи в първи клас, които авторите на учебния комплект за 1 клас са взели пред вид при разработката на учебниците и помагалата.

Възрастова характеристика на децата на 6 – 7 години

Общи характеристики на първокласника	Възрастови особености	
1. Физическо развитие; ориентация в пространството	<p>В този период организмът съзрява, настъпват съществени изменения в строежа и функциите на отделните органи и системи. Телесната конструкция и стойка преминава от „детски“ в „ученически“ тип. Ядрата на китката на ръката се вкостяват, усъвършенства се фината моторика на китката на ръката. Двигателната дейност става по-координирана. Детето започва активно да управлява своята моторика. Усъвършенства се дейността на мозъка. Развива се най-младият отдел – кората на големите мозъчни полукълба. Във функционално отношение укрепват анализаторите.</p>	
2. Възприятие и памет	<p>Възприятията се усъвършенстват и систематизират, разширяват обхвата си. Формира се качеството наблюдателност. Развиват се паметовите процеси запомняне, съхранение и възпроизвеждане и връзката между тях. Увеличава се значението на словесно-логическата памет, но все още преобладава нагледно-образната. Децата лесно запомнят ярки събития, емоционално наситени разкази, приказки, картини, конкретни предмети, лица, факти. (1, стр. 6)</p>	
3. Мислене и въображение	<p>В познавателната дейност на 7 год. ученик са на лице както нагледно-действено и нагледно-образно, така и словесно-логическо мислене, което интензивно се развива през този период. Децата могат да планират дейността си, да проявят самостоятелни умствени действия, съответстващи на задачата. Могат да изразят критично отношение по определен проблем. Въображението е богато, но в повечето случаи възпроизвеждащо, по-рядко творческо. Продължителното гледане на телевизия, филми и игрите на компютъра без контрол не способстват за развитие на въображението, а превръщат децата в пасивни реципиенти на поднесени наготово информация и образи.</p>	

Препоръки към учителя	Как учебниците способстват за оптимално развитие на детето
<p>Да поддържа умерено темпо на преподаване, физическо натоварване и активност, да осигурява възможност не само в междучасията, но и в отделни моменти от урока децата да се раздвижат, целенасочено да изразходват енергията си чрез подходящи игри и упражнения</p> <p>Да инициира дейности на децата за ориентация в пространството – физическо и на листа.</p> <p>Да знае, че сериозните нарушения в пространствената ориентация могат да бъдат симптом за наличие на дислексия. В тези случаи своевременно да се информират родителите и да се потърси консултация със специалист. В класната стая може да се направи кът/ шкафче, където всяко дете да оставя част от учебниците и тетрадките си, което ще олекоти раницата му.</p>	<p>Учебниците отговарят на всички ергономични и екологични изисквания; напечатани са на олекотена хартия, оптимално е използвано пространството на листа с цел минимизиране на обема им. Има стройна логика в организацията на учебното съдържание, която позволява бърза и точна ориентация в пространството на листа, съобразена с възрастта на ученика. Всички илюстрации на хора/деца, които закусват/хранят се са с плодове, зеленчуци и храна, съобразена с изискванията за рационално хранене и правилно физическо развитие.</p>
<p>Да използва подходи и средства, чрез които се активизират повече анализатори у ученика – зрителин, слухов, кинестетичен.</p> <p>Да представя информацията по различни начини с повече повторения като подпомага развитието не само на механичната, но и на смисловата памет.</p> <p>Да обяснява чрез конкретизиране и онагледяване.</p> <p>Да използва интерактивни методи и подходи и дигиталните технологии.</p>	<p>Илюстрациите в учебниците са цветни, интересни, красиви. Картинките са раздвижени, весели, със ситуации, близки до възрастта и опита на децата, заинтригуващи, поддкнящи ги към активна работа по задачата и/или текста. Разположението и съотношението на текст и картинки е добре премислено. Големината и шрифтът на текстовете са съобразени с възможностите на 7-годишните за възприемане и запомняне. В повечето уроци има препратка към електронен ресурс (чрез Мишока Е). Има цветови обозначения на типовете уроци, което улеснява не само учителя, но е добър ориентир и за учениците. Има единна структура в оформлението.</p>
<p>Да създава условия и да дава задачи за определяне на основни признаци и връзки между обекти и/или явления; детето да изработва план/да планира изпълнението на определена задача, което е предпоставка за последващо планиране на цялостната му учебна дейност.</p> <p>Системно да обяснява на учениците разликата между реално и въображаемо. „Децата винаги са смесвали фантазното и реалното, но инвазията на електронните медии, разрастващият се виртуален свят правят различаването между „действително“ и „недействително“ доста по-сложно“ (2, стр.20). От тази гледна точка изключителна е отговорността на учителите и родителите да помогнат на децата да се ориентират кое е „тук“ и „сега“ и кое е във виртуалното измерение на един въображаем свят.</p>	<p>Всички учебници предоставят възможност за развитие на символната функция чрез знаци, пиктограми, емотикони, обозначаващи определен вид дейност. Чрез тях учениците могат бързо да се ориентират във вида дейност, която им предстои. В комплекта по математика има разнообразни и интересни логически задачи и игри, задачи за класификация и серияция с различна степен на трудност. Букварът и читанката запознават децата с невероятни фантазни герои и ситуации, които провокират въображението и са стимул за активно учене. Учебният комплект по околна среда провокира учителите и учениците с нестандартни изследователски и творчески задачи.</p> <p>Организацията на уроците в целия учебен комплект предполага безпроблемна ориентация на ученика в пространството на листа – по вертикал, по хоризонтал и ляво – дясно.</p>

Общи характеристики на първокласника	Възрастови особености	
4. Внимание	<p>В тази възраст вниманието все още лесно се отвлича и превключва. Ярките, големи и подвижни предмети лесно привличат подрастващите. Все още процесите на възбуждане преобладават над тези на задържане, но постепенно започва да расте делът на задръжните процеси, което дава възможност на ученика по-продължително да работи по определена тема/ задача. Изследванията показват, че през новото хилядолетие расте броят на децата с дефицит на внимание.</p>	
5. Речево развитие, четене и писане	<p>Децата могат да правят фонеман анализ на думи – база за безпроблемно овладяване на четенето и писането. Практически различават дума, сричка, изречение. Фината моторика на ръката е добре развита и детето може да се научи да пише. В 1. клас немалко деца сливат подобни букви, пишат някои букви и/или цифри огледално, неправилно изписват части от букви и/или цифри. Вече е категорично ясно коя е водещата ръка.</p>	
6. Нравствено развитие	<p>Това е възрастта, в която настъпват значими промени в нравствената сфера на децата – развива се чувството за дълг, за отговорност, за собствено достойнство. Разбирането на учениците за това кое е нравствено и кое не се развива и задълбочава. Нравствените понятия винаги включват момент на оценка и тя като правило в тази възраст е полярна – напр. добър, честен, смел – положителна; мързелив, зъл – отрицателна.</p>	

Препоръки към учителя	Как учебниците способстват за оптимално развитие на детето
<p>Да не оставя децата продължително време да бъдат пасивни слушатели и/или наблюдатели, а да ги ангажира пряко в учебния процес.</p> <p>Да ги приучи внимателно да слушат задачата, да се увери, че са разбрали какво трябва да правят и след това да започнат работа.</p> <p>Да използва прости, но ефективни за възрастта техники за съсредоточаване и устойчивост на вниманието.</p>	<p>Страниците не са претрупани, а концептуално организирани – важните обекти са в центъра в по-ярък цвят, а второстепенните са по-малки и по-бледи. В комплекта по математика има много задачи, изискващи наблюдателност, съсредоточаване, диференциране.</p>
<p>Стимулиране развитието на фината моторика, задаване темпо на писане, съобразено с възможностите на учениците.</p> <p>Когато е необходимо, да помагат повече на децата с водеща лява ръка (защото светът е орзнизирани за десноръки), но да не правят опити да приучват детето да смени ръката.</p> <p>Това е период с голям риск от гръбначни изкривявания, затова е нужно да изискват малкият ученик правилно да седи на чина.</p>	<p>В буквара всяка буква, която се изучава, е изписана в горния ляв ъгъл на лява страница – главна и малка печатна и под тях – главна и малка ръкописна, написани в част от тетрадка с тесни и широки редове. Така децата и родителите виждат как точно са разположени частите на буквите на реда според съвременните изисквания. Под тях във вертикал е дадена същата буква, написана по различни начини – така, както учениците могат да я срещнат в книжки, надписи, етикети и т.н. – и да знаят, че това са различни варианти на една и съща буква. Това е важно с оглед практическото усвояване и прилагане на езика – четене и разбиране на различни текстове с различен шрифт в различни ситуации. Същият подход е приложен и за цифрите на числата от 0 до 10 в учебника по математика. Алгоритъмът, предложен в читанката, за приучване на децата да четат с разбиране, е новаторски – въведени са предтекстова, текстова и следтекстова фаза при запознаването и усвояването на дад. литературно произведение. Задачите след текста способстват за изграждане умение за четене с разбиране. В буквара и в чинаката има разнообразни задачи за усвояване на четенето с разбиране – свързване на думи с картинки или макет на дума със съответната картинка. Даден е речник на по-рядко срещаните думи в българския език.</p>
<p>Да осигурява време и пространство за обсъждане постъпките както на литературни герои, така и на реални личности, да подпомага децата в търсенето и представянето на аргументи, насърчаване на добрите, обществено-приемливи изяви, придружени със съответното емоционално преживяване. Да бъде чувствителен към прояви на т. нар. нравствен формализъм, което е много опасно в тази възраст.</p>	<p>В буквара, читанката и околния свят са предложени много текстове, базирани на нравствени категории – доброта, честност, справедливост, подкрепа и др., в редица случаи пред учениците са поставени нравствени дилеми, те са в ситуация на избор, а това е повод за размисъл и дискусия кое е ценно и значимо в живота.</p>

Общи характеристики на първокласника	Възрастови особености	
7. Емоционално развитие; емоционална интелигентност	<p>Развитието на емоц. интелигентност започва още с раждането и продължава до края на жизнения ни път. Но то е особено важно в начална училищна възраст, когато светът се открива пред детето все по-богат и разнолик и то все по-самостоятелно започва да се ориентира. Емоц интелигентност обхваща пет основни области (10, стр. 68,69): 1.Познаване на собствените ни емоции. Способността ни да наблюдаваме и определим чувствата си във всеки един момент е от особена важност за себепознанието. 2. Управление на емоциите. Контролът върху чувствата и изразяването им в адекватна форма е умение, което е тясно свързано със самоосъзнатостта. 3. Умения за самостоятелно мотивиране. Мобилизацията на емоциите за дадена цел е изключително важна за вниманието, личната мотивация и творческите сили. 4. Признаване на емоциите на другите. Емпатията (умението да разбираме чувствата на другите и да съпреживяваме) е може би най-основната човешка способност.У децата чувството на емпатия е заложено изначално. Те чувстват кой ги обича и действително рядко грешат. Затова главният формиращ фактор за развитието на емпатия са добрите взаимоотношения между значимите възрастни и между връстниците, в които детето се включва. 5. Стабилни връзки. Изкуството на връзката до голяма степен предполага умение да управляваме емоциите на другите.</p> <p>Ниските нива на емоционална компетентност водят до изолация или социални проблеми,тревожност и депресия, проблем с вниманието и/или мисленето, агресивно поведение (10, стр. 315).</p>	
8. Личностно развитие	<p>Това е период на изграждане на адекватна самооценка и мотивация за постижения. Малкият ученик започва все по-обективно да оценява своите знания, умения и поведенчески реакции. Развива се умението за рефлексия – детето вече може да анализира собствените си действия, съпоставяйки ги с тези на връстниците. На тази възраст подрствашите разбират, че „някой може повече от мен“, че някой постига по-добри резултати с по-малко усилия и обратно. Това откритие може да породи болезнени преживявания в много деца и да ги постави пред дилемата да се научат да полагат системни волеви усилия за учебен труд и довършване на започнатото докрай или да търсят други начини за изява (за жалост не винаги обществено приемливи). Важно е да бъде поодържан социалния статус и самоуважението на всеки ученик в класа.</p>	

Препоръки към учителя	Как учебниците способстват за оптимално развитие на детето
<p>Препоръки към учителя: в доклада на Световната банка от м. януари 2016 год. (8) основният акцент е поставен върху значението на социално-емоционалните умения за трудовата реализация в България. За съжаление се отчита, че равнището на тези умения у възрастното население е незадоволително. Затова е необходимо целенасочено да се работи за тяхното развитие още от детска възраст. У учениците да бъдат изградени умения за (Голман) идентификация и назоваване на чувствата, изразяване на чувствата, оценка на интензивността на чувствата, управление на чувствата, осъзнаване на разликата между чувства и действия. (10, стр. 349)</p> <p>Учителите да помагат на децата правилно да разчитат социални и емоционални сигнали, да ги научат да изслушват, да приемат гледната точка на другите и да разбират кое поведение е приемливо в дад. ситуация; да контролират емоциите си; да имат устойчивост и търпение за отлагане на възнаграждението; увереност, че могат да се сприятеляват и да запазват приятелствата си. Всяка сутрин първата задача на учителя е да направи „емоционална снимка“ на класа като използва различни техники – скали на настроението, емотикони, игра със цветове (топли и студени) и др.</p>	<p>В учебниците преобладават текстове и картинки, предизвикващи оптимистично, ведро настроение и мобилизиращи учениците за учебен труд. Изключително внимание е отделено на емоционалния израз на нарисованите персонажи – да бъде в съответствие с чувствата, породени от текста или темата. Това важи с особена сила за учебника по музика, където едно изкуство (музиката) е представено/ пресъздадено чрез изразните средства на друго изкуство – рисунката, илюстрацията – и е постигнато великолепно. Но трябва да бъдем особено внимателни, защото въздействието и начина на възприемане на едно произведение (музикално, картина или текст) е твърде субективно и в различните хора предизвиква различни емоции. Детето има право да изпитва противоположни чувства на тези, които произведението обичайно поражда, и учителят е длъжен да уважи/да приеме тези чувства и да отреагира адекватно. Важно е подрастващият да бъде изслушан, и учителят да има готовност да даде подходящо обяснение. Обратното е изключително травмиращо за детето – за самочувствието, самооценката му, за позицията му в класа. Пример: В читанката при изучаването на стихотворението „Най-добрата люлка“ на Петя Йорданова има въпрос: „Как се почувства ти, докато четеш стихотворението?“ Да си представим как ще се почувстват децата от непълни семейства, децата, чийто родители са далеч от тях, децата, отглеждани от баба и дядо ... и не могат да стиснат ръцете и на двамата си родители. Ако в класа има такива деца, учителят може да очаква и отговори „Почувствах се тъжен, мъчно ми е...“. Това е в сила не само за посоченото стихотворение, но и за всички произведения, които предполагат радостно, оптимистично настроение, а някои деца ги приемат/преживяват по различен начин. Чувствата им трябва да бъдат уважени.</p>
<p>В тази възраст учителят е най-значимата фигура за детето и неговата оценка е много важна. Да не се допуска етикетирание на учениците; да се оценява определено действие, постъпка, задача, а не личността на детето. Да бъде подкрепен стремежът към постижения, а не страхът от неуспех. Детето да не се страхува, че може да сгреша; да му се обясни, че понятието „ученик“ произхожда от „уча се“, а който се учи има право, може и да сгреша. В това няма нищо лошо. Лошо е, когато не правиш нищо. Тогава няма да греша, но и няма да се научиш. Затова важно е учениците да бъдат активни.</p>	<p>Всички учебници са изпълнени с толерантни ситуации на взаимоотношения както между връстници, така и между деца и възрастни.</p> <p>В учебника по околна среда има казуси за малчугани, попаднали в проблемни ситуации. Решаването на такива казуси и ролевото проиграване на ситуацията е много важно за формиране на асертивно поведение у подрастващите.</p>

Общи характеристики на първокласника	Възrastови особености	
9. Общувaне, стил на общувaне и сътрудничество	<p>В начална училищна възраст започват да се изграждат качества, които могат да се формират само сред връстници – съдействие, съревнование, съчувствие. Приятелствата са все още ситуативни – по пол, съседство, но вече започва и изграждане на приятелства по интереси – напр. даден спорт, изкуство или др. У подрастващите се формират умения за сътрудничество, те могат да работят и да взаимодействат като спазват определени правила. Характерно е, че в повечето случаи децата са по-критични към връстниците си, отколкото към собственото си поведение. Един от най-добрите подходи за изграждане на умения за сътрудничество е работата по групи.</p>	
10. Усвояване на новата социална роля „ученик“	<p>Стремежът към учене е типичен за целия период 1 – 4 клас. В началото той е свързан с външните атрибути на ролята и по-привлекателното положение на ученика в сравнение с детето в детската градина. Много бързо, обаче, тази устременост към външното, парадното изчезва и се замества от интерес към самото учене. Осъществява се смяна на водещия тип дейност – от игра към учене, т.е. постепенно ученето се превръща в потребност и чрез него се осъществява развитието на всички психични свойства и качества на личността (7, стр. 42)</p>	

Препоръки към учителя	Как учебниците способстват за оптимално развитие на детето
<p>Въвеждането на правила, насочващи социалните взаимодействия в класа, е важно да се случи още в началото на учебната година. Да се наложи етикет на общуване (припомняне и използване на „вълшебните думички“ „заповядай“, „благодаря“, „моля“....)</p> <p>Необходимо е правилата да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Съобразени и да произтичат от Правилника за вътрешния ред на училището и други нормативни документи; – Изработени съвместно от учителя и учениците; – Конкретни, ясни и точни; – Формулирни като утвърдителни съждения с позитивно съдържание, напр. „Винаги вдигам ръка, когато искам да кажа нещо“; – Поставени на видно място в класната стая. <p>При организиране на работа по групи е необходимо в началото учителят да структурира и направлява взаимодействията в тях. Да се намесва по-активно докато децата усвоят този начин на работа – да дава ясни и конкретни указания, да посочва точни времеви граници, да обясни какъв продукт се очаква от груповата работа и как той ще бъде представен пред класа. За да се случи всичко това е необходимо самият учител да притежава умения за работа в група и екип, да не се страхува от нетрадиционни и оригинални решения, да бъде творец.</p>	<p>Учебниците и учебните тетрадки осигуряват възможност за развитие потенциала на всяко дете съобразно възможностите му чрез самостоятелна работа, наблюдение, проучване, изследователска дейност. Заложени са задачи и дейности, в които се предвижда работа в група, изработване на общ продукт и представянето му, посредством което децата ще развият умения да се изслушват, да приемат мнението на другия, да разработят обща идея и да я реализират; а това поставя основата на работата в екип, разпределение на ролите в екипа, отговорност за довеждане до край на започнатото. Това важи в най-голяма степен за учебния комплект по околната среда, в който посоченото по-горе е заложено като подход за работа и е направено наистина добре.</p>
<p>Да знае, че има различни стилове на учене и те се проявяват още в 1 клас. Хората се делят на няколко групи в зависимост от преобладаващият анализатор за приемане и преработка на информацията. Затова е важно учителят да предлага разнообразни технологии за учене, които са гарант за оптимално развитие потенциала на всеки ученик. Но най-важното в 1 клас е не толкова какво децата ще научат, а да се научат да учат – да изградят навици за учебен труд и самостоятелно учене. Да се засили мотивацията и увереността на децата и да укрепне самочувствието им, че навлизат в един сложен, но много привлекателен свят – светът на знанието, които те ще завладеят успешно.</p>	<p>Знанията се упражняват и затвърждават чрез различни игри (учене чрез игра), подходящи за възрастта и опита на децата. В учебниците всеки първокласник може да немери себе си – тук има и момичета, и момчета; има деца с различен етнически произход. Те са с имена на българчета, турчета, ромчета и на други етноси. Те са с различен цвят на кожата. Някои са със заболяване и затова са в инвалидни колички, но са включени в дейностите наравно с останалите. Това е реалният (или желаният?) свят на първокласника и той може да бъде преоткрит в учебния комплект на издателството.</p>

Различният ученик

Всяко дете е различно, защото е уникално. Дори и еднояйчните близнаци, колкото и да си приличат, имат съществени различия. Нашият свят е красив, защото е многолик и разнообразен. Но сега ще стане дума за тези „различни“ ученици, при които за жалост все още действа стигмата на общественото неприемане, които трябва добре да познаваме и разбираме, за да успеем реално да включим в живота на класа.

Кои ученици най-често определяме като различни:

– Деца с поведенчески проблеми – агресивни прояви, с хиперактивност и дефицит на внимание (13);

– Деца със специални образователни потребности (3) – със задръжки в развитието, с хронични заболявания, с двигателни разстройства и соматични увреждания, с аутизъм и смущения в концентрацията на вниманието, със зрителни разстройства, със слухови разстройства

– Деца със специфични обучителни трудности – с ранно езиково недоразвитие, което се проявява в училищна възраст с нарушения при четене и писане; с разстройства в училищните умения – дислексия, дисграфия, дискалкулія (обективно се диагностицират във възрастта 8-9 години).

– Надарените деца – „Често децата-чудо имат предимущества и недостатъци, които съпровождат изключителния им статут в живота – те може да са в състояние да работят ефективно с хора много по-възрастни от тях, но може да срещат трудности в общуването с връстниците си“ (9, стр. 41)

Уважаеми учители, вие не можете и не сте длъжни да бъдете специалисти по всичко. Но много често вие сте първите, които забелязват проблем в развитието на даден ученик. Необходимо е своевременно да се обърнете към специалистите във вашето училище – педагогически съветник, психолог, логопед, ресурсен учител, медицинските специалисти и не на последно място – да уведомите родителите. Днес в голяма част от българските училища за съжаление няма такива специалисти, но новият закон за предучилищно и училищно образование, който влиза в сила от 2016/17 уч. година предвижда подобряване качеството на този тип услуги в учебните заведения. Създават се условия за сформирани екипи за работа с различните деца. Качеството на екипната работа на специалистите зависи както от професионалната им подготовка, така и от координацията между тях самите и вас, учителите. Ако и родителите на тези деца бъдат включени като партньори в работата, тогава шансът за успех нараства многократно.

В учебниците на нашето издателство е спазен принципът за подреждане на задачите от лесно към трудно, което е в помощ както на учителите, така и на другите специалисти и родителите при работа с „различни“ ученици.

„Можем да оприличим децата на активни изследователи на всичко ново и затова е необходимо така да се изгражда учебният процес, че да има характер

на пътешествие в неизвестна страна, където на всяка крачка ги очакват удивителни открития. Ученето само трябва да носи награда за труда под формата на получавани нови знания, а не оценки.“ (8, стр. 15)

Работа с родителите

На практика нашата образователна система е изградена около модела на традиционното българско семейство. Семейството на 21 век е много по-различно от това на 20 век и вие като учители трябва най-напред да отчетете този факт. В учебниците за 1 клас е развита идеята, че има различни семейства, но важното е между членовете им да има обич, уважение, разбирателство и подкрепа.

От вас, учителите, и от училището като институция зависи дали ще успеете да привлечете родителите като партньори и да заработите по формулата „аз печеля – ти печелш“ (в противовес на „аз печеля – ти губиш“ или „аз губя – ти печелиш“). Противопоставянето на родители и учители води до проблеми в развитието на детето. В 1 клас учителят се превръща в най-значимият възрастен за детето, родителите като правило остават на втори план. Противоречивите изисквания от страна на значимите възрастни объркват подрастващия, пречат му да изгради собствена система от правила и ценности, поражда етичен конфликт у него и той може да „отговори“ както с изолация (затваряне в себе си), така и с реакции на другия полюс – агресия. Реплики от рода на: „Остави я госпожата, тя нищо не разбира от ...“ или „Ти нямаш ли родители, че отново си забравил/а за...“ са недопустими, но за жалост присъстват в нашето ежедневие.

Често процесът на адаптация към класа и училището, а отгук и социализацията на малкия първокласник се затруднява от самите родители, които очакват към тяхното дете да се отнасят като към „специално“ и то да се чувства такова. Затова е важно още на първата среща с родителите да бъдат запознати с правилата на класа, препоръчително е съвместно да бъдат обсъдени и приети правила за взаимодействие между деца, родители и учители, които да регламентират важни неща – облеклото на децата в училище, спорните екипи, телефоните, джобните пари, своевременна обрратна връзка и др.

Откритото общуване и обсъждане на всички въпроси, свързани с децата, способстват за изграждане на доверие и подкрепа от страна на повечето родители. Включването на родителите в общи празници, спортни, чествания, зелени училища и екскурзии, почистване и реновиране на класната стая ги прави реална част от живота на класа.

Някои родители поставят нереалистични цели пред децата си. А децата в стремежа си да отговорят на родителските изисквания (за да бъдат обичани) стават неспокойни и несигурни – непрекъснато търсят подкрепата и одобрението на учителя. Това е симптом за изграждане у подрастващия по-скоро на

страх от неуспеха отколкото на стремеж към постижения. Немалко родители в стремежа си да помогнат на сина/дъщеря си правят нещата вместо тях – пишат домашни, рисуват, моделират, без да си дават сметка, че по този начин изграждат у детето си т. нар. „научена безпомощност“. Това е много опасна тенденция при част от децата с амбициозни родители, която учителите трябва да отчитат и доколкото е възможно да се опитат да балансират.

Нека не забравяме – децата са щастливи – усмихнати, спокойни, удовлетворени – когато са обичани от всички нас – родители, учители, общество. Любова е в състояние да направи това, което нищо друго не може да направи.

Правила за позитивно възпитание

1. Изисквайте правилата на класа да бъдат спазвани от всички ученици.
2. Уеднаквете стратегиите на възпитание – в семейството; между семейството и училището.
3. Създайте лишена от напрежение обстановка, където да цари взаимно разбирателство и уважение.
4. Бъдете внимателни към емоциите и чувствата на детето, контролирайте собствените си емоции.
5. Дисциплинирайте позитивно – чрез послания за нещата, които трябва да се вършат. Напр. „Внимателно разгледайте книжките и после ги подредете“ вместо „Не късайте книжките и не ги разхвърляйте“.
6. Възлагайте изпълними задачи и поощрявайте вложените усилия.
7. Дозирайте забраните и ограниченията. Те имат смисъл само когато предварително са добре премислени и наистина са необходими.
8. Привличайте вниманието на ученик, който нарушава дисциплината, чрез поставяне на някаква задача, а не чрез забрани.
9. Изберете заедно с децата любими герои (литературни или реални), на които те ще се стремят да подражават.
10. Поощрявайте детето за конкретни постъпки веднага след като е направило нещо хубаво.
11. Прилагайте адекватни, справедливи санкции, произтичащи от правилата на класа. Налагайте санкциите веднага, не с отлагане.
12. Не унижавайте подрастващия, не му се подигравайте, не се отнасяйте снизходително към него.
13. Физическите наказания са недопустими
14. Научете подрастващите, че последствията са за сметка на направения белята: „Който разхвърля, той оправя“.
15. Не сравнявайте учениците помежду им, а оценявайте собствения им напредък.
16. Оценявайте конкретната постъпка (постижение или неуспех), а не личността на детето; не етикетирайте.
17. Мотивирайте учениците да се занимават със спорт и/или изкуства.

Използвана литература:

1. Асоциация Родители, Добре дошли в 1 клас. Наръчник за родители, 2015.
2. Ауденховън Нико ван, Вазир Р., Нововъзникващи потребности на децата. Изследване, Фондация „Свободна и демократична България“, С., 2007.
3. Баева М., Педагогика на интегрирането, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2007.
4. Батоева Д., Бижков Г. и др., Насоки за диагностика готовността на децата за училище, МОИТ, С., 1996.
5. Бижков Г, Стоянова Ф., Тест за диагностика на готовността на децата за училище. Книга за учителя, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2004.
6. Врачовска М., Изграждане на система за взаимодействие на деца, родители и учители в ОДЗ 8 „Таврия“ – София, сп. „Предучилищно възпитание“, бр. 4/2011.
7. Вълва В. и колектив, Устойчиво развитие. Книга за учителя – начален етап, Център „Отворено образование“, С. 2001.
8. Вълчев Р. и колектив, Образование за демократично гражданство. Книга за учителя – начален курс, Център „Отворено образование“, С., 2003.
9. Гарднър Х. Нова теория за интелигентността. Множествените интелигентности на 21. век, Сиела, С., 2004.
10. Голман Д. Емоционалната интелигентност, Изток – Запад, 2011.
11. Значение на уменията за трудовата реализация в България. Отношението между познавателните и социално-емоционалните умения и реализацията на пазара на труда, The World Bank, януари 2016.
12. Ключови компетентности. Европейска референтна рамка, МОИТ, С., 2007.
13. Манова М., Хиперактивното дете. Практическо ръководство за разбиране и терапия на деца със синдром на дефицит на вниманието и хиперактивност, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, С., 2011.

СТРАТЕГИЧЕСКИ МОДЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В 1. КЛАС

Структура и съдържание на учебния комплект по БЕЛ

Учебният предмет български език и литература изгражда основополагащи знания в контекста на единното формиране на ключовите компетентности и е пряко свързан с постигането на функционална грамотност, необходима за социална реализация и учене през целия живот.

В Книгата за учителя са представени основните акценти в авторските виждания за методиката на работа по български език и литература в първи клас в съответствие с новата учебна документация, както и средствата за тяхното реализиране. Разкриват се иновативните възможности на новия учебен комплект за реализиране на един модерен интерактивен образователен процес с нов тип ориентация – компетентностна.

Учебният комплект по български език и литература за първи клас включва:

1. Буквар
2. Читанка
3. Тетрадка № 1 – по писане, за предбуквения етап
4. Тетрадка № 2 – по писане, за буквения етап
5. Тетрадка № 3 – по български език, за следбуквения етап
6. Тетрадка по четене (към читанката)

Началното ограмотяване – иновативни педагогически стратегии

Началното ограмотяване заема основна част от обучението по български език и литература по учебната програма на МОН за първи клас (2016 год.). В предлагания от нас учебен комплект то се реализира в рамките на 3 седмици предбуквен етап – подготовка за обучение в начална грамотност, и 23 седмици буквен етап – същинско обучение по начална грамотност.

Обновяването и пренасочването на образователния модел по четене и писане отразява заложените проекции в новите нормативни документи, подчинени на идеята за единно формиране на ключовите компетентности и на основното изискване на обучението по български език и литература **за постигане на базовото равнище на грамотността като ключова компетентност** за ученика в динамично развиващия се съвременен информационен век.

В отговор на това авторският екип създаде един нов модел на обучение по начална грамотност, повлиян от идеите за личностно ориентиран интерактивен образователен процес и структуриран в съответствие с най-модерните методически постановки за качествено формиране на компетентностите за четене и писане. Този модел е разработен на базата на дългогодишните ни задълбочени теоретични проучвания и на собствения ни практически опит в сферата на ограмотяването. Основава се на въвеждането на компетентностния подход за модернизиране на теорията и практиката на обучението по четене и писане.

Целта на учебния комплект в частта му начално ограмотяване е да се постигне такова базово равнище на начална грамотност от първокласниците, което да бъде ключова предпоставка за осъществяване на „единния езиков и литературен образователен процес в началния етап на обучение“ и надежна база за овладяване на функционалната грамотност (доколкото четенето и писането стават за ученика средство за учене), за да се гарантира впоследствие успешно учене през целия живот.

КОНЦЕПТУАЛНА ПРОМЯНА В ПОДХОДА ЗА ИНТЕРАКТИВНО И ФУНКЦИОНАЛНО ОГРАМОТЯВАНЕ В РАЗВИВАЩА УЧЕБНА СРЕДА

За постигане на целите в учебния комплект за начално огромотяване на първокласниците се реализират същностни промени в следните две посоки:

1. Постигане на активно учене в четене и писане с оптимално разгръщане на личностния творчески потенциал на ученика;

2. Максимално внедряване на комуникативна насоченост на обучението по четене и писане и проектиране на овладяването им като социо-културни феномени, като две нови форми за опосредствено общуване, които значително разширяват комуникативните компетентности на детето и възможностите му за взаимодействие със света.

По този начин учебният ни комплект отразява новата образователна парадигма за обучение в начална грамотност, насочена към детето и отговаря на изискването за нов тип ориентация на обучението по четене и писане – компетентностна.

1. Как букварът и учебните тетрадки способстват за оптимално постигане на активно учене в четене и писане? По какъв начин създават развиваща интерактивна учебна среда, необходима за това?

• Като предлагат нов тип организация на четивния материал и нова ориентация на учебните задачи за упражняване в четене, които изискват и провокират детето активно да взаимодейства с елементите на грамотността (интонира звукове по дадени графични модели на думи, образуват думи за четене по дадени срички, моделират и трансформират думи, прогнозира думи по дадени графични модели и част от буквите с нагледна опора, пренамира думи за четене в игрословици и кръстословици, свързват думи с картини, за да покажат, че са прочели вярно, допълват изречения и стихчета с подходящи думи и ги четат и т. н.

По този начин четивният материал не се дава изцяло в готов вид, а учениците активно участват в доизграждането му чрез нагледно-действени процедури и четат. Подобен вид упражнения за четене могат да се намерят почти на всяка страница на буквара: на с. 27 преоткриват думи, названия на плодове по звуко-буквени модели и картинки: откриват четири думи по един и същ звуко-буквен модел: мама, маса, ваза, чаша (а а); на с. 37 образуват и четат пет имена, като свързват дадени срички, на с. 47 намират шест думи в игрословица, на с. 51 прочитат пет думи, попълвайки новата буква я, на с. 59 откриват и прочитат шест названия на ястия по дадена „супа от букви“, на с. 66 откриват „дума в дума“ – пет имена на животни (оса, елен, рак, омар, кит) в написани думи (коса, зелен, крак, комар, китка) и т. н.

• Чрез процесуално представяне и визуализиране с интересна методическа процедура („дъги за четене на срички“) на всяка страница в буквара, в урока за нови знания е даден механизмът за прочитане на отворени и затворени срички.

• С помощта на занимателни игрови упражнения, се стимулира интерес и активност в четенето („четене с игра“) и се предизвикват децата да разширяват практическия си опит за прилагане на придобитите компетентности за четене в игрова ситуация. Ето някои от тях: четене чрез игрословици (с. 31, 47), четене в игра със зарчета „Кой ще мине?“ (с.35), четене чрез кръстословици (с. 43, 80, 88), четене на верижки от думи (с. 66), четене на стълбички от думи с преобразуване (с. 38), четене на „вълшебни думи“ (с. 66), четене с игрова мотивация – „Сляпа баба“ (с. 96), „Криеница“ (с. 97), броилки (с. 97), „Лети ли?“ (с. 67), четене в лабиринти – по лабиринта открий какво работи моят татко (с. 95), четене на небивалица – „Ала-бала“ /с. 111/ и т. н.

С посочените упражнения в буквара учениците изпитват радост, забавляват се при четене, трудните неща стават желани и лесни за изпълнение, тъй като съответстват на детската природа. Включването на учениците в „четене с игра“ активира платформата за интерактивно учене в игрови ситуации чрез преживяване, базиране на собствен опит и решаване на проблеми, които игровите форми на работа поддържат. Чрез тях детето се възприема като участник в играта и всяка стъпка в прочитането за него е лично значима.

• Използват се игрови герои (Моливка, Гумичко, Мишокът Е) като помощници на детето в четенето и писането. Те му партнират, провокират го за четене, дават му увереност при решаване на проблеми чрез четене. В сферите на действие и взаимодействията на персонажите и децата могат да се генерират сюжети и ситуации на четене и игра с елементите на грамотност – на с. 24 Моливка и Гумичко въвеждат деца в класната стая които идват на гости. за да „разберат какво са научили децата до сега“ („Вече мога“), на с. 31 Моливка е приготвила купа за награда на този, който е прочел най-много срички и думи в игрословицата – участва като арбитър в състезанието, а на с. 65 Гумичко поднася грамота на гаргата, предупредила и спасила горските обитатели от възникналия пожар в гората, на с. 96 Моливка и Гумичко предлагат и се включват в играта „Сляпа баба“, на с. 100 Гумичко съпреживява радостта на децата от това, че вече могат да пътешестват и мечтаят с четенето, с книгата на всякъде по света и т. н.

За създаване на итерактивна учебна среда съдействат и ситуацияите в буквара, които изискват групова работа, ролеви игри, драматизация, обсъждане, работа в екип (с. 11 „Заедно в училище – занимание по интереси по

двойки“, с. 13 – решаване на проблем – как да спасим попадналото в беда коте, с. 19, с. 24 – презентиране на резултатите, с. 15 драматизация, с. 89 – работа по групи за попълване на думи в изречение и т. н.).

Роля на активатор за обогатяване и приобщаване на учениците към писмената реч има и електронната версия на буквара, както и препратки чрез Мишока Е към електронните ресурси, свързани с различните елементи и нива на началната грамотност.

2. Как учебният комплект за начално оgramотяване способства за постигане на комуникативна насоченост на обучението по четене и писане и овладяване на четенето и писането като комуникативни средства?

Чрез внедряване на компетентностния подход към оgramотяването в буквара и тетрадките систематично и целенасочено на страниците им са включват дейностно ориентирани ситуации, които успешно проектират формиране в единство на операционалните и мотивационните компоненти на четенето и писането.

Приоритетно в буквара тези ситуации за четене са предложени в целенасочено поддържани рубрики за учене в дясното цветно каре на всяка втора страница, в урока за затвърдяване и в урочните статии, предвидени за обобщителните уроци. В тях четивния материал и учебните задачи изискват от детето не просто формално упражняване, за да се научи да чете, а включват четенето в по-широк контекст в една цялостна комплексна дейност от по-висок ранг, семантична, логическа, познавателна, езикова, оценъчна – чета, за да... реша кръстословицата (с. 43, с. 80) да открия думи в игрословицата (с.31, с. 47), да открия думите (с. 59, с. 51), да попълня изреченията (с. 69, с. 71, с. 77), да открия римуващите се думи (с. 49), да си избира меню от предложените ястия (с.59), да се ориентирам и да определя последователността на действията в текста (с. 63, с. 73), да разбере колко са?, кои са?, какви са? (с. 75), да общувам (поздрави за рожден ден с. 75), да творя (измислям рими, гатанки с. 81) и т. н.

При тези планирани в буквара и дейностно ориентирани ситуации, които са безспорно желани и предпочитани от децата, четенето освен цел на обучението се явява за детето необходимо средство за изпълнение на дейността. Така букварът предлага на учениците възможности да използват четенето още в процеса на оgramотяването им когато, където, заради каквото то е нужно, и според възможностите им. На свой ред това им позволява да изградят адекватни представи за комуникативната същност на четенето и писането, да осъзнава по един достъпен начин функциите на писмената реч.

Включените в буквара подобен тип упражнения са особено полезни за поддържане на интереса и мотивацията за учене. Чрез тях ученика получава множество мотивиращи импулси – семантични, познавателни, игрови, словотворчески и практикува четенето с удоволствие.

Поддържаните систематично в буквара рубрики от функционални ситуации за четене разширяват практическия опит на детето за четене с различни цели и с различни стратегии. Едновременно с това тези рубрики активират платформа за интерактивно учене. Чрез тях детето се възприема като активен участник, активизират се процесите на себепознание, постиженията са личностнозначими.

Така учебният комплект за оgramотяване не само поставя едно ново начало за активно мотивирано усвояване на писмения език, но и предпоставя овладяването на стратегии за използване на четенето и писането в съответствие с конкретната речева ситуация, стимулира активизиране у детето на процесите на себепознаване, а също и на самонаблюдение и самооценка.

В резултат на описаните концептуални промени в подхода за изграждане на нов компетентностен тип ориентация на обучението по начална грамотност, учебният комплект за оgramотяване предлага:

- успешно оgramотяване на първокласниците, основано на отлично структурирани методически насоки, които гарантират систематичност в обучението,

- промяна в образователната стратегия на учителя, която проектира овладяване на четенето и писането така, че още от най-ранните етапи на формирането им учениците да преоткриват и изпробват практически функциите им по един достъпен и ефективен начин,

- проектиране още от самото начало на обучението на овладяване на компетентностите за четене, като единство на техника и разбиране,

- активизиране, мотивиране и поддържане увереността на ученика за четене чрез упражняването му още от самото начало планирани функционални ситуации от по-висок ранг за решаване на задачи чрез четене, чрез което той осъзнава ползите от четенето в личностнозначим за него план, разбира че четенето му е нужно в ученето,

- насърчаване на първокласниците за по-активна роля при овладяване на компетентностите за четене и писане чрез изпробване и намиране на различни стратегии и техники за учене чрез четене и писане в оgramотителния процес (заложили в урочните статии на буквара и тетрадките),

- целенасочено формиране на усещането, че удоволствието от четенето е от първостепенна важност, чрез провокиращите занимателни задачи и интересните букварни текстове.

ИНОВАЦИИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ И В МЕТОДИКАТА НА РАБОТА

Текстовете в буквара

Подходът при конструирането на четивния материал в буквара е интегрален – включва всички езикови и речеви нива (срички, думи, изречения, текст). В тази взаимосвързана комбинация текстът за четене е с определящо значение, защото децата обичат да работят с текстове. Те биха запазили интереса си към четенето и биха са учили да четат с удоволствие само ако материалът, върху който се упражняват да четат им е интересен, смислен и им дава импулси да четат пак и пак. „Интересно“ четиво е основната ключова дума по отношение на текстовете в нашия буквар. Затова още от началото на буквара се включват кратки текстове. Функционалната насоченост на обучението по начална грамотност в нашата концепция и включването на задачи и упражнения за постигане на четивна компетентност преместват фокуса от действията със срички, думи и изречения към действията с текста. Ранното създаване на опит в текстова дейност за четене и писане е предимство на системата ни.

Включените в буквара текстове са съдържателни – отразяват светоусещането на съвременните деца, съвременните ценностни ориентации. В тях децата могат да преоткрият своя житейски опит и да обогатят личните си преживявания. Темите са:

- това съм аз, новата социална функция “ученик“, заедно в училище, правила, дневен режим, толерантни взаимоотношения (с.8, 9, 10, 11, 12, 13, 107),
- весело е у дома, семейство – мама, татко, баба, дядо, поколения, роднини (с. 20, 21, 26, 27, 30, 31, 57, 71).
- игра, здраве, здравословно хранене, спорт (с. 27, 28, 33, 34, 35, 38, 41, 52, 62, 63, 68, 69).
- социално поведение, моите преживявания (с. 13, 30, 70, 76, 77, 82).
- околна среда приятели на природата, грижата за животните, отговорно отношение към домашния любимец – котенце, куче, хамстер, (с. 29, 32, 33, 39, 47, 58, 64, 65, 84, 87, 106),
- безопасно движение, знаци за ориентиране (с. 22, 23, 29, 64, 75),
- професии (с. 73, 94, 109),
- медийна компетентност, телефониране, имейли (с. 9, 11, 16, 17, 18, 19, 40),
- приказки, приказни герои (с. 14, 15, 34, 44, 11),
- сезони, празници (с. 56, 58, 78, 79, 54, 55, 89, 106).

Текстовете от буквара представят истории от реалния и фантастичния свят, отразяват съкровената вяра на детето в чудеса и вълшебства, желанието му за приключения и пътешествия в нови светове, дава простор на въображението и мечтите му (с. 18, 19, 59, 60, 61, 72, 73, 92, 93).

Включени са много весели, жизнерадостни, хумористични текстове, а също и гатанки, броилки, римушки, пословици с цел да се забавляват децата и да развиват словотворческия си потенциал (с. 67, 81, 97, 85, 90, 91, 92, 93, 112, и т. н).

Предлагат се и “отворени“ текстове, които провокират детската активност – мислене, въображение и предизвикват учениците да досътворят въз основа на собствени им опит (При животните – с. 29, Вълшебната градинка – с. 40, Омайни рими – с. 49, Таланти – с. 53, ресторант „Най-най“ – с. 59, Лети, лети...- с. 67, Рожден ден – с. 79, измислям гатанка – с. 81, допълвам пропуснати думи в стихотворение и в броилки – с. 89, 97, досътворявам „Ако бях... щях“ – с. 91. Включени са и текстове, които създават възможност за връзка с други учебни предмети (околен свят, математика и др.).

Голямо предимство в преобладаващата част от текстове е, че се разгъват кратки сюжети с едни и същи герои. Това създава у детето желание да проследи историята до край, подпомага смисловите опори и разбирането /Лунен змей – На земята – с. 60. 61, Рали – Изненадата – с. 62-63, Гарга и гугутка – Гарга герой – с. 64-65, Пепо и Попо – Пиратски капитан – с. 68-69, Зоогара – Зоовлак – с. 74-75, Шум в коша – Шумните мишлета – с. 76-77, Рожден ден – Желан подарък – с. 78-79 и т. н.

Текстовете в буквара съдържат само изучените букви и включват отработваните за етапа сричкови трудности. В началото в тях се включват предметни картинки, които заместват неизучени думи, за да се получи желаното семантично единство, а и да има детето визуална опора (ориентация) при четенето. стремили сме се и на страниците в началото на буквара четивото да не звучи изкуствено, а да предлага адекватна речева изява в моделираната чрез картини речева ситуация. Всички текстове съдържат достатъчен брой думи с изучавания звук и буква, без да се нарушава качеството на изказа и смисъла на текста. Едновременно с това детето се учи да различава новата буква в различна позиция на думата и да актуализира при четене различни звукови варианти.

Илюстративният материал в буквара

Илюстрациите в този етап на обучението по четене имат изключителна роля както за развитието на устната реч, така и за четенето. Картинките примамват детето в света на действията, на героите (кой са участниците, какво се случва), провокират го да разказва и го подтикват да започне да чете. Букварът ни е разработен с визия между учебник и желана за четене книга.

Картините в буквара осигуряват визуализация на цялостната работа по ограмотяването. Те не са просто илюстрации, а „разказват“ историята, представят нагледно разгънатата ситуация, в която по естествен начин се вражда връзката звук – буква, извеждат се т. нар. „изходни думи“, четат се изречения и текст.

Работата със сюжетната картина в урока е не по-малко важна от самото четене, защото се развива устната реч, осъществява се връзка между нея и писмената реч, допълва се съдържанието, подпомага се пораждаването на хипотези, на смислови догадки и разбиране на текста. Илюстрации и текст се допълват, интегрално „разказват“ историята в образ и слово. По този начин чрез пълноценните илюстрации и словестния четивен материал се създават реални възможности за активно занимание с буквара като с книжка по метода „четене – разглеждане“. Още повече, че илюстрациите съдържат редица подробности и детайли и насърчават учениците да ги разглеждат отново и отново, да четат и да се връщат към тях. Нарисуваните персонажи са с адекватен на текста емоционален заряд, което подпомага съпреживяването на прочетеното и развива емоционалната интелигентност на децата. Илюстрациите са раздвижени като композиция, те са заинтригуващи и подтикват децата за работа с тях. Препоръката ни към учителите е да използват пълноценно тази възможност и да планират в урока съдържателно работата с картината, защото „разчитането“ на картината може да помогне за активни занимания с буквара и за по-добро разбиране на текста. Например:

47 страница от буквара

Съдържание на картината в опорни точки:

- децата представят домашните си любимци (кученца) на изложба.
- Има различни породи кучета (да се опишат).
- Орлин и Райна се грижат за кученцата си –наливат вода на Лейла и Рей
- 46 страница от буквара
- Съдържание на картината в опорни точки:
- Къде са Райна и Орлин?
- Какво направила маймунката им?
- За какво я молят децата?
- Какво се случва с маймунката? (избягала, откриват я, намерена е по обява).

Функционалното интегриране на богатия картинен материал и все още ограничения текстов материал предоставят възможност на децата да досътворяват, да овладяват нагласи за прогнозиране, да изпробват хипотези, да влизат в различни роли и да комуникират чрез устна и писмена реч в моделирани речевни ситуации.

Герои, подпомагащи детето в ограмотяването

Главните герои, които съпътстват първокласниците в новия за тях път на усвояване на четенето и писането и гарантират диалогичност и интерактивност в обучението им са Моливка, Гумичко и Мишока Е.

Те са избрани целенасочено, в съответствие със заложените идеи. Пресонифицирани са – притежават разпознаваеми за децата характеристики. Моливка основно поставя задачите, дава пример на първокласниците, който би ги улеснил в изпълнението ѝ, провокира ги към активност, подпомага ги в избор на решенията и т. н. Идеята ни е детето да разбере, че с моливче в ръка може да сътвори много неща: да пише буквички и да съчинява, да рисува и да създава картини, да пише ноти и да сътворява вълшебна музика. Гумичко се свързва с идеята, че в процеса на учене, на четене и писане може да се греши и да се поправя. Важно е детето да разбере, че сега се учи и има право да сгреши, но нещата могат да стават все по-добре и трябва да се стремим към това. В поправката и в стремежа към по-добри постижения се крие знанието и развитието. Гумичко оценява не само резултата, но и усилията, които детето полага, сменя страха от грешките (сформирането на оценяване), подкрепя го в стремежа му да предвижда нещата напред (раздава похвали, грамоти, коригира). Мишока Е е електронен мишок, чрез който е заложена идеята за използването на технологиите и връзката с виртуалния свят. Чрез него буквара и читанката се свързват с електронните им варианти. Природата на героите, които са помощници във вълшебното „пътешествие“ на децата към грамотността са близки до детската природа и се надяваме учениците да ги обикнат и да търсят с интерес присъствието им.

За метода на начално ограмотяване

Учебният ни комплект за ограмотяване се основава на звуковия аналитико-синтетичен метод и системата на ограмотяване по него, но внася съществена концептуална промяна, за да реализира нови решения за личностно-ориентирано ограмотяване и постигане на функционален тип грамотност. Промяната се изразява в много по-успешно преподреждане на работата върху техниката на четене (декодирането) чрез изключително подсилване на смисловия фон и смисловите ориентации в упражненията по четене още в ранните етапи от формирането му.

Този нов балансиран вариант на звуковия аналитико-синтетичен метод прави възможно овладяването на техниката на четене при съблюдаване на смисъла. Постига успешно фонемно съответствие (декодиране), но и планирано разширява смисловите ориентации на всички нива, в упражненията по четене (дума, изречение, текст) и ускорява синхронизирането между разбиране и декодиране на по-ранните етапи на ограмотяване. Това е единствено правилният начин на проектиране на обучението по начално ограмотяване, което гарантира формиране на четене с разбиране. Така децата се учат да четат с цел да разберат съдържанието на един текст, а не просто да свързват звуковете с писманните им означения. С реализирането на балансиран звуков аналитико-синтетичен метод в буквара и системата на обучение която предлагаме е постигнато успешно интегриране в методиката на популярните методически процедури за звуков (фонемен), звуко-буквен, сричков и словен анализ и синтез, на познатите стратегии и алгоритми за декодиране със специални функционални учебни задачи, които насочват ученика към смисъла на четенето и към ползите от него. Например: след разказчето „Изненадата“, стр. 63

Номерирай действията в тяхната последователност, според текста

1. Стартът е даден
2. Изненадата на ралито
3. Думите на Зайко за радиото
4. Тесният мост

стр. 79, след разказчето „Желан подарък“:

Как би поздравил приятеля си за рождения му ден?

Какво би му пожелал?

Надява ме се, че чрез направените актуализации на метода по отношение на структурните елементи на четенето (техника и разбиране) и чрез предложената семантично ориентирана система от методически процедури, реализирана в буквара с аналогични рубрики за учене на четене в контекст, ще се преодолее в бъдеще незадоволителното ниво на четене с разбиране, което досегашните наши ученици показват в международните изследвания.

Работа със звуковете и звуковата форма на думите (формиране на фонемна осъзнатост)

В предлаганата от нас система за начално ограмотяване работата със звуковете и звуковата форма на думите е застъпена подобаващо в контекста на общата програма за обучение в четене и писане. На практика това означава пренасочване на вниманието на децата към звуковата форма на думата и превръщането ѝ в предмет на познание, което от психологическа гледна точка е особено важно за бъдещото езиково обучение и развитие на детето и овладяване на достъпни за първокласниците процедури за опознаването ѝ.

Фонемната осъзнатост включва: преоткриване на звука в думи, отделяне от срички и думи, преоткриване на позицията му в думата (начало, среда, край), сегментиране на звуковете в думата в тяхната последователност (звук, фонемен анализ), преобразуване на думи чрез добавяне и отнемане на звукове, практическо осъзнаване на звуковете според артикулационните и акустичните им характеристики (напр. гласни и съгласни), както и в корелационни двойки (а-ъ, о-у, е-и, д-т, б-п, г-к, и т.н.).

В буквара това се постига чрез различни задачи и процедури:

- При всеки нов звук и буква в сложната картина има голям брой изобразени предмети и действия, които съдържат в названието си изучавания нов звук в различни позиции и дават възможност за актуализиране на думи с него. Напр. с. 25 А а – албум, снимка, самолет, кактус, лампа, агне, жаба, Ана и т. н., с, 28 Е е – есен, куче, пейка, петел, чете, и т. н.).

- В лявата колона (непосредствено под буквата) на всяка страница в урока за нови знания има предметни картини и схеми под тях, по които учениците назовават „изходни думи“ за отделяне (изучаване) на новия звук.

- В урочната статия в урока за затвърждаване, много ясно в дясното цветно каре има задачи за усъвършенстване на звуковия анализ и синтез (актуализиране и преобразуване на думи с новия звук с акцент върху позицията и мястото му в думата), чрез съотнасяне на звукови и звукобуквени модели към картинки, попълване на кръстословици и др.

В електронните ресурси към буквара формирането на фонемната осъзнатост се разгъва в игрова форма. Чрез разнообразни дидактически игри със звуковата форма – „Кой е моделът?“, „Кулата на думите“, „Излишната дума“, „Кой ще скочи в езерото?“, и т. н.

Звуковият (фонемен) анализ се формира в по-широк контекст на практическо запознаване на първокласниците с езиковите и речевите единици (звук, сричка, дума, изречение, текст) и развитие на уменията им за словен, сричков и звуков анализ. И всичко това, в своето единство има съществено значение за успешното овладяване на четенето и писането, сериозен индикатор е за успех в огромяването. Защото в учебният комплект за огромяване в съответствие с учебната програма се отделя значимо внимание на работата със звуковете и звуковата форма на думите. Придобитите от детето способности да сегментира звуковете в думата в тяхната поредност предпоставя връзка на звук – буква, а в последствие ги подпомага да схванат фонемните съответствия при четенето.

Системното провеждане на упражнения за звук (фонемен) анализ чрез предложените учебни материали в буквара и тетрадките по писане (в предбуквен и буквен етап) е от изключително значение за постигане на грамотно писане без пропускане на букви, защото какво друго е писането в същността му освен обозначаване с букви на звуковете в думата в тяхната поредност.

В буквара в обобщителните уроци е предложена възможност за имплицитно систематизиране на звуковете (буквите) и усвояване на корелационните противопоставяния по практически път чрез оригинална нагледно–действена процедура: пътешестваш кораб на буквите, който е предизвикателство за въображаемо пътешествие в чудния свят на звуковете и буквите.

Това от своя страна ще подпомогне учениците в предстоящото изучаване на езика, в това число и овладяването на правоговорната и правописната грамотност. В този смисъл проектирането в езиковото развитие на детето намира място в общата ни концепция при разработването на буквара.

Запознаване с буквите

Въвеждането на буквите за всеки звук в буквара се подготвя успешно от многообразните „звукови упражнения“ – актуализиране на думи с новия звук по илюстрацията на страницата за диференциране на звука в артикулационен и акустичен план, звуков анализ на „изходни думи“, в които новият звук е в различни позиции, за да натрупа ученика практически опит за трансформацията звук – фонема – буква.

В горната част на лявата страница на буквара (урок за нови знания) са представени главната и малката печатна буква и главната и малка ръкописна буква. Под тях във вертикала (на втори план) в раздвижена верижка в „лентата за езикови задачи“ са дадени различни варианти на буквата, които детето може да срещне и среща ежедневно в надписи, реклами, материали, в любимите си книжки, т. е. буквата е представена в различни варианти на практическо използване, защото отчитаме, че писмената реч е навсякъде около детето и е част от действителността му. Препоръка за учителите – да използват в урока разнообразни текстове, свързани с ежедневието – рекламни материали, материали от вестници, покани и пр., в които учениците да разпознават и ограждат новата буква, за да свикнат с различния ѝ вид.

Вниманието на учениците освен върху връзката звук – буква и разбирането, че буквата е писмен белег на звука, се насочва и към диференциране на новите печатни букви от изучените сходни по форма на основата на съпоставянето, а също и към функциите на малката и главната буква (по сюжетната картина на страницата на буквара се актуализират думи, названия на предмети, действия и лични имена). Дискутира се защо има малки и главни букви, защо има печатни и ръкописни букви. Върху ръкописните букви се работи по-целенасочено в уроците по писане.

В електронните ресурси се предлагат разнообразни интерактивни упражнения за разпознаване на изучаваните нови печатни букви чрез манипулиране с тях – нагледнодействено учене. Стимулира се целенасочено и научаването на буквите в азбучен ред (виж стр. 98) – при стихотворението „Буквите“ те са представени като азбука в „тридесете пъстри листенца на цветето“. Прероръчително е да се работи периодично и с картинната азбука на с. 104.

ИНОВАЦИОННИ ОРИЕНТАЦИИ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА ТЕХНИКАТА НА ЧЕТЕНЕ

Техниката на четене (декодиране) се усвоява в специфичната за този етап интеграция с разбирането, в съответствие с концепцията ни за формиране в първи клас на начално четене с разбиране в една обща перспектива на моделиране на представите на първокласниците за функциите на писмената реч.

Обучението в декодиране на думите за постигане на звуко–буквените съответствия и лексикален достъп (разпознаване на думата като значеща единица) в заложената в буквара методика, се основава не само на из-

граждането на умения, но и на усвояване на стратегии за декодиране, което подсилва присъствието на учениците като активен субект.

В комплекса стратегии и умения за декодиране при четене се включват: прилагането на звуковият (фонем) анализ в резултат на което се очаква ученикът да може да разграничава звуковете в състава на думата, за да насочва вниманието си към буквите като техен белег, а оттам и към прочитането на думата (по следите на анализа), ориентирането в сричковия състав и строеж на думите – сричкова техника на четене, като временна подпомагаща стратегия за четене, позиционното четене – овладяване и прилагане на алгоритъм за четене с ориентация към гласния в отворените срички и в думи, съставени с тях, използването на аналогията за улесняване на четенето с включване на вече натрупан практически опит.

В буквара алгоритмите за четене на отворените и затворените срички се усвояват с оригинална графична процедура – „дъгите на сричките“, поместена на всяка страница за изучаване на нов звук и буква (до 80 с.) в хоризонталната методическа линия, непосредствено след сюжетната картина на изходните думи. Процедурата се използва вариантно: когато новата съгласна е представена с всички изучени вече гласни (а, ъ, о, у, е, и) в позиция за конструиране и четене на затворени и отворени срички (с. 52), когато новата гласна е представена с изучените съгласни и се четат срички по аналогия – мо, но, ро, ом, он, ор, (с. 38).

Интересна е идеята в „дъгата на сричките“ да „долитат“ и други букви и да се отработва алгоритъмът за четене на затворени и отворени срички в игрова форма както с новия звук (буква), за да се натрупа повече опит за трансформацията буква – фонема – звуков вариант и намиране на точния звуков еквивалент на буквата в реални позиции (с. 34, с. 42 и др.).

Препоръка за учителите – упражненията с „дъгите на сричките“ могат да се обогатят с цел да се назовават думи с вече прочетена сричка („живи срички“). В този смисъл упражнението за комбиниране и четене на новата буква в различни срички и назоваване на думи с тях (напр. кажете думи, които започват с ли – лимони, линия, назовете имена, които започват с Ли – Лили, Лилия, Лина, Лило и т. н.) мотивират учениците, стимулират активност, а и подготвят прехода от сричково четене към четене на цели думи.

Особено полезна за развитие на техниката за четене е и предложената в буквара методическа процедура „хорцето на сричките и думите“ – непосредствено след „дъгата на сричките“, в хоризонталната методическа лента. Чрез постепенно нарастване и поэтапно прочитане на срички и думи се разширява четивното поле и се улеснява четенето.

Напр. с. 52: та – таен – тайни

те – теле – телета

ту – тур – турнир

те – тре – тренира

с. 68: пи – пират – пиратски

пи – пита – попита

по – про – просо

с. 34: им

ми

има

мим

имам

Мима

Имам мнение.

Мима е мим.

В буквара се използват и популярните похвати и техники за звуков синтез (тренинг) и за действия с буквените знаци и с четивните единици (срички, думи) в игрова форма: четене на срички и думи в игрословици (с. 31, 43, 48), четене на сричкови верижки (с. 38), „вълшебна сричка“ (с. 51, 58, 111), образуване на имена от пръснати срички – балончета (с. 37) образуване и четене на думи, чрез промяна на мястото на сричките (че те, те ле), систематично упражняване в четене на думи, получени чрез промяна на гласния звук/буква (там, том, тим – с. 52, ферма, фирма, форма – с.73), упражняване в четене на ребуси с промяна на гласния звук.

В буквара е заложен нов подход към сричката като четивна единица, който подготвя целенасочено прехода към цялостно прочитане на думата и активиране четенето на срички в контекста на конструирането на думи чрез дъгички, без да се нарушава визуалния контур на думата, четене на срички в схеми – модели на думи, четене с похвата „живи срички“, четене на сричкови римушки (ре – ре – ре – Рени), образуване на нова дума по срички на други думи (с. 39) и др.

Изграждането на стратегия за четене по аналогия е реализирано успешно чрез: четене на преобразувани думи, чрез прибавяне, заменяне или отнемане на звук/буква, като подпомагащи похвати за звуков синтез при четене на колонките от думи (сол, стол, рай-край, крак – рак, колан – кола, флаг-фрак), четене на римуващи се думи (с. 49), четене на сродни думи (род – роднини – родина).

Интерактивни упражнения и дидактически игри за усвояване на стратегии и умения за декодиране са предложени и в електронните ресурси: „Къде са се скрили сричките?“, „Избягалата сричка“, „Вълшебната сричка“, „Сричките обърни, нова дума прочети“, „Буква една ти махни, нова дума прочети“ и др.

СТИМУЛИРАНЕ НА СМИСЛОВНИТЕ ОРИЕНТАЦИИ ПРИ ЧЕТЕНЕ

Извеждането на смисловите ориентации от най-ранните етапи в обучението по четене не се оценява достатъчно досега в учебната практика на българското училище, а в това има много неизползвани резерви.

В буквара, който предлагаме се отделя особено внимание за връзката между техники на четене и ориентацията към търсене на смисъл на прочетеното на всички нива (дума, изречение, текст). Включени са систематично процедури, при които детето едновременно тренира техниката, т. е. овладява декодиращи умения и следи смисъла. Така се реализира идеята ни целенасочено да се постига синхрон на декодирането и разбирането, за да се гарантира овладяване на компетентности за четене с разбиране на необходимото и желано ниво, в единство с добра мотивация и съхранен интерес за четене.

Смислови ориентации при четене на равнище дума

В буквара се постигат чрез:

- включване на предметни картинки при четене в „хорцето на сричките и думите“ и при колонките думи за четене – детето свързва думата със съответната картинка, с. 53,
- прогнозиращо четене на думи, по дадени звуко–буквени модели и картини, с. 59 и с. 45,
- преоткриване в игрословици на думи с ориентиране по картинки, с. 47,
- четене на думи, включени в кръстословица, около която са разположени в разбъркан вид картинки, изображения на думите или на част от тях,
 - четене на думи („Има ли?“ – с. 69) и отбелязване със знак „да“, ако в сюжетната картина има съответните предметни картинки, чиито названия са думите,
 - възстановяване на реда на буквите в думи със смислова опора, с. 85,
 - ситуативни упражнения с думи: детето чете думи в разбъркан ред и ги свързва по смисъл със ситуацията, за която се отнасят (с. 87) и т. н.
- четене и свързване на думи, които се римуват.

Смислови ориентации при четене на равнище изречение

В буквара са реализирани чрез:

- свързване на изречения, които четат с картини, за които се отнасят (с. 40, с. 113),
- четене на изречения („Има или не?“ – с. 43) с опора на сюжетната картина и отбелязване със знак „да“ или „не“,
- четене на словосъчетания (и изречения) и подреждане в логическа последователност („Да си изберем обедно меню“ – с. 59),
- прогнозиращо четене на изречения с пропуснатата дума (с. 69),
- свързване на думи по смисъл и прочитане на изречение, с. 85,
- попълване в изречение на подходящата по смисъл дума и прочитане на изречението с. 77,
- заменяне на дума в изречението, за да се възстанови смисълът му, с. 111 – Ала-бала.

Смислови ориентации при четене на равнище текст

Как се постига в буквара?

Чрез подкрепянето на текста с подходяща илюстрация и използване на компенсаторни стратегии, които стимулират личната активност на всеки ученик и провокират интереса му към текста – „четене – разглеждане на страницата“ и „четене по илюстрации“.

Тематичното единство на илюстративния материал и всички видове четивен материал, включително и на текстовия материал на страниците на буквара създава благоприятна възможност за това. Предварителният коментар по сюжетната картина е вход към разбирането чрез прогнозиране на съдържанието на текста („За какво ще се разказва?“, „Кои са участниците?“, „Какво се случва?“). Актуализирането на личния опит на ученика по темата въз основа на илюстрацията провокира интерес и желание за четене.

Систематичната целенасочена предварителна работа за упражняване в четене на думи, изведени от текста с използване на подпомагащи похвати за четене (открояване на сричковата им структура с дъгички, четене чрез преобразуване и др.) улеснява учителя в постигането на поставените образователни задачи.. Тези думи са включени в буквара в „хорцето на думите и сричките“ и в колонките от думи (на първа и втора страница за всеки звук/буква).

Предварителното многократно упражняване на децата в четене на изведени от текста думи (процедурата може да се продължи от учителя на дъската) не само тренира техники на четене, но и улеснява разбирането на текста.

Снемат се частично техническите затруднения в процеса на прочитането на текста поради по-лесната идентификация на „познатите“ вече думи и насочване на вниманието към съдържанието.

Важен индикатор на заложената в буквара ни идея за смислова ориентация на детето при четене е реализираният начин за структуриране на текстовия четивен материал. Редовете за четене не са дълги, отделните изречения или поне завършените фрази са на отделен ред. В началния етап при изучаване на първите 12 букви (гласни и сонори) в текстовете са включени предметни картини, които не само заместват думи, но и подпомагат децата в пространствената и времевата ориентация, свързана със структурата на текста. Текстовете са разделени на относително завършени смислови части. Това ще улесни прочитането им и ще позволи на учителя да диференцира четенето като обем, според индивидуалните темпове на отделните деца (детето да прочете самостоятелно колкото може).

Обучаването в търсеци и ориентиращи в смисъла стратегии се постига и чрез включените на страниците на буквара занимателни игрови упражнения с текста, липсващи думи, гатанки, броилки, диалози, словестни игри, стихотворения. Децата се учат да правят смислови прогнози и да подбират подходящата дума, като в много от случаите се подпомагат и ръководят от римата.

Съществена роля за ориентиране към смисъла при четене, но също и за самонаблюдение и самооценка имат включените на страниците на буквара в урока за затвърдяване тестови задачи за четене с разбиране (с. 33, 37, 61, 65, 73, 75, 79, 87, 91). Те дават възможност за активно участие на ученика в процеса на учене на четене и самооценка. С различна трудност са и свързаните с различни видове умения при четене – за факти, преки изводи, оценка, съотнасяне към своя опит, творчески дейности.

Структура на буквара и учебни тетрадки 1, 2 и 3

Букварът и двете учебни тетрадки по писане (№ 1 и № 2) реализират учебната програма в предбуквения и буквения етап общо в рамките на 182 часа (четене и писане), от които 21 часа за предбуквения етап и 161 часа за буквения (вж. годишното тематично разпределение (ГТР)), т. е. 3 седмици за предбуквения и 23 седмици за буквения етап. Букварът е съставен от две условно обособени части, предвидени за двата етапа на ограмотяване, според учебната програма:

- предбуквен етап (до 25 с.)
- буквен етап (от 26 с. до 97 с.)

Завършва с финална част от с. 98 до с. 103, в която са включени пет урочни статии за споделяне на радостта от факта, че „вече мога да чета“.

В края на буквара – от с. 105 до 115 се предлагат урочни статии, с които да се работи по четене в седмия час на учебната седмица през целия период на началното ограмотяване (вж. ГТР).

Първата част на буквара за предбуквения период включва урочни статии за:

- Адаптация на първокласниците към новата училищна среда. Това е времето, в което децата се ориентират в обстановката в класната стая и в правилата на поведение във формална образователна среда, запознават се с учебните предмети, с организацията на дейността им: учебна програма, дневен режим, учебни помагала, материали и средства. Формират се представи за училищни занимания и дейности по интереси в интерактивна образователна среда (работа с партньор, умение за сътрудничество), моделиране, рисуване, театър, игра на компютър, „разглеждане – четене“ на книжка, обсъждат се толерантни ситуации на взаимоотношения през междучасието в училищния двор между връстници, между деца и възрастни – поведение за игрово сътрудничество, решаване на възникнали казуси с предлагане на възможни решения, изразяване на съчувствие и подкрепа.

- Усъвършенстване на уменията на учениците да говорят и слушат (устна реч) да участват в диалози по моделираните с картини речеви ситуации за първия учебен ден, за дейностите и взаимоотношенията в училище, разказват по сюжетни картини, разпознават и преразказват приказки, участват в инсцениране на приказка, сравняват илюстрираните ситуации на общуване и си създават представа за устно и писмено, словестно и несловесно, електронно и неелектронно общуване. Първокласниците попадат в различни комуникативни ситуации, насочват се към етикет на общуване – поздравя, запознанства, изказване на молба, благодарност и т. н, упражняват се и демонстрират адекватно речево поведение в реалните речеви ситуации, характерни за училищната среда.

- Овладяване в практически план на начални знания за езиковите и речевите единици – текст, изречение, дума сричка, звук. Учениците съставят по изобразените комуникативни ситуации и по модели изречения, различни по цел на изказване, изграждат начални представи за начало и край на изречение и определянето им със знак, определят броя на думите в изречението, включително и мястото на „малки думи“ (словен анализ), разпознават сричката и се упражняват в сричков анализ на думи, правилно произнасят звуковете, определят броя, мястото и последователността им, упражняват се в звуков (фонемен) анализ на по-лесни по състав и структура думи, диференцират гласни и съгласни (цветно моделиране).

- Изграждане на мотивационна основа за овладяване на четенето (чрез темите „При книжките“, „В света на Мишока Е“, „В града“) разглеждат корици на книжки, съвместно се ориентират в съдържанието на позната приказка с любим герой, участват в диалози за начина на работа с книжка, играят „на пътешествие“ с помощта на визуалния знак на символите и пиктограмите, което от своя страна предполага запознаването с буквите като символи на звука.

Втората част от буквара, която е предназначена за буквения период съдържа урочни статии за същинското обучение по четене в неговата систематичност и логическа последователност.

За изучаването на всеки звук и буква са предвидени по две страници. Лявата страница е предназначена за урока за нови знания – символно е означена с червен цвят. На нея в лявото методическо поле са дадени предметни картини и схеми – модели за актуализиране на „изходни думи“ и за звуков (фонемен) анализ. Изучаваният звук е в различни фонетични позиции. Учителят може да увеличи броя на думите за звуков (фонемен) анализ. В горния ляв ъгъл на тази страница са дадени главната и малката печатна буква на звука, а под тях – главната и малката ръкописна буква, написани в тесни и широки редове. На тази страница в лявото методическо поле е предложен и графичен вариант – „дъгите на сричките“ за отработване алгоритмите за четене на затворените и отворените срички. Срещу него, в хоризонталното методическо поле „хорце на сричките и думите“ са дадени процедури за усвояване на четивната техника.

- Дясната страница е предназначена за урока за затвърждаване и символно е означена със син цвят. Включеният четивен материал и функционалните задачи и упражнения в дясното цветно каре преместват фокуса от действията със звукове, букви, срички и думи към действията с текста. Отделя се повече време за натрупване на опит в текстова дейност за четене. Разбирането на съдържанието на текста продължава да се подпомага по компесаторен път чрез картините и чрез вече познатите думи (четене на първа и втора страница). Едновременно с това се разиграват действия с текста. Индикатор за това са задачите, които са предложени в карето. Те насочват към:

- определяне на героите и техните характеристики (с. 61, 65, 75)
- открояване на случките в тяхната последователност (с. 63, 73, 87)
- извършване на творчески задачи във връзка с прочетеното (с. 79, 91) и т. н.

Формирането на четивната техника, техниките за четене с разбиране и четене – разглеждане се проектират в единство. Характерно за колонките от думи за четене на дясната страница е, че новият изучаван звук се представя и в по-слаби фонетични позиции (млад, залез, рог, гълъб, сив, нож), че затвърдяването на звука и буквата е свързано не само с техники за четене, но и с практическо запознаване с предвидените по учебна програма езикови, правописни и правоговорни особености.

След всяка група звукове/букви са включени обобщителни уроци – общо пет на брой. В тях целенасочено се предлагат игрови форми на работа – пътешествие с кораба на буквите, словесни народни игри, четене на произведения от фолклора за деца – броилки, гатанки, словотворчески дейности – игри с рими, съставяне на кратък текст и др.

Букварът завършва с финална част (с. 98 – 103), в която чрез предложения четивен материал се споделя радостта от факта, че „вече съм грамотно дете“.

В края на буквара от 105 с. До 115 с. са включени урочни статии, с които се работи по четене в седмия час на учебната седмица през периода на началното оgramотвяване (вж. ГТР).

Тетрадки 1 и 2 по писане се използват паралелно с буквара – в предбуквения и буквения етапи.

Тетрадка № 3 по български език е предназначена за езиково обучение и създаване на текстове в следбуквения етап (6 седмици).

Читанката и тетрадката по четене към нея реализират литературното обучение (и извънкласното четене) в следбуквения етап (6 седмици) в рамките на 21 часа (по 3,5 ч. седмично за литературно обучение и по 0,5 ч. за извънкласно четене).

Структура на читанката и на учебната тетрадка по четене

Читанката е съставена на модулен принцип. Литературното обучение се проектира в три основни модула, разположени последователно, а четвъртият съдържа темите по извънкласно четене. Той е условно обособен, тъй като в хода на обучението темите по извънкласно четене се реализират в рамките на основните модули.

Модулите отразяват тематични и методически акценти в разработката на учебното съдържание, свързани с единното формиране на компетентностите – предметни и ключови, съобразно изискванията на учебната програма и равнището на литературното и читателското развитие на малкия ученик. Заглавията им се формулират на езика на детето с цел да го ориентират в ситуациите на четене и учене, в контекстите и дейностите, чрез които ще се развива като активен субект в обучението.

Подредбата на модулите в читанката е следната:

- Модул „Чета за семейството, чета за Родината“ (от с.5 до с 16)
- Модул „Чета и играя, чета и уча“ (от с.17 до с.30)
- Модул „Чета и общувам, чета и откривам тайни“ (от с.31 до с. 42)
- Модул „Чета още и още“ (от с.43 до с.49)

Материалът за годишния преговор и изходяща диагностика е разположен в края на читанката (стр.50-51).

В модулите на читанката са представени всички жанрове на фолклора и литературата да деца, предвидени по програма и подбрани според интересите и възможностите на читателя първокласник, както и развиваща система от дейности и задачи за комплексно овладяване на ключовите компетентности.

Всеки модул има своята функционална доминанта.

- В първия модул детето чете за удоволствие произведения от литературата за деца, посветени на семейството и родината, учи се да чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове и да се ориентира в съдържанието на прочетеното, да търси отговор на въпроси в изучавани произведения и да разпознава стихотворение и разказ, да рецитира наизуст кратки стихотворения или откъс от тях и да преразказва кратко разказ, да се ориентира в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации) и да споделя впечатления от изучавани произведения.

- Във втория модул детето се учи да чете с разбиране произведения, посветени на училищния живот, игрите и празниците, да дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи, да разпознава и да чете с разбиране гатанки и приказки, да разграничава стихотворна от нестихотворна реч, да се ориентира в случката и да отговоря на въпроси по съдържанието на прочетеното, да чете кратки текстове от енциклопедии (и от интернет) и да споделя от тях впечатления.

- Третият модул разширява тематичния репертоар на текстовете, за да стимулира чрез четенето ценностните ориентации на детето в света на доброто и красивото. Четивата предлагат възможности за обсъждане на темите за общуването и самопознанието, приятелството, разбирателството и толерантността, а интерпретацията им създава контекст за интегрирано прилагане на придобитите умения в нови ситуации на четене. Продължава работата за развитие на уменията да се разпознават фолклорни и литературни приказки, да се споделят впечатления от самостоятелно прочета книжка с неизучавано произведение и от кратки текстове, прочетени в списания.

Модулите са проектирани така, че да създават възможности за интерактивно литературно обучение чрез взаимодействие с книжна среда. С тази цел тяхното оформление имитационно моделира серия книжки в общо книжно тяло. Всеки модул има отделен титул, по който детето се ориентира в съдържанието на раздела и целите на четенето, и разпознаваема последна страница с материал за обобщителен урок по раздела. Всяка тематична страница (или разтвор) в модула е богато илюстрирана и предлага задачи и дейности за работа с конкретен текст, съобразени с жанра, формиращите се читателски компетентности и стратегиите за тяхното овладяване. А подредбата на задачите е съобразена с функциите на трите фази на четенето като дейност: предтекстова, текстова и следтекстова.

- **Предтекстовите задачи** – иновативен елемент от технологията, заслужават специално внимание като средство за личностноориентирано обучение. Чрез тях се активизират опита и познавателния интерес на детето, мотивацията за четене и учене, стимулира се читателската активност и реално се осъществява включването на ученика като активен субект в обучението.

- **Текстовите задачи** осигуряват както развитието на опита във възприемане и разбиране на текста, така и формирането на уменията за самостоятелно четене на художествен и нехудожествен текст, т.е. ядрото на литературните компетентности.

- **Следтекстовите задачи** интегрират новото в читателския опит на ученика и насърчават прилагането на компетентностите в самостоятелното четене, те стимулират отношението към четенето като средство за общуване и себеизразяване и чрез връзките му с ключовите компетентности развиват творческия потенциал на детето.

Учебната тетрадка следва структурата на читанката, но освен тематични страници със задачи и дейности за работа с всеки текст, тя включва и страници за самооценка и самопроверка на читателя и проследяване на личния напредък в четенето.

Читанката и учебната тетрадка по четене предлагат и възможностите за избор на теми и урочни единици извън основните, заложи в годишното разпределение. Те са осигурени с включването във всеки модул на допълнителни литературни и фолклорни текстове (12 на брой) и на съответни методически разработки. Чрез тях учителят може да диференцира обучението съобразно читателските възможности и напредък на учениците, а също така да организира извънурочното и извънучилищно четене на децата. Те могат да се използват при провеждане на дейности по интереси в рамките на целодневното обучение или в подкрепа на създаването на „домашната школа“ по семейно четене с привличане на родителите като партньори на училището в инициативите за стимулиране на четенето и развитието на читателската грамотност.

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

Училище.....

град.....

Утвърждавам:.....

Директор (име, фамилия)

ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 1. КЛАС

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2016/2017 ГОД.

годишен хорариум – 224 часа

учебни седмици – 32

седмичен хорариум – 7 часа

Уроци за нови знания	НЗ	123 часа
Уроци за затвърдяване на новите знания и обобщение	ЗЗ	98 часа
Уроци за диагностика на входно, междинно и изходно ниво	Д	3 часа
Общо		224 часа

Изготвил:.....

(име, фамилия)

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
ПРЕДБУКВЕН ПЕРИОД – 3 седмици, 21 часа					
1	I	1. Вече съм първокласник (Б, с.8-9)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; • Изговаря правилно звуковете в думата; • Свързва правилно думите в изречението; • Съставя изречения, различни по цел на изказване; • Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба); • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. 	
2		2. Писане на елемент права черта – отвесна и наклонена Т1	НЗ 1	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Разбира лексикалното значение на думата; • Различава дума от изречение; • Разбира смисловата цялост на изречението. • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • изречение; • елемент права черта
3		3. Заедно на училище (Б, с.10-11)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава изречение в текст; • Свързва правилно думите в изречението; • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка и въпросителна; • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Съставя изречения, различни по цел на изказване; • Назовава различни видове общуване – устно и писмено...; • Прилага правилата за речева учтивост; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема 	
4		4. Писане на елемент „право бастунче“ Т1	НЗ 2	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Разбира лексикалното значение на думата; • Различава дума от изречение; • Разбира смисловата цялост на изречението. • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • елемент право бастунче

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> ориентират се по сюжетна картина в речеви ситуации, като отговарят на въпросите „къде и кога, кой с кого, за какво разговаря“; разиграват диалози между различни участници в общуването, като изхолзват различни по езикови и неезикови изразни средства и спазват правилата на вежливост, в импровизиран диалог се запознават с букварните геройчета Моливка и Гумичко; разказват по сюжетна картина, споделят лични впечатления по преживяно; работят по първия училищен проект: албум (или постер) за първия учебен ден. изпълняват различни роли в общуването. 	<ul style="list-style-type: none"> текущо -устно; устно, в края на урока; проектно ориентирано 	
<ul style="list-style-type: none"> съставят изречения и кратък текст по картини, моделират в схеми началото и края на изречението; дорисуват картина- очертават по контур и защриховат; анализират движението на ръката, като следят посоките ляво, дясно, горе, долу; копират елемента в графична мрежа с по-голям и със стандартен мащаб, изписват групи от елемента по образец; прилагат изучения елемент при довършване на фигури; 	<ul style="list-style-type: none"> текущо; проверка на написаното в тетрадките; самооценяване; взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> учениците се поздравяват и запознават; запознават се с буквара и учебните тетрадки с помощта на учителя; разглеждат и обсъждат сюжетна картина с училищни занимания, споделят предпочитания; споделят впечатления и участват в диалог, като изпълняват различни роли в общуването; съставят групово картинен правилник с пиктограми за приемливо и неприемливо поведение в клас, в урока, в междучасието; обсъждат учебна програма, съставени с пиктограми за учебните предмети; запознават с електронното мишле от новото време, въвеждащо е-ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> текущо чрез устни преценки; в края на урока; проектно ориентирано 	
<ul style="list-style-type: none"> съставят и използват съобщителни и въпросителни изречения; актуализират думи по предметни картини; дорисуват картина: очертават по контур, декорират,; анализират движението на ръката; копират с по-голям и стандартен мащаб, • изписват групи от елемента по образец; • прилагат изучения елемент при довършване на фигури; 	<ul style="list-style-type: none"> текущо; проверка на написаното в тетрадките; самооценяване; взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
5		5. Диагностика на входно ниво Т1	Д	<ul style="list-style-type: none"> Ориентира се за участниците в речевата ситуация; Съставя изречения, различни по цел на изказване; Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст Разбира смисловата цялост на изречението; Различава основните езикови единици; Разпознава печатни букви от българската азбука; Демонстрира умения в областта на фината моторика. 	
6		6. Писане на елемент „обърнато бастунче“ Т1	НЗ 3	<ul style="list-style-type: none"> Включва се уместно в диалог по конкретна тема (училище). Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. Разбира лексикалното значение на думата; Различава дума от изречение; Разбира смисловата цялост на изречението. Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> дума еле-мент „обърнато бастунче“
7		7. Писане на елемент „кукичка“ Т1	НЗ 4	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. Различава дума от изречение; Съставя изречения, различни по цел на изказване; Включва се уместно в диалог по конкретна тема. 	елемент „кукичка“
8	II	1. Забавно междучасие (Б, с.12-13)	У	<ul style="list-style-type: none"> Различава дума от изречение; Ориентира се за участниците в речевата ситуация; Съставя изречения, различни по цел на изказване; Разпознава препинателните знаци за край на изречение; Прилага правилата за речева учтивост Включва се уместно в диалог по конкретна тема; Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. 	
9		2. Писане на елемент десен „полуовал“ Т1	НЗ 5	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. Разбира лексикалното значение на думата; Различава дума от изречение; Разграничава сричките в думата; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. 	<ul style="list-style-type: none"> сричка елемент десен „полуовал“

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преразказва позната приказка по серия картини, като си служи с диалогична и монологична реч; • съставя изречение по модели към картините, като добавя нова дума. • открива срички; • свързват предметни картини със звукови модели; • свързват предметни картини с букви; • чертаят правилно начупена и вълнообразна линии с опора на точки в квадратна мрежа; • възпроизвеждат фигура по образец в квадратна мрежа 	<ul style="list-style-type: none"> • устна проверка • писмена проверка; • тест 	
<ul style="list-style-type: none"> • актуализират думи по картини, моделират и анализират изречения; • дорисуват картина, очертават, декорират; • описват начина на изобразяване на обектите, анализират движението на ръката; • копират новия елемент в мрежа с по-голям и стандартен размер, • изписват групи от елементи по образец и в нови комбинации; • прилагат елемента в занимателна задача за рисуване и мислене. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • моделират и анализират изречения; • актуализират думи по предметни картини • дорисуват картина с елемент „кукичка“ и анализират движението на ръката; • копират с по-голям и стандартен мащаб; • изписват групи от елемента по образец и в различни комбинации; • прилагат творчески изучените елементи за доизграждане и създаване на нови образи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват по сюжетна картина игрите в училищния двор, коментират изобразени проблемни ситуации, изпълняват различни роли и предлагат решение, • участват в диалози по теми от изобразените ситуации, съставят модели на видовете изречения; • сравнява думите по дължина и по значение, отделят „малките“ думи в изречението; • играят на „Познай предмета“, като едни правят описание на обект от илюстрацията с думи или на жестомимичен език, а други трябва да го назоват с една дума; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; 	
<ul style="list-style-type: none"> • дорисуват предметни картини и анализират движението на ръката; • съставят и трансформират изречения чрез добавяне и разместване на думи; • разграничават сричките в думата; • копират елемента в по-голям и стандартен мащаб, анализират движението на ръката; • изписват групи от елемента по образец; • прилагат изучените елементи в решаване на творческа задача. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо и устно; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
10		3. При книжките (Б, с.14-15)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Различава дума от изречение • Разграничава сричките в думата • Съставя изречения, различни по цел на изказване; • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Прилага правилата за речева учтивост при поздрав, молба...; • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; 	
11		4. Писане на елемент „ляв полуовал“ Т1	НЗ 6	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Разбира лексикалното значение на думата; • Различава дума от изречение; • Разграничава сричките в думата; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. 	елемент „ляв полуовал“
12		5. Общуване (Б, с.16-17)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Различава основните езикови единици; • Съставя изречения, различни по цел на изказване в комуникативната ситуация; • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; • Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно. • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. 	
13		6. Писане на елемент „овал“ Т1	НЗ 7	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Различава дума от изречение • Разбира лексикалното значение на думата; • Разграничава звуковете в думата.. • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Съставя изречения, различни по цел на изказване; 	• звук • елемент „овал“
14		7. Космос (Б, с.18-19)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звуковете в състава на думата; • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Съставя изречения, различни по цел на изказване в ситуация; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; • Прилага правилата за учтивост (поздрав, благодарност, молба); • Назовава различни видове общуване • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преразказват епизод от позната приказка; • описват любим герой; • разглеждат книжки, обсъждат корици; • правят словесен анализ на изречение и отделят дума за анализ; • артикулират и моделират сричковата структура на думата за анализ; • драматизират приказката, като с опора на моделите на видовете изречения импровизират разговорите на героите; • изпълняват различни роли в общуването и прилагат правила за речева учтивост. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят и трансформират изречения чрез промени в словесни състав и словоред; • определят броя на сричките в думата; • дорисуват картина и фриз с елемента и анализират движението на ръката; • копират с по-голям и стандартен мащаб, • изписват групи от елемента по образец; • редуват малки и големи леви и десни полуовали и дорисуват с тях нови картини. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо устно; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • коментират извънучилищни занимания с новите технологии, • сравняват начините на учене, общуване и забавление, • разграничават изречение, дума, сричка; • предполагат по какви компютърни проекти работят героите от илюстрацията; • класифицират думи по видо-родови отношения; • участват в диалог за начините на игра на компютър и начина на работа с книжка. • споделят впечатления от използването на дигиталните средства; • изпълняват различни роли в общуването в дискусии за ролята на компютъра; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят изречения и кратък текст по сюжетна картина за дорисуване; • правят сричков и звуков анализ на думи; • очертават различни по големина овали с правилна посока на движение (грозд)/; • дорисуват в широк ред фигури (мравки) • копират и пишат правилно големи и малки овали в мрежи с различен мащаб; • пишат елемента в съчетание с други елементи; • прилагат изучените елементи в дорисуване на история в картинки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят текст по сюжетна картина, определят границите на изреченията в текста, правят звуков анализ на думите; • заемат различни роли в общуването и използва различни по вид изречения; • обсъждат разлики между видовете общуване, назовават различни средства за общуване, • разиграват сюжетна игра „Пътешествие“: създават карта на пътешествието с помощта на символите и пиктограми, инсценират среща с извънземни, с които общуват на езика на мимиката и жеста. • презентират продукт (пътешествието). 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
15	III	1. Моето семейство (Б, с.20-21)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава основните езикови единици; • Открива звуковете в състава на думата; • Разпознава препинателните знаци за край на изречението; • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Съставя изречения, различни по цел на изказване; • Прилага правилата за речева учтивост; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; 	
16		2. Писане на елемент „горно камшиче“ Т1	НЗ 8	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях • Разбира смисловата цялост на изречението • Различава дума от изречение; • Разграничава сричките в думата • Произнася правилно звуковете в думата; • Разграничава звуковете в думата. 	Гласни звукове Съгласни звукове
17		3. В града (Б, с.22-23)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава основните езикови единици; • Разграничава гласни от съгласни звукове; • Ориентира се в реда на звуковете в думата; • Назовава различни видове общуване; • Разпознава средства за неезикова комуникация (пиктограми, сигнали); • Включва се в диалог по конкретна тема; • Прилага правилата за речева учтивост 	
18		4. Писане на елемент „долно камшиче“ Т1	НЗ 9	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Различава дума от изречение. • Разграничава сричките в думата • Произнася правилно звуковете в думата; • Разграничава звуковете в думата; 	елемент „долно камшиче“
19		5. Писане на елемент „дуличка“ Т1	НЗ 10	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. • Различава дума от изречение. • Разграничава сричките в думата • Произнася правилно звуковете в думата; • Разграничава звуковете в думата; 	елемент „дуличка“

<p align="center">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p align="center">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p align="center">Забележки</p>
<p align="center">(7)</p>	<p align="center">(8)</p>	<p align="center">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • съставят устен текст по сюжетна картина, определят границите на изреченията в текста; • с помощта на модели анализират изречения, думи, звукова форма на думата; • правилно произнасят звуковете в думата, трансформират думи и откриват смислоразличителна роля на звуковете; • класифицират думи по родо-видов признак (храни, играчки); • изпълняват различни роли в общуването, споделят личен опит и съставят изречения; • разказват за своето семейство и семейните традиции. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; 	
<ul style="list-style-type: none"> • дорисуват картина и съставят текст по нея • правят звуков анализ, като моделират дума с червени и сини квадратчета) • копират и пишат правилно горно камшиче в графични мрежи, анализират посока на движение на ръката; • стабилизират писането и свързването на елемента в нови съчетания, като го редуват с овалче; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • сравняват звуците от градския пейзаж със звуковете на речта; • анализират с опора на модели звуковата форма на думите и позицията на звуковете; • актуализират думи по модели и по илюстрация, класифицират по родовидов признак (места, транспортни средства); • в „Игра на пътешествие“ проследяват маршрути на карта и обменят информация за видовете знаци, средства за общуване, речева учтивост. • Разиграват ситуации на среща с познати и непознати в градската среда и практикуват вежливо поведение с подходящи средства за речева учтивост 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; • игрови подход 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят анализ на изречение и звуков анализ на думи; • дорисуват в широк ред „рибки“, като следват основната форма и посоката; • копират и пишат правилно долно камшиче в мрежата, свързват го с нови елементи; • прилагат писането на елемента за графично моделиране на звуковата форма на думи- пишат свързано толкова камшичета, колкото са звуковете в думата. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи; • дорисуват ритмично повтарящи се стилизирани елементи с форма на луличка; • дорисуват в широк ред фигури, изградени с графичния елемент, • копират и пишат правилно луличка в графични мрежи, анализират движението; • стабилизират писането и свързването на елемента в нови съчетания; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
20		6. Писане на елемент „байряче“ Т1	НЗ 11	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. Различава дума от изречение. Разграничава сричките в думата Произнася правилно звуковете в думата; Разграничава звуковете в думата; 	елемент „байряче“
21		7. Вече мога. Интегриран урок по четене и писане Буквар и тетрадка 1	ОУ	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава основните езикови единици Разбира лексикалното значение на думата; Разбира смисловата цялост на изречението; Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен; Оформя графически правилно началото и края на изречението; Съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация. Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях. 	

БУКВЕН ПЕРИОД – 23 седмици, 161 часа

22	IV	1. Звук и буква А,а. Албумът на Ана. Б. с.26	НЗ 1	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука А в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук А от буква А; Разграничава главна и малка буква (печатни и ръкописни); Разграничава основните езикови единици. Свързва правилно думите в изречението; Ориентира се за участниците в речевата ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> буква гласен звук а, малка печатна буква а, главна печатна буква А
23		2. Писане на малка буква а	НЗ 2	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и буквите и връзките между тях. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква а
24		3. Затвърдяване на звук и буква А, а. За мама. (Б., стр.27)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука А в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук А от буква А; Разграничава главна и малка буква (печатни и ръкописни); Разграничава основните езикови единици; Назовава видове общуване. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи; • дорисуват ритмично повтарящи се стилизирани елементи с форма на байряче; • дорисуват в широк ред фигури, изградени с графичния елемент, • копират и пишат правилно байряче в графични мрежи; • стабилизират писането и свързването на елемента в нови съчетания; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съотнасят думи към модели; • откриват смислоразличителната роля на гласния звук в преобразувани думи; • актуализират нови думи по моделите: • класифицират думи по родо-видов признак на значенията (морски животни) • участват в диалог в ролята на питащ и отговорящ с помощта на схеми на въпр. и съобщ изречение; • участват в учебен диалог, като редуват ролята на учител и ученик • назовават елементите, коментират начина на писане и на свързване на елементите и критериите за провилност; • изписват самостоятелно по ред с всеки елемент, като спазват основната форма и графичните изисквания. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • в края на урока; • ролеви игри 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина, импровизират диалози по тема; • откриват и характеризират фонемата А от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смислоразличителна, сричкообразуваща); • правят сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с А • разграничават различните графични образи на А; • четат А като различна езикова единица; • правилно съставят изречения по картини; • съставят изречение по схема, в която А е дума. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук А с буква А в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на писане и свързване; • пишат и свързват буквата; • определят поредност на буквата, брой букви А в звуко-буквен модел на дума; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съотнасят думи, съдържащи А в различни позиции, към звуко-буквени модели; • четат изречение с интонация, адекватна на вида и смисъла му; • създават изречения с различна цел на общуване в конкретна речева ситуация; • назовават думи за предмети по конкретен модел • по сюжетна картина се ориентират в ситуации на общуване, обсъждат видовете общуване – устно и писмено, словесно и несловесно 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
25		4. Писане на главна буква А	НЗ 3	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Използва правилно главна буква при писане на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква А
26		5. Един есенен ден Звук и буква Е, е (Б., с.28)	НЗ 4	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Е в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Е от буква Е; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици; Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; Включва се в диалог по конкретна тема; Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено. 	<ul style="list-style-type: none"> гласен звук е малка печатна буква е главна печатна буква Е
27		6. Писане на малка буква е	НЗ 5	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква е
28		7. Разказване по картини. Чудното гнездо. (Б., с.105)	У	<ul style="list-style-type: none"> Създава кратък устен текст по серия от картини. Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза; Отделя изреченията в текста; Включва се в диалог по конкретна тема; Озаглавява текст. 	
29	V	1. Затвърдяване на звук и буква Е, е. При животните (Б., с.29)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Е в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук Е от буква Е; Разграничава главна и малка буква (печатни и ръкописни); Разграничава основните езикови единици; Назовава различни видове общуване: езиково и неезиково; Включва се в диалог по конкретна тема. Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализира движението на ръката и пише правилно буквата и типовете съединения; • пише и свързва буквата в думи, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква А като самост. изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват разказ по сюжетна картина, описват игри; • откриват и характеризират фонемата Е от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смолоразличитална, сричкообразуваща); • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с Е в различни позиции; • разграничават различните графични образи на Е; • четат Е като различна езикова единица; • разчитат пиктограми и съставят изречение по модел, в която Е е дума. • участват в диалози по темата здравословен начин на живот, като изпълняват различни роли в общуването. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук Е с буква Е в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат и свързват правилно буквата в с други букви; • определят поредност на буквата, брой букви Е в звуко-буквен модел на дума; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват какво вижда и обясняват какво се е случило; • свързват последователно отделните моменти в цялостен устен текст; • обсъждат заглавието и дават предложения за друго подходящо заглавие; • участват в диалог по конкретна тема с опора на текста и илюстрацията • съставят изречения по модел и преобразуват изречения. 	<ul style="list-style-type: none"> • чрез журиране от класа по предварително зададени критерии 	
<ul style="list-style-type: none"> • съотнасят думи, съдържащи Е в различни позиции, към звуко-буквени модели; • четат изречение с интонация, адекватна на вида и смисъла му; • създават изречения с различна цел на общуване в конкретна речева ситуация; • назовават думи за предмети по даден модел, описват обекти по илюстрация; • по сюжетна картина се ориентират в ситуации на общуване, обсъждат видовете общуване – устно и писмено, езиково и неезиково, устно и писмено; • разчитат пиктограми (табели) с указание за поведение в дадена ситуация; • обсъждат с опора на илюстрацията поведението и езика на животните . 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
30		2. Писане на главна буква Е	НЗ 6	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Използва главна буква при писане на изречение. Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Е
31		3. Звук и буква М, м. У дома (Б., с.30)	НЗ 7	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука М в състава на думата; Разпознава гласни и съгласни звукове; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук М от буква М; Разграничава главна и малка буква; Разграничава сричките в думата; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Различава писмен от устен текст. Ориентира се за участниците в ситуацията на общуване. 	<ul style="list-style-type: none"> звучен съгласен м, малка печатна буква м, главна печатна буква М
32		4. Писане на малка буква м	НЗ 8	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква м
33		5. Мама-Затвърдяване на звук и буква М, м (Б., с.31)-	У	<ul style="list-style-type: none"> Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука ; Разграничава звук М от буква М (печатни и ръкописни); Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Разграничава сричките в думата Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). 	
34		6. Писане на главна буква М	НЗ 9	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Използва главна буква при писане на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква М

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализира движението на ръката и пише правилно буквата; • пише и сързва буквата, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква Е в начало на изречение и като самостоятелно изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина, разказват по преживяно за своето семейство; • откриват и характеризират фонемата М от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смолоразличитална); • правят сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с М; • разграничават различните графични образи на М; • четат правилно (по алгоритъм) срички, сричкосливат, четат думи и изречения с опора на картинки; • ориентират се в ситуация на устно общуване и ролите на слушач и говорещ, съставят изречение по модел; • ориентират се в ситуация на общуване чрез смесен (с букви и картинки) писмен текст. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук М с буква М в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви в срички и думи; • определят поредност на буквата, брой букви М в звуко-буквен модел на дума; • пишат правилно срички и думи с М. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съотнасят думи, съдържащи м в различни позиции, към звуко-буквени модели; • установяват звуко-буквено съответствие; • четат отворена и затворена сричка и думи чрез преобразуване; • съставят и четат изречения по модел и преобразуване на словесния им състав; • четат правилно и с разбиране ръкописен текст с включени невербални елементи (картинки); • изразяват благодарност чрез квази текст; • обсъждат и осмислят четенето и писането като способ да изразяват чувствата си. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, анализират начина на писане и свързване; • пишат правилно буквата и я свързват в срички и думи, като спазват всички графичните изисквания; • използват и пишат правилно главната буква М при съществителните собствени имена и в началото на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
35		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
36	VI	1. Звук и буква Н, н. В парка. (Б., с.32)	НЗ 10	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Н в състава на думата; • Разпознава гласни и съгласни звукове; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Н от буква Н (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици; • Разграничава сричките в думата • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав • Разпознава препинателните знаци за край на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук н, • малка печатна буква н, • главна печатна буква Н
36		2. Писане на малка буква н	НЗ 11	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. <p>Означава с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропускат букви.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква н
38		3. На планина – Затвърдяване на звук и буква Н, н (Б., с. 33)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука ; • Разграничава звук Н от буква Н; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Свързва правилно думите в изречението; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
39		4. Писане на главна буква Н	НЗ 12	<ul style="list-style-type: none"> • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствени имена; • Използва главна буква при писане на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Н

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като се опитват да си самодиктуват; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите в думата и на думите в изреченията. • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват илюстрацията съчиняват кратък разказ по сюжетната картина; • откриват и характеризират фонемата М от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смолоразличитална); • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с М; • разграничават графични образи на Н; • четат правилно срички, сричкосливат думи, четат с прибавяне, отнемане и заменяне на срички; • четат правилно различни по цел на общуване изречения; • ориентират се в ситуация на устно общуване и ролите на слушач и говорещ, съставят изречение по модел за взаимоотношенията в семейството. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук Н с буква Н в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви; • определят поредност на буквата, брой букви Н в звуко-буквен модел на дума; • пишат правилно срички и думи с Н. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • четат думи чрез сричкосливане • четат думи, словосъчетания и ги свързват с картинка; • четат текст; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста; • анализират причинно-следствени връзки • споделят лични преживявания, изразяват отношение към природата; • обсъждат темата за здравословния начин на живот. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализира движението на ръката и пише правилно буквата; • пише и сързва буквата, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква Н като начало на изречение и на име 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
40		5..Звук и буква И, и Приказни герои (Б., с. 34)	НЗ 13	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука И в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук И от буква И (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Свързва правилно думите в изречението. • Усвояват механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> • гласен звук и, • малка печатна буква и, • главна печатна буква И
41		6. Писане на малка буква и	НЗ 14	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Означават с букви звуковия състав и строежа на думата, без да пропускат букви. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква и
42		7. Развитие на умения за общуване. Красива и пъстра есен (Б., с. 106)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Създава кратък устен текст по илюстрация; • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото. • Назовава различни видове общуване; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързва правилно думите в изречението; • Включват се в диалог по конкретна тема. 	
43	VII	1. Затвърдяване на звук и буква И, и. Игра. (Б., с.35)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука ; • Разграничава звук И от буква И (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира изречението като смислова цялост; • Свързва правилно думите в изречението; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина; • откриват и характеризират фонемата И от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смолоразличитална, сричкообразуваща); • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с И, съпоставят с Е; • разграничават различните графични образи на И; • четат правилно отворени и затворени срички, сричкосливат в думи, четат думи с прибавяне и отнемане на букви; • четат чрез допълване на изречението с подходяща дума по смислова догадка и с опора на картина; • четат текст в игрова ситуация със съотнасяне към илюстративен материал. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • игрово • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук И с буква И в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване • пишат и свързват правилно буквата с други букви в срички и думи; • проверяват, като определят поредност и брой на буквите в написаните думи; • пишат правилно И и Е в думи, които се свързват с „един“ и „много“ (мое, мои); • подчертават в написаното букви, в избора на които се колебаят между И и Е. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват природна картина и промените през есента; • разказват последователно случката, свързват отделните моменти в цялостен устен текст; • използват правилно думи с противоположно значение в изречение; • участват в диалог по конкретна тема: с опора на текст и илюстрация описват природни явления, коментират взаимоотношения; • съставят и преобразуват изречения в контекста на конкретна речева ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съотнасят думи, съдържащи И в различни позиции, към звуко-буквени модели, съпоставят И с Е в слаба позиция; • четат изречение с интонация, адекватна на вида и смисъла му; • създават изречения с различна цел на общуване в конкретна речева ситуация; • по картина се ориентират в речева ситуации, обсъждат видове общуване – устно и писмено, езиково и неезиково; • четат думи в кръстословица; • четат текст в игрова ситуация със съотнасяне към илюстративен материал; • изпълняват различни роли в общуването: задават въпроси и отговарят на въпроси към текста; • описват продукт с думи или изречения. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • игрово • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
44		2. Писане на главна буква И	НЗ 15	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Използва главна буква при писане на изречение; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква И
45		3. Звук и буква Р, р. Рени и Ари. (Б., с. 36)	НЗ 16	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Р в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук Р от буква Р (печатни и ръкописни); Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Усвояват механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук р, малка печатна буква р, главна печатна буква Р
46		4. Писане на малка буква р	НЗ 17	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква р
47		5. Затвърдяване на звук и буква Р, р. Арена. (Б., с. 37)	У	<ul style="list-style-type: none"> Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука ; Разграничава звук Р от буква Р (печатни и ръкописни); Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Свързва правилно думите в изречението; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
48		6. Писане на главна буква Р	НЗ 18	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Използва главна буква при писане на изречение. Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Р

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализира движението на ръката и пише правилно буквата; • пише и свързва буквата с други букви в срички и думи, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква И като начало на изречение и име; • подчертават в написаното букви, в избора на които се колебаят между И и Е. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина, споделят лични преживяния; • откриват и характеризират фонемата Р от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смолоразличитална); • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с Р; • разграничават различните графични образи на Р; • четат правилно (по алгоритъм) срички, сричкосливат, четат думи с преобразуване • четат текст в диалогична форма и разграничават репликите на героите, определят действия и качества на героите. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук Р с буква Р в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат буквата правилно и я свързват с други букви по установените начини; • определят поредност на буквата, брой букви Р по звуко-буквен модел на дума. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват илюстрацията, описват животните, четат собствените им имена и съставят с тях изречения в контекста на изобразената ситуация; • четат думи с добавяне и отнемане на буква, сричка, сричкосливат, четат слято; • задават въпроси и отговарят на въпроси към илюстрацията; • създават изречения и текст с опора на илюстративен и словесен материал; • съставят кратък рекламен текст за презентация на програма за цирково представление. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализира движението на ръката и пише правилно буквата; • пише и свързва буквата, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква Р като начало на изречение и собствено име. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
49		7.Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в поредността на звуковете в думата Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви Използва главна буква при писане на собствените имена Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
50	VIII	1. Звук и буква О, о. На море (Б., с. 38)	НЗ 19	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука О в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук О от буква О Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира смисловата цялост на изречението; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> гласен звук о, малка печатна буква о, главна печатна буква О
51		2. Писане на малка буква о	НЗ 20	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропуска букви. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква о
52		3. Затвърдяване на звук и буква О, о. Ранено гълъбче. (Б., с. 39)	У	<ul style="list-style-type: none"> Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука ; Разграничава звук О от буква О; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира изречението като смислова цялост; Усвоява механизъм на четене с разбиране 	
53		4. Писане на главна буква О	НЗ 21	<ul style="list-style-type: none"> Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствени имена; Оформя графически правилно начало и край на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква О

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, правят самодиктовка; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите в думата и на думите в изреченията. • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват картина, съчиняват кратък разказ по сюжетна картина и го озаглавяват; • откриват в думи звука О и характеризират фонемата от гледна точка на артикулация, акустика, функция; • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с О; • разграничават различните графични образи на О; • четат правилно отворени и затворени срички, сричкосливат, четат по стъбица думи с повтаряща се сричка; • четат и довършват изречения в текст с опора на картинки, отговарят на въпроси • четат текста и съотнасят изреченията с фрагменти от илюстрацията; • отговарят на въпроси към текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук О с буква О в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви; • определят поредност на буквата, брой букви О в звуко-буквен по модел на дума; • подреждат срички, образуват и записват дума, проверяват написаното; • подреждат думи, образуват изречение и го записват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят разказ по илюстрация и прогнозираят съдържанието на текста по илюстрацията и заглавието; • съотнасят думи, съдържащи О в различни позиции, към звуко-буквени модели; • четат думи от словообразователно гнездо, разположени стъпаловидно; • четат текста на глас и довършват изреченията му с опора на картинки. • задават въпроси и отговарят на въпроси • споделят лични преживявания и отношението си към животните. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват буквата с другите букви, като спазват графичните изисквания; • употребяват главна буква О като самостоятелно изречение, начало на изречение и на собствено име; • свързват с пиктограми за чувства изреченията, които ги изразяват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
54		5. Звук и буква Л, л. Вълшебната градинка. (Б., с. 40)	НЗ 22	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Л в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук Л от буква Л (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбират смисловата цялост на изречението; • Използват различни по цел на общуване изречения; • Усвояват механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук л, • малка печатна буква л, • главна печатна буква Л
55		6. Писане на малка буква л	НЗ 23	<ul style="list-style-type: none"> • Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Свързват думите правилно в изречение; • Оформят графически правилно началото и края на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква л
56		7. Умения за съставяне на устен текст. Един ден на Ванко (Б., с. 107)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно; • Съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация; • Прилага правилата за речева учтивост; • Използва речевия етикет при поздравления и обръщения; • Разпознава средствата за неезикова комуникация- жест, мимика, поза. 	
57	IX	1. Затвърдяване на звук и буква Л, л. Емил и Лили. (Б., с. 41)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука; • Разграничава звук Л от буква Л (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
58		2. Писане на главна буква Л	НЗ 24	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Означаван с букви звуковия състав и строежа на думата като значеща единица; • Свързват правилно думите в изречението; • Оформят графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Л

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина; • откриват и характеризират фонемата Л от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смислоразличителна); • извършват сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с Л; • разграничават графични образи на Л; • четат правилно отворени и затворени срички, сричкосливат, четат думи със замяна на срички; • четат диалогичен текст с реплики и откриват кой говори с опора на илюстрацията, четат по роли; • описват качества на обекти и разграничават реално, нереално, възможно. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи с Л и съотнасят звук Л с буква Л в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване и свързване на буквата; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви в срички и думи; • определят поредност на буквата, брой букви Л в звуко-буквен по модел на дума; • подреждат срички в думи и ги записват; • подреждат думи в изречение и го записват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • разграничават различните видове общуване чрез участие в имитационни ролеви игри; • съставят различни по цел на общуване изречения в контекста на илюстративния материал; • използват в речта си учтиви думи и обръщения; • изпълняват различни роли в общуването – на слушащ и на говорещ, участвайки в диалог по теми от ежедневието; • съставят изречения и текстове за дневния режим; • преразказват текстове, свързани със здравословния начин на живот. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • игрови • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят предположение за съдържанието на текста по илюстрацията и заглавието; • четат текста и допълват изреченията с думи, прогнозирани по картинки, • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста; • съотнасят текст с илюстрация и обсъждат характера на случващото се – реално, нереално, възможно; • изпълняват различни роли в дискусията по проблемите на здравословното хранене. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата, както и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението на ръката и пишат правилно буквата, свързват я правилно, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение; • съставят изречения, като преобразуват словесния състав и словоред, и ги записват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
59		3. Звук и буква У, у. Румен. (Б., с. 42)	НЗ 25	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука У в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук У от буква У (печатни и ръкописни); • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързва правилно думите в изречението; • Разграничана звуковата от графичната форма на думата; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> • гласен звук у, • малка печатна буква у, • главна печатна буква У
60		4. Писане на малка буква у	НЗ 26	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава звуковата от буквената форма на думата като значеща единица; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Свързват правилно думите в изречението; • Оформят графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква у
61		5. Затвърдяване на звук и буква У, у. Има или не (Б., с. 43)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звук У от буква У; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира изречението като смислова цялост; • Разбира смисловата цялост на изречението; • Свързва правилно думите в изречението; • Усвоява механизъм на четене с разбиране 	
62		6. Писане на главна буква У	НЗ 27	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква У

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина; • откриват и характеризират фонемата У от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смыслоразличитална, сричкообразуваща); • правят сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с У, съпоставят с О; • разграничават различните графични образи на У; • четат правилно отворени и затворени срички, сричкосливат, четат думи с добавяне на срички и анализират лексикалното им значение; • четат изречения в текст и ги допълват по пиктограми с думи за действията на героя. • съставят изречения по аналогия. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук у с буква у в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между У и О; • подреждат срички в дума и я записват; • подреждат думи, образуват изречение и го записват според графичните изисквания; • подчертават в написаното букви, в избора на които се колебаят между У и О. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват сюжетна картина и назовават по нея думи за предмети, съставят с тях изречение; • съотнасят думи с У и О в различни позиции към звуко-буквени модели; • четат думи със свързани верижно срички; • задават въпроси и отговарят на въпроси към илюстрацията; • четат списък с изречения и заместват пиктограмите в тях с подходящи по смисъл думи; • анализират наличие или отсъствие на връзки между изреченията и изобразеното на илюстрацията. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • коментира начина на писане и свързване; • пише и свързва буквата с други букви в срички и думи, като спазва графичните изисквания; • употребява главна буква У като начало на изречение; • преписват кратък печатен текст самостоятелно, спазвайки графически, правописни и пунктуационни правила; • прави самопроверка. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
63		7. Препис. Диктовка	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
64	Х	1. Звук и буква Ъ, ъ Лорън (Б, с. 44)	НЗ 28	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ъ в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Ъ от буква Ъ; Разграничава главна и малка буква (печатна и ръкописна); Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира смисловата цялост на изречението; Свързва правилно думите в изречението; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> гласен звук ъ, малка печатна буква ъ, главна печатна буква Ъ
65		2. Писане на малка буква ъ (Т2)	НЗ 29	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава звуковата от буквената форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква ъ
66		3. Затвърдяване на звук и буква Ъ, ъ Мъри (Б, с. 45)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ъ в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Ъ от буква Ъ; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите в думата и на думите в изреченията; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват по сюжетна картина кратък разказ за действията на героите; • откриват звука Ъ в различни позиции в думата и определят фонемата от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смослоразличитална, сричкообразуваща); • правят сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с Ъ, съотнасят с А; • разграничават различните графики на Ъ; • четат правилно отворени и затворени срички, сричкосливат, четат думи с добавяне на срички; • четат текст, като допълват пропуснати думи с опора на пиктограми в изреченията; • досъчиняват с опора на илюстрацията; • споделят отношение към природата и животните и здравословен начин на живот. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи и Ъ в различни позиции в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви; • подреждат срички в дума и я записват; • преписват по думи кратки изречения; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между А и Ъ, и правят проверка с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват сюжетна картина и се ориентират за участниците в ситуация на общуване, разпознават езика на тялото като средство за комуникация при животните; • четат предтекстово и сричкосливащо двойки сродни думи, разбират лексикалното им значение и по него прогнозираат качества и действия на героя; • четат изреченията в текста с интонация, адекватна на вида и смисъла му; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста, съставят изречения; • четат отгатвателно думи в кръстословица с опора на смисловата догадка върху илюстрацията и част от буквения състав. • съставят по аналогия нова кръстословица. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
67		4. Писане на главна буква Ъ Т2	НЗ 30	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	главна ръкописна буква Ъ
68		5. Звук и буква Й, й Маймуна (Б, с. 46)	НЗ 31	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука й в състава на думата; Разграничава съгласния звук й от гласния звук И. Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук й от буква Й; Разграничава главна и малка буква; Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук й, малка печатна буква й, главна печатна буква Й
69		6. Писане на малка буква й Т2	НЗ 32	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава съгласния звук й от гласния звук И; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. 	малка ръкописна буква й
70		7.И или Й (Б, с. 108)		<ul style="list-style-type: none"> Разграничава съгласния звук й от гласния звук И; Разграничава сричките в думата. Разбира лексикалното значение на думата; Разграничава звуковата от графичната форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението на ръката и пишат правилно буквата; • пишат и свързват буквата в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • подреждат и записват изречение, пишат правилно буквата в началото му. • преписват по думи кратки изречения. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по серия картини, обяснява връзката между картините, като доизмислят липсващ епизод от историята; • правят звуков анализ на думи с Й, разграничават ѝ от И в думите; • разграничават различните графични образи на Й, правят звуко-буквен анализ на думи с ѝ и И; • четат правилно отворени и затворени срички, думи с добавяне на срички и преобразуване; • четат текст и номерират частите му според поредността на картините в серията, разширяват текста устно с добавяне на изречения по картините; • четат и свързват думи с предметни картини, като разграничават практически категориите „един“- „много“; • обсъждат отношението си към животните. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи ѝ в различни позиции в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начините на изписване и свързване; • пишат и свързват правилно буквата в срички и думи според изискванията; • образуват думи като добавят буква и записват думата, проверяват написаното ; • изписват правилно местоименията в ед. и мн. ч. и превъзходната степен на прилагателните имена; • подчертават в написаното букви, в избора на които се колебаят между И и Й. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина; • четат изречения чрез допълване на думи с опора на илюстрация, разбират лексикелното значение на думите; • откриват срички с ѝ и четат думи с Й; • определят правилната употреба на ѝ и И при думи в единствено и множествено число, чрез свързване на думите с помощните думи „един“ и „много“ . 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • самостоятелна работа • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
71	XI	1. Затвърдяване на звук и буква Й, й Номер 1. (Б, с. 47)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава съгласния звук й в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук й от буква Й; • Разграничава главна и малка буква (печатна и ръкописна); • Разграничава основните езикови единици; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Разпознава пунктуационните знаци за край на изречението; • Разпознава средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
72		2. Писане на главна буква Й Т2	НЗ 33	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава съгласния звук й от гласния звук И; • Разпознава малка и главна буква; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Й
73		3. Звуковете и буквите на гласните и съгласните м, н, л, р, й. Обобщение Омайни рими (Б, с. 48-49)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава гласни от съгласни звукове; • Разбира лексикалното значение на думата; • Изговаря правилно звуковете в думите; • Свързва правилно думите в изречението; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
74		4. Звуковете и буквите на гласните и съгласните м, н, л, р, й. Обобщение Т2	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни М, Н, Л, Р, Й; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Пише правилно в думи й, йо. • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • описва животни по картина и коментира езика на животните – жест, мимика, поза, като средство за комуникация; • разказват история по илюстрациите, четат и измислят собствени имена на героите с ѝ в състава им • по илюстрация и заглавие прогнозира съдържанието на текста; • четат и проверяват предположението си, демонстрират разбирание, като съотнасят текст към фрагмент от илюстрацията; • четат по роли репликите в диалога, като се ориентират към знака в края на изречението и намират вярната интонация; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста и илюстрацията; • играят на бинго, като търсят, откриват и прочитат думи в словесна игрова карта; • показват, че разбират значението на думите, като ги с предметни картини. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • самостоятелна работа • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират самостоятелно движението на ръката и пишат правилно буквата; • пишат и сързват буквата, като спазват графичните изисквания; • пишат правилно собствените имена и началото на изречение с главно Й; • различават ѝ от И и пишат правилно в думите ѝ, йо; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • групират изучените звукове и букви като гласни и съгласни с помощта на графичен систематизатор (кораб на буквите); • играят на домино, като редят и четат думи с повтаряща се сричка, с добавяне отнемане, на срички, обясняват значението на новополучените думи; • четат думи с вече познати графични форми слято, без сричкване, свързват думите, които образуват рими, съставят изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • самостоятелна работа • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • пишат думи и изречения с изучените букви; • подреждат и записват изречение; • поставят правилно препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен; • преписват печатен /ръкописен/ текст; • пишат под диктовка, като си самодиктуват • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение; • пишат правилно в думи ѝ, йо; • подчертават в написаното букви, в избора на които се колебаят между И и Й. 	<ul style="list-style-type: none"> • писмено • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
75		5. Буква Я, я Немирно яре (Б, с. 50)	НЗ 34	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава главна и малка буква Я; Разграничава основните езикови единици; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> малка печатна буква я, главна печатна буква Я
76		6. Писане на малка буква я Т2	НЗ 35	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква я
77		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
78	XII	1. Затвърдяване на буква Я, я Ния (Б, с. 51)	У	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава главна и малка буква Я; Разграничава основните езикови единици; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разбира изречението като смислова цялост; Свързва правилно думите в изречението; Усвоява механизъм на четене с разбиране; Ориентират се за участниците в речевата ситуация; Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба); Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняват кратък разказ по сюжетна картина; • разграничават различните графики на Я; • образуват и четат: отворени и затворени срички с Я, думи чрез преобразуване; • четат думи с я сличкосливащо и слято; • четат плавно и вярна интонация изреченията в кратък текст; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват правилно буквата с другите букви в срички и в думи; • подреждат срички, образуват и записват дума, като спазват графичните изисквания; • пишат правилно думи в различни форми за число, като ги разграничават по буквата я в края им (коя – кои, моя-мои; пея – пее); • запомнят и преписват думи с я, като съотнасят звуковата форма с графичния образ на думата; • подреждат думи, образуват изречение и го записват, като спазват графичните изисквания и пунктуацията. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст; • четат думи и записват нови думи чрез преобразуване на звукобуквения състав; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват и проверяват написаното; • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение • поправят (с помощта на учителя) допускати в диктовка грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват по картина обстановката на общуването и се ориентират за участниците, включват се в диалог по тема и се упражняват в етикетно общуване с размяна на молба, поздрав и благодарност; • образуват и четат думи с обща крайна сричка, съдържаща Я, слято; • прогнозируют съдържанието на текста с опора на илюстрацията; • четат изреченията в текста и ги допълват с думи, подсказани чрез пиктограми; • намират в текста отговор на поставени въпроси и изказват отговора с изречение; • взаимно си задават въпроси по текста и илюстрацията и определят най-пълния отговор; • образуват думи на принципа на доминото и ги четат по стълбичка със сменяща се сричка и посока на четене; • обясняват лексикалното значение на новополучените думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
79		2. Писане на главна буква Я Т2	НЗ 36	<ul style="list-style-type: none"> Изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях; Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава звуковата и графическата форма на думата като значеща единица; Оформя графично правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Я
80		3. Звук и буква Т, т Тони. (Б, с.52)	НЗ 37	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Т в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук Т от буква Т; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Ориентира се за участниците в речевата ситуация; Усвоява механизъм на четене с разбиране; 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук т, малка печатна буква т, главна печатна буква Т
81		4. Писане на малка буква т Т2	НЗ 38	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква т; Пише графически правилно буквата самостоятелно, свързано в думи, в изречения. Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква т
82		5. Затвърдяване на звук и буква Т, т Таланти (Б, с. 53)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Т в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Т от буква Т; Разграничава главна и малка буква; Включва се в диалог по тема; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
83		6. Писане на главна буква Т Т2	НЗ 39	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Т; Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Т

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват буквата с другите букви, като спазват графичните изисквания; • подреждат срички в дума и я записват, • преписват думи с я, като съотнасят звуковата форма с графичния образ; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение; • подреждат думи, образуват изречение и го записват според графичните изисквания. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; • правят звуков анализ на думи с новия звук в различни позиции, характеризират фонемата Т от гледна точка на артикулация, акустика и функция, • разграничават различните графични образи на Т, извършват звуко-буквен анализ на думи с т; • четат правилно срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; • четат думи сричкосливащо, с прибавяне на срички, замяна на буква, двупосочно; • четат текст с разбиране: разпознават героите и преценяват качествата им. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с Т в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират начина за изписване и свързване на буквата и я пишат правилно; • пишат срички, думи, изречение с нея. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на тетрадките; • самооценка; • взаимно оценяване; • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят предположение за съдържанието на текста по илюстрация и заглавие; • проверяват предположението си, като четат текст и го съотнасят с илюстрацията; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста; • обсъждат темата за талантите, като споделят виждането си за талантите, които всеки притежава; • четат следтекстово думи по срички и слято, обясняват им значението им; • играят със звуковата и звукобуквената форма на словообразуване чрез вмъкване, замяна, отнемане на звукове или срички. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират самостоятелно елементите и основната форма на буквата, както и разположението ѝ в графичната мрежа; • пишат и свързват правилно буквата; • пишат срички, думи, изречение с нея; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. • проверяват звукобуквени съответствия и поредност на буквите в думата; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
84		7.Коледа (Б, с. 54-55)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Създава кратък устен текст по илюстрация; • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза. • Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). • Съставя устно благопожелания, свързани с празничния календар на българския народ. 	
85	XIII	1. Звук и буква Д, д Имен ден (Б, с. 56)	НЗ 40	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Д в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук Д от буква Д; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук д, • малка печатна буква д, • главна печатна буква Д
86		2. Писане на малка буква д Т2	НЗ 41	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква д; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. • Отбелязва с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропуска букви; • Проверява правописа на думи чрез други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква д
87		3. Затвърдяване на звук и буква Д, д Дядо Димитър (Б, с. 57)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Д в състава на думата; • Разграничава звук Д от буква Д; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение; • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Проверява правописа на думи чрез други думи 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • описват какво вижда или какво се случва; • свързват отделните моменти от историята в цялостен устен текст; • създават кратък устен текст- поздрав, благодарност, пожелание за празника; • участват в ролеви игри, свързани с коледните празници и обичая сурвакане; • описват празнични обичаи; • споделят личен опит от участието си в празника, описват любим подарък или желан подарък. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят устен разказ по темата на сюжетната картина, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с Д; • характеризират съгласния Д по познатия начин и го сравняват с Т, дават примери с думи, завършващи на Д, Т; • разграничават различните графични образи на Д, правят звуков и звуко-буквен анализ на думи с Д и Т; • четат правилно: отворени и затворени срички, думи чрез преобразуване и слято; • четат текст с разбиране: определят героите и проследяват действията им, съпоставя с разказаното личния си опит. • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста и илюстрацията. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с д, проверяват за обеззвучаване; • анализират самостоятелно основната форма и разположението на буквата в графична мрежа, начина на писане и свързване на буквата; • пишат и свързват графически правилно буквата с други букви в срички и думи; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват звукобуквените съответствия и поредността на буквите; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между Д и Т, и проверяват правописа им с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват и разказват по сюжетна картина; правят звуков и звуко-буквен анализ на думи с Д и Т; • по илюстрация и заглавие предполагат съдържанието на текста и проверяват; • четат текст с разбиране: разграничават героите, техните действия и качества; • четат двойки думи, получени чрез слово и формообразуване, и проверяват правописа на думите с съгласния в краесловие с други думи; • четат серия суми с ориентация към гласния и го свързват по значение с предметни картини. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
88		4. Писане на главна буква Д Т2	НЗ 42	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Д; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Д
89		5. Звук и буква С, с Моето село. (Б, с. 58)	НЗ 43	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука С в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук С от буква С; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Усвоява механизъм на четене с разбираве; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук с, малка печатна буква с, главна печатна буква С
90		6. Писане на малка буква с Т2	НЗ 44	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква с; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Означават правилно звуковия състав и строеж на думата, без да пропускат букви; Оформят графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква с
91		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата Означават с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи чрез други думи. Използва главна буква при писане на собствените имена Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
92	XIV	1. Затвърдяване на звук и буква С, с Ресторант „Най-най“ (Б, с. 59)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука С в състава на думата; Разграничава звук С от буква С; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разбира изречението като смислова цялост; Свързва правилно думите в изречението; Ориентира се за участниците в общуването; Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположение-то ѝ в графична мрежа; начина на писане и свързване; • пишат и свързват графически правилно буквата с други букви в срички и думи; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. • проверяват правилността на написаното. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук и правят звуков анализ; • характеризират фонемата С от гледна точка на артикулация, акустика и функция, • разграничават различните графични образи на С, извършват звуко-буквен анализ на думи със с; • четат правилно срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; • четат думи с прибавяне на срички, със замяна на буква, по схема; • четат текст с разбиране: отговарят на въпроси за времето и мястото на действието, за героите и събитията. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи със С в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат срички, думи, изречение с буквата, като спазват графичните изисквания; • проверяват написаното, като определят поредност и брой букви в думата. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат съзнателно под диктовка букви, думи, изречения, текст; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите и извършват проверка чрез други думи; • употребяват главна буква за записване на същ. собствени имена и начало на изречение; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовката грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и съставят кратък разказ за необикновената случка, импровизират диалог между участниците в общуването; • четат с разбиране функционални текстове от типа на рекламата и менюто, като свързват правилно по смисъл думите в словосъчетанията и в изреченията; • задават въпроси и отговарят на въпроси към текста: избират меню, като подреждат предпочитанията си към вид храна; • играят със звуковата и звукобуквената форма на словообразуване чрез вмъкване, замяна, отнемане на звукове или срички • съставят нови комбинации от храните в менютата, като четат думите в нови съчетания, разместват сричките в думите и четат „по марсиански“. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
93		2. Писане на главна буква С Т2	НЗ 45	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква С; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква С
94		3. Звук и буква З, з Лунен змей (Б, с. 60)	НЗ 46	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука З в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук З от буква З; Разграничава главна и малка буква; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Свързва правилно думите в изречението; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук з, малка печатна буква з, главна печатна буква З
95		4. Писане на малка буква з Т2	НЗ 47	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква з; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи чрез други думи; Оформя графически правилно границите на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква з
96		5. Затвърдяване на звук и буква З, з На Земята (Б, с. 61)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука З в състава на думата; Разграничава звук З от буква З; Разграничава главна и малка буква; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Свързва правилно думите в изречението; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Проверява правописа на думи чрез други думи. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на писане и свързване; • пишат и свързват буквата в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение. • пишат забавни думи на марсиански, като разместват сричките, а после ги разчитат. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват пейзажа на илюстрацията, съставят устен разказ по картината, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена със З; • характеризират фонемата З по познатия начин, сравняват З и С и коментират примери с думи, завършващи на З, С; • разграничават различните графични образи на З, правят звуков и звуко-буквен анализ на думи със З в различни позиции; • четат правилно: отворени и затворени срички, думи чрез преобразуване и слято; • четат изреченията в текста по синтагми (словосъчетания, смислови групи думи), като обединяват „малки“ с „големи“ думи; четат с разбиране: описват героя и проследяват мислите и действията му, отговарят на въпроси към текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи със з в различна позиция • анализират основната форма и разположението на буквата в графична мрежа, начина на писане и свързване; • пишат и свързват правилно буквата; • пишат срички, думи с буквата, като спазват графичните изисквания; • пишат словосъчетания и изречения • самодиктуват си при писане на думи и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между С и З и проверяват с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разказват по илюстрация продължението на историята за змея, описват картината, като използват думи за предмети и признаци, правят звуков и звукобуквен анализ; • четат изреченията в текста по синтагми (словосъчетания, смислови групи думи), като обединяват „малки“ с „големи“ думи; • четат с разбиране: свързват описаното с текста с илюстрацията към текста; описват с думи от текста дома на героя и проследяват мислите му, определят как се чувства героя, като избират оценъчна дума; • отговарят на въпроси към текста. • четат двойки думи, получени чрез формообразуване, определят коя от двете е дума за проверка на правописа на другата; • четат думи със замяна на буква С-З. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока, тестови въпрос с изброими отговори 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
97		6. Писане на главна буква З Т2	НЗ 48	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква З; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква З
98		7. Намаление (Б, с. 109)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). • Включва се в диалог по конкретна тема; • Разпознават пунктуационните знаци за края на изречение; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	
99	XV	1.Звук и буква К, к Рали (Б, с. 62)	НЗ 49	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука К в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук К от буква К; • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира изречението като смислова цялост; • Разграничанат устен и писмен текст; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук к, • малка печатна буква к, • главна печатна буква К
100		2. Писане на малка буква к Т2	НЗ 50	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква к; • Пише графически правилно и четливо буквата и връзките с другите букви; • Проверява правописа на думи с други думи; • Оформя графически правилно границите на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква к

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението на ръката и пишат правилно буквата; • пишат и сързват буквата в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят кратък текст по илюстрация; • четат надписите-реклами и коментират обстановката; участват в ролеви игри и използват речевия етикет при поздрав и обръщания в устно общуване • четат диалогичен текст по роли с добре оформена фразова интонация; • участват в ролеви игри, свързани с покупко-продажба, описват и рекламират продукт с думи или изречения. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • игрова форма 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и прогнозира развитието на историята чрез съставяне на устен разказ; актуализират по картината думи с новия звук; • правят звуков анализ на думи с новия звук в различни позиции, характеризират фонемата К от гледна точка на артикулация, акустика и функция; • различават графични образи на К, правят звуко-буквен анализ на думи с к; • четат правилно затворени и отворени срички, четат слято думи, получени чрез слово и формообразуване, с тях съставят изречения по илюстрацията; • четат текст с разбиране: разграничават героите и техните действия, проследяват случката в отговор на въпроси и търсят причините за развързката. 	<p>текущо</p> <ul style="list-style-type: none"> • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с К в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват правилно буквата в срички и думи, пишат изречения; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват за поредност, брой букви, звукобуквени съответствия. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
101		3. Затвърдяване на звук и буква К, к Изненадата (Б, с. 63)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука К в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук К от буква К; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	
102		4. Писане на главна буква К Т2	НЗ 51	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква К; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Свързват правилно думите в изречението; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква К
103		5. Звук и буква Г, г Гарга и гугутка (Б, с. 64)	НЗ 52	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Г в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук Г от буква Г; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук г, • малка печатна буква г, • главна печатна буква Г
104		6. Писане на малка буква г Т2	НЗ 53	<ul style="list-style-type: none"> • Различава звук Г и буква Г; • Разпознава малка ръкописна буква г; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Проверява правописа на думи чрез други думи; • Оформят графически правилно границите на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква г

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и по отгоарят на въпросите как и защо така е протекло състезанието, обясняват причината за развързката; • проверяват разсъждението си, като четат продължението на текста с развързката, съотнасят края на текста с илюстрацията; • откриват в текста въпрос и му отговарят с подборно четене на други части от откъса; • играят със звуковата и звукобуквената форма и образуват думи чрез замяна на гласни, вмъкване на съгласни отнемане на звукове или срички, вкл. абак; • четат текст с различен шрифт; • подреждат и номерират частите на текста според сюжетното развитие. 	<p>текущо</p> <ul style="list-style-type: none"> • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението на ръката и пишат правилно буквата; • пишат и свързват буквата в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • пишат по-сложни по състав думи правилно и проверяват за грешки; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят устен разказ по темата на сюжетната картина, четат табели в контекста на ситуация, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с Г; • правят звуков анализ на думи с Г в различни позиции, характеризират фонемата Г, сравняват я с К, дават примери с думи, завършващи на Г и К; • разграничават различните графични образи на Г, правят звуко-буквен анализ; • четат правилно отворени и затворени срички и срички със струпави съгласни; • четат думи с усложняваща се сричкова структура, сливат срички и четат слято; • разбират лексикалното значение на думата с опора на контекста; • четат текст с разбиране: разграничават героите по техните думи и действия, определят качествата им. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с г в умствен план, извършват проверка за обеззвучаване в краесловие; • анализират самостоятелно основната форма и разположението на буквата в графична мрежа; • анализират начина на писане и свързване на буквата, сравняват с други букви; • спазват графичните изисквания, когато пишат срички, думи, изречение с нея; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между К и Г и проверяват с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
105		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Проверява правописа на думи чрез други думи; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
106	XVI	1. Затвърдяване на звук и буква Г, г Огън в гората (Б, с. 65)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Г от буква Г; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързва правилно думите в изречение; • Разпознават препинателните знаци за край на изречението; • Определя границите на изреченията в текста; • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Проверява правописа на думи чрез други думи 	
107		2. Писане на главна буква Г Т2	НЗ 54	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Г; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Г
108		3. Обобщение на звукове и букви Т-Д, С-З, К-Г Да играем заедно с думи (Б, с. 66-67)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и чете изучените букви от българската азбука • Разграничава звук от буква; • Разграничава гласни от съгласни; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; • Разбира лексикалното значение на думата. • Свързват правилно думите в изречението. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия, поредност на буквите в думата и извършват проверка с други думи; • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовката грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • резглеждат илюстрацията и описват проблемната ситуация, разказват епизода чрез отговор на въпросите каква беда се случва в гората и как се спасяват героите; • четат текста, за да открият частите, които съответстват на двата момента, четат подборно изреченията, които описват бедата, и изреченията, които показват решението на проблема; • четат текста с разбиране и преценяват качествата на героите по техните постъпки: свързват героите с техни характеристики; • препрочитат плавно изреченията – с вярна интонация и без да ги накъсват на думи, като се ориентират по знака в края им. • четат слято думите, като се ориентират към ударения гласен в края им; сравняват форми на думи и определят при коя дума има обеззвучаване (рог) и с коя дума можем да проверим правописа ѝ (рога); 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата, разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пише и свързва буквата в срички и думи, като спазва графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение; • образува думи чрез замяна на Г и К (гука – кука) и ги пише правилно. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • групират изучените звукове и букви на звучните и беззвучните съгласни по двойки и определят мястото им сред другите звукове с помощта на графичен систематизатор (кораб на буквите); • четат думи с изучени букви на принципа на ребусното писмо, при което част от думата се представя с картинка; • четат верижно думи, разположени в различни схеми и посоки, и ги свързват по значение с предметни картинки; • четат текст с допълване: добавят в изреченията липсващи думи с опора на римите и на илюстративен материал. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока • игрово 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
109		4. Обобщение на звукове и букви Т-Д, С-З, К-Г Писане Т2	У	Разграничава звук от буква; Разграничава гласни от съгласни. • Разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни Т-Д, С-З, К-Г; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Означава с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропуска букви; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението	
110		5. Звук и буква П, п Пепо и Попо (Б, с. 68)	НЗ 55	• Открива и разпознава звука П в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук П от буква П; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата • Свързва правилно думите в изречение; • Усвоява механизъм на четене с разбиране.	• съгласен звук п, • малка печатна буква п, • главна печатна буква П
111		6. Писане на малка буква п Т2	НЗ 56	• Разграничава звук и буква в състава на думата; • Разпознава малка ръкописна буква п; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Означават с букви звуковия състав и строеж на думата, без да пропуска букви; • Оформят графически правилно началото и края на изречението.	• малка ръкописна буква п
112		7. Математика (Б, с. 110)	У	• Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен, удивителен; • Съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема.	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • пишат думи и изречения с изучените букви; • подреждат и записват изречение; • поставят правилно препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен • преписват печатен /ръкописен текст/; <p>самодиктуват си при писане на думи и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия;</p> <ul style="list-style-type: none"> • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между буквите на беззвучните и звучните съгласни, и проверяват с други думи; 	<ul style="list-style-type: none"> • писмено • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; • правят звуков анализ на думи по модели и откриват новия звук в различни позиции; • характеризират фонемата от гледна точка на артикулация, акустика и функция; • разграничават графични образи на П, правят звуко-буквен анализ на думи с п; • четат правилно затворени и отворени срички и срички със струпани съгласни; • четат слято, с опора на общата им част, думи, получени чрез слово и формообразуване, обясняват лексикалното им значение; • четат текст с разбиране: характеризират героите по техните думи и действия. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков анализ на думи и съотнасят звук П с буква П в думата; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат срички, думи, изречение с нея; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия, • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между и проверяват с други думи; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват ситуация, случка, участници; • заемат различни роли в общуването, питат за неизвестното, като четат въпросителни изречения; • анализирайки илюстративен материал, съставят отговор на въпроси; • формулират изказвания с релациите „колкото-толкова“, „повече, по-малко“ • осъзнават четенето като средство за решаване на задачи и проблеми. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • игрово 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
113	XVII	1. Затвърдяване на звук и буква П, п Пиратски капитан (Б, с.69)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука П в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук П от буква П; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързват думите правилно в изречения; • Усвоява механизъм на четене с разбиране. 	
114		2. Писане на главна буква П Т2	НЗ 57	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква П; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
115		3. Звук и буква Б, б На балет (Б, с. 70)	НЗ 58	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Б в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Разграничава звук Б от буква Б; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Свързва правилно думите в изречението; • Съставя изречения, различни по цел на общуване; • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук б, • малка печатна буква б, • главна печатна буква Б

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и описват играта на пирати в отговор на въпроса какво си представят, че правят героите; • четат текста с разбиране: разпознават героите и проследяват действията им, съпоставят предположенията си по илюстрацията с информацията от текста; • в отговор на въпроси четат подборно изречения от текста с вярна интонация; • четат търсещо, за да установят наличие или отсъствие на конкретни думи в текста; • разкриват смислоразличителната функция на ударението в думи с еднакъв звуков състав, разбират значението на думите и правилно ги употребяват в изречения. • измислят продължение на текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата, разположението ѝ в графичната мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват буквата в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват по илюстрацията балетно представление, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с Б; • правят звуков анализ на думи с Б, характеризират фонемата Б, сравняват с П, дават примери с думи, завършващи на Б, П и посочват обеззвучаване в краесловие; • разграничават графични образи на Б; • четат отворени и затворени срички, четат думи чрез преобразуване (добавяне и замяна на букви и срички) и обясняват значението им; • четат слято форми на прилагателно име и съставят с тях изречения; • по илюстрации заглавие прогнозира за кого какво ще се говори в текста; • четат с разбиране и установяват прилики и разлики между текста и илюстрацията, свързват ги в логическа последователност; • задават въпроси и отговарят на въпроси по текста и илюстрацията. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
116		4. Писане на малка буква б Т2	НЗ 59	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква б; • Пише графически правилно и четливо буквата и връзките между буквите; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. • Означава с букви звуковия състав и строеж на думата, без да пропускат букви. • Проверява правописа на думи чрез други думи; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква б
117		5. Затвърдяване на звук и буква Б, б Баба и дядо (Б, с. 71)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Б в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Б от буква Б; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързва правилно думите в изречение; • Разпознава пунктуационните знаци за край на изречението; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Проверява правописа на думи чрез други думи 	
118		6. Писане на главна буква Б Т2	НЗ 60	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Б; • Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Б
119		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата. • Ориентира се в последователността на звуковете в думата • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Проверява правописа на думи чрез други думи. • Използва главна буква при писане на собствените имена • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с б проверяват за обеззвучаване; • анализират самостоятелно основната форма и разположението на буквата в графична мрежа, начина на писане и свързване; • пишат и свързват правилно буквата; • спазват графичните изисквания, когато пишат срички, думи, изречение с нея; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват: поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия, • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между П и Б и проверяват с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и описват портретите на героите, актуализират думи (съществителни и прилагателни имена) с д в отговор на въпрос кои са героите, какви били са, какви сега са; • по илюстрация и заглавие прогнозира съдържанието на текста и проверяват предположението си с четене; • четат и отговарят на въпросите към илюстрацията с прочит на думи и изречения от текста; • подборно четат от текста само на думи с д, само на изречения с такива думи; • четат верижно с ориентация към границите на изреченията и с вярна фразова интонация; • четат групи думи слято и с ориентация към края (окончанието) им; препрочитат думите със съгласен в краесловието, прочитат повторно думите за проверка; • допълват изречения с подходящи по смисъл думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата, разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват буквата н срички и думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. • проверяват написаното. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия, поредност на буквите в думата и извършват проверка с други думи; • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
120	XVIII	1. Звук и буква Ф, ф Феята Фани (Б, с. 72)	НЗ 61	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ф в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Ф от буква Ф; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Свързва правилно думите в изречението; Усвоява механизъм на четене с разбиране; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук ф, малка печатна буква ф, главна печатна буква Ф
121		2. Писане на малка буква ф Т2	НЗ 62	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава звук от буква. Разпознава малка ръкописна буква ф; Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения. Разграничава звуковата и графическата форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думата, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи чрез други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква ф
122		3. Затвърдяване на звук и буква Ф, ф Фокусник (Б, с. 73)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ф в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук Ф от буква Ф; Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Свързва правилно думите в изречение; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст 	

<p align="center">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p align="center">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p align="center">Забележки</p>
<p align="center">(7)</p>	<p align="center">(8)</p>	<p align="center">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират думи с новия звук, правят звуков анализ; • характеризират фонемата Ф от гледна точка на артикулация, акустика и функция; • разграничават различните графични образи на Ф, извършват звуко-буквен анализ на думи с ф; • четат срички и думи чрез преобразуване, търсят и препрочитат слято само думите, свързани с илюстрацията; • четат нови думи слято с опора на общата им част, определят или предполагат лексикалното им значение с опора на илюстрацията или опита си; • четат текст с разбиране по формулата кой какъв е и какво прави, преоткриват значението на непознатите думи; • преразказват, като предават с изречение всяка част от текста; • съставят текст по аналогия за своя ден. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с Ф в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и я пишат правилно, пишат свързано срички и думи, с нея; • съставят и записат изречения правилно; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват: поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия, • подчертават в написаното букви, при избора на които срещат колебание и проверяват правописа с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и описват сцената (кой кой е, какво прави), задават въпроси за онова, което искат да видят и направят, ако са на мястото на героите; • предтекстово четат слято думи, получени чрез преобразуване и се ориентират към променящия се гласен в серията, изясняват значението на думите и посочват онези, които са свързани с илюстрацията; • четат текст с разбиране по формулата кой какъв е и какво прави, преоткриват значението на непознатите думи; • четат многократно, подборно и с различни задачи думите с Ф, за да запомнят и разпознават бързо графичния им образ; • проследяват и номерират поредността на действията. • добавят изречения за нови фокуси. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
123		4. Писане на главна буква Ф Т2	НЗ 63	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Ф; Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; Разграничава звуковата и графичната форма на думата като значеща единица; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Ф
124		5. Звук и буква В , в Зоогара (Б, с. 74)	НЗ 64	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука В в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук В от буква В; Разграничава главна и малка буква; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Свързва правилно думите в изречението; Отговарят на въпроси към текста; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук в, малка печатна буква в, главна печатна буква В
125		6. Писане на малка буква в Т2	НЗ 65	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква в; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Обозначава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропускат букви; Оформя графически правилно границите на изречението; Проверява правописа на думи чрез други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква в
126		7. Баба и бебе (Б, с. 111)	У	<ul style="list-style-type: none"> Разбира лексикалното значение на думата; Свързва правилно думите в изречение; Ориентира се за участниците в речевата ситуация; Различава писмен от устен текст; Усвоява механизъм на четене с разбиране; 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат графически правилно буквата, свързват я правилно в срички и думи; • употребяват правилно буквата при писане на собствени имена и начало на изречение. • самодиктуват си при писане на думи и проверяват: поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят и проверяват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията, ориентират се в сцената и за участниците в ситуацията, импровизират диалог между тях (кой какво мисли, пита и казва), актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с В; • правят звуков анализ на думи с В, характеризират фонемата и я сравняват с Ф, търсят примери за думи, завършващи на В или Ф, различават графични образи на В; • четат срички и думи чрез преобразуване и слято, изясняват значението на думите и препрочитат свързаните с илюстрацията; • четат изреченията в текста плавно, с вярна интонация и посочват новата информация, която всяко от тях добавя, съотнасят текста и частите му към илюстрацията; • разпознават в текста въпроси и с опора на илюстрацията предполагат отговори. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с в и извършват проверка за обеззвучаване; • анализират самостоятелно основната форма и разположението на буквата в графична мрежа, начина на писане и свързване на буквата; • пишат и свързват правилно буквата, пишат срички и думи, а с тях – изречение; • самодиктуват си при писане на думи и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия, • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между Ф и В, и проверяват с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и коментират кое е смешното, съставят устен разказ в отговор на въпроса кой какво прави; • конструират думи от срички и ги прочитат слято, препрочитат само думите, свързани с илюстрацията; • четат текста и го съотнасят с илюстрацията, установяват отношение на последователност между тях, разказват по текст и илюстрация забавната история; • четат с разбиране „смешни“ изречения и заменят неуместно употребени в тях думи с думи по избор от предложен списък, преобразуват изреченията с нови замени. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
127	XIX	1. Затвърдяване на звук и буква В, в Зоовлак (Б, с. 75)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звук В от буква В; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързва правилно думите в изречението; • Разпознава пунктуационните знаци за край на изречението: точка, въпросителен, удивителен; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Отговаря на въпроси към текста; • Проверява правописа на думи чрез други думи 	
128		2. Писане на главна буква В Т2	НЗ 66	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква В; • Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква В
129		3. Звук и буква Ш, ш Шум в коша (Б, с. 76)	НЗ 67	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Ш в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Ш от буква Ш; • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Различава устен от писмен текст; • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. • Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст.. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук ш, • малка печатна буква ш, • главна печатна буква Ш

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията и правят описание на необикновения влак, задават въпросите, на които ще търсят отговор; • четат текста цялостно, разпознават въпросите, намират и прочитат отговора, • препрочитат изреченията в текста с вярна интонация: съобщителна, въпросителна, изброителна, като се ориентират и опират на пунктуацията на изреченията; • четат подборно словосъчетия и изречения в отговор на въпроси по съдържанието; • четат като „влак“, като ускоряват и забавят темпото, без да нахъсват на думи; механизмите на четене с разбиране- избирателно четене; • четат с нарочно пропускане на думи в текста и текущо допълване по памет; • четат групи думи слято и с ориентация към края (окончанието) им; препрочитат думите със съгласен в краесловието, прочитат повторно думите за проверка. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват графически правилно буквата в думи; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение; • преписват и пишат под диктовка четливо. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват сюжетна картина, съставят устен разказ по нея, като предполагат какво се е случило преди и след изображения момент; • извършват звуков анализ на думи с новия звук, разпознават Ш в различни позиции в и определят признаците на фонемата, • разграничават графични образи на Ш, правят звуко-буквен анализ на думи с ш; • четат правилно срички и думи чрез преобразуване и слято; • четат предтекстово ключови думи от текста, като откриват сред тях думи за действия, предмети, признаци и разбират лексикалното им значение; • четат текста с разбиране: разграничават героите и проследяват техните действия. съотнасят илюстрацията към част от текста и преразказват откъса или целия текст. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
130		4. Писане на малка буква ш Т2	НЗ 68	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничав звук и буква; • Разпознава малка ръкописна буква ш; • Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения. • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Обозначава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропускат букви. 	
131		5. Затвърдяване на звук и буква Ш, ш Шумните мишлета (Б, с. 77)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звук Ш от буква ш; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	
132		6. Писане на главна буква Ш Т2	НЗ 69	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Ш; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Ш
133		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата. • Ориентира се в поредността на звуковете в думата • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Проверява правописа на думи чрез други думи. • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с Ш в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа; • анализират движението за изписване на буквата и пишат правилно буквата; • пишат срички, думи, изречение с нея • самодиктуват си при писане на думи и проверяват: поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия, • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят, и проверяват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват ситуацията на речево общуване по илюстрацията към текста, правят звуков и звукобуквен анализ на думите с ш, назоваващи герои и действия; • импровизират диалог между героите, по илюстрация и заглавие прогнозират текста; • проверяват предположенията си с прочит на текста: четат с разбиране, като проследяват действията на героите и оценяват постъпките им; • четат текста гладко, с вярна фразова интонация, като се ориентират към знака в края на изреченията; • конструират думи чрез преобразуване на буквения им състав и ги прочитат слято, обясняват лексикалното им значение; • конструират изречения с допълване на подходяща по смисъл дума. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат правилно буквата, свързват я в думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия, поредност на буквите в думата и извършват проверка с други думи; • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовката грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
134	XX	1. Звук и буква Ж, ж Рожден ден (Б, с. 78)	НЗ 70	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ж и буква Ж в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Ж от буква Ж; Разграничава главна и малка буква; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук ж, малка печатна буква ж, главна печатна буква Ж
135		2. Писане на малка буква ж Т2	НЗ 71	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава звук Ж и буква Ж; Разпознава малка ръкописна буква ж; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Означава с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропускат букви; Проверява правописа на думи чрез други думи; Оформят графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква ж
136		3. Затвърдяване на звук и буква Ж, ж Желан подарък (Б, с. 79)	У	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава звук Ж от буква Ж; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Проверява правописа на думи с други думи; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Включва се в диалог по конкретна тема; Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). 	
137		4. Писане на главна буква Ж Т2	НЗ 72	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Ж; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Ж

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • съставят устен разказ по сюжетната картина, описват обекти с думи за предмети и признаци, в които има звук ж; • откриват звука Ж в думите, характеризират фонемата по познатия начин, сравняват с Ш, сравняват думи, завършващи на Ж, Ш; • разграничават графични образи на Ж; • правят звуков и звуко-буквен анализ на думи с Ж и Ш в различни позиции; • четат правилно: срички, думи чрез сричкосливане, преобразуване и слято, разбират лексикалното значение на думата; • четат текста с разбиране: в отговор на въпроси проследяват действията на героя, преразказват, съпоставят своя личен опит с преживяванията на героя. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с ж и извършват проверка за обеззвучаване в краесловие; • анализират самостоятелно основната форма и разположението на буквата в графична мрежа, начина на писане и свързване на буквата; • пишат и свързват правилно буквата, спазват графичните изисквания, когато пишат срички, думи, изречение с нея; • самодиктуват си при писане и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят между Ш и Ж, и проверяват правописа им с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрацията, по нея импровизират ролева игра На гости, като разиграват диалози между гост и домакин с употреба на различни речетикетни средства за поздрав, молба, благодарност; • разиграват речева ситуации на избор и покупка на подарък за рожденика с прилагане на правила за речева учтивост; • четат текст с разбиране: определят героите, техните действия и качества, четат подборно и отговор на въпроси; • коментират примери с думи, завършващи на Ж, Ш; и проверяват правописа на съгласния в края на думи чрез други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на писане и на свързване; • пишат и свързват буквата, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
138		5. Обобщение на звукове и букви П-Б, Ф-В, Ш-Ж Гатанки (Б, с. 80-81)	У	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава звук и буква, гласен и съгласен звук; Познава и чете изучените букви от българската азбука; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Свързва правилно думите в изречението; Чете произведения от различни литературни и фолклорни видове. 	
139		6. Обобщение на звукове и букви П-Б, Ф-В, Ш-Ж Т2	У	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни П-Б, Ф-В, Ш-Ж; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Пише думи и изречения с изучените букви. Проверява правописа на думи с други думи; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
140		7. Домашни (Б, с. 112)	У	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. Включват се в диалог по конкретна тема. 	
141	XXI	1. Звук и буква Ч, ч Буква Ч (Б, с. 82)	НЗ 73	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ч в състава на думата; Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Разграничава звук Ч от буква Ч; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбират лексикалното значение на думите; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	<ul style="list-style-type: none"> съгласен звук ч, малка печатна буква ч, главна печатна буква Ч

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • обобщават изучените звукове и букви; • правят в умствен план звукобуквен анализ на думи, актуализирани по илюстрацията; • упражняват звуковия анализ чрез попълват думите в кръстословица • работят по групи и съставят по аналогия нови кръстословици; • четат гатанки, отгатват и се обосновават; • откриват видове изречения в текста и ги прочитат с вярна интонация; съставят нови по аналогия; • съчиняват гатанка по опорни думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • пишат думи и изречения с изучените букви; • подреждат и записват изречение; • поставят правилно препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен • пишат под диктовка и преписват печатен /ръкописен/ текст; • самодиктуват си при писане и проверяват за поредност, брой букви в думата, звукобуквени съответствия; • подчертават в написаното букви на съгласни, при избора на които се колебаят, и проверяват правописа им с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • писмено • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират илюстрация; • четат стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него; • правят аналогии между своето ежедневие и това на героя; • анализират позициите на геройчетата; • обсъждат релацията „проблем-избор на решение-последствие“, споделят свой ученически опит; • четат изразително. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; • откриват в думи звука Ч и характеризират фонемата, извършват звуков анализ на думи с новия звук в различни позиции; • разграничават различните графични образи на Ч, извършват звуко-буквен анализ на думи с ч; • четат думи с обща част, четат думи с промяна в посоката на четене, разбират лексикалното значение на думата; • четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват неговите мисли и действия, съпоставят гледната точка на героя със своята, съставят текст по аналогия; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
142		2. Писане на малка буква ч Т2	НЗ 74	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава звук Ч и буква Ч • Разпознава малка ръкописна буква ч; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничават сричките н думата; • Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква ч
143		3. Затвърдяване на звук и буква Ч, ч Човече (Б, с. 83)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Ч в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Ч от буква Ч; • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Разпознава препинателните знаци за край на изречението; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	
144		4. Писане на главна буква Ч Т2	НЗ 75	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Ч; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Ч
145		5. Звук и буква Х, х Хамстер (Б, с. 84)	НЗ 76	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Х в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Х от буква Х; • Разграничава главна и малка буква; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Свързват правилно думите в изречение; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	<ul style="list-style-type: none"> • съгласен звук х, • малка печатна буква х, • главна печатна буква Х

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с Ч в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване и пишат буквата, срички и думи с нея правилно; • самодиктуват си по срички при писане и проверяват за поредност, брой букви, звукобуквени съответствия; • подчертават в написаното букви, при избора на които се колебаят, и проверяват правописа им с други думи. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • описват портрета и художника от илюстрацията, актуализират думи с ч и по тях прогнозираят съдържанието на текста; • четат с фразова интонация изреченията в текста, като се ориентират към знака в края им; • четат текст с разбиране: отговарят на въпроси и определят последователността, в която се рисува човечето от портрета, • четат подборно римите, четат повторно с пропускане и допълване на римите; • четат следтекстово думи, получени чрез словообразуване и формообразуване и откриват умалителни форми и форми за единствено и множествено число; • преценяват съответствието на буквения състав на думи на зададен набор букви. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализира елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пише и свързва буквата в думи, като спазва графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. • проверява написаното и поправя грешки 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; • разпознават Х в звучащите думи и характеризират фонемата, разграничават графични образи на Х, извършват звуко-буквен анализ на думи с х; • четат думи с обща част, разбират лексикалното значение на думата; • четат думи-междуметия и съставят изречения, с които изразяват чувства; • четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват неговите мисли и действия, съпоставят гледната точка на героя по темата за животните със своята собствена. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
146		6. Писане на малка буква х Т2	НЗ 77	<ul style="list-style-type: none"> Разграничават звук х и буква х; Разпознава малка ръкописна буква х; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	• малка ръкописна буква х
147		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи чрез други думи. Използва главна буква при писане на собствените имена Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
148	XXII	1. Затвърдяване на звук и буква Х, х Хихо и Хахо (Б, с. 85)	У	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Х в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Х от буква Х; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разпознава препинателните знаци за край на изречение; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	
149		2. Писане на главна буква Х Т2	НЗ 78	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Х; Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението 	Х
150		3. Звук и буква Ц, ц Рицар на яйцето (Б, с. 86)	НЗ 79	<ul style="list-style-type: none"> Открива и разпознава звука Ц в състава на думата; Ориентира се в поредността на звуковете в думата; Разграничава звук Ц от буква Ц; Разграничава главна и малка буква; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Усвояват механизъм на четене с разбиране; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	• беззвучен съгласен ц, • малка печатна буква ц, • главна печатна буква Ц

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи с Х в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване на буквата; • пишат срички и думи, проверяват за поредност и брой букви в написаната дума; • подреждат думи в изречение и го пишат. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия, поредност на буквите в думата и извършват проверка с други думи; • употребяват главна буква за записване на собствени имена и начало на изречение; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • наблюдават сюжетни картини, описват видяното и откриват съответствия в текста; • четат текст, като се стремят да изговарят думите слято и да произнасят изреченията с вярна интонация, съответна на знака в края им; • четат с разбиране: определят действията и качествата на героите, отговарят на въпроси към текста; • четат следтекстово думи, получени чрез слово и формообразуване, наблюдават особеностите им, изясняват значението им; • по схема съставят думи и ги свързват в изречение, изразяващо идеята на текста; • демонстрират фразово четене на текста. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират формата на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат буквата правилно, свързват я правилно в срички и думи, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят описание и устен разказ по съставят устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук в различни позиции; • откриват мястото на звука в думите за анализ и характеризират фонемата Ц; • разграничават различните графични образи на Ц, извършват звуко-буквен анализ на думи с ц; • четат предтекстово ключови думи от текста, получени чрез слово и формообразуване, откриват особеностите им, разбират лексикалното им значение; • четат текст с разбиране: определят героите, техните действия и качества, четат по роли, драматизират, измислят край. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
151		4. Писане на малка буква ц Т2	НЗ 80	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква ц; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Свързват правилно думите в изречение; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • малка ръкописна буква ц
152		5. Затвърдяване на звук и буква Ц, ц Моето царство (Б, с. 87)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива и разпознава звука Ц в състава на думата; • Ориентира се в поредността на звуковете в думата; • Разграничава звук Ц от буква Ц; • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Преразказва устно откъд от текст. 	
153		6. Писане на главна буква Ц Т2	НЗ 81	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Ц; • Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> • главна ръкописна буква Ц
154		7. Преразказ на текст. В света на приказките (Б, с. 113)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). • Преразказва устно епизод от литературно и/или фолклорно произведение и кратък художествен и/или нехудожествен текст. • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза ; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема. 	
155	XXIII	1. Мартеници Обобщение на звукове и букви Ч, Ц, Х (Б, с. 88-89)		<ul style="list-style-type: none"> • Познава и чете изучените букви от българската азбук; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързват правилно думите в изречението; • Усвояват механизъм на четене с разбиране. 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правят звуков и звукобуквен анализ на думи Ц в различни позиции; • анализират основната форма на буквата и разположението ѝ в графична мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат правилно буквата, пишат срички и думи, като спазват графичните изисквания; • съставят и пишат изречения; • самопроверяват се за грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • наблюдават сюжетни картини, описват видяното и откриват съответствия в текста; • четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват действията му, отговарят на въпроси към текста, съпоставят преживяното от героя със своя опит; • следтекстово четат думи с добавяне и замяна, различни форми на думата, сродни думи, наблюдават състава и строежа им; • правилно употребяват и свързват думите при съставяне на изречения • проверяват разбирането си, като решават задача за групиране на думи по критерий, свързан със съдържанието на текста; • споделят впечатления от прочетеното, преразказват по избор част от текста; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират елементите и формата на буквата и разположението ѝ в графичната мрежа, начина на изписване и свързване; • пишат и свързват буквата, като спазват графичните изисквания; • употребяват правилно буквата при писане на собствените имена и в началото на изречението. • самодиктуват си при писане и взаимно проверяват правилността на написаното. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрации, откриват герои и произведения, припомня заглавията им; • съотнасят текст и илюстрация и се мотивират с припомняне на епизода; • преразказват части или цели приказки; • описват портрета на герои, определят черти на характера му; • отгатват приказки и герои по описание с/без думи, • четат изразително части или цели приказки; • участват в драматизации на епизоди. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • обобщават изучените звукове и букви; • попълват в дума липсваща буква и решават тематична кръстословица; • работят по групи, за да попълнят порпуснати думи на правилните места в текста, като се опират на римата; • четат и оценяват групово текста, конструиран от другите групи; • състезават се по групи за измисляне на най-добро първомартенско пожелание. 	<ul style="list-style-type: none"> • групово работно; • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
156		2. Обобщение на звукове и букви Ч, Ц, Х		<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни Ч, Ц, Х; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Пише думи и изречения с изучените букви; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
157		3. Буква Щ, щ . Ако бях голям. (Б, с. 90)	НЗ 82	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици; Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Включва се уместно в диалог по конкретна тема. 	
158	4. исане на малка буква щ		НЗ 83	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква щ; Пише графически правилно буквата самостоятелно, в думи, в изречения; Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви 	• малка ръкописна буква щ
159		5. Затвърдяване на буква Щ, щ . Щуркина поука (Б, с. 91)		<ul style="list-style-type: none"> Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разпознава препинателните знаци за край на изречение; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • пишат графически пранилно и свързано думи и изречения с изучените букви; • подреждат и свързват думите правилно в изречение и го записват; • поставят правилно препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен; • преписват печатен /ръкописен текст/, като си самодиктуват и самопроверяват; • пишат под диктовка, като си диктуват и се самопроверяват. 	<ul style="list-style-type: none"> • писмено • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят по илюстрация устен разказ, определят границите на изречението, долавят в потока на речта думи, в които след звук ш си чува т. • разграничават графични образи на Щ; • съотнасят звуковата форма с графичната форма на думи с буквата щ, упражняват се в бързото разпознаване на писаната дума; • четат думи с обща начална или крайна сричка с щ; • четат слято думи с щ и определят значението им; • ориентират се при търсене и четене на вид изречение към знака, стоящ в края му; • четат, за да проследят частите на текста с размишления на героя за бъдещето му; • изказват мнение по въпрос, като довършават изречение по дадено начало • откриват въпроси в текста и в отговор изразяват мнение или предположение; • съотнасят илюстрация с част от текста 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират самостоятелно буквата, пишат я правилно с едно движение на ръката; • пишат свързано и правилно думи с щ, като спазват графичните изисквания; • подреждат и преписват думи, имащи обща сричка с буква щ, като следят да не пропускат или да не подменят букви; • съотнасят звуковата с графичната форма на думи с щ и си ги самодиктуват по букви, проверяват написаното; • подчертават в думите букви, в правилния избор на които не са сигурни и проверяват. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • наблюдават сюжетни картини, описват видяното и откриват съответствия в текста; • четат текст и отговарят на въпроси към текста; • четат думи с добавяне на сричка; • разграничават умалителната форма на думата; • съставят изречения, като правилно употребяват и свързват думите; • ориентират се при търсене и четене на вид изречение към знака, стоящ в края му; • изказват мнение чрез съчиняване на кратък устен текст; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
160		6. Писане на главна буква Щ	НЗ 84	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава главна ръкописна буква Щ; Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; Използва главна буква при писане на собствените имена; Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	<ul style="list-style-type: none"> главна ръкописна буква Щ
161		7. Препис. Диктовка		<ul style="list-style-type: none"> Открива звуковете в състава на думата. Ориентира се в последователността на звуковете в думата Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; Проверява правописа на думи чрез други думи. Използва главна буква при писане на собствените имена Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
162	XXIV	1. Буква Ю, ю . Пингвинът Юри (Б, с. 92)	НЗ 85	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава главна и малка буква; Разграничава основните езикови единици. Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; Разбира лексикалното значение на думата; Разграничава звуковата форма от графичната форма на думата като значеща единица; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст. 	<ul style="list-style-type: none"> малка печатна буква ю, главна печатна буква Ю
163		2. исане на малка буква ю	НЗ 86	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава малка ръкописна буква ю; Пише графически правилно и четливо буквата и връзките ѝ с другите букви. Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. Пише правилно в думи ю. 	<ul style="list-style-type: none"> малка ръкописна буква ю

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • анализират самостоятелно буквата, пишат я правилно с едно движение на ръката; • пишат свързано и правилно думи, като спазват графичните изисквания за еднаквост на наклона, широчината, височината и разстоянието; • употребяват правилно буквата при писане на собствените имена; • пишат буквата в начало на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите в думата и извършва проверка на думите с други думи; • взаимно проверяват с партньора по чин правилността на написаното и самостоятелно поправят открити грешки; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване; • формиращо. 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят по илюстрация устен разказ, като отговарят на въпросите кои са героите и какво правят, какво предстои да се случи; • съотнасят звуковата форма (изговора) на собствените имена на героите с графичната форма (написаните имена) и откриват коя е новата буква; • разграничават графични образи на Ю, разпознават малката ю в думите за предчетене, прочитат думите с ю първо наум по срички, после на глас слято; • определят значението на непознатите думи с опора на текста и на илюстрацията • четат текст с разбиране: разграничават героите и проследяват техните действия, отговарят на въпроси, преразказват 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират самостоятелно буквата, пишат я правилно с едно движение на ръката; • пишат свързано и правилно думи с ю, като спазват графичните изисквания за еднаквост на наклона, широчината, височината и разстоянието; • подреждат и преписват думи, имащи обща сричка с буква ю, като следят да не пропускат или да не подменят букви; • делят правилно на срички думи с ю; • съотнасят звуковата с графичната форма на думи с ю и си самодиктуват думи с ю. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
164		5. Затвърдяване на буква Ю, ю . Антарктида		<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава главна и малка буква; • Разграничава основните езикови единици. • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен; • Усвоява механизъм на четене с разбиране • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. 	
165		4. Писане на главна буква Ю	НЗ 87	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава главна ръкописна буква Ю; • Пише графически правилно и четливо буквата Ю и я свързва правилно; • Използва главна буква Ю при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	• главна ръкописна буква Ю
166		5. Какъв да стана Буква Ъ ,	НЗ 88	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава буква Ъ и буквосъчетание ЪО; • Разграничава основните езикови единици. • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързват правилно думите в изречение • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. • Усвоява механизъм на четене с разбиране; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; 	• малка печатна буква Ъ ,
167		6. Писане на буква Ъ и на думи с ЪО	НЗ 89	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква Ъ и ЪО; • Пише графически правилно и четливо буквата Ъ и думи с ЪО; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица • Означава с букви звуковия състав и строежа на думите, без да пропуска букви 	• малка ръкописна буква Ъ

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • по илюстрацията и заглавието прогнозираят съдържанието на текста; • четат текст, за да проверят предположенията си и отговарят на въпроси към него ; • четат слято думи с ю в различни позиции и ги пренамират в текста; • четат текста подборно със задача да уловят всички думи с ю; • ориенира се към знака за край на изречението и чете изреченият в текста с правилна интонация; чете изразително; • четат текст с разбиране, проследяват чувствата на героя, отговарят на въпроси; • допълват тестово изречение, като избират подходяща дума с ю 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират самостоятелно буквата, пишат я правилно според графичните изисквания; • пишат свързано и правилно думи, като спазват графичните изисквания за еднаквост на наклона, широчината, височината и разстоянието; • употребяват правилно буквата при писане на собствените имена; • пишат буквата в началото на изречение. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • прогнозираят по илюстрация и заглавие съдържанието на текста, отговарят на въпроса от заглавието от свое име; • четат имената на професиите, записани с пропуснати букви ь и коментират какво трябва да се направи, за да се четат думите, както се произнасят. • добавят буквата ь в думите и съотнасят звуковата с графичната им форма, долавят смислоразличителната роля на буквата ь; • разграничават графични образи на ь и ьо; • четат двойки сродни думи и съставят с тях изречения (Треърът тренира), разбират лексикалното значение на думите; • ориенира се към знака за край на изречението и чете изреченият в текста с правилна интонация; чете изразително; • четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват размислите му, отговарят на въпроси, съпоставят своята с неговата гледна точка за професиите. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • анализират и пишат самостоятелно буквата ь с едно движение на ръката, свързват я правилно с о; • пишат свързано и правилно ьо и думи с ьо, като спазват графичните изисквания за еднаквост на наклона, широчината, височината и разстоянието; • съотнасят звуковата и графичната форма на думи с ьо, преписват и пишат под диктовка думи с ьо правилно. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
168		7. върчи, хвърчи, хвърчило! К. Къдрева (Б, с. 114)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации); • Чете произведения от литературата за деца, посветени на игрите; • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; 	
169	XXV	1. Затвърдяване на буква Ъ и на ЪО . Какво работи моят татко. (Б, с. 95)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава буква Ъ и ЪО; • Разграничава основните езикови единици; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Речитира наизуст стихотворение. 	
170		2. Писане на буква Ъ и на думи с ЪО	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка ръкописна буква Ъ и ЪО; • Пише графически правилно и четливо Ъ и ЪО в думи; • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Разграничават сричките в думата; • Оформят графически правилно началото и края на изречението. 	
171		3. Обобщение на букви и буквосъчетания Щ, Ю, О . Играя с моите приятели (Б,с. 96-97)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и чете изучените букви от българската азбука; • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; • Разбира лексикалното значение на думата; • Свързват правилно думите в изречението; • Чете произведения от различни литературни и фолклорни видове- стихотворение. 	
172		4. Обобщение на букви и буквосъчетания Щ, Ю, ЪО	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни Щ, Ю и ЪО ; • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях; • Разграничава звуковата и графическата форма на думата като значеща единица; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Пише думи и изречения с изучените букви и буквосъчетания. • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат илюстрации, откриват герои и произведения; • четат и съотнасят текст и илюстрация; • четат подборно в отговор на въпроси; • описват герои, обстановка; • четат изразително части или цялото произведение; • разпределят си ролите и четат по роли; • илюстрират епизодите от текста; • драматизират и инсценират; 	<ul style="list-style-type: none"> • устно 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат сюжетни картини, описват видяното и откриват съответствия в текста; • четат и отговарят на въпроси към текст; • четат думи – имена и професии с ЪО; • съотнасят професия и име по лабиринт; • отговарят на въпроси към текста, изучават наизуст стихотворението, за да запомнят и правилото за употреба на ъо; • рецитират стихотворението; • обсъждат професиите и споделят отношението си към тях. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • в края на урока 	
<ul style="list-style-type: none"> • пишат правилно буквата ъ и ъо; • пишат свързано срички и думи с ъо, като спазват графичните изисквания за еднаквост на наклона, широчината, височината и разстоянието; • съотнася звуковата и графическата форма на думи с ъо и пише думите правилно; • Делят правилно на срички думи с ъо; • употребяват правилно буквосъчетанието при четене и писане на наименования на професии, както и на собствени имена; • съставят и пишат правилно изречения с думи, които съдържат ъо в състава си. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • обобщават изучените звукове и букви; • четат текст и съотнасят с илюстрация; • допълват думи в текст с опора на римата; • четат броилка и разиграват ситуацията на преброяване; • ловят думи, съдържащи звукове и букви от определена група; • влизат в ролята на букви–пътешественици, които се запознават на кораба, представят буквите от тяхно име, използват различни по цел изречения. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • пишат под диктовка думи и изречения с изучените букви, използват техники за самодиктовка; • подреждат и записват изречение, като правилно поставят препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • съотнасят звуковат с графична форма на думи с Щ, Ю и ЪО и пише думите правилно; • взаимно проверяват с партньора по чин правилността на написаното и самостоятелно поправят открити грешки; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • писмено • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
173		5. Четене на стихотворение. Букви (Б, с. 98)	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука; • Познава реда на буквите в българската азбука • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. • Отговаря кратко на въпроси по изучавано произведение; • Участват в диалог по конкретна тема; • Рецитира наизуст кратки стихотворения. 	
174		6. Изучените букви – обобщение (работи се в работната тетрадка)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Познава печатните и ръкописните букви от българската азбука; • Познава реда на буквите в българската азбука; • Разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни); • Пише графически правилно ичетливо буквите и връзките между тях; • Използва главна буква при писане на собствените имена. 	
175		7. Вече мога да пиша – обобщение (работи се в работната тетрадка)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата; • Ориентира се в последователността на звуковете в думата; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Проверява правописа на думи чрез други думи; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението. 	
176	XXVI	1. Четене на стихотворение. Двата ключа (Б, с. 99)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. • Чете произведения от литературата за деца, посветени на училищния живот, родината, игрите, празниците. • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Рецитира наизуст кратки стихотворения. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • участват в диалог по темата от заглавието; • коментират какво вече знаят; • разглеждат и коментират илюстрацията; • слушат художествено изпълнение на стихотворението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя, споделят; • четат текста по изречения, като изпреварващо се ориентират към знака в края на изреченията и според него оформят интонацията; • четат стихотворението самостоятелно наум и отговарят на въпроси към него; • четат изразително с предаване на чувствата и отношението на героя; • учат стихотворението наизуст и рецитират. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • тест със задачи за четене с разбиране 	
<ul style="list-style-type: none"> • изговарят названията на буквите от българската азбука в установения ред • пишат буквите по реда им в българската азбука в правилната им форма за малка и главна буква и правилното им разположение в графичната мрежа; • прилагат изучения ред на буквите чрез подреждане на собствени имена по азбучен ред; • подреждат заглавия на книги по азбучен ред; • изготвят „каталог“ на домашните билки или подправки; • правят списък с други подходящи практически приложения по преценка от учителя. 	<ul style="list-style-type: none"> • Писмена работа, фармиращо оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват различни техники за самодиктовка; • проверяват звукобуквени съответствия поредност на буквите в думата и на думите в изреченията. • взаимно проверяват с партньора по чин правилността на написаното и самостоятелно поправят открити грешки; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки. 	<ul style="list-style-type: none"> • Писмена работа, фармиращо оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат и коментират илюстрацията, като я съотнасят със заглавието; • четат стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него, • разшифроват акростиха, тълкуват пряко и преносно значение на думата; • четат изразително с предаване на чувствата и отношението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя; • учат стихотворението наизуст, рецитират; • споделят мнението си за двата ключа на грамотността и добавят други ключета към успеха (в т.ч. уменията да се чете, пише и учи с помощта на компютър и интернет). 	<ul style="list-style-type: none"> • устно 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
177		2. Препис. Диктовка	У	<ul style="list-style-type: none"> • Открива звуковете в състава на думата. • Ориентира се в поредността на звуковете в думата. • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви; • Пише правилно в думи с й, йо,ьо,щ,я,ю,дж,дз; • Разграничава сричките в думата; • Пренася правилно части от думи; • Проверява правописа на думи чрез други думи.; • Използва главна буква при писане на собствените имена; • Оформя графически правилно началото и края на изречението; • Определя границите на изречението в текста.. 	
178		3. Четене на стихотворение. Пътешествие с книга (Б, с. 100)	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Чете произведения от литературата за деца, посветени на: семейството, училищния живот, игрите; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. 	
179		4. Покана за Празника на буквите Т2	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. • Различава писмен от устен текст. • Съчинява кратък писмен текст • Назовава различни видове общуване.; • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. • Ориентира се за участниците в речевата ситуация; • Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • преписват букви, думи, изречения, текст, като прилагат подходящ алгоритъм; • пишат под диктовка букви, думи, изречения, текст, като използват техники за самодиктовка; • съотнасят звуковата с графичната форма на думи с ДЗ и ДЖ и ги пишат правилно; • пишат правилно в думи й, йо, ъо, щ, я, ю; • дели правилно на срички за пренасяне думи с йо, ъо, я, ю, дж, дз; • подчертават в написаното букви, в които се съмняват и извършват проверка на думите с други думи; • взаимно проверяват с партньора по чин правилността на написаното и самостоятелно поправят открити грешки; • поправят (с помощта на учителя) допуснати в диктовка правописни и пунктуационни грешки; 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване; • формиращо 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат и коментират илюстрацията, като я съотнасят със заглавието; • четат стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него; • тълкуват пряко и преносно значение на думата; • четат изразително с предаване на чувствата и отношението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя; • учат стихотворението наизуст, рецитират; • споделят къде „пътешестват“ или биха искали да отидат с помощта на книгите. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • тест за четене с разбиране 	
<ul style="list-style-type: none"> • съставят устен текст за празника на буквите, коментират подготовката и участието си в проекта. • четат въпросите, на които трябва да отговаря поканата; • съотнасят въпрос с отговор от предложени списъци с изречения; • подреждат устно текста и го прочитат; • записват текста в рамка с опори за всеки елемент; • четат записания текст и сравняват с предварително зададените въпроси; • по преценка от учителя преписват съчинения текст върху бланка за покана; • коментират реакцията на получателите и техните последващи действия, оценяват писмената реч като средство за общуване. 	<ul style="list-style-type: none"> • текущо; • проверка на написаното в тетрадките; • самооценяване; • взаимно оценяване; • формиращо 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
180		5. Четене на стихотворение. Кирил и Методий (Б, с. 101)	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. • Чете произведения от литературата за деца, посветени на празниците. • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Рецитира наизуст кратки стихотворения; • Включва се уместно в диалог по конкретна тема; • Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи. 	
181		6. Диагностика на междинно ниво	Д	<ul style="list-style-type: none"> • Познава реда на буквите в българската азбука. • Разграничава основните езикови единици; • Проверява правописа на думата с други думи; • Разбира лексикалното значение на думата • Разбира смисловата цялост на изречението; <p>Оформят графически правилно началото и края на изречението.</p>	
182		7. Четене на стихотворения. Родина, Трети март. (Б, с.102-103)	У	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка. • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове. • Чете произведения от литературата за деца, посветени на: семейството, училищния живот, родината, игрите, празниците. • Разбира лексическото значение на думите; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат и коментират илюстрацията, като я съотнасят със заглавието; • четат стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него; • тълкуват пряко и преносно значение на думата; • четат изразително с предаване на чувствата и отношението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя; • учат стихотворението наизуст, рецитират; • споделят отношението си към един от най-големите български празници; • обсъждат начините за честване на празници и почитане на личности; • четат допълнителен текст за делото на двамата братя и научават нови неща за тях. 	<ul style="list-style-type: none"> • устно • задачи за четене с разбиране 	
<ul style="list-style-type: none"> • свързват буквите по реда им в азбуката и получават дума-изображение за попълване; • съотнасят буква с поредния ѝ номер и декодират изречения; • допълват изречения с думи, получени от игра „Излишна буква“ и „Разместени срички“; • проверяват правопис на гласните и съгласните звукове в думите; • трансформират словоред на изречение; • съчиняват кратък текст-визитка; • сравняват правилността на отговорите, като следват инструкция 	<ul style="list-style-type: none"> • писмена проверка; • самооценяване; • взаимно оценяване; • формиращо оценяване 	
<ul style="list-style-type: none"> • разглеждат и коментират илюстрацията, като я съотнасят със заглавието и опита си; • четат стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него; • обясняват непознати думи, тълкуват пряко и преносно значение на думата; • четат изразително с предаване на чувствата и отношението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя; • учат стихотворението наизуст, рецитират; • споделят отношението си към един от най-големите български празници; • обсъждат начините за честване на празници и почитане на личности 	<ul style="list-style-type: none"> • устна преценка • тест 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
СЛЕДБУКВЕН ПЕРИОД: ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК					
183	XXVII	1.Четене-разглежда-не на Читанката	УД	<ul style="list-style-type: none"> • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Ориентира се в съдържанието на фолклорното или литературното произведение ; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации); Включва се уместно в диалог по конкретна тема;	
184		2.Азбука и азбучен ред-ЕО	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава малки и главни букви (печатни и ръкописни). • Познава реда на буквите в българската азбука. • Подрежда думите по азбучен ред 	<ul style="list-style-type: none"> • азбука • печатни и ръкописни букви • главни и малки букви
185		3.Картина. Четене на стихотворение	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; • Чете произведения от литературата за деца, посветени на родината; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Ориентира се в оформлението на книгата (страници, илюстрации); • Разпознава стихотворение. 	• страница
186		4.Звук. Буква. Сричка-ЕО	33	<ul style="list-style-type: none"> • Изговаря правилно звуковете в думите. • Открива звуковете в състава на думата. • Ориентира се в последователността на звуковете в думата. • Разграничава звук от буква. • Пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях. • Разграничава съгласния звук <i>й</i> от гласния звук <i>и</i>. • Разграничава сричките в думата. 	<ul style="list-style-type: none"> • звук • буква • сричка

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА – 6 СЕДМИЦИ, 42 УЧЕБНИ ЧАСА		
<ul style="list-style-type: none"> Учениците споделят факти от читателската си биография, читателски предпочитания и читателски постижения, самооценяват се; Взаимодействат с книжна среда, ориентират се в съдържанието на книги: сравняват и подреждат книжки в читателски кът или класна библиотека; С помощта на учителя се ориентират в съдържанието и структурата на читанката; Сравняват читанката с учебници по други предмети; а също и с учебната тетрадка по четене, откриват дигиталната читанка; Планират първото си пътешествие с четене по раздела „В света на родното“. 	<ul style="list-style-type: none"> Читателска анкета; . Тест за проверка и оценка на четенето след о грамотяването; Формиращо оценяване за самооценка на постиженията (Портфолио); Решаване на практически задачи с книгата, и участие в диалог по темата 	
<ul style="list-style-type: none"> Отгатване на гатанка и записване на отговора „буквите“, записване имената на Кирил и Методий, подреждане на думи по азбучен ред, Откриване на липсващите букви от азбуката в текст на позната песен, Изписване на първата буква в азбучните животни, изписване на буквите и връзките между тях – четливо и красиво, Рубрика „За досетливите“ – подреждане на букви, образуване и записване на думи /трите най-големи града в България/. 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение, проверка на учебни тетрадки 	
<ul style="list-style-type: none"> Ориентират се в съдържанието и оформлението на страницата: откриват връзките между текста, заглавието, илюстрацията, въпросите и задачите; Четат и намират конкретна информация, правят визуализации, сравняват езика на словото с езика на рисунката; Прилагат алгоритъм за пресъздаване на словесен образ, изразяват своето отношение чрез илюстриране; Съставят и обсъждат мисловни карти преди и след прочитане на текста. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: намиране на информация в текста; словесно рисуване; илюстриране ; разпознаване на елементите на страницата: текст, илюстрация, задачи. 	
<ul style="list-style-type: none"> Звуково моделиране и разделяне на срички, Отбелязване броя на буквите и сричките в думи, представени чрез картинки и подреждане по азбучен ред, Групиране на едносрични, двусрични и трисрични думи, Образуване на думи от предложени срички, Писане на думи с една и съща начална, или крайна сричка, рубрика „За досетливите“ – откриване на сричка, наименование на растение /“лен“/ 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение, проверка на учебни тетрадки, диктовка, препис 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
187 188		5 и 6. Съчинение по серия картини „Коте и кълбо“- създаване на текст 2 часа	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Съчинява кратък писмен текст (от три-четири изречения) по серия картини. • Озаглавява текст 	
189		7. Най-добрата люлка. Четене на стихотворение	33	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на семейството и игрите; • Разпознава стихотворение по външни белези; • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Рецитира наизуст кратки стихотворения или откъс от тях. 	
190	XXVIII	1.Телефон. Четене на стихотворение	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на семейството; • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; • Разпознава стихотворение; • Чете правилно и с разбиране стихотворение; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието; • Разграничава стихотворна от нестихотворна реч. 	Стихотворение
191		2.Гласните звукове. Правилно ли пиша думи с а, ъ, о, у, е, и ?-ЕО	33	<ul style="list-style-type: none"> • Проверява правописа на думи с неударени гласни чрез сродни думи • Пише правилно думи с а, ъ, о, у, е, и 	гласен звук
192		3. Котето- Четене на разказ	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на семейството; • Разпознава разказ; • Чете правилно и с разбиране разказ; • Ориентира се в случката в изучаваното произведение; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучаван разказ; • Преразказва устно достъпни за възрастта малки по обем разкази. 	Разказ

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> Съчиняване на кратък текст по серия от картини с помощта на въпроси, план, опорни думи и текст-образец 	<ul style="list-style-type: none"> проверка на съчинението 	
<ul style="list-style-type: none"> Прогнозират съдържанието на текста по заглавие и илюстрации; Четат и попълват пропуски на думи в текста, рисуват с думи, отговарят на въпроси; Четат хорово, подборно, „актьорски“ и на верижка и взаимно се оценяват; Разучават откъс от текста наизуст в сътрудничество с партньор; рецитират изразително; Правят проучване (проект) за въздействието на текста и рецитирането му върху слушателите извън училище 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: верижно четене; намиране на отговор на въпрос; словесно рисуване; допълване в текст на липсващи думи; решаване на задача с избран отговор; изразително четене и изпълнение 	
<ul style="list-style-type: none"> Ообсъждат видовете и начините за общуване; Съставят и разиграват диалози по ситуация на телефонен разговор; Проследяват промяната на чувството и я предават чрез изразителното четене; Разпознават лирическия говорител и четат диалога, влизайки в ролята на героя; Сравняват нестихотворна и стихотворна реч, коментират ритмите и словоредата; Прилагат езика на музиката (темпо, ритъм, пауза...) в изразителното четене. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: определяне на жанра разпознаване на стихотворна реч; създаване на словесни картини; изразяване промяната в чувството с четене. 	
<ul style="list-style-type: none"> групиране на гласните по двойки тесни – широки, писане на имена на хора, които започват с гласна, образуване и записване на думи чрез промяна на гласната, проверяване и записване на думи с неударени гласни, дописване на думи в стихотворение, състезание „Кой ще бъде пръв?“ за откриване на частите на човешкото тяло като се напише пропуснатата буква? редактиране и препис на текст „Открий седемте грешки в текста“. рубрика „За досетливите“ – кодирани гласни 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение, проверка на учебни тетрадки, диктовка, препис 	
<ul style="list-style-type: none"> Оописват животно и споделят впечатления за него; Подреждат картинна серия по текста, Редят думи и изречения в текст според логическата им последователност; Преразказват по илюстрации избран момент: начало, среда или край на текста; Проследяват действията на героите, кое след кое се случва и защо се случва това; Разграничават и назовават начини (видове) и средства за неезиково общуване; Откриват връзката между текст и заглавие, илюстрират. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: определяне на жанра; ориентиране в случката; търсене на причини за действия; оценка за героите; подреждане на изречения в текст; озаглавяване . 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
193		4. Съгласните звукове. Правилно ли пиша думи с б, в, г, д, ж, з ?-ЕО		<ul style="list-style-type: none"> • Проверява правописа на думи с б, в, г, д, ж, з с подходящи думи. • Пише правилно думи с б, в, г, д, ж, з 	
194		5. Поправка на съчинението. „Коте и кълбо“	33		
195		6.Бърканица в приказките Извънкласно четене на приказка от сборник с приказки.	НЗ (ИЧ)	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации); • Чете произведения от литературата за деца, посветени на игрите и семейството; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; • Разпознава приказка; • Ориентира се в случката в изучаваното произведение; • Преразказва устно достъпни за възрастта приказки 	Книга
196		7.Аз съм българче. Четене на стихотворение	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава стихотворение • Чете произведения от литературата за деца, посветени на родината; • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; • Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; • Рецитира наизуст кратки стихотворения; • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници). 	Корица
197	XXIX	1.Молитва. Четене на стихотворение	ОЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения, посветени на семейството и родината; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; • Разпознава стихотворение и разказ. • Ориентира се в съдържанието на прочетеното; • Отговаря кратко на въпроси по изучавани произведения; • Рецитира наизуст кратки стихотворения или откъс от тях; • Преразказва кратко прочетеното. • Ориентира се в оформлението на книгата; • Споделя впечатления от изучавани и неизучавани произведения. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • правописен тест за откриване на съгласната в края на думата и проверка с подходяща дума, • попълване на липсващата съгласна и групиране на думите по крайна звучна-беззвучна, • редактиране (3 правописни грешки) и препис на текста, • откриване и проверка на грешени думи в бележка, рубрика „За досетливите“ – картинен ребус и гатанка 	<ul style="list-style-type: none"> • Проверка на поправката • наблюдение, • проверка на учебни тетрадки, диктовка, препис 	
<ul style="list-style-type: none"> • редактиране на текста, работа над грешките 	<ul style="list-style-type: none"> • Проверка на поправката 	
<ul style="list-style-type: none"> • Четат и разглеждат книжка, редят и разказват по илюстрации „Червената шапчица“; • Включват се в диалогично четене за предвиждане на текста и проверка на предположенията за новата версия; • Четат самостоятелно, за да разиграят наум бърканицата и да отговорят на въпроси за техниката за „объркване“; • Разпределят ролите и четат по роли, участват в дейност за инсцениране; • Участват в творчески проекти за съчиняване и драматизиране на вариантите на приказката и създаване на книжка с тях. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Разпознаване на книга по корица; • Преразказ с опора на серия илюстрации; • Прогнозиране по заглавие и илюстрации; • Проектно оценяване: Реализация на групови проекти. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Представят се чрез мисловни карти „Кой съм – какъв съм“, „Кои сме – какви сме“; • Търсят връзка между текст, заглавие, рими и ключови думи чрез отговор на въпроси; • Четат изразително, хорово и верижно, за самооценка и корекция на техниката си; • Самонаблюдават се при четенето; • Учат стихотворението наизуст по алгоритъм; • Решават тест за четене с разбиране; • Планират и организират работата по проект за постери „Аз съм българче“ и на албум „Ние сме българчета“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Верижно четене на глас; • Изразително рецитиране; • Тестово оценяване на четенето с разбиране; • Проектно оценяване: Оформяне на постер и албум „Аз съм българче“ 	
<ul style="list-style-type: none"> • Изказват впечатление от самостоятелно прочетен или изучаван текст, споделят читателски записки и илюстрации; • Самооценяват напредъка си в четенето по карта „Мога – искам да мога“; • Подреждат текст и демонстрират четене с разбиране. • Решават задачи за свързване на заглавия и текст, текст и герои, текст и жанр, разпознаване на текст по откъс; • Задават си гатанки за герои чрез преразказ или рецитиране на откъс от текстове; • Подреждат изложба с продукти от проекти за албуми и книжки и ги коментират; • Участват в дискусия за откритията си по въпросите: как се рисува с думи картина, как се учи наизуст, как се отговаря на въпрос, как се чете разказ, как се разглежда книжка 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Верижно четене на глас за оценка на четивна техника; • Подреждане и четене на изречения в текст • Тестово оценяване по първи раздел на читанката; • Формиращо самооценяване чрез портфолио; • Оценяване на отношението към прочетеното чрез читателска дневник. 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
198		2 . Д у м и - те-ЕО		<ul style="list-style-type: none"> • Чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав. • Означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви. • Различава дума от изречение. • Разбира лексикалното значение на думата. • Използва главна буква при писане на собствените имена. 	дума
199		3 . Гатанки. Първо-класничка. Четене на гатанки	НЗ	<p>Чете произведения от литературата за деца, посветени на училищния живот, и игрите; Разпознава гатанка</p> <p>Чете правилно и с разбиране фолклорни и литературни гатанки;. Ориентира се в съдържанието на произведението;</p> <p>Отгатва фолклорни и литературни гатанки, достъпни за възрастта;</p> <p>Разграничава стихотворна от нестихотворна реч</p> <p>Рецитира кратки литературни гатанки в стихотворна форма; Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет</p>	Гатанка
200		3 .Пролет, Цветница. Четене на разказ	33	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на празниците; • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; • Отговаря кратко на въпроси по изучавано произведение; • Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи. • Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<p>преписва думи, пише под диктовка думи, поправя грешки в сгрешените думи</p> <p>обясняване (с помощта на учителя или в контекст) на лексикалното значение на думи с еднакъв звуков състав /многозначни думи/,</p> <p>образуване на думи с обща крайна сричка чрез промяна на първата буква,</p> <p>групиране на думи, означаващи предмети, признаци и действия,</p> <p>образуване на нови думи, чрез промяна на окончанията /форми на прилагателни за м.р, ж.р., ср.р. и мн.ч. /</p> <p>и написване на дума-предмет /подходящо съществително/,</p> <p>писане на имена на животни – приказни герои, имена на хора, градове и държави,</p> <p>откриване и отделяне на малки думи, без самостоятелно ударение в изречение,</p> <p>писане на думи с й и и в края /ед.ч и мн.ч./</p> <p>свързване на думи – предлози със съответното място в схема,</p> <p>рубрика „За досетливите“ – решаване на кръстословица.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • наблюдение, • проверка • на учебни тетрадки, • диктовка, препис 	
<p>Импровизират гатанки, като описват своя представа за предмет, животно, растение, природно явление, без да го назовават.</p> <p>Отгатват гатанка, като посочват по кои признаци са разпознали предмета;</p> <p>Взаимно си задават гатанки, изучавани или самостоятелно прочетени, и коментират начина на отгатването им;</p> <p>Отгатват с четене нови гатанки и коментират стихотворната им форма;</p> <p>Четат и сравняват литературни и фолклорни гатанки с обща тема и изразяват обосновано предпочитание;</p> <p>Участват в групов проект за създаване на книжки с гатанки: разпределят задачите и ролите между участниците в екипа (търсене на информация в интернет, подбор на текстове от различни източници, илюстриране, оформяне на страници и корица), представяне на книжките.</p>	<p>- Текущо оценяване по задачи:</p> <p>Разпознаване на гатанка;</p> <p>Огатване;</p> <p>Съставяне на гатанка; Групиране на гатанки по вид и тема;</p> <p>Проектно оценяване:</p> <p>Реализация на проект (индивидуален и колективен) за съставяне на книжки с гатанки.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Съставят мисловни карти, рисуват идеите си, сравняват представи за пролетта; • Четат подборно, проследяват действията на персонажа и преразказват случката; • Откриват образни думи, сравняват словесния образ с илюстрацията и коментират изразните средства; • Трансформират стихотворна в нестихотворна реч, за да напишат поздрав и благопожелание за празника; • Сравняват стихотворна с нестихотворна реч, откриват опори за ученето наизуст. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Верижно четене; • Подборно четене; • Кратко устно преразказване; • Озаглавяване; • Трансформиране на стихове в благопожелания. 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
201		4.Пренасяне на части от думата на нов ред-ЕО	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Пренася правилно части от думи. 	
202 203		5 и 6. Съчинение „Новият таблет“ – 2 часа създаване на текст	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Съчинява кратък писмен текст (от три-четири изречения) по серия картини. 	
204	XXX	1. В е л и к - ден. Четене на стихотворение	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на празниците, семейството, игрите; • Разпознава стихотворение; Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; • Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи. • Рецитира наизуст кратки (или откъси) стихотворения; • Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет. 	
205		2. Изречение. Употреба. Правопис-ЕО	33	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира смисловата цялост на изречението. • Съвързва правилно думите в изречението. • Определя границите на изречението в текста. • Оформя графически правилно началото и края на изречението. • Разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен. 	изречение

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • откриване на грешки при пренасяне в обява, разделяне на думите на срички и части за пренасяне, прилагане на правилата за пренасяне, групиране на думи, които могат да се пренасят и думи, които не могат да се пренасят, • образуване на думи от дадени срички и разделяне на тези думи на части за пренасяне, • отделяне на думи, които могат да се пренасят и образуване на нова дума по първата им буква, която да се раздели на части за пренасяне, • ограждане на думи, които не могат да се пренасят, рубрика „За досетливите“ – записване на трисрични думи, които не могат да се пренасят. 	<ul style="list-style-type: none"> • наблюдение, • проверка • на учебни тетрадки, • диктовка, препис 	
<ul style="list-style-type: none"> • съчиняване на кратък текст по серия от картини с помощта на въпроси, план, опорни думи и избор на заключение (край на историята). 		
<ul style="list-style-type: none"> • Споделят информация, свързана с обичаите на празника, самостоятелно намерена в интернет или прочетена в достъпни книги; • Споделят свободно свои впечатления за подготовката и отбелязването на празника в семейството, в училище и в общността; • Рисуват словесно зрителни и звукови картини по текста; сравняват ги с илюстрациите на художника; • Откриват с подборно четене великденски обичаи, поздрав и благопожелания; четат изразително, разучават и рецитират; • Превръщат откъс от текст във великденски поздрав, споделят представите си за обичаите и символиката на празника. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Словесно рисуване; • Откриване в текст на благопожелания; • Откриване на рими; • Рецитиране на стихове с благопожелания; • Съставяне на благопожелания; • Споделяне за самостоятелно прочетеното . 	
<ul style="list-style-type: none"> • свързване на изречения с картинки, • образване на изречения от думи, или слято написани думи. • съставяне на диалог по текст на рецепта, поправка (с помощта на учителя) на грешки при оформянето на изречението – главна буква в началото и препинателен знак в края, • съставяне на съобщителни и въпросителни изречения по схеми 	<ul style="list-style-type: none"> • наблюдение, • проверка • на учебни тетрадки, • диктовка, препис 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
206		3.Как мислите. Четене на стихотворение	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на училищния живот и игрите; • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; • Разпознава стихотворение; • Разпознава стихотворна и нестихотворна реч; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение. 	
207		4.Текст. Заглавие на текста. Писмен и устен текст-ЕО	33	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст). • Усвоява механизъм на четене с разбиране. • Разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица. • Различава писмен от устен текст. 	текст
208		5.Поучителни бонбони. Четене на приказка	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на училищния живот и игрите; • Разпознава приказка; • Чете правилно и с разбиране текст; • Ориентира се в случката в изучаваното литературно произведение; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; • Преразказва устно малки по обем авторски приказки. 	Приказка
209		6.Общуване-ЕО	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се за участниците в речевата ситуация. • Включва се уместно в диалог по конкретна тема. • Назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно. • Разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото. 	общуване

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> Съставят мисловна карта с ядра „Обичам – Не обичам“; съгласуват гледни точки по въпроса „Какво най-много обичат децата?“ Слушат и четат текста, ориентират се в диалога и разиграват двете роли; Откриват видове въпроси в текста и разграничават въпроси, които имат и които нямат отговор в текста; Сравняват словоредни варианти на въпросителни изречения в стихотворна и нестихотворна форма; Откриват в текста информация за това как се отговаря на въпроси; решават задачи, следвайки указания за избор на отговор и за свободен отговор. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи; Дописване на въпроси с думи; Посочване на въпросителни думи; Различаване на въпроси с и без отговор в текста; Отговаряне на въпроси от различен тип 	
<ul style="list-style-type: none"> разграничаване на текст и изречения, които не са свързани по смисъл, записване на броя на изреченията в текст, избиране и записване на подходящо заглавие към текст, съставяне на устен разказ по картина и серия картини, подреждане на изречения и записване на текст.. 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение, проверка на учебни тетрадки, диктовка, препис 	
<ul style="list-style-type: none"> Обсъждат без какво не може (какво е) и защо ни е нужно, до какво води и какво се постига с учене; правят предположение как в бъдещето ще учат хората; Прогнозират съдържанието на текста по заглавието и илюстрациите, размишляват какво биха направили с такива бонбони; Чред подборно четене откриват невероятните страни на „училищния“ живот на планетата Бу, обсъждат значението на новите думи; Сравняват децата и ученето на двете планети: пишат реклами за училищни ваканции на двете планети; Игрят на „детективи“, „питаници“, „загадки“ и „бърканици“, за да проверят какво са разбрали, решават забавен тест. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи; Определяне на жанра приказка; Характеристика на героите; Търсене на причините и последиците от действията с вълшебното средство; Включване в игрови диалози с текста и по текста Тестово оценяване. 	
<ul style="list-style-type: none"> използване на езикови и неезикови средства според комуникативната ситуация 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
210		7. Удивителните дървета. Четене на информационни текстове	НЗ (ИЧ)	<ul style="list-style-type: none"> Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет; Чете правилно и с разбиране малки по обем нехудожествени текстове; Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). 	
211	XXXI	1. Как. Четене на стихотворение	ОЗ	<ul style="list-style-type: none"> Чете произведения, посветени на игрите, училищния живот и празниците; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; Разпознава приказка, гатанка. Отговаря кратко на въпроси; Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи; Отгатва фолклорни и литературни гатанки, достъпни за възрастта; Преразказва кратко прочетеното; Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, информация от интернет; Споделя впечатления от прочетеното; Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). 	
212		2. Вежлива реч-ЕО	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> Прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). 	
213		3 Чудно нещо. Четене на приказка	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> Разпознава приказка; Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; Ориентира се в случката в изучаваното литературно произведение; Отговораря на въпроси по съдържанието на изучаваното литературно произведение Преразказва устно и кратко прочетеното. 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • Споделят впечатления от четенето на книги и материали с познавателен характер, коментират какво са научили и запомнили, кое ги е впечатлило най-много; • Разглеждат детски енциклопедии и по корицата прогнозираят съдържанието, откриват в книгата материал за четене; • Разпознават характера на текста по заглавието му и групират текстове според целта, заради която са написани; • Четат текстове с преварително поставена задача: търсят и отделят необходимата информация, подчертават, водят бележки, задават и отговарят на допълнителни въпроси; преразказват; • Проверяват какво са научили, сътрудничат си в прилагането му за реализация на групов проект (за Деня на земята). 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Прогнозиране на съдържание по заглавие; • Подборно четене в отговор на въпрос; • Споделяне на нова информация от прочетен текст; • Задаване и отговаряне на въпроси; • Кратък преразказ ; • Проектно оценяване; • Тестово оценяване. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Обсъждат впечатления от самостоятелно прочетен или от изучаван текст, споделят читателски записки, самооценяват напредъка си по картата на пътешествието и картата „мога – искам да мога“ • Подреждат стихотворен текст и демонстрират техники на правилно четене с разбиране; • Систематизират, проверяват и оценяват читателския си опит чрез задачи за свързване на текст и герои, текст и жанр, и задачи с избираем и свободен отговор; • Взаимопроверяват се, като си задават въпроси по изучени текстове, задават гатанки за герои чрез преразказ или рецитиране на откъс от текстове; подреждат изложба и коментират резултати от проектни задачи; • Участват в дискусия за откритията си по въпросите: как се отговаря на въпрос, как се играе с четене, как се поздравява на празник, как се отгатват гатанки, как се разказват приказки, как се учи нещо ново. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Верижно четене; • Подреждане и четене на изречения в текст; • Формиращо самооценяване чрез карта в портфолиото; • Оценяване на отношението към прочетеното и четенето чрез читателския дневник. • Тестово оценяване за самопроверка и оценка на постиженията по втори раздел на читанката. 	
<ul style="list-style-type: none"> • използване на речевия етикет при поздравления и обръщения в устно и писмено общуване, • прилагане на правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба). 	<ul style="list-style-type: none"> • наблюдение 	
<ul style="list-style-type: none"> • Включват се в комуникативни игри за общуване: „Кой кой е или кой съм аз?“, „Познай за кого си мисля или кой съм аз“; • Прогнозират текста по заглавието и илюстрацията, задават въпроси и прилагат стратегията „прилики – разлики“; • Участват в диалогично четене; • Четат наум, на глас и на верижка, с подходящ темп и естествена интонация; • Отговарят на въпроси по епизодите и ги преразказват: беда, задача, решение; • Обменят идеи за разпределяне на ролите и за поведението на героите и участват в групова дейност за инсцениране 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Верижно четене; • Ориентиране в текста по неговите части; • Откриване на връзката между текст и заглавие; • Преразказ по въпроси към текста; • Проектно оценяване: драматизиране 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
214		1. Защо наричат кестена „Светофар“. Четене на информационен текст		<ul style="list-style-type: none"> • Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет; • Чете правилно и с разбиране малки по обем нехудожествени текстове. • Ориентира се в съдържанието на прочетеното; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на произведението; • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации) 	
215 216		5 и 6. Устен преразказ „Кестенчето“ – 2 часа	НЗ	Преразказва откъс от повествователен текст	
217		. Зелена приказалка. Четене на приказка	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава приказка; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове. • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; • Ориентира се в случката в изучаваното литературно произведение; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Преразказва устно малки по обем авторски приказки. • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). 	
218	XXXII	1. Тези трудни звукове и букви щ, дж, дз й, йо,ьо, ю, я-ЕО	НЗ	• Пише правилно в думи й, йо,ьо, щ, я, ю, дж, дз.	
219		2. Поправка на съчинение Поправка на текста на тема „Новият таблет“	33		

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> Откриват връзката между текста и заглавието, прилагат и обсъждат стратегии за търсене на информация, за отделяне на известното от новата информация в текста; Ориентират се по корицата в съдържанието на детско списание: разпознават рубрики, заглавия на текстове; Обсъждат начини на общуване, като сравняват езикови с неезикови знакове); Сравняват художествен с нехудожествен текст по целите и стратегиите на четене: за информация или за удоволствие; Планират и организират работата по проект за списание за любознателните. 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: Подборно четене на информация; Различаване в текста на известна от нова информация; Преразказ по въпрос; Различаване на художествен от нехудожествен текст. Проектно оценяване: корица на списание. 	
<ul style="list-style-type: none"> преразказване на текст с помощта на опорни думи, въпроси, план и помощни изречения за героите в текста. 		
<ul style="list-style-type: none"> Прогнозират по заглавие и илюстрации героя, историята и нейния характер (по жанра); Участват в диалогично четене, като предполагат какво предстои, а после проверяват догадките си; Четат и отговарят на въпроси за причинно-следствени връзки между събитията, проследяват веригата от проблеми и решения, преразказват по илюстрациите и рисуват с думи липсваща илюстрация; Обсъждат промяната в гледната точка на героя, като допълват пропуснати думи в преразказ от негово име или подреждат изречения според логическата им последователност в текста; Обсъждат и реализират проект за дигитална книжка с приказката. . 	<ul style="list-style-type: none"> Текущо оценяване по задачи: Определяне значението на новите думи; Ориентиране в на текста по серия илюстрации; Разкриване причинно – следствени връзки; Подреждане на изречения; Преразказ по въпроси към текста; Проектно оценяване: дигитална книжка. 	
<ul style="list-style-type: none"> ограждане, попълване, подчертаване, отбелязване на щ, дж, дз й, йо, ъо, ю в думи, преписване, или зачертаване на думи, подреждане на думи и съставяне на изречения, рубрика „За досетливите“ – редактиране, препис на текст и записване на подходящо заглавие 	<ul style="list-style-type: none"> наблюдение, проверка на учебни тетрадки, диктовка, препис 	
<ul style="list-style-type: none"> Редактиране на текста, работа над грешките 	<ul style="list-style-type: none"> Проверка на поправката 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
220		3. Най-голямото богатство. Четене на приказка	НЗ	<ul style="list-style-type: none"> • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; • Разпознава приказка • Ориентира се в съдържанието на изучавано произведение; • Ориентира се в случката в изучаваното фолклорно произведение; • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение ; • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Преразказва устно достъпна за възрастта народна приказка. 	
221		4. Какво научихме в първи клас? Строеж на езика	обобщение	<ul style="list-style-type: none"> • Езиковите и комуникативноречевите компетентности по учебната програма 	
222		5. Жирафът, който не се побираше в книжката. Четене на книжка с приказка	33 (ИЧ)	<ul style="list-style-type: none"> • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Разпознава приказка; • Ориентира се в съдържанието на литературното произведение • Ориентира се в случката в изучаваното литературно произведение; • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации); • Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет. 	
223		6. Тетредка 3 Какво научихме в първи клас? Диагностика – диктовка и тест за четене с разбиране	диагностика	<ul style="list-style-type: none"> • Знания, умения и отношения по темите от учебното съдържание – езиковите и комуникативноречевите компетентности по учебната програма 	

<p style="text-align: center;">Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)</p>	<p style="text-align: center;">Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели</p>	<p style="text-align: center;">Забележки</p>
<p style="text-align: center;">(7)</p>	<p style="text-align: center;">(8)</p>	<p style="text-align: center;">(9)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Превръщат заглавието във въпрос и съставят мисловна карта с възможни гледни точки по въпроса; • Четат, за да отговорят на предварителния въпрос, като се стремят да разграничават гледните точки на героите; • Откриват връзката между текста и неговото заглавие, въпроса и отговора; • Включват опита си от допълнителното четене в дискусиите за поведението на героите: сравняват героите от различни текстове; преразказват историята като пример за гледна точка; коментират значението на изрази с преносна употреба; • Определят своята гледна точка по темата, като дават пример за онова, с което се чуватства богати. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Поставяне на въпрос към текста; • Изказване на гледните точки по темата; • Оценяване на постъпките на героите; • Обяснение значението на образни думи; • Отговаряне на въпрос в заглавието 	
<ul style="list-style-type: none"> • Обобщение за строежа на българския език и основните езикови единици . 	<ul style="list-style-type: none"> • наблюдение, • проверка на учебни тетрадки 	
<ul style="list-style-type: none"> • коментират „визитката“ си на българчета, приликите, които свързват децата в училищна общност, разликите, които я обогатяват; • прогнозируют съдържанието на книжката по нейното заглавие или споделят впечатления от прочитаната й, • споделят впечатление за нещо преживяно или наблюдавано, свързано с прояви на толерантност и нетолерантност; • под наблюдение на учителя следват модела „четене-разглеждане“ с различни задачи – да се поставят на мястото на героя или да размишляват за постъпките на героите, обсъждат разпознати в текста прояви на нетолерантност в отношенията; • планират и организират работата по проект за писане на продължение на историята и „преиздаване“ на книжката. 	<ul style="list-style-type: none"> • Текущо оценяване по задачи: • Четене и разглеждане на книга; • Споделяне на впечатления за прочетена книжка • Разпознаване на поведение на толерантност и нетолерантност; • Проектно оценяване: • Издаване на книжка с продължение на история. 	
<ul style="list-style-type: none"> • проверка на знанията, уменията и отношенията от областта на различни дялове на езика – фонетика, синтаксис и лексикология, като се поставя акцент върху звуковете (гласни и съгласни) и буквите (главна и малка, печатна и ръкописна), видовете изречения по цел на общуване (съобщително и въпросително), звуковия състав и лексикалното значение на думата, думи с правописни особености, образуване и пунктуация на изречения, пренасяне, заглавие на текст, четене и разбиране на кратък повествователен текст 	<ul style="list-style-type: none"> • Тест и диктовка 	

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Вид на урока	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
224		7. Подарък за Първи юни	УД	<ul style="list-style-type: none"> • Чете произведения от литературата за деца, посветени на: семейството, родината, игрите, училищния живот и празниците; • Разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка; • Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове; • Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение. • Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; • Преразказва откъс от изучено произведение; • Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи. • Споделя впечатления от прочетено; • Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации). 	

Контекст и дейности за всяка урочна единица (описват се от гледна точка на ученика)	Методи и форми за оценяване по теми и/или раздели	Забележки
(7)	(8)	(9)
<ul style="list-style-type: none"> • Изказват и обсъждат впечатления от самостоятелно прочетен или изучаван текст, оценяват прочетеното, изразяват предпочитания към автори и заглавия; • Самооценяват напредъка си в четенето по картите на пътешествията и картитите „мога – искам да мога“ • Четат с разбиране приказка, разказ, стихотворение, гатанка; демонстрират техники на правилно четене с разбиране; • Систематизират, проверяват и оценяват читателския си опит чрез задачи за допъване на текста, свързване на заглавия и жанр, на текст с опит, отговорят на въпроси за факти и изводи; • Участват в дискусия по въпросите: как разбираш кой си, какъв си, с какво си богат, кое е важното, как се прави добро... , както и за откритията, направени във всички „пътешествия с четене“ по читанката; • Оформят корици на книжки, каквито ще търсят през ваканцията и подготвят програма за лятно четене, съобразена с интересите и препоръките на книжки. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тестово оценяване за самопроверка и оценка на постиженията по трети раздел на читанката чрез задачи с отворен, затворен и полуотворен отговор; • Формиращо оценяване: • Самооценка на постиженията с портфолиото; • Оценяване на отношението към прочетеното чрез читателския дневник; • Проектно оценяване: • Проект за програма за лятно четене; • Заключително тестово оценяване на постиженията. 	

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ

ПРЕДБУКВЕН ЕТАП

Задачи в уроците в предбуквения етап:

- Усъвършенстване на уменията за анализиране на илюстрация, извличане на информация и превръщането ѝ в предмет на речева дейност, търсене на опорни моменти за различни речеви ситуации в даден илюстративен материал.
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за осъществяване на речева дейност. Разказ по илюстративен материал, общуване чрез диалог с използване на вербални и невербални средства, ролеви игри.
- Прилагане и осъвършенстване на уменията за устно съставяне на различни по цел на изказване изречения, необходими при общуване.
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на основните езикови единици.
- Усъвършенстване на уменията за звуков и сричков анализ и синтез на думи.

В уроците от предбуквения етап предлагаме да бъдат използвани следните методи на преподаване и учене: Моделиране на речеви ситуации и изказвания, беседа, учебен диалог, разказване по картина; игрово учене, нагледно-действено учене, прилагане на алгоритми, решаване на практически задачи.

учебно-методически ресурси в уроците:

- Буквар
- картон, листове, цветни материали за рисуване и оцветяване, снимки от първия учебен ден.
- шаблони или картинки за оцветяване на цветя, училищен звънец и други, по преценка на учителя
- електронни ресурси

Оценяването на уроците в предбуквения период се извършва текущо чрез задачи за съставяне на устен текст по картина, съставяне на различни по цел на изказване изречения, участие в диалог, участие в ролеви игри, проектно ориентирано формиращо оценяване.

Вече съм първокласник

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да се включва уместно в диалог по конкретна тема
- да изговаря правилно звуковете в думата
- да свързва правилно думите в изречението
- да съставя изречения, различни по цел на изказване
- да прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба)
- да разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

Организация на учебната среда:

Игра за въвеждане в темата: „Пътуване във времето“. Чрез календара учителят провокира разговор за минали събития от живота на детето /детска градина, лятото, вчера.../, разговори за бъдещето/завършване на 1 клас, утре и т. н./ Достига се до идеята, че можем да пътуваме с мисли и фантазия. Пътешествието спира на дата 15 септември. От ЕУ: видеоклипове, свързани с представяне на първия учебен ден.

Игра „Пътешествие в картината“ - ориентират се по сюжетна картина в речеви ситуации, като отговарят на въпросите „къде и кога, кой с кого, за какво разговаря“. Два момента: 1. Вкъщи, сутринта на празника; 2. В училище. „Бутони за пътешествие“ са изнесени под илюстрацията /календар, кош с играчки, раница за първи момент; дете с родител, две деца, деца и учител за втори/. Детето може да добави и свои, които са го впечатлили от илюстрацията. Провокира се разговор за детето в инвалидна количка.

Разиграват диалози между различни участници в общуването, като използват различни по езикови и неезикови изразни средства и спазват правилата на вежливост. Импровизира се диалог за запознаване с букварните геройчета Моливка и Гумичко. От ЕУ: видеоклипове.

„Всички пътешественици си водят дневници, за да разкажат за това, което са преживяли. Заедно с Моливка и Гумичко да направим дневник на нашето пътешествие.“ По преценка на учителя работата по проекта (албум или постер) може да се извърши групово, с целия клас или индивидуално.

Представят проекта чрез кратки устни изложения от говорител или редувайки се по подобие на геройчетата.

Заедно на училище

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да разграничава изречение в текст
- да свързва правилно думите в изречението
- да разпознава препинателните знаци точка и въпросителна за край на изречение
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да съставя изречения, различни по цел на изказване
- да назовава различни видове общуване – устно и писмено, електронно
- да прилага правилата за речева учтивост
- да се ключва уместно в диалог по конкретна тема.

Организация на учебната среда:

Игра за въвеждане в темата: „Карта за пътешествие в училище“ - Учениците-пътешественици се поздравяват и запознават, защото заедно ще пътешестват. Разглеждат илюстрацията като карта. Откриват кътове, на които могат да се спрат, разказват какво могат да правят там, търсят съответствия в класната стая или други възможности, предоставени от учебната среда. „Бутони на пътешествието“ в класната стая:

- Учителят пред дъската.
- Внимателният и невнимателният ученик. Съставят групово картинен правилник с пиктограми за приемливо и неприемливо поведение в клас, в урока, в междучасието.
- Пътешествие през Буквара и учебните тетрадки с помощта на учителя;

Пътешествие по кътовете за занимания – разглеждат и обсъждат сюжетна картина с училищни занимания, споделят предпочитания.

- Рафта с книгите- Демонстрира се колко нови пътешествия могат да започнат от този рафт.

От ЕУ: мултимедийни презентации и видеоклипове, които запознават учениците с ролята на участниците в учебния процес и дейностите, които извършва всеки един от тях.

- Кът за творчество. Е-ресурс, с помощта на който детето да подобри своята фина моторика. Дейностите за фина моторика могат да се извършат и в края на часа, предхождайки часа по писане.

- Пред компютъра. От ЕУ: С помощта на Моливка и Гумичко децата се запознават с Мишока Е.

Обсъждат и съставят учебната програма с пикторами за учебните предмети „План за пътешествие по дни“ – По преценка на учителя се работи групово, а при бързо справяне – и индивидуално.

Забавно междучасие

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да различава дума от изречение
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да съставя изречения, различни по цел на изказване
- да разпознава препинателните знаци за край на изречение
- да прилага правилата за речева учтивост
- да се ключва уместно в диалог по конкретна тема
- да разпознава **средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.**

Организация на учебната среда:

Игра за въвеждане в темата: „Пътешествие в училищния двор“ - описват по сюжетна картина игрите в училищния двор, коментират изобразени проблемни ситуации, изпълняват различни роли и предлагат решение. Съставят модели на видовете изречения От ЕУ: Съотнасяне на схема на изречение към въпрос или отговор.

Коментират правила за поведение в междучасието и безопасност в игрите, начини на реакция-правилни, неправилни от гледна точка на пострадали, участник или свидетел.

Съотнасят изреченията със схеми с уточнен словен състав. Сравняват думите по дължина и по значение, отделят „малките“ думи в изречението.

Игра „Познай предмета“, Част от учениците правят описание на обект от илюстрацията с думи или на жестомимичен език, а другите трябва да го назоват с една дума.

Игра „Познай приказката“, Играе се по аналогия на филми, с отразяване на позицията на малките думички в изречението.

От ЕУ: видеоклип, свързан с развитие на фината моторика на учениците.

При книжките

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да различава дума от изречение
- да разграничава сричките в думата
- да съставя изречения, различни по цел на изказване
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да прилага правилата за речева учтивост при поздрав, молба...
- да разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза
- да се включва уместно в диалог по конкретна тема.

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: Припомнят си рафта с книги и колко пътешествия тръгват от там. Преразказват епизод от позната приказка. Описват любим герой. Разглеждат книжки, обсъждат корици.

Разглеждат илюстрацията и прогнозираят при кои герои ще ги отведе пътешествието. Правят словесен анализ на изречение : |___ ___ ___? |___ ___ – ____. „Какво прави питката?“ „Питката върви по пътеката.“ / „Кого среща питката?“ – отделят дума за анализ ___ (вълк), ___ (заяк), ___ (лисица)

От ЕУ: Видеоклим – римувано правило за запомняне на алгоритъм за определяне на сричков състав на думата.

Артикулират и моделират сричковата структура на думата за анализ. От ЕУ: електронни ресурси за определяне броя на сричките в думите.

„Пътешествие в света на театъра“. Драматизират приказката, като с опора на моделите на видовете изречения импровизират разговорите на героите. Превъплъщават се в необичайни за приказката герои: таралеж ___ ___ , мишка ___ / и съставят диалози по познатата структура.

Игра „Познай следващия герой“ - Едни моделират названието на героя с различен сричков състав и с различни способности, при нужда от подсказка го описват с жест, а другите познават героя. Следва кратък диалог. (Героите могат да бъдат и необичайни) .

Светът на Мишока Е

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да различава основните езикови единици
- да съставя изречения, различни по цел на изказване в комуникативната ситуация
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да се включва се уместно в диалог по конкретна тема
- да назовава различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно
- да разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „ По света пътувам без багаж и без билет, с правоъгълна кутия и с дисплей отпред“.

От ЕУ: видеоклип за запознаване с различни електронни устройства.

Разглеждат илюстрацията и прогнозираят къде ще ги отведе пътешествието. Водач е електронното мишле. Идеята е да се представят нагледно различните видове общуване: езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно.

От ЕУ: мултимедийни презентации, които обогатяват познанията на децата за обитателите на Северния полюс, както и затвърдяват знанията им върху любимите приказки.

Космос

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да разграничава звуковете в състава на думата
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да съставя изречения, различни по цел на изказване в ситуация
- да се включва уместно в диалог по конкретна тема
- да прилага правилата за учтивост (поздрав, благодарност, молба)
- да назовава различни видове общуване
- да разпознава средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „Светът е вече тесен, Космосът-широк. Как да бъбрим с марсианци, ще научим в този урок“.

Разглеждат илюстрацията. Съставят текст по сюжетна картина. Разиграват сюжетна игра „Пътешествие“.

Разграничават трите етапа от илюстрацията.

„Планиране на пътешествието“ - създават карта на пътешествието с помощта на символи и пиктограми.

„Осъществяване на пътешествието“ заемат различни роли в общуването и използват различни по вид изречения. Обсъждат разлики между видовете общуване, назовават различни средства за общуване, инсценират среща с извънземни, с които общуват на езика на мимиката и жеста.

Игра „Учим марсианците да говорят нашия език“. Определят границите на изреченията в текста, правят сричков и звуков анализ на думите, моделират думи със звездички, ракети и др. „Марсианчето“ вдига модел на изречение, дума от модела, сричка от думата или звук и на „марсиански“ пита какво е това. Учениците отговарят като назовават речевата единица и я изговарят. Марсианчето повтаря. Така възстановяват звукове, срички, думи, изречения, текст.

„Презентиране на пътешествието“ - групово работно. Групата избира по какъв начин да представи космическия полет - показване по картата, разказ, диалог тип шоу, постер и т. н. / вкл. идея и планиране, но най-голяма част се отделя на самото пътешествие/. Публиката може да задава въпроси.

От ЕУ: Мултимедийни презентации, включващи пъзел и съотнасяне на изречения към схема.

Моето семейство

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да разграничава основните езикови единици
- да разпознава препинателните знаци за край на изречението
- да открива звуковете в състава на думата
- да се ориентира за участниците в речевата ситуация
- да съставя изречения, различни по цел на изказване в ситуация
- да се включва уместно в диалог по конкретна тема
- да прилага правилата за учтивост (поздрав, благодарност, молба).

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „Прекрасен е светът, а космосът – вълшебно чародейство. Но красив е всеки път, щом води ме към моето семейство“.

„Пътят ни доведе до градинската врата на едно семейство“. Разглеждат илюстрацията. Съставят устен текст по сюжетна картина. Представят се различните типове семейства. Определят границите на изреченията в текста. Моделират изречения- пътечки, по които изреченията да стигнат у дома.

Думите също живеят в свой дом. С помощта на модели с точки откриват сричков състав, а с празни квадратчета – звукова форма на думата (от буква).

От ЕУ: Мултимедийни презентации за определяне бров на сричките в думите и за съотнасяне на изречения към схема.

Класифицират думи по родов и видов признак (храни, играчки).

„Какво ще промениш в банан, круша, портокал, за станат много.“ „Ракета на две половини раздели и с първата от тях животно назови“. Правилно произнасят звуковете в думата, трансформират думи и откриват смислоразличителна роля на звуковете.

Разказват за своето семейство. Изпълняват различни роли: говорещ, слушащ, питащ, отговарящ.

В града

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да разграничава основните езикови единици
- да разграничава гласни от съгласни звукове
- да се ориентира в реда на звуковете в думата
- да назовава различни видове общуване
- да разпознава средства за неезикова комуникация (пиктограми, сигнали)
- да се включва в диалог по конкретна тема
- да прилага правилата за речева учтивост.

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „Прозореца сега ако си отворим, града (селото) ще ни заговори. Затворете вашите очички, а звуците ще чуем със ...ушички“- сравняват звуците от градския пейзаж със звуковете на речта.

Разглеждат илюстрацията с цел да установят източниците на звуци. Актуализират знанията за гласните звукове. Анализират с опора на модели звуковата форма на думите и позицията на гласния звук / кола □■|□■/ / мотор □■|□■/: От ЕУ: мултимедийни презентации за започване на учениците с гласните и съгласни звукове, определяне броя на срички в думите и откриване на звукови модели.

Игра „Пътешествие“- проследяват маршрути на карта и обменят информация за видовете знаци, средства за общуване, речева учтивост.

Игра „Среща с...“- разиграват ситуации на среща с познати и непознати в градската среда и практикуват вежливо поведение с подходящи средства за речева учтивост.

Вече мога

Вид на урока: интегриран урок по четене и писане

Цели на урока: Ученикът умее:

- разграничава основните езикови единици
- разбира лексикалното значение на думата
- разбира смисловата цялост на изречението
- разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен
- оформя графически правилно началото и края на изречението
- съставя различни по цел на изказване изречения в зависимост от ситуацията
- изписва графически елементите на ръкописните букви и връзките между тях.

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: Инсценират разговор с геройчетата, като основният мотив е „Вече мога“. Геройчетата очакват учениците да им покажат какво могат.

Съотнасят думи към модели от Буквара. Откриват смислоразличителната роля на гласния звук в преобразувани думи. Актуализират нови думи по моделите. Участват в диалог в ролята на питащ и отговорящ с помощта на схеми на въпросително и съобщително изречение. Участват в учебен диалог, като редуват ролята на учител и ученик.

От ЕУ: мултимедийни презентации за обобщаване на знанията за звук, дума, изречение, текст.

„Вече мога да пиша елементите на буквите вярно и красиво“ – мотивира се с предстоящото писане на букви, думи, изречения, текст. Коментира се в „морето от елементи“ какво вози корабът- буквите (на по-късен етап корабчето се появява в другите обобщителни уроци като класификатор на буквите), но първо да покажем какво можем с елементите. Откриват елементите в сюжетната картина, назовават ги.

Коментират начина на писане и на свързване на елементите и критериите за правилност.

Изписват самостоятелно по ред с всеки елемент, като спазват основната форма и графичните изисквания. Игра „Бързо, вярно и красиво“. Бързината е условна и се отчита на фона на процентно готовите ученици при изписване на всеки ред. Отчитат се вярно изписаните елементи чрез сравняване с модела. Играта може да се изпълни ритмично като лодкари, които гребат (пишат елемент) в такт под ръководството на ученик.

БУКВЕН ЕТАП

БУКВИ НА ГЛАСНИТЕ И НА СОНОРНИТЕ СЪГЛАСНИ ЗВУКОВЕ

Задачи в уроците за нови знания при изучаване на буквите на гласните и на сонорните съгласни звукове:

- Съчиняване на кратък разказ по сюжетна картина, импровизиране на диалози по тема.
- Откриване и характеризиране на фонемата от гледна точка на артикулация, акустика, функция (смислоразличителна, сричкообразуваща).
- Сричков, звуков и звуко-буквен анализ на думи с дадената фонема.
- Разграничаване на различните графични образи на буквата.
- Четене на фонемата като различна езикова единица.
- Правилно съставяне на изречения по картини.
- При възможност съставяне на изречение по схема, в която фонемата е дума.

Методи на учене и преподаване в уроците за нови знания при изучаване на буквите на гласните и на сонорните съгласни звукове:

Звуков аналитико-синтетичен метод, моделиране на думи, на изречения и на текст, моделиране на речеви ситуации, разказване по картина, игрово учене, прилагане на алгоритми.

Учебно-методически ресурси в уроците за нови знания:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в имената на които се съдържа изучавания звук
- индивидуални листчета със записани думи, в които да открият буквата на изучавания звук
- електронни ресурси

Албумът на Ана

Звук и буква А а

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Откриване и разпознаване звука А в състава на думата.
- Ориентиране в последователността на звуковете в думата.
- Разграничаване звук А от буква А.
- Разграничаване на главна и малка буква (печатни и ръкописни).
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Правилно свързване на думите в изречението.
- Ориентиране в речевата ситуация.

Насоки за организиране на учебната среда

- **Що е то?** Гатанка за насочване към новия звук

Хванали се здраво за ръце

всички букви на хорце.

Що е то? (азбука)

• Открийте звука. Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката. Коментира се кой е първият звук в азбуката.

• Какъв е звукът... А? Наблюдение и анализ на особеностите на звука А, нагледно-действено моделиране на думи, в които е в различни позиции. Практическо изучаване чрез интониране и самонаблюдение, че звукът А е гласен звук, произнася се високо, ясно и силно. Той може сам да образува сричка, може да се „пее“. Моделира се с червено квадратче.

• Внимавай ти, ако думата съдържа А, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът А.

• Буквите на звука... А. Запознаване с малка и главна буква А а. Анализ на елементите и посоката на буквите. Запознаване с буква А в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара (с. 26)

о Осъществява се с опора на картините, които описват преживявания на две деца. Измислят се имена на двамата герои, като се изисква да започват със звука А – напр. Ани и Антон. Задачата може да се усложни, ако се изисква героите да имат имена, съдържащи два пъти звука А или завършващи на А

о Описване на външния вид на двамата герои и заниманията им, разказване по картина, като се включват изречения, с които се изказва изненада, удивление, умиление. Обръща се внимание на интонацията при четенето на възклицателните изречения, съставени от буква А.

о Открийте думи с... А Откриване на звука А в думи /звуко-буквен и сричков анализ/. Разпознаване в буквара на изображение на предмети, в името на които се съдържа звукът А агне, жаба, лале, китара, албум, кактус, лампа...

- о Звуко-буквен анализ на думи, съдържащи звука А в ЕУ.

о Ролите на А. Разграничаване на възможността звукът А да бъде звук, сричка или самостоятелна дума в потока на речта. Съставяне на изречения, в които звукът А е дума, напр. Ана пее, а Антон свири. Провокира се създаване на други изречения по зададения модел.

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Назовете думи със звука А: (Работа с партньор или по групи)

в началото: агне, акордеон, аквариум;

в средата: сак, мак, крак, бухал;

в края: иглика, котка, мечка, теменужка;

в началото и в края: акула, антена, арфа;
в средата и в края: крава, чаша, ваза, кана;
три пъти в думата: ананас, палатка, параван.

– Моделирайте думи – звуков модел на думи, съдържащи А в различни позиции (с набор от червени и сини квадратчета).

о Индивидуална работа

– Разпознай буква А: дават се написани на листчета думи, децата ограждат буква А – кана, чаша, ваза, маса, табуретка, Анка, Асеновград

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на А в срички, думи, изречения, практическо разграничаване на езиковите и речевите единици, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора.

Задачи в уроците за затвърждаване на буквите на гласните и на сонорните съгласни звукове:

- Съотнасяне на думи, съдържащи фонема в различни позиции, към звуко-буквени модели.
- Четене на изречение с интонация, адекватна на вида и смисъла му.
- Създаване на изречения с различна цел на общуване в конкретна речева ситуация.
- Назоваване на думи за предмети по конкретен модел.
- Ориентиране по сюжетна картина в ситуации на общуване, обсъждане на видовете общуване – устно и писмено, словесно и несловесно

Методи на учене и преподаване в уроците за затвърждаване на знанията за буквите на гласните и на сонорните съгласни звукове:

Звуков аналитико-синтетичен метод, моделиране на думи с различно позициониране на изучаваната фонема, разказване по картина, игрово учене, моделиране на речеви ситуации, беседа, прилагане на алгоритми, практическа задача.

Учебно-методически ресурси в уроците за затвърждаване:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква
- картинна азбука
- картини на предмети, които съдържат в името си изучаваната фонема
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- индивидуални модули за схема на изречение
- електронни ресурси.

За мама

Затвърдяване на звук и буква А а

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Откриване и разпознаване на звук и буква А в състава на думата.
- Ориентиране в последователността на звуковете в думата.
- Разграничаване на звук А от буква А.
- Разграничаване на главна и малка буква (печатни и ръкописни).
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Назоваване на видове общуване.

Насоки за организиране на учебната среда

• Назовете... какво виждате на картинките? (сак, мак, рак, лак). Какво е общото в четирите думи? (открива се общият за думите звук А). От колко срички се състоят думите? Кой звук определя броя на сричките? Какъв звук е звукът А?

• В ролята на звука А: Представяне на звука А от негово име: Аз съм... гласен, чувам се... ясно и силно, образувам... срички.

• Открийте думи.

– Припомняне на имената на героите от урока „Албумът на Ана“ и откриване звука А в имена на хора Анелия, Ана, Ахмед, Анка, Аньо, Анани, Ангел, Антим, Анри, Арон, Атанас, Антоний

– в имена на роднини /майка, баба, баща, сестра, брат, стринка, свако, братовчед/

– в части на човешкото тяло /крак, ръка, буза, длан, пета, уста, палец, коса/

– в названията на плодове /малина, ананас, кайсии, праскова, слива, череша, вишна/.

- Работа с буквара (с.27)
- Разказ с опора на картините, които представят различни плодове. Възможна е дискусия за вкуса и полезността на плодовете, за формата, големината, цвета на различните плодове. Прави се звуков анализ на имената на нарисуваните плодове и съотнасянето им към съответните модели в буквара. Обсъжда се намерението на Ана да зарадва майка си и да я изненада с плодова салата.
 - Кратък разказ с опора на картината, разкриваща изненадата за мама. Обсъждат се желанието на Ана да зарадва майка си, взаимоотношенията в семейството, направената от детето плодова салата, празнично украсената маса, цветето и специално изработената картичка със сърдечно послание „За мама“. Коментира се какви пожелания човек отправя към близките си хора. Съставяне на въпросителни и съобщителни изречения, както и на изречения, изразяващи различни чувства – изненада, радост и задоволство. Обръща се внимание на интонацията, съответстваща на вида и смисъла на изречението. Коментират се видовете общуване – устно и писмено, словесно и несловесно и се посочват от илюстрацията примери за различни видове общуване.
 - Помогнете на... Гумичко да „улови“ четири предмета от картината, чиито думи съответстват на зададения модел /чаша, мама, ваза, маса/.
 - Предложения за диференцирана работа
 - о Фронтална работа
 - Кой е моделът? Съотнасяне на звуков модел към съответната дума. Позициониране на думи в зависимост от броя на звуковете и мястото на звука А в тях.
 - о Индивидуална работа
 - Моделирайте – Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи, които съдържат звука А /сак, ваза, пчела/;
 - Съставете изречения по схема /и обратното/ със собствен набор от модули за схема на изречение. / Защо се изненада мама?, Ана пригответе за мама плодова салата., момичето изработи за майка си красива картичка и др./
 - о Практическа задача
 - Изработване на картичка за мама от всяко дете.
 - ЕУ: Откриване и разпознаване на буква А.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на А в срички / думи, изречения/, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, практическа задача.

Един есенен ден

Звук и буква Е е

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Откриване и разпознаване на звука Е в състава на думата.
- Ориентиране в поредността на звуковете в думата.
- Разграничаване на звук Е от буква Е.
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Разграничаване на звуковата от графичната форма на думата като значеща единица;
- Включване в диалог по конкретна тема.
- Назоваване на различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Живее в гората,

а гора му е главата. (елен)

• Открийте звука. Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката. Коментира се колко пъти се съдържа звукът Е в думата. Определя се броят на сричките.

• Какъв е звукът? Наблюдение и анализ на особеностите на звука Е, нагледно-действено моделиране на думи, в които е в различни позиции. Практически изучаване чрез интониране и самонаблюдение, че звукът Е е гласен звук, произнася се високо, ясно и силно. Той може сам да образува сричка, може да се „пее“. Моделира се с червено квадратче.

• Внимавай ти, ако в думата съдържа Е, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Е.

• Буквите на звука...Е Запознаване с малка и главна печатна буква Ее. Анализ на елементите и посоката на буквите. Запознаване с букви Е в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

• Работа с буквара (с.28)

• Осъществява се с опора на картините, които описват един есенен ден в парка: обагени в есенни краски дървета; заплетения в клоните на дървото самолет, разочарованието на момчето, което го гледа; спортуващите на градинските фитнес уреди усмихнати баба и внуче; момичето, което чете книга на пейката със захарно петле в ръка и кучето около нея; Моливка, която рисува на голямо платно змей, който оживява, излиза от картината и се запътва към другата част на парка, Гумичко, който гледа оживелия змей и удивлено казва „Еее!“; Обръща се внимание на интонацията при четенето на възклицателните изречения, съставени от буква Е. В илюстрацията се търсят и коментират примери за здравословен начин на живот.

• Открийте думи, които съдържат звука Е – петле, самолет, уред, внуче, куче, змей, езеро, пате.

• Моделирайте думите. Звуко-буквен и сричков анализ и синтез. Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

• Ролите на Е. Разграничаване на възможността звукът Е да бъде звук, сричка, самостоятелна дума в потока на речта. Съставяне на изречения, в които звукът Е е дума, но според преживяванията на героите от картината се свързват с емотиконите, означаващи удивление, радост, страх. Провокира се съставяне на други изречения по зададената схема.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Назовете думи със звука Е . Работа с партньор или по групи.

зеленчуци (чесън, зеле, целина, репички, киселец);

цветя (теменужка, невен, хризантема, лале, перуника);

имена на хора (Еми, Ели, Ема, Емилия, Емил, Емилиян, Елеонора, Елена, Елица, Елена, Еди, Едуардо, Емел);

о Индивидуална работа – ЕУ: откриване и разпознаване на буква Е.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на Е в срички / думи, изречения/, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора.

При животните

Затвърдяване на звук и буква Е е

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

• Откриване и разпознаване на звука Е в състава на думата.

• Ориентиране в последователността на звуковете в думата.

• Разграничаване на звук Е от буква Е.

• Разграничаване на главна и малка буква (печатни и ръкописни).

• Разграничаване на основните езикови единици.

• Назоваване на различни видове общуване: езиково и неезиково;

• Включване в диалог по конкретна тема.

• Разпознаване средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

Насоки за организиране на учебната среда:

• Назовете . Какво виждате на картинката? /теле/. Кой са звуковете в думата? От колко срички е думата? Кой са гласните, които се съдържат в думата? Какъв звук е звукът Е?

• В ролята на...звука Е: Гласен и представяне на звука Е от негово име: Аз съм /гласен/, чувам се /ясно и силно/, образувам /срички/.

• Открийте думи. Откриване на имена на животни, които съдържат в името си звука Е един път /агне, куче, коте, катерица, таралеж, заек, зебра, делфин, орел, пеликан/ и два пъти /елен, пеперуда, лебед, теле, мече/;

• Работа с буквара (с.28)

• Разказ с опора на картините: разходката на Змейко в зоопарка; животните в клетките – елен, зебра, лъвът с лъвче и Мечо, който поздравява Змейко; момчето, което си купува сладолед от количката със сладолед; патето и пеликанът в езерото; разграничаване на среда на живот на различните животни в зоопарка; запознаване с предупредителните знаци „Не хранете животните!“, „Не вдигайте шум!“ . Ориентиране в ситуациите на общуване и разпознаване на устно и писмено, езиково и неезиково общуване, както и средствата за неезикова

комуникация – жест, мимика, поза. С опора на илюстрацията се описва поведението и езика на животните.

- Помогнете на... Моливка да свърже звуковите модели със съответното животно – орел, делфин, лебед.
- Предложения за диференцирана работа
 - Фронтална работа
 - Открийте думи. Звуко-буквен анализ и синтез. Откриване на буква Е (ЕУ).
 - Индивидуална работа
 - Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи от буквара, които съдържат звука Е (заек, теле, елен, зебра, пеперуда).
 - Състави изречения по схема (и обратното) по зададена схема със собствен набор от модули за схема на изречение. Змейко се разхожда в зоопарка., Момчето си купува сладолед., Защо има табели да не се вдига шум., От силния шум животните могат да се изплашат.
 - Практическа задача
 - Какви знаци ще направиш, за да подsigуриш здравето и спокойствието на животните? /изработване на знаци за зоопарка/

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на Е в срички думи, изречения, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, практическа задача.

У дома

Звук и буква М м

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Откриване и разпознаване звука М в състава на думата.
- Разпознаване на гласни и съгласни звукове.
- Ориентиране в последователността на звуковете в думата.
- Разграничаване на звук М от буква М.
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на сричките в думата.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Разграничаване на графичната и звуковата форма на думата като значеща единица.
- Различаване на писмен от устен текст.
- Ориентиране за участниците в ситуацията на общуване.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

За детето тя е скъпа, мила, свята,

от всички най-любима на земята. (мама)

• Открийте звука. Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката. Открива се и втората позиция на звука М в думата. Изговарят се двата звука, които се съдържат в думата мама.

• Какъв е звукът? Характеристика на звука М. Сравняват звученето им и достигат до обобщението, че разлика от гласната А, която се изговаря с глас ясно и силно, при изговор на звука М се чува и глас, и шум, затова звукът М не е гласен, а съгласен звук. При изговора на звука М въздушната струя среща преграда, затова се чува шум, придружен с тон. Звукът М не може сам да образува сричка, не може „да се пее“. Прави се извод, че той е съгласен звук. Моделира се със синьо квадратче.

• Внимавай ти, ако думата съдържа М, плесни. /изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът М/.

• Буквите на звука ...М Запознаване с малка и главна печатна буква М м. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква М м. Запознаване с букви М в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара /стр.30/

○ Осъществява се с опора на картината, която описва уютна домашна обстановка, в която мама чете приказки на Ема, а до тях са Мечо и Котана. Ориентирането в описаната в картината ситуация, може да се подпомогне с въпроси: Кои са героите на картината? Какво прави мама? Как се чувства Ема? По какво разбира? За какво мечтае Мечо? Какво според теб си мисли Котана? и т.н./. Коментират се добрите взаимоотношения в семейството, които се виждат в картинката. Съставяне на кратък разказ за общуване и преживявания в своето семейство.

о Открийте думи. Звуко-буквен и сричков анализ. Открива се в името на кои герои и предмети от картината се съдържа звукът М

о (мама, Ема, Мечо, маса, мед, меденки, масло, мляко)

о Моделирайте думи.

– В лентата за езикови задачи се прави звуко-буквен и сричков анализ на думите – мама, дом, комин с откриване на позицията на звука М.

– ЕУ – звуков модел на думите, съдържащи звука М.

о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички.

о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките се осъществява подготовка за четене на първите думи чрез сричкосливане. Тълкуване и интонирание на възклицателните думи-изречения Мама! Маааа! Еееааа!, както и на Ммм!.

о Словообразувайте. В лентата за езикови задачи се четат първите думи чрез отнемане, прибавяне, заменяне на звукове и срички: а, ма, мама; мама, маме, Ема.

о Кой кого (какво) обича? – Реализират се принципите на гледане с разбиране и на основа на сюжетната картина, описваща обстановката у дома се съставят изречения по модел, като се свързват картинките.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Назовете думи със звука М: Работа с партньор или по групи.

в началото (мост, метла, метър, малини, мотор, махало, машина, маса, маша, молив, мрежа, мъж, манастир, мартеница);

в средата (комин, грамофон, компютър, знаме, кормило, химикалка, лимон, гума);

в края (том, тим, друм, дом, дим, ум, разум);

два пъти в думата (мама, мим, мрамор, мармалад, мамул, момиче, момче);

– Моделирайте думи. Звуков модел на названия на учебни пособия, съдържащи М в различни позиции (с набор от червени и сини квадратчета) в т.ч.

о Индивидуална работа

– Разпознай буква М. Откриване на буква М: дават се написани на листчета с картини и написани названия на животни, децата ограждат буква М магаре, мечка, мишка, мравка, морж пума, камила, комар, сом, маймуна.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на срички и думи с М, практическо разграничаване на езиковите и речевите единици, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, декодиране на информация от текста чрез картини.

Мама

Затвърдяване на звук и буква М м

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на печатните и ръкописните букви от българската азбука.
- Разграничаване на звук М от буква М (печатни и ръкописни).
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Разграничаване на сричките в думата
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Прилагане на правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба).

Насоки за организиране на учебната среда

• Магнитната сричка. Назови какво виждате на картинките месо, месец, метър, маса, макар, макарони. Имаме две магнитни срички – МА, МЕ, които се опитват да привлекат думите. Коя дума при коя сричка ще поставим? С кой звук започват всички названия на предметите от картинките?

• В ролята на...звук М: Какъв звук е звукът М – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука М като съгласен звук. Представяне на звука М като съгласен. Аз съм... /съгласен/ звук. При моя изговор се чува .../и глас, и шум/. Не мога да образувам .../срички/. Моделирам се със... /синьо/ квадратче.

• Назоветете думи – имена на хора с начален звук М. /Марина, Мария, Мартин, Мими, Момчил, Мира, Мирослав, Мирослава, Младен, Младенка, Манол, Маша, Мехмед, Мариана, Михаела/.

• Изберете началната буква. С каква начална буква се пишат имената на хората? Как ще напишем думите

Мимоза, Мила, Мина? Може ли да се напишат с начална малка буква? Кога? Коя дума ще напишем с главна буква? Малката Мила е много мила. По улицата мина Мина. Грижовната Мимоза поля цветето мимоза.

- Работа с буквава (с.31)
- Кой ще улови повече думи? Кой ще улови повече думи – Мечо, Котана или Ема? Моливка ги лови със сакче и засича времето. Откриване на други думи, освен написаните в моделите.
- Помогнете на... Моливка да открие кой е победителят от състезанието за лов на думи.
- Прочетете. Четене на текст с картинки и думи. Четенето на текста от думи и картини може да се подпомогне с въпросите: Какво писмо е написала Ема? Кого обича мама? Защо Ема нарича своята майка слънчице? Кога човек целува друг човек? Какво изразява майката с целувката към Ема? Защо Ема обича мама? Кой още обича мама? Трябва ли да изказваме чувствата се към хората А как трябва да показваме чувствата към близките хора? Обсъждане и осмисляне на четенето и писането като способ за изразяване на чувствата.
- Предложения за диференцирана работа
 - о Фронтална работа
 - Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.
 - о Индивидуална работа
 - Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи от буквава, които съдържат звука М. /маса, макара, макарони/
 - Състави изречения по схема /и обратното/ със собствен набор от модули за схема на изречение. /Мама обича Ема. И Ема обича мама. Котана и Мечо обичат мама. Папагалът също обича мама./
 - о Практическа задача
 - Направи свое писмо до мама, в което да изразиш обичта си. Можеш да използваш думи и картинки.
 - ЕУ: Съставяне на изречение по зададени думи. Откриване на буква М.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, откриване и четене на срички и думи с М, четене на текст с думи и картинки, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора; практическа задача.

В парка

Звук и буква Н н

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение.

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Откриване и разпознаване на звука Н в състава на думата.
- Разпознава гласни и съгласни звукове.
- Ориентиране в поредността на звуковете в думата.
- Разграничаване звук Н от буква Н (печатни и ръкописни).
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Разграничаване на сричките в думата.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Разпознаване на препинателните знаци за край на изречение.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Врабчета, кацнали по жиците
приканват на концерт дечицата.

Но първо отгатни едно ти:

врабчета ли са или Н.....(ноти)

- Открийте звука. Какво се отбелязва с нотите? Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката.

• Внимавай ти, ако думата съдържа Н, плесни. (Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Н).

• Какъв е звукът? Характеристика на звука Н. Сравняват звученето им и достигат до обобщението, че разлика от гласната А, която се изговаря с глас ясно и силно, при изговор на звука Н се чува и глас, и шум, затова звукът Н не е гласен, а съгласен звук. При изговора на звука Н въздушната струя среща преграда, затова се

чува шум, придружен с тон. Звукът Н не може сам да образува сричка, не може „да се пее“. Прави се извод, че той е съгласен звук. Моделира се със синьо квадратче.

- Буквите на звука ...Н Запознаване с малка и главна печатна буква Н н. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква Н н. Запознаване с букви Н в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара (с.32)

- о Осъществява се с опора на серия от картини, които описват разходка на група деца в парка и срещата им с клоун, който се опитва да развесели плачещо малко дете. Ориентирането в описаните в картините ситуации, може да се подпомогне с въпроси: Кой са героите на картината? Къде се намират те? Какво прави най-малкото дете? Защо, според теб, плаче то? Как по-големите деца се опитват да го успокоят? Кой е застанал до пейката? Какво държи в ръката си? Какво подава клоунът на малкото дете? Защо малкото дете не бива да яде бонбон? Какво подарява клоунът? Защо малкото дете се е усмихнало?

- о Открийте думи с Н. Разпознаване в буквара на изображение на предмети, в името на които се съдържат звукът Н: нос, ноти, небе, балон, бонбон, дрънкалка, клоун, биберон;

- о Моделирайте думи. Звуко-буквен и сричков анализ и синтез.

- о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук Н, така и с М.

- о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките и думите се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите и текста. Тълкуване и интониране на изречението На мен!

- о Словообразувайте. В лентата за езикови задачи четене на думи чрез отнемане, прибавяне, заменяне на звукове и срички: Ана, Нана, Нена.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

- Назовете думи със звука Н: Работа с партньор или по групи

- в началото (нож, ножница, несесер, нарцис, ноти, нрав, наметало, народ, номер);

- в средата (тунел, пони, панда, везна, теменужка, катинар, пончо, звънче, луна);

- в края (трон, трън, пън, трион, камион, комин, тиган, комин, пръстен, пирон, гердан);

- два пъти в думата (антена, фонтан, бонбон, невен, банан);

- Моделирайте. Звуков модел на названия на цветя, съдържащи Н в различни позиции (с набор от червени и сини квадратчета – нарцис, теменужка, невен, хизантема);

- о Индивидуална работа

- Състави изречения по схема (и обратното) по зададена схема със собствен набор от модули за схема на изречение. Бебето плаче непрекъснато. Клоунът даде на детето балон. Детето се усмихна.

- Разпознай буква Н: дават се написани на листчета с картинки и названия на предмети, децата ограждат буква Н

- ЕУ: Откриване на буква Н.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на срички и думи с М, практическо разграничаване на езиковите и речевите единици, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора; декодиране на информация от текста чрез картини.

На планина

Затвърдяване на звук и буква Н н

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Формиране и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на печатните и ръкописните букви от българската азбука.
- Разграничаване на звук Н от буква Н.
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Правилно свързване на думите в изречението.
- Прилагане на механизъм на четене с разбиране.

Насоки за организиране на учебната среда

- Магнитната сричка. Назовете какво виждате на картинките (кана, вана, струна, сирене, коне). Имаме две магнитни срички – НА, НЕ, които се опитват да привлекат думите. Коя дума при коя сричка ще поставим? Кой звук се съдържа във всички думи?

- В ролята на...звук Н: Какъв звук е звукът Н – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука Н като съгласен звук. Представяне на звука Н като съгласен. Аз съм... съгласен звук. При моя изговор се чува ...и глас, и шум. Не мога да образувам ...срички. Моделирам се със... синьо квадратче.

- Назовете думи – имена на хора с начален звук Н Надя, Ники, Николай, Николета, Найден, Нона, Нена, Нина, Анелия, Нели, Незабравка, Нестор, Никола, Неджет/

- Работа с буквара (с.33)

- Прочетете. Четене на текст с картинки и думи. Извличането на информация с цел овладяване на стратегии за четене с разбиране може да се подпомогне с въпроси: Къде се намират героите? Колко са момичетата? Кой е с момичетата на планина? Какво кара Ема? Кой е седнал на пънчето? Кое момиче е на одеялцето? Кой е седнал на клон на дървото?Кой в какви дрехи е облечен?

- Четене с разбиране. Кой къде е? Свържи всеки герой с мястото, на което се намира. Необходимо е няколкократно прочитане на текста, преди да се отговори на въпросите за четене с разбиране. /Нана е на пънчето, Ана – на одеялцето, Нена – на дървото, Ема – на скейтборда.

- Наблюдавам и разгадавам. Кой в каква дреха е облечен? Необходимо е да се припомни кой къде е седнал и да се свърже с десена на дрехата.

- Помогнете на... Моливка да прецени на кого е дрехата на точки. Да ѝ помогнем да открие и отбележи в буквара. Дрехата на точки е на Нана.

- Предложения за диференцирана работа

- o Фронтална работа

- Моето преживяване. Били ли сте на излет в планина? Къде? Какво ви впечатли най-много? Защо? Полезно ли е да сме сред природата? Защо? Как трябва да опазваме природата?

- Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

- Откриване на срички, съдържащи звука Н. (ЕУ)

- o Индивидуална работа

- Разбърканите модели. Съотнасяне на звуков модел към съответни думи (кана, струна, сирене).

- Състави изречения по схема и обратното със собствен набор от модули за схема на изречение. Децата са на планина. С тях е Ема. Ема е куче. Кучето се е качило на скейтборд.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, откриване и четене на срички и думи с Н, четене на текст с думи и картинки, задачи за бързо четене, отговори на въпроси за споделяне на лични впечатления, въпроси за четене с разбиране и извличане на факти от текста.

Приказни герои

Звук и буква И и

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Откриване и разпознаване на звука И в състава на думата.
- Ориентиране в поредността на звуковете в думата.
- Разграничаване звук И от буква И (печатни и ръкописни).
- Разграничаване главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Разграничаване на звуковата от графичната форма на думата като значеща единица.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Правилно свързване на думите в изречението.
- Прилагане на механизъм на четене с разбиране.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Тя е момиче забавно, весело, игриво.

С Том и Аника се смее щастливо.

На главата с две щръкнали плитки,

с лице, обсипано с безброй лунички,

два чорапа разноцветни е обула

и волно си живее във вила Вилекула.

Коя е тя? (Пипи)

• Открийте звука. Откриване броя на сричките в думата – отговор на гатанката и гласните в нея. Разпознават се характеристиките, че звукът И и е гласен звук.

• Внимавай ти, ако думата съдържа И, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът И.

• Буквите на звука...И Запознаване с малка и главна печатна буква И и. Анализ на елементите и посоката на буквите. Запознаване с букви И в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

• Работа с буквара (с.34)

• Осъществява се с опора на първата картина, изобразяваща парад на деца, костюмирани като приказни герои. Коментира се евентуална реплика на някое от наблюдаващото парада дете за изказ на удивление Иии! – интонация, изразяваща възхита и удивление. Съпоставяне на интонация на същото изречение, ако се изказва неодобрение.

• Открийте думи. Откриване в картината на думи, които съдържат звука И – Пипи, Мики Маус, Пинокио, лунички, чизми, костюми, артисти, /безопасна/ игла, илик, чорапи, обувки, мим, прозорци, серпантини, звезди, момиче..

о Моделирайте думите. Звуко-буквен и сричков анализ и синтез.

о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук И, така и с А и Е.

о Хорце на сричките и думите – чрез поетапно изговаряне на сричките, думите, кратките изречения се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста. Тълкуване на значението на думата мнение и мим.

о Кой е героят? – Четене чрез допълване на изречение с подходяща дума по смислова догадка. Осъществява се с опора на втората картина, която описва деца, които играят на карти и отгатват кой е героят, изобразен на картите. Описват го, без да го назовават. Целта е останалите да познаят кой е героят.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Кой е героят? Продължава играта за откриване на герой, нарисуван на карти само чрез описание на героя. За целта едно дете от класа тегли една от предварително подготвените карти и описва на останалите ученици героя, така че другите да го отгатнат. Може да си помага с алгоритъма от задачата в буквара. Когато героят се отгатнат, картата се обръща и се той се показва.

– работа с партньор или по групи Назовете думи със звука И:

в началото на думата /игла, игуана, игра, играчка, играч, игрище, игрословица, инструмент, изложба/;

в средата /кит, делфин, минзухар, магнит, листо, тиксо, бинокъл, часовник, книга, лимон, *китара, птица, микрофон, жираф* ветрило приказка/;

в края на думата /барабани, бонбони, балони, банани, моливи, тетрадки, букви, чадъри, лимони, бисквити /;

– Ролите на И. Разграничаване на възможността звукът И да бъде звук, сричка, самостоятелна дума в потока на речта, изречение. Съставяне на изречения, в които звукът И е дума. /и, ли, илик, Напр. Пипи, Томи и Аника отидоха на цирк. Ииии, *Пипи е много палава!*

о Индивидуална работа

– Откриване и разпознаване на буква И.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на И в срички, думи, изречения, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, задачи за четене с допълване, проверка на умения да разбира и използва правила на игра.

Ина, Мина и Нина

Затвърдяване на звук и буква И и

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на печатните и ръкописните букви от българската азбука.
- Разграничаване на звук И от буква И (печатни и ръкописни).
- Разграничаване на главна и малка буква.
- Разграничаване на основните езикови единици.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Разбиране на смислова цялост изречението.

- Правилно свързване на думите в изречението.
- Уместно включва в диалог по конкретна тема.
- Прилагане на механизъм на четене с разбиране.

Насоки за организиране на учебната среда

• Назовете. Назовете какво виждате на картинката? Настолна игра. От колко срички е думата? Кои са гласните звуковете в думата? С кой звук започва думата? Какъв звук е звукът И – гласен или съгласен?

• Думи от един род. Да измислим сродни думи, които са образувани от думата игра. Как се наричат тези, които играят? (играчи) Ако играта е на открита площадка, как се казва тя? (игрище). Как се нарича полето, в което се играе? (игрално). Как се нарича този човек, на който все му се иска да играе? (игрив/)Как се нарича помещението, създадено специално за игри? (игротека).

• В ролята на...звука И: Представяне на звука И от негово име: Аз съм... гласен, чувам се...ясно и силно, образувам ...срички.

• Работа с буквара (с.35)

• Прочетете. Четене на текст с картинки и думи. Задай въпроси към картинката, за да получиш повече информация за играта? Извличането на информация с цел овладяване на стратегии за четене с разбиране може да се подпомогне с въпроси: Какво правят децата? Колко са те? По какъв начин определят броя на стъпките в играта? Какви препятствия дебнат играчите? Какво е спечелила Нина? Какво означава думата имане? Какво коментира папагалът?

• Коя дума какво означава? В кръстословицата са се скрили някои от думите, свързани с играта. Прочети ги. Какво означава думата мина? Кога ще я напишем с начална главна буква? А в какви случаи – с начална малка буква?

• Помогнете на...Моливка да прецени на кой в какво настроение е след играта. Да свържем имената на трите героини с емотиконите, които показват чувствата им.

• Двойките букви. Защо буквите Е и И са една до друга в илюстрацията? Коя картинка около тях носи в името си и двата звука? (перли). Дайте пример на други думи, които съдържат И и Е. (детелини, пелени, елени, велик, мекици, един, десетици, черници).

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Съставете нови думи. (ЕУ)

– Сричките обърни – нова дума състави. Съставяне на имена на хора чрез разменяне местата на срички. / нани – Нина, мие – Еми и т.н.

– Разпознаване на буква И. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи от буквара, които съдържат звука И; делфин, лисица, пеликан, пингвин, катерица,

– Състави изречения по схема /и обратното/ по зададена схема със собствен набор от модули за схема на изречение. Съставяне на изречения /на схеми/, в които И е дума. (Нина и папагалът разговарят).

о Практическа задача

– Нашата игра. Какво трябва да съдържа една игра? Да направим обща за класа игра, в която ще се спазват правила. Ще търсим съкровищницата с правилата на родния език. (Обсъждат се идеи за игра.) Съкровищницата на родния език или за друга игра. Играта може да се изработи в часовете по ТИП или ИИ.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на И в срички /думи, изречения/, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, създаване на умения за задаване и отговаряне на въпроси, задачи за четене с разбиране и извличане на факти от текста, практическа задача.

Рени и Ари

Звук и буква Р р

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Запознаване със звук и буква Р р .
- Развитие на фонематичния слух и разпознаване на характеристиките на звука Р като съгласен звук.
- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата.

- Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Р р, и знаковата функция на буквата.

- Четене на отворени и затворени срички с ориентация към гласния звук (позиционно четене).
- Четене на думи и кратки изречения с тях.
- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
- Грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Плува, перките извива,

във водата таз сребриста (риба)

- Открийте звука. Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката.
- Какъв е звукът? Характеристика на звука Р. Сравняват звученето им и достигат до обобщението, че разлика от гласните, които се изговаря с глас ясно и силно, при изговор на звука Р се чува и глас, и шум, затова звукът Р не е гласен, а съгласен звук. Звукът Р не може сам да образува сричка, не може „да се пее“. Прави се извод, че той е съгласен звук. Моделира се със синьо квадратче.

- Внимавай ти, ако думата съдържа звукът Р, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Р.

- Буквите на звука ...Р Запознаване с малка и главна печатна буква Р р. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква р Р. Запознаване с букви Р в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара (с.36)

- о Осъществява се с опора на картината, която описва дресура на папагал. Папагалът Ара е кацнал на обръч. Срещу него Рени – дресьорката, е протегнала дясна ръка, на която очаква папагалът да кацне. Папагалът обаче не иска да полети. На масата зад дресьорката има лакомства: бучки захар, нар, зърна. Ирена посяга с другата си ръка към нара. Ориентирането в описаните в картините ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Кой са героите на картината? Каква дресура се показва пред публиката? Изпълнява ли папагалът командата на дресьорката? Как треньорката Рени се опитва да накара Ари да полети?

- о Открийте думи с Р. Разпознаване в буквара на изображение на предмети, в името на които се съдържат звукът Р /ръка, нар, дресьор,зърна, арена, обръч, цирк, прожектор, Рени, Ари/;

- о Моделирайте думи. Звуко-буквен и сричков анализ. Откриване мястото на звук Р в думите и определяне позиционирането на срички, съдържащи звук Р.

- о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук Р, така и с М и Н.

- о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките и думите се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.

- о В лентата за езикови задачи четене на думи, подготвящи четенето на текста: рана, ранен, наранен; мирен, немирен.

- о Прочетете. Четене на текст в диалогична форма с разграничаване на реплики на героите, характеристика на героя чрез назоваване на качествата му, четене по роли.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

- Назовете думи със звука Р. Работа с партньор или по групи.

- имена на хора Рени, Руми, Рина, Рилка, Руска, Ралица, Румен, Радослав, Радка, Роза, Росица, Румелия, Рачо, Радина, Росен;

- в началото рак, риба, рамо, рало, река, рога, рекорд, реколта, ребро, ребус, рафт, радио, ряпа, ръб, родина, рисунка, речник, рокля, роза;

- в средата пръст, крак, трон, трън, пън, трион, камион, комин, тиган, комин, пръстен, пирон, гердан, перуника, сърна, гердан, маргарита, грах;

- в края зар, шлифер, миксер, багер, тостер, бор, цар, нар, светофар;

- Моделирайте. Звуков модел на думи Р в различни позиции с набор от червени и сини квадратчета.

- о Индивидуална работа

- Открий предметите, в имената на които се съдържа звукът Р. Раздават се картончета с различни картинки. Целта е да се открият тези, в чието име се съдържа звукът Р. барабан, ветрило, орех, орел, шадраван

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, задачи за сричкообразуване, четене на срички, думи и изречения с Р, задачи за четене по роли.

Арена на звездите

Затвърдяване на звук и буква Р р

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване.

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Формиране и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на звук и буква Р р.
- Определяне на характеристиките му на съгласен звук и разграничаването му в звуковия състав на думата.
- Четене с буква Р.
- Моделиране на думи със звук Р и съотнасяне на звукова форма към звуко-буквен модел.
- Прилагане на стратегии за разбиране на илюстративен и текстов материал.
- Споделяне на отношения към животните и грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

• Магнитната сричка. Назовете какво виждате на картинките първа група: риба, риза, рисунка; втора група: рамо, ракета, раница. Имаме две магнитни срички – РИ и РА, които се опитват да привлекат думите. Коя дума при коя сричка ще поставим? С кой звук започват всички названия на предметите от картинките?

• В ролята на звука...Р: Какъв звук е звукът Р – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука Р като съгласен звук. Представяне на звука Р като съгласен. Аз съм... съгласен звук. При моя изговор се чува ...и глас, и шум. Не мога да образувам ...срички. Моделирам се със... синьо квадратче.

• Назоветете думи – названия на животни, в имената на които се съдържа звукът Р риба, рак, рис, комар, морж, сърна, врана, зебра, таралеж, мравка, магаре, катеричка, костенурка, крокодил.

• Работа с буквара (с.36)

• Прочетете. Четене с добавяне на буква, сричка. Подготовка за четене на имена, свързани с Арена на звездите

• Наблюдавай и разгадай. Четене с разбиране на текст с картинки и думи. Извличането на информация с цел овладяване на стратегии за четене с разбиране може да се подпомогне с въпроси: Как се нарича цирковото представление? Какви животни има на арената? Какви имена има написани на всяка стъпенка? Кое животно как се казва? Какво прави папагалът? Как е цялото му име? Как се чувстват животните? Какви грижи полагат дресьорите за животните?

• Кой как се казва? Свържи всяко животно с името му. Необходимо е проследяване на пътя на животните към съответната стъпенка с написаното име. За изпълнението на тестовата задача за откриване името на дресьорката е необходимо актуализиране на информацията от текста Рени и Ари. Задачата може да се представи и в други варианти, напр: 1. Кое животно се казва Ира? А) козата Б) кончето В) кучето. 2. Кое животно допълва името си? А) козата Б) кончето В) папагалът. 3. Кое животно се намира вдясно от Ара? А) козата Б) кончето В) кучето.

• Помогнете на... Моливка от сричките да състави имена на участниците в Арена на звездите. Емира, Нери, Мира, Ира. Кое име не можем да образуваме? (Ара)

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Моето преживяване. Били ли сте на цирк? Какви изпълнения са ви впечатлили най-много? Как дресьорите се грижат за животните в цирка?

– Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни. Съставяне на думи с подходящата сричка.

о Индивидуална работа

– Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи от буквара, които съдържат звука Р – риба, раница, рисунка.

– Състави изречения по схема със собствен набор от модули за схема на изречение. Съставяне на изречения по зададена схема и обратното със собствен набор от модули за схема на изречение. (В цирка дресьорите се грижат добре за животните.)

• Практическа задача. Афиш за цирк Арена на звездите. Каква информация трябва да съдържа афишът? Да го нарисуваме. (информацията е представена с картини и думи с изучените букви и цифри, на афиша са нарисувани някои от животните с техните имена.) Как трябва да изглежда афишът?

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на думи чрез добавяне на буква, сричка, откриване на ключови думи в текста и илюстративни обекти с цел извличане на конкретна информация, отговори на въпроси за споделяне на лични впечатления, въпроси за четене с разбиране и извличане на факти от текста, практическа задача.

На море

Звук и буква О о

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на звука О.
- Развитие на фонематичния слух и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата и определяне характеристиките му на гласен звук.
- Разграничаване на мястото му в звуковата форма и позицията му в ударена сричка.
- Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква О о, и знаковата функция на буквата.

- Четене с О.

- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата.

- Развитие на комуникативно-речевите умения

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Из полето бавно-бавно лази,

къщичката на гърба си пази.

Що е то?(охлюв)

- Открийте звука. Открива се звукът, с който започва думата – отговор на гатанката. Определя се броят на сричките. Разпознават се характеристиките, че звукът О и е гласен звук.

- Внимавай ти, ако думата съдържа звукът О, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът О.

- Буквите на звука...О Запознаване с малка и главна печатна буква О о; анализ на елементите и формата на буквите; Запознаване с букви О в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи;

- Работа с буквара (с.38)

- Осъществява се с опора на първата картина, изобразяваща три деца – Емо, Мони и Нона, тръгнали на плаж, на играещите на заден план деца, на морето. Прави се описание на децата по илюстрацията /пол, външен вид, плажни принадлежности, занимание и др./, което ще подпомогне възприемането на текста.

- Открийте думите. Откриване в картината на думи, които съдържат звука О – море, лодка, весло, очила, пони, пояс, октопод, Мечо. Коментират се какви други предмети, имащи в името си звук О, могат да се видят на плажа. / и др./

- о Моделирайте думите. Звуко-буквен и сричков анализ. (ЕУ)

- о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук О, така и с А, Е и И.

- о Хорце на сричките и думите – чрез поетапно изговаряне на сричките, думите, кратките изречения се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.

- о Четене на текст с думи и картини, съотнасяне на текста към илюстрацията, допълване на информацията от двата източника – текстов и графичен.

- о Верижка от срички – Словообразуване, при което последната сричка на предходната дума е първа сричка на следващата дума./рано – Нора – рамо – море/. Необходим е коментар за вида на думата Нора и с каква начална буква следва да се напише. Възможни са и други верижки в устен вариант, в които да се включат и думи, съдържащи звук О./напр. месо – соли – Лиса – сама – мамо – моли

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

- Назовете думи със звука О. Работа с партньор или по групи.

- думи с първа сричка О. упражнение за възприемане на звука О не само като звук, но и като самостоятелна сричка. /овен, орел, орех, огън, оса, одеяло, олелия, обор, обещание/

- думи с двукратно О /шоколад, октопод, огледало, морков, хипопотам, бонбон, колело, портокал, кокошка/

- Ролите на О. Разграничаване на възможността звукът О да бъде звук, сричка, самостоятелна дума в потока на речта, изречение. Съставяне на изречения, в които звукът О е дума. Обръща се внимание на чувството, което се изказва в зависимост интонирането /Напр. О, понито е на Мони! О, страх ме е от рака! О, има червен флаг и няма да влизаме в морето! Оооо!/

- о Индивидуална работа

- Откриване на звук и буква О.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на О като сричка и думи, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора.

Ранено гълъбче

Затвърдяване на звук и буква О о

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на звук и буква О о.
- Определяне на характеристиките му на гласен звук и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата.

- Четене с буква О.
- Усъвършенстване на умения за моделиране на думи със звук О и съотнасяне на звуков към звуко-буквен модел.

- Откриване на значение на думата в контекст.

- Грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

- Назовете. Назовете какво виждате на картинката? (колело). От колко срички е думата? Кои са гласните звуковете в думата? Кой е четвъртият звук в думата? А последният?

- Думи – заместници. С коя дума можем да заместим думата колело? (велосипед) А думата автомобил? (кола). Тези думи са близки по значение и можем да ги заменим една с друга. Кой гласен звук се крие и в четирите думи – колело, велосипед, кола, автомобил?... О.

- В ролята на...звука О: Гласен и представяне на звука О от негово име: Аз съм... гласен, чувам се ... ясно и силно, образувам ... срички.

- Работа с буквара (с.39)

- Задайте въпроси и отговорете. Разгледайте първата картина. Задайте въпроси към нея. Отговорете на въпросите. Какво е времето навън? Как са облечени двете деца? Какво са намерили на улицата? Как изглежда гълъбчето? Защо? Какво според вас обсъждат децата? Разгледайте втората картина. Задайте въпроси към нея. Отговорете на въпросите. Какво са направили децата с намереното ранено гълъбче? Защо са го завели у дома? Как са му помогнали? Как според вас се чувства гълъбчето? Какво, според вас, ще сторят след това децата с гълъбчето? Защо на втората картина децата са усмихнати и изглеждат доволни?

- Прочетете. Четене на текста Ранено гълъбче с думи и картини, съотнасяне на текста към илюстрацията, допълване на информацията от двата източника – текстов и графичен.

- За различните неща – дума една. Разширяване на лексикалния запас и откриване на значение на думи омоними. Разглеждане на картинката с гълъбчето, което плаче. Търсене на отговор на въпрос: Какво прави гълъбчето? /плаче, рони сълзи/ Търсене на отговор на въпрос: Какво прави Нино за да нахрани гълъбчето? Тълкуване на значението на думата рони. Съставяне на изречение с омонимите. Нино рони царица. Гълъбчето рони сълзи.

- Помогнете на...Моливка да прочете думите, от срички в тях да съставите дума и с нея да допълни изречението. Намерено е гълъбче.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

- Съставяне на думи с подходящата сричка.

- Съставяне на думи чрез съчетаване на срички, съдържащи звук Р.

- о Индивидуална работа

- Разбърканите модели. Съотнасяне на звуков модел към съответни думи орел, пони, кон, котка.

- Състави изречения по схема. Децата намериха ранено гълъбче. Превързаха му крачето. Нахраниха го.

- о Практическа задача. Ако намерите ранено птиче, как ще постъпите? Обмислете за начин на действие, различен от този на Мона и Нино.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на О като срички и дума, словообразуване, задачи за четене и съотнасяне на герой – действие, практическа задача.

Вълшебната градинка

Звук и буква Л л

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване.

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Запознаване със звук и буква Л л .
- Развитие на фонематичния слух и разпознаване на характеристиките на звука Л като съгласен звук.
- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата.
- Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Л л, и знаковата функция на буквата.

• Четене на отворени и затворени срички с ориентация към гласния звук (позиционно четене).

• Четене на думи и кратки изречения с тях.

• Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.

• Грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

• Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:

Ако мъничко хартия скъсам, ще се постарая,

бързо да слепя със него двата края. (лепило)

• Открийте звука. Открива се има ли звук, който се повтаря два пъти в думата – отговор.

• Какъв е звукът? Характеристика на звука Л. Сравняват звученето им и достигат до обобщението, че разлика от гласните, които се изговаря с глас ясно и силно, при изговор на звука Л се чува и глас, и шум, затова звукът Л не е гласен, а съгласен звук. Звукът Л не може сам да образува сричка, не може „да се пее“. Прави се извод, че той е съгласен звук. Моделира се със синьо квадратче.

• Внимавай ти, ако думата съдържа звукът Л, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Л.

• Буквите на звука ...Л Запознаване с малка и главна печатна буква Л л. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква Л л. Запознаване с букви Л в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

• Работа с буквара (с.40)

о Осъществява се с опора на картината, която описва вълшебна градина с необикновени лехи. Три момичета и Моливка се удивляват растящите в градината плодове, зеленчуци, цветя. Гумичко учудено гледа в небето НЛЮ. Ориентирането в описаните в картините ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Кой са героите на картината? Къде се намират те? Какво прави клекналото момиче? Защо мери с линия лука? Какво освен лук има в тази леха? С коя дума можем да назовем лука и зелето? Какво расте на втората леха от градината? Какви цветя растат в лехата? Защо момичетата разговарят помежду си по телефона? На какво се учудва Моливка? С коя дума можем да назовем портокалите, ябълките, нара, лимоните? Обикновено ли е това дърво? Защо това дърво е странно, вълшебно? На какво се удивлява Гумичко?

о Открийте думи с Л. Разпознаване в буквара на изображение на предмети, в името на които се съдържат звукът Л в началото: лале, лук, лилия, лимони, лехи, лилии; в средата: зеленчуци, плодове, глухарче, зеле, Моливка, ябълка, табели, телефон, клони, НЛЮ, лилии, лале; в края: портокал; два пъти: лале, лилии

о Моделирайте думи. Звуко-буквен и сричков анализ.

о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук Л, така и с М, Р и Н.

о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките и думите се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.

о Четене с разбиране. Кой какво казва? Четене на текста с изразяване на удивлението от вълшебната градинка. Коментар на смисъла заглавието. Свързване на всеки герой с думите, които изрича. С цел разграничаване на реплики на героите е необходимо и четене на текста, и анализ на илюстрациите.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Назовете думи със звука Л. Работа с партньор или по групи.

в началото лъч, лято, лодка, луна, лопата, лъжица, леген, лъв, лебед, лисица, лястовица, лед, лента, лък, ловец, лост, листо, локва, лозе;

в средата колан, телевизор, пола, вилица, плат, клони, слънце, кламер, самолет, влак, тролей, кола, хеликоптер, ролери, публика, плувец, площад;

в края портокал, папагал, орел, крокодил, петел.

- Моделирайте. Откриване на звук М. (ЕУ)
- Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)
- о Индивидуална работа
- Открий предметите, в имената на които се съдържа звукът Л. Раздават се картончета с картинки на животни. Целта е да се открият тези, в чието име се съдържа звукът Л: орел, куче, лисица, коте, лястовица, лебед, лъв

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, задачи за сричкообразуване, четене на срички, думи и изречения с Л, задачи за четене с разбиране.

Емил и Лили

Затвърдяване на звук и буква Л л

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване.

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Формиране и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на звук и буква Л л.
- Определяне на характеристиките му на съгласен звук и разграничаването му в звуковия състав на думата.
- Четене с буква Л.
- Моделиране на думи със звук Л и съотнасяне на звукова форма към звуко-буквен модел.
- Прилагане на стратегии за разбиране на илюстративен и текстов материал.
- Здравословно и балансирано хранене.

Насоки за организиране на учебната среда

• Къде се е скрил звукът Л. Назовете какви животни виждате. В името на кои от тях звукът Л е в началото? лъв, лисица, лебед. В името на кои от тях звукът Л е в средата таралеж, делфин, гълъб. В името на кои от тях звукът Л е в края? крокодил, орел, папагал.

• В ролята на звука... Л: Какъв звук е звукът Л – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука Л като съгласен звук. Представяне на звука Л като съгласен. Аз съм... съгласен звук. При моя изговор се чува ...и глас, и шум. Не мога да образувам ...срички. Моделирам се със... синьо квадратче.

• Назовете имена на хора с Л Лили, Любен, Люба, Лена, Любов, Любомира, Лидия, Любослав, Ели, Елена, Елеонора, Милена, Мариела, Мила, Младен, Манеула, Емил, Емануил, Ерол, Манол.

• Работа с буква (с. 41)

• Осъществява се с опора на картината, която описва четвърта леха от вълшебна градина, в която „растат“ лакомства – сладолед, близалки, шакалад. Лили яде шоколад, а Алина – близалка. Около тях е Емил, който ги гледа. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовката за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Има ли герои, с които сте се срещнали вече? Къде се намират децата? Какво показва табелката на тази леха? Какво „ражда“ тази леха от вълшебната градинка? Как се казва момичето с плитките? Какво яде? Как се казва другото момиче? Какво държи в ръка? Защо момчето ги гледа? Какво, според вас, си мисли то?

• Четене по роли. Четене с интонация, изразяваща желанието на Емил за лакомства. Търсене на причина за отказа на Лили да даде на Емил близалки и сладолед. Преценка съотнася ли се илюстрацията към текста или не.

• Открийте думи. Откриване на думи с Л в илюстрацията: близалка, шоколад, сладолед, слънце, луна, плитките, блуза, панталон.

• Помогнете на... Моливка да свърже правилно картинките със сладкишите със съответния модел.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Моето преживяване. В сладкарница. Кога сте били в сладкарница? Какво си поръчахте? Колко изядохте? Трябва ли да се прекалява със сладкишите? Защо трябва да ядем сладки неща в умерени количества? Каква храна най-много обичате? Какви храни трябва да преобладават в менюто ни? Ползени ли са плодовете и зеленчуците?

– Откриване на срички, съдържащи буква Л. (ЕУ)

– Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

– Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

о Индивидуална работа

– Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи от буквара, които съдържат звука Л лъв, делфин, папагал.

– Състави изречения по схема (и обратното/) със собствен набор от модули за схема на изречение. В менюто си трябва да включваме плодове и зеленчуци. Не трябва да прекаляваме със сладкишите.

- Практическа задача. Кой е този плод или зеленчук? Опиши един плод без да го назоваваш така, че другите да го разпознаят. Опиши форма, цвят, вкус, гладкост, аромат, полезност, в какъв вид се консумира.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, разглеждане на илюстрация и съставяне на предложения за сюжет, задачи за сравняване на вербална и невербална информация, четене чрез досещане в контекста на тематиката, практическа задача.

Румен

Звук и буква У у

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на звука У
- Развитие на фонематичния слух и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата и определяне характеристиките му на гласен звук
 - Разграничаване на мястото му в звуковата форма и позицията му в ударена сричка
 - Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква У у, и знаковата функция на буквата
 - Четене с У
 - Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата
 - Развитие на комуникативно-речевите умения.

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук:
 - С раница пристига на гърба си Кичка, тъй е редно, шом еученичка.
 - Думи от един род. Да измислим сродни думи, които са образувани от думата ученичка. Какво правят учениците? учат Къде учат учениците? училище Как се наричат книгите, от които учат учениците? учебници Кой учи учениците? Учителите.
 - Открийте звука. Открива се звукът, с който започват всички назовани сродни думи. Разпознават се характеристиките, че звукът У е гласен звук.
 - Внимавай ти, ако думата съдържа звукът У, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът У.
 - Буквите на звука...У Запознаване с малка и главна печатна буква У у, анализ на елементите и формата на буквите, Запознаване с букви У в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.
 - Работа с буквара (с.42)
 - Осъществява се с опора на първата картина, изобразяваща бухал, който държи учебник и постери с картини на заек и кенгуру.
 - Открийте думите. Откриване в картината на думи, които съдържат звука У – уши, бухал, учебник, кенгуру, клоун
 - о Моделирайте думите. Звуко-буквен и сричков анализ. (ЕУ)
 - о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук У, така и с А, О, Е и И.
 - о Хорце на сричките и думите – чрез поетапно изговаряне на сричките, думите, кратките изречения се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.
 - о Прочетете. Четене на думи в лентата за езикови задачи. /уморен – неуморен неуморим
 - о Прочетете. Четене на текст с думи и картини, съотнасяне на текста към илюстрацията, допълване на информацията от двата източника – текстов и графичен.
 - Предложения за диференцирана работа
 - о Фронтална работа
 - Колко звука има в думата? Назоваване на нарисуваното на картинката и определяне броя на звуковете. Търсене на още думи, съдържащи У със съответния брой звукове. Работа с партньор или по групи./лук, лупа, круша, буркан, парашут/
 - трибуквени думи лук, чук, пух, бук
 - четрибуквени думи лупа, кула, туба, луна, лула
 - петбуквени думи круша, чувал, букет, чушка, папур
 - шестбуквени думи буркан, кактус, бастун
 - седембуквени думи парашут, кенгуру, автобус, гугутка

– Ролите на У. Разграничаване на възможността звукът У да бъде звук, сричка, самостоятелна дума в потока на речта, изречение. Съставяне на изречения, в които звукът У е дума. Обръща се внимание на чувството, което се изказва в зависимост интонирането (Например У, колко е студено!)

о Индивидуална работа

– Откриване и разпознаване на буква У.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на У като сричка и думи, съставяне на различни по цел на общуване изречения и на кратки текстове по картинна опора, задачи за съотнасяне на вербален и невербален текст.

Има или не

Затвърдяване на звук и буква У у

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

• Разпознаване на звук и буква У у.
• Определяне на характеристиките му на гласен звук и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата.

• Четене с буква У.

• Усъвършенстване на умения за моделиране на думи със звук У и съотнасяне на звуков към звуко-буквен модел.

• Откриване на значение на думата в контекст.

Насоки за организиране на учебната среда

• Магнитната сричка. Назовете какво виждате на картинките луна, лула, лупа; кула, перла, стрела. Има две магнитни срички – НА и –НЕ, които се опитват да привлекат думите. Коя дума при коя сричка ще поставим? Кой звук се съдържа във всички думи?

• В ролята на звука ...У: Гласен и представяне на звука У от негово име: Аз съм ...гласен, чувам се... ясно и силно, образувам... срички.

• Работа с букваря (с.43)

о Открийте думите. Откриване в картината на думи, които съдържат звука У – луна, паун, куче, слушалки.

• Задайте въпроси и отговорете. Разгледайте картина. Задайте въпроси към нея. Отговорете на въпросите. Къде е намира Наум? Какво прави? Кого води на кашка? Кой е разперил пера в градинката? Кой чете“ книга? Какво виждате още в картината?

• Четене и гледане с разбиране. Прочетете изреченията. Има ли или не това, което се твърди във всяко изречение. Отбележи.

• Верижка от срички – Словообразуване, при което последната сричка на предходната дума е първа сричка на следващата дума: луна – Наум – умни/. Необходим е коментар за многозначността на думата наум. Възможни са и други верижки в устен вариант, в които да се включат и думи, съдържащи звук У, напр. лула – ласо – соли – липа – пари – риба – банан.

• Помогнете на...Моливка да попълни кръстословицата с думите на предметите, нарисувани около нея. рочете думите, от срички в тях да съставите дума и с нея да допълни изречението. Намерено е гълъбче.

• Двойките букви. Защо буквите О и У са една до друга в илюстрацията? Коя картинка около тях носи в името си и двата звука? (клоун) Дайте пример на други думи, които съдържат О и У – руно, бутон, локум,ботуш.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Откриване на буква У. (ЕУ)

– Съставяне на изречения, чрез избор на буква. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Избягалата буква. Поставяне на букви, за да се образуват три думи. ЛУ_А (луна, лупа, лула)

– Думите отдели, изречение състави. Отделяне на свързани думи с цел съставяне на изречения. Мамауми-марули. Наумеумен. ИРумиеумна.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на У като срички и дума, словообразуване, задачи за сравняване на вербална и невербална информация, четене чрез досещане в контекста на тематиката, четене с разбиране, съгласуване по род и число, свързване на думите по смисъл в изречение.

Лорън

Звук и буква Ъ ъ

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на звука ъ.
- Развитие на фонематичния слух и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата и определяне характеристиките му на гласен звук.
- Разграничаване на мястото му в звуковата форма и позицията му в ударена сричка.
- Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна Ъ ъ, и знаковата функция на буквата.

- Четене с ъ.
- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата.
- Развитие на комуникативно-речевите умения

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новия звук.

Сред животните съм пръв,

всеки крие се от(лъв)

- Открийте звука. Определя се броят на сричките. Открива се гласният звук в думата – отговор на гатанката. Разпознават се характеристиките, че звукът Ъ е гласен звук.
- Внимавай ти, ако думата съдържа звукът Ъ, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Ъ.

- Буквите на звука... Ъ Запознаване с малка и главна печатна буква Ъ ъ, анализ на елементите и формата на буквите, Запознаване с букви Ъ в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара (с.44)

- Осъществява се с опора на картината.

- Открийте думите. Откриване в картината на думи, които съдържат звука Ъ – чадър, гъба, дърво, хвърчило, къртица, вълк

о Моделирайте думите. Звуко-буквен и сричков анализ. (ЕУ)

- о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с новия звук Ъ, така и с А, О, Е и И.

- о Хорце на сричките и думите – чрез поетапно изговаряне на сричките, думите, кратките изречения се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.

- о Прочетете. Четене на текст с думи и картини, съотнасяне на текста към илюстрацията, допълване на информацията от двата източника – текст и графичен. Кой разговарят? Как се казва кучето на Лора? Какво име има котето на Миро? Кой е неуморим? За какво разговарят Мъри и Лорън? Какво е първото предположение за стъпките в земята? Кой всъщност е преминал? Накъде се е запътил? Какво се случва след това, според вас?

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

- Колко звука има в думата? Работа с партньор или по групи. Назоваване на нарисуваното на картинката и определяне броя на звуковете. Търсене на още думи, съдържащи Ъ със съответния брой звукове. Работа с партньор или по групи.

трибуквени думи: пън, лък, лъв/

четрибуквени думи: дъга, вълк, гъба

петбуквени думи: гъска, гълъб, сърце

шестбуквени думи: фъстък, бръмбар, стълба

седембуквени думи: пръстен, къртица

о Индивидуална работа

- Откриване на буква Ъ. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

- Оценяването се осъществява в края на урока чрез звуко-буквени модели, четене на Ъ като сричка и думи, сричкообразуване, вкл. с допълване, задачи за съотнасяне на вербален и невербален текст, задачи за досъчиняване.

Мъри

Затвърдяване на звук и буква Ъ ъ

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на звук и буква Ъ ъ.
- Определяне на характеристиките му на гласен звук и разграничаването му като гласния звук в звуковия състав на думата.

- Четене с буква Ъ.
- Усъвършенстване на умения за моделиране на думи със звук Ъ и съотнасяне на звуков към звуко-буквен модел.

- Откриване на значение на думата в контекст.
- Грижовно отношение към членовете на едно семейство

Насоки за организиране на учебната среда

- Вълшебната буква.. Назовете какво виждате на картинките /лъв, пън, лък/. Има две букви на звука А и на звука Ъ. Коя е вълшебната и може ли да е във всички думи? Кой звук се съдържа във всички думи?

- В ролята на звука ...Ъ: Гласен и представяне на звука Ъ от негово име: Аз съм ...гласен, чувам се... ясно и силно, образувам... срички.

- Работа с буквара (с.45)

- Задайте въпроси и отговорете. Разгледайте картина. Задайте въпроси към нея. Отговорете на въпросите. Какви са според вас двете котки? Какво прави майката? Защо мъмри своето коте? Как се чувства котето? По какво разбрахте? Дълго ли ще се сърди майката? Защо една майка се кара на детето си? По какво мама Мърморана прилича на твоята майка?

- Прочетете. Четене на думи с прибавяне на срички за развитие на четивната техника и подготовка за четенето на текста мирна – немирна, мърмори – Мърморана, мъмри – момрене.

- Близките думи. С кои думи можете да замените думата мъмри от текста? (кара се, укорява, прави забележка)

- Прочетете. Четене на текст с думи и картини, съотнасяне на текста към илюстрацията, допълване на информацията от двата източника – текстов и графичен. Кои са героите? Срещали ли сте някой от героите? На кого е котето Мъри? Каква котка е Мъри? Откъде идва името на майката Мърморана? Защо мама Мърморана все мърмори? Защо майката вика рожбата си? Какво мие Мъри? Кои думи показват обичта на мама Мърморана към котето?

- Открийте думите. Откриване в текста на думи, които съдържат звука Ъ. Мъри, мърмори, Мърморана, мъмри, мъмрене.

- Помогнете на... Моливка да свърже всяка картина с нейния модел. (пън, гъби, гълъб, жълди).

- Двойките букви. Защо буквите А и Ъ са една до друга в илюстрацията? Коя картинка около тях носи в името си и двата звука? /чадър/. Дайте пример на други думи, които съдържат А и Ъ. (дъга, гъба, гъска, дъска)

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

- Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

- Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

- о Индивидуална работа

- Избягалата буква. Назови какво виждаш (лак, лък). По какво си прилича и по какво се различава звуковият състав на двете думи?

- Думите отдели, изречение състави. Отделяне на свързани думи с цел съставяне на изречения. МамамъмрилиМъри? МамамъмриМъри. МаманемъмриМъри.

Методи и форми на оценяване

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, четене на Ъ като срички и дума, словообразуване, задачи за четене и гледане с разбиране, съотнасяне на схеми към изречения, свързване на думите по смисъл в изречение, правилно свързване на вербален към илюстративен материал.

Маймуна

Звук и буква й й

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Запознаване със звук и буква й й.
- Развитие на фонематичния слух и разпознаване на характеристиките на звука й като съгласен звук.
- Разграничаване на съгласния звук й от гласния звук И.
- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквата.
- Разпознаване писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква й й, и знаковата функция на буквата.
 - Четене на отворени срички с ориентация към гласния звук (позиционно четене).
 - Четене на думи и кратки изречения с тях.
 - Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
 - Съчиняване на кратък устен текст по серия от картини.
 - Грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

- **Що е то?** Гатанка за насочване към новия звук:
Във средата на думите маймуна, пейка, чайка в края на чай, тролей, трамвай – стои си кротко, приличаща на буква И, но над нея има запетайка – но това не е буква И, наричаме я И кратко .
 - Открийте звука. Открива се позицията на й в думите лейка, лайка, чай.
 - Какъв е звукът? Характеристика на звука Й. Сравняват звученето на И и й и се достига до обобщението, че И е гласен звук, чува се силно и ясно, може „да се пее“, докато й е съгласен звук. Моделира се със синьо квадратче.
 - Внимавай ти, ако думата съдържа звукът Й, плесни. Изреждат се думи, сред които и такива, които не съдържат звукът Й.
 - Буквите на звука ...Й Запознаване с малка и главна печатна буква Й. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква Й. Откриване на разликите с графичния образ на звука И. Запознаване с букви й в различни шрифтове, представени в лентата за езикови задачи.
 - Работа с буквара (с.40)
 - о Осъществява се с опора на серия от четири картини, описващи историята на една палава маймуна. Ориентирането в описаните в картините ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: 1. Къде се намират Орлин и Райна? Какво правят? Кой се е покачил на врата на Райна? Какво прави маймуната? Какъв магазин има в близост до децата – за зеленчуци, за плодове или за сладкиши? 2. Какво измъква маймуната от раницата на Райна? Какво държи в лявата си лапа маймуната? Откъде е взела шапката? 3. Защо маймуната е избягала от децата? Къде е отишла? Какво прави маймуната на дървото? Усладил ли си е на маймуната бананът? За какво децата молят маймуната? Защо маймуната не се връща при децата? Къде иска да отиде? 4. Какво пише на табелата в магазина за плодове? Защо маймуната е била там? По какво разбрахте? Послушна ли е маймуната?
 - о Открийте думи с Й. Разпознаване в буквара на изображение на предмети, в името на които се съдържат звукът Й.
 - о Моделирайте думи. Звуко-буквен и сричков анализ: открива се позиционирането на звука й във всяка от думите в лентата за езикови задачи.
 - о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички.
 - о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките и думите се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.
 - о Прочетете. Четене на текст с картинки и думи, последвано от въпроси за четене с разбиране. Каква е според децата маймуната? За какво я моли Райна? Защо маймуната отказва да отиде при децата? Как изглежда отмъкнатата от маймуната шапка? С какви думи Орлин се опитва да придума маймуната да отиде при тях? Какво се изразява с малката думичка НАЙ- ? За кой момент от илюстрацията се отнася текста?
 - о Един или много. Упражнение за правилна употреба на притежателните местоимения МОЙ – МОИ и практическо разпознаване на звука Й, когато с думата се назовава един предмет и И, когато с думата се назовават много предмети.

- Предложения за диференцирана работа
- o Фронтална работа
 - Магнитната сричка. Назовете какво виждате на картинките. Има две магнитни срички – АЙ и – ЕЙ, които се опитват да привлекат думите. Коя дума при коя сричка ще поставим?
 - Моделирайте думи със звука Й. Работа с партньор или по групи.
 - в средата чайка, лайка, гайда, лейка, пейка, шейна
 - в края трамвай, тролей, славей
 - Определяне мястото на думите по общ признак. (ЕУ)
- o Индивидуална работа
 - Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, задачи за сричкообразуване, четене на срички, думи и изречения с Й, задачи за правилна употреба на притежателните местоимения мой, мои, задачи за разграничаване на И или й в края на думата в зависимост от числото, задачи за съотнасяне на вербален към невербален текст, задачи за съставяне на устен разказ по серия от картини.

Номер 1

Затвърдяване на звук и буква й й

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Формиране и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на звук и буква й й.
- Определяне на характеристиките му на съгласен звук и разграничаването му в звуковия състав на думата.
- Четене с буква Й.
- Моделиране на думи със звук й и съотнасяне на звукова форма към звуко-буквен модел.
- Прилагане на стратегии за разбиране на илюстративен и текстов материал.
- Грижовно отношение към животните.

Насоки за организиране на учебната среда

• Къде се е скрил звукът Й. Назовете какви превозни средства виждате. Един или много са те? С кой звук завършват думите?

• В ролята на звука... Й: Какъв звук е звукът й – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука й като съгласен звук. Представяне на звука й като съгласен.

- Назовете имена с й в средата на думата.
- Работа с букваря (с.47)

Осъществява се с опора на картината, описваща изложба на кучета – конкурс за най-красиво куче. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Защо има толкова много кучета на картината? Къде се развива действието? Какви умения показват кучетата на изложението? Как изглеждат кучетата? Защо стопаните са направили по-привлекателен външен вид на своите любимци? Какво изпитват стопаните към своите кучета? По какво личи, че стопаните се гордеят и се радват на своите кучета? Как се казва кучето на Райна? Какво име носи кучето на Орлин? Как Орлин и Райна се грижат за своите кучета?

• Четене по роли. Четене с интонация, изразяваща желанието децата да укротят кучетата и гальовното отношение към тях. Откриване на думите, с които Райна изразява обичта и мило отношение към Лейла. Търсене на обяснение защо според Райна нейното куче е номер 1, независимо че не е спечелило конкурса. Преценка към коя част от илюстрацията се отнася текстът.

- Открийте думи. Откриване на думи с й в текста.
- Помогнете на... Моливка в решетката от думи да открие шест думи.
- Предложения за диференцирана работа

o Фронтална работа

– Моето преживяване. Моят домашен любимец. Имате ли домашен любимец? /Ако не – искате ли да имате?/ Какъв е? От каква порода е? Как изглежда домашният ви любимец? Какви грижи полагате за него? Как се забавлявате заедно?

- Откриване на модел на дума. (ЕУ)
- Определяне мястото на думите по общ признак. (ЕУ)

- о Индивидуална работа
- Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи, представени като един и много предмети.
- Състави изречения по схема /и обратното/ със собствен набор от модули за схема на изречение. Съставяне на изречения по зададена схема и обратното със собствен набор от модули за схема на изречение.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез звуко-буквени модели, схеми на изречения, разглеждане на илюстрация и съставяне на предложения за сюжет, задачи за четене на диалог, задача за съотнасяне на думи към илюстративен материал, задача за четене на думи, разположени таблично в кръстословица.

Омайни рими

Обобщителен урок

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за обобщение

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Обобщение на знанията за гласните звукове и сонорните съгласни звукове.
- Развитие на фонематичния слух и разпознаване на характеристиките на гласните и сонорните съгласни звукове.
- Разграничаване на гласните от сонорните съгласни звукове.
- Трансформиране на звуков модел в звуко-буквен чрез правилно прилагане на буквите на гласните и на сонорните съгласни звукове.
- Разпознаване писмения белег за означаването в думите на гласните и на сонорните съгласни звукове – малка и главна печатна буква, и знаковата функция на буквата.
- Четене на срички, думи, изречения и кратки текстове с ориентация към гласния звук (позиционно четене).
- Развитие и обогатяване на устната реч на учениците.
- Съчиняване на кратък устен текст по серия от картини.

Задачи за постигане на целите:

- Групиране и систематизиране на гласните и сонорните съгласни в кораба на звуковете.
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез на думи с гласните и сонорните съгласни звукове.
- Правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думите.
- Четене на срички, думи, изречения и текстове с проверка на разбиране на лексикалното значение на думите.
- Словообразуване чрез отнемане на звук/сричка.
- Четене в различни посоки.
- Практически задачи за свързване на римуващи се думи.

Методи на учене и преподаване:

Звуков аналитико-синтетичен метод, моделиране на думи, на изречения и на текст, моделиране на речеви ситуации, разказване по картина, игрово учене, прилагане на алгоритми за четене, разказване по серия от картини.

Учебно-методически ресурси:

- картинна азбука
- корабът на буквите
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- индивидуални модули за схеми на изречения
- електронни ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Изговаряме и чуваме. Какво изговаряме и чуваме? Кой е писменият белег на звука, какво пишем и четем? Коментар за общуването чрез устната и писмената реч. Какви две големи групи звукове има?

- В ролята на ... гласните звукове. Ние, А, Ъ, О, У, Е, И сме ...
- В ролята на /сонорните/ съгласни звукове. Ние, Л, М, Н, Р, Й сме ...
- Работа с буквара (с.48, 49)

о Корабът на буквите.

Със кораба на буквите, на пътешествие поели,
багаж тежкотоварен във ръцете си са взели,
настаняват се във корабни каюти първокласни,
готови са за път и гласни, и сонорните съгласни.

В океана на родния език плува корабът на буквите. Коментар за групиране на звуковете според характеристиките им. Както децата се групират, когато са на екскурзия, така и звуковете се групират според своите характеристики. И каютите им са близо една до друга. Да разгледаме буквата на кой звук къде се е настанила.

о Буква (сричка) отнеми, нова дума състави. Да помогнем на Гумичко да състави нова дума, като махне звук или сричка.

о Четене в различни посоки. Пояснения за поетапно четене надясно, нагоре, надолу.

о Лесно е да се запомни.

Коментиране на рисунката под стълбата с думите, четене на думата на най-горна позиция. Отбелязване на съгласните в думата ламарина. Целта е първокласниците да запомнят съгласните от тази дума, да прибавят съгласния звук й и те да им служат за ориентир при откриване на сонорните звукове. /ЛМРН+Й/ Открийте думи с Й.

о Прочетете. Четене на текста с тълкуване на значението на думата омайни (прекрасни, пленителни, възхитителни), на думата лее (изрича гладко, в изобилие), рими (съзвучност, близко звучене в края на стиховете).

о Омайни рими. Практическо откриване на римуващи се двойки думи. Буквен и сричков анализ. Открива се позиционирането на звука й във всяка от думите. чай, пейка, маймуна в лентата за езикови задачи./оре – море, Марина – малина, омайна – Райна, Мира – лира, Лори – мърмори, Наум – ум, Ана – мърморана/. Задаване на други думи, на които се търсят рими сак – мак, чушка – пушка, грее – пее, вол – кол, грош – кош, орел – петел.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Определяне мястото на сричка. (ЕУ)

– Работа с изречения по схема. (ЕУ)

– Състави изречения по схема.

Кое изречение не съответства на схемата?

Марина има лира. Марина има лале. Марина има и ролери.

о Индивидуална работа

– Откриване на изучени букви.

Методи и форми на оценяване:

Разграничаване и класифициране на гласните звукове и сонорните съгласни, четене на срички, думи, изречения и кратък текст със сонорните съгласни и с гласните, правилната употреба на притежателните местоимения мой, мои в зависимост от числото, задачи за разбиране лексикалното значение на думите, задачи за словообразуване, задачи за свързване на римуващи се думи.

Немирно яре

Буква Я я

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

• Разпознаване на буква Я я.

• Развитие на фонематичния слух, разпознаване на Я като дифтонг и като означаващ мекота на предходния съгласен звук и съотнасяне към буква Я.

• Разпознаване на малка и главна печатна буква Я я, и знаковата функция на буквата.

• Четене на отворени срички с ориентация към гласния звук (позиционно четене).

• Четене на думи, изречения, текст с буква Я.

• Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.

• Съчиняване на кратък устен текст по картина.

Задачи за постигане на целите:

• Прилагане и усъвършенстване на умения за буквен анализ и синтез на думи с Я.

• Четене на срички, думи, изречения, текст с буква Я.

• Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.

• Практическо разграничаване на буква Я от буква А в състава на думата.

Методи на учене и преподаване:

Буквен анализ и синтез на думи, моделиране на речеви ситуации, игрово учене, прилагане на алгоритми за словообразуване чрез добавяне и промяна на срички, разказване по картина.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Я я
- картинна азбука
- индивидуални модули за схеми на изречения
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новата буква:

Няма да се чува вече птича песен

събрали са се птиците наесен,

сбогуват се със слънчевото лято,

накацали по жиците в безбройно ... (ято)

• Откривам Какво чувате в края на думата – А или Я? С буква Я, когато е в началото или след гласен звук, се чува ЙА – ЙА – ЙА – Я /ято, яма, Мая/. Когато Я е след съгласен звук, се чува А, като предходната гласна се изговаря по-мекко /ламя, лято/.

• Буквите ...Я я Запознаване с малка и главна печатна буква Я я. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква Я я. Запознаване с букви Я в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара (с.50)

о Осъществява се с опора на картината, описваща лудориите на немирното яре. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Къде се намират Яна и Яни? Какво животно има с тях? Какво е сторило ярето? Какво се е разсипало от кошницата? Защо Яни се е хванал за главата? Какво според вас ще направят децата?

о Дъга на сричките – усвояване на алгоритъма за четене на затворени и отворени срички, както с Я и с А. Сравняване на звученето при двата вида срички.

о Хорце на сричките и думите – чрез поэтапно изговаряне на сричките и думите се улеснява алгоритъма на четене и подготовка за четене на думите в текста.

о Прочетете. Четене на думи в лентата а езикови задачи, подготвящи четенето на текста.

о Прочетете. Четене на текста, последвано от въпроси за четене с разбиране. Как се казват децата? Каква роднина на децата е Рая? На кого е сестра Рая? Кой има яре? Как се казва ярето – Яна, Мая или Рая? Коя дума от текста можете да свържете с картинката? Защо? Какво е ярето? Търсене на значението на думата немирно в контекста.

о Близките думи. Откриване на синоними на думата немирно. С коя дума може да заменим думата немирно? (непослушно, палаво)

о Открийте думи с Я. Разпознаване в текста на думи, съдържащи Я. /Рая, леля, Яна, Яни, яре, Мая/

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Откриване на буква Я. (ЕУ)

о Индивидуална работа

Прочети думите, разположени една под друга. Сравни буквите по вид, по посока, по последователност, по големина. Загради тази двойка думи, които са еднакви.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за сричкообразуване, четене на срички, думи, изречения, текст, словообразуване, за практическо разграничаване на буква Я от буква А в състава на думата, задачи за съотнасяне на вербален към невербален текст, задачи за съставяне на устен разказ по картина.

Ния

Затвърждаване на буква Я я

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за затвърждаване на нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на буква Я я.
- Развитие на фонематичния слух, разпознаване на Я като дифтонг и като означаващ мекота на предходния съгласен звук и съотнасяне към буква Я.

- Разпознаване на малка и главна печатна буква Я я, и знаковата функция на буквата.
- Четене на думи, изречения, текст с буква Я.
- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
- Съчиняване на кратък устен текст по серия от картини.
- Прилагане на стратегии за разбиране на илюстративен и текстов материал.

Задачи за постигане на целите:

- Прилагане и усъвършенстване на умения за буквен анализ и синтез на думи с Я.
- Четене на срички, думи, изречения, текст с буква Я.
- Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.
- Практическо разграничаване на буква Я от буква А в състава на думата.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на речеви ситуации, прилагане на алгоритми за словообразуване чрез добавяне и промяна на срички, разказване по картина, извличане на информация по текст и илюстрации, моделиране на изречения и съставяне на изречения по зададена схема, игрово учене, беседа.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Я я
- картинна азбука
- картини на ягода, ябълка, яре, яребица; пояс, саксия, тепсия, змия, моряк
- индивидуални модули за схеми на изречения
- листчета с написани думи, сред които има такива, които съдържат буква Я
- електронни ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то?

Мъничко, червеничко,
царя от пътя отбива.

Що е то? (ягода)

- Откривам буква Я. С коя буква започва думата – отговор на гатанката?
- Назовете имена на хора, които съдържат Я. Яна, Янка, Яница, Яни, Янко, Янчо.
- Работа с буквата (с.51)

о Осъществява се с опора на картината, описваща пътя на Ния за училище, който минава край градината с ябълки на леля Мария. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовката за четене на текста може да се подпомогне с въпроси: Накъде се е запътила Ния? По какво разбрахте? Кого поздравява Ния? Какво прави леля Мария? Какви плодове растат в градината на двора на леля Мария? За какво според теб говорят двете?

о Прочетете. Словообразуване и четене на думи с обща част

о Прочетете. Четене на текста с картинки. Преценка дали диалогът в текста съответства на прогнозите на първокласниците. Съотнасяне на текста към илюстрацията.

Открийте думи с Я. Разпознаване в текста на думи, съдържащи Я.

о Помогнете на... Моливка да постави липсващата буква Я и да прочете думите. Коментар кои думи с каква начална буква ще бъдат написани и защо.

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Откриване на букви и думи. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Открий думите, които съдържат буква Я. Загради ги. Листче с написани думи: яма, леля, моля, миля, Мария, Мариана, Ана, Яна, Илия, Илиана.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за словообразуване чрез обща част и замяна на срички, четене на срички, думи, изречения, текст, четене на думи от стълбичка на верижен принцип със сменяща се посока, задачи за съотнасяне на вербален към невербален текст, отговаряне на въпроси по илюстративен и текстов материал.

БУКВИ НА ЗВУЧНИТЕ И БЕЗЗВУЧНИТЕ СЪГЛАСНИ ЗВУКОВЕ

Задачи в уроците за изучаване на буквите на звучните и беззвучните съгласни звукове:

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с новия звук с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

- Развитие на уменията за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта;

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни, четене на думи сричкосливащо, с прибавяне на срички, замяна на буква, двупосочно.

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране. Разпознаване на героите и преценяване на качествата им.

Методи за преподаване и учене

Звуков аналитико-синтетичен метод, моделиране на думи, изречения и текст, моделиране на речеви ситуации и изказвания, беседа, учебен диалог, разказване по картина, игрово учене, нагледно-действено учене, прилагане на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси в уроците за звучни и беззвучни съгласни:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в имената на които се съдържа изучаваният звук
- електронни ресурси

Оценяване – формите на оценяване се прилагат при всички уроци за групата от звучни и беззвучни съгласни:

Оценяването се извършва текущо чрез звуко-буквени модели, задачи за сричкообразуване, четене на срички, на думи, на текст, формулиране на отговори на въпроси.

Тони

Буква Т т

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Т, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- се ориентира за участниците в речевата ситуация;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за откриване на звука- Всички много ме обичат и след мене тичат, тичат. Но догонят ли ме вече- ритат или хвърлят ме далече. Коя съм аз?/топка/ С кой звук започвам?...

„Какъв звук съм аз?“- Правят характеристика на звука

„Внимавай ти, ако думата съдържа звука Т- плесни!“- Реагират на думи, които съдържат звука.

Работа с буквара- „Търсачи на думи“, В илюстрацията търсят думи, в които има звук Т

Моделират думи от ЕУ.

Съчиняват и разказват кратък устен текст по илюстрацията.

Запознават се с буква Т- главна, малка, печатна, ръкописна, с различни шрифтове

Дъга на сричките: От буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка с Н и Л.

Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четене на думи, подготвящи четенето на текста (от лентата за езикови задачи).

Четене на текста „Тони“.

Отговарят на въпроси, свързани с текста.

Сравняват текста с предварително съчинения от тях и с илюстрацията.

Обобщение- Игра „Аз съм звука Т“, „Аз съм буква Т“- влизат в ролята на звука и на буквата като се описват.

Таланти

Затвърдяване на звук и буква Т

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук;
- разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Тт, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за актуализиране на звука: „Четат“ по картинки „Таралеж, елен, тигър, коте, риба, пате, вълк, телепри, при коя от сричките отиват те? Срички ТА, ТИ, ТЕ С кой звук започват сричките? Припомнят характеристиката на звук Т.

Задача за актуализиране на буквата „Довърши имената“ Четат срички и довършват Та/-ня,-тяна,..., То/-ни, -ми, --нчо..., Тео/-дор, -дора,..., Три/-фон и др.

Работа с буквата: Кои животни разпознавате на илюстрацията? – елен и теле

Разгледай илюстрацията и предположи за какво се разказва в текста.

Четат заглавието и отново изказват предположения за текста.

Четат текста и сравняват с предварителните предположения и илюстрацията.

Анализируют реално, нереално, фантастично. Дискутират талантите, които притежава всеки човек.

Четат следтекстово думи по срички и слято чрез вмъкване, замяна и добавяне, и тълкуват значението им.

Свързват думи с предметни картини и обогатяват речниковия си запас.

Откриване и разпознаване на буква Т. (ЕУ)

Съставяне на думи с подходящата сричка. (ЕУ)

Коледа

(седми час – дванадесета седмица)

Глобална тема: Думи и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Създаване на кратък устен текст по илюстрация.
- Разпознаване на средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.
- Прилагане на правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба).
- Съставяне в устен вид на благопожелания, свързани с празничния календар на българския народ.

Задачи за постигане на целите:

- Описване какво вижда или какво се случва.
- Свързване на отделните моменти от историята в цялостен устен текст.
- Създаване на кратък устен текст – поздрав, благодарност, пожелание за празника.
- Участие в ролеви игри, свързани с коледните празници и обичая сурвакане.
- Описване на празнични обичаи.
- Споделяне на личен опит от участието си в празника, описват любим подарък или желан подарък.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на елен, шейна, елха, подарък
- картина на Дядо Коледа с липсваща част
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към звука:

На този старец ме е бяла брадата,
еленът Рудолф му тегли шейната,
чакат го всички деца на земята,
че пълна е с дарове чудни торбата.

Що е то? (Дядо Коледа)

Споделяне на личен опит на първокласниците от срещите им с добрия старец, който носи подаръци на всички деца, описване на любим или желан подарък. Припомнят се датите, на които се празнува Бъдни вечер и Коледа.

- Работа с буквара (с.54)

– Разказ по картина. Задача за разглеждане на картината с предварително насочване на вниманието към уточняване какво е нарисувано на картината, кога и къде се развива действието, каква е обстановката в стаята, кои са героите, как се облечени, къде се намират те и какво правят, какви подаръци са получили децата или се подават от чувала. Коментира се в какво настроение са героите от илюстрацията, какви чувства изпитват и по какво може да се съди за преживяванията им.

– Обичаите по Коледа. Провокира се разговор за традициите, свързани с коледните празници – украсяването на дома, трапезата на Бъдни вечер с нечетен брой постни ястия. Обръща се внимание на обичая коледуване, на участието на момчетата и младежите в обичая, на благопожеланията на коледарите, обхождащи домовете на хората. Тълкуват се коледарските песни и пожелания.

Нова година

– Разказ по картина. Задача за разглеждане на картината с предварително насочване на вниманието към уточняване коя дата е посочена на календара, с какво се свързва всяка година датата 1 януари. Коментира се какво е нарисувано на картината, къде се развива действието, кои са героите, каква е обстановката в стаята, какво има на трапезата, какво означава баницата с късметите, какво символизира дрянът, какво правят децата – сурвакари. Тълкува се настроението на празнуващите настъпването на новата година.

– Обичаите на Нова година. Провокира се разговор за традициите, свързани с новогодишните празници – баницата или питка с късмети, чупенето на орехи и гадаенето за предстоящата година по вида на ядките в ореха, пожеланията за здрава, успешна, щастлива, спорна нова година. Тълкува се значението на думата спорна. Коментира се обичаят сурвакане и украсяването на дрянските сурвачки с вълна, сушени плодове, пуканки, паричка, люта чушка, кравайчета – символ на здравето и плодородието на дома и семейството. Обръща се внимание, че обичаят сурвакане се извършва от деца – момичета и момчета и техните благопожелания са свързани също със здравето, успехите, богатата реколта и плодovitостта на животните в селскостопанския двор.

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Благопожелания за празниците. Съставяне на благопожелания за Коледа и Нова година.

Откриване на модел. (ЕУ)

Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

Индивидуална работа

– Кой е моделът? Съотнасяне на звуков модел към думите от картинките и направа на модели със собствен набор от сини и червени картончета на думите елен, шейна, елха, подарък

– Коя част липсва? Картина на Дядо Коледа с липсваща част и набор от няколко елемента, единият от които е правилният.

– Пъзел. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Устно оценяване чрез задачи за: разпознаване на обичаи, свързани с коледните и новогодишните празници, формулиране на благопожелания за празниците, за съставяне на разказ, за звуков модел на думи, за схеми на изречения, чрез игрови задачи.

Имен ден

Звук и буква Д, д

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Д и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за откриване на звука- За охлювчето е черупка, за Мецана е хралупка, за мен е къща със балкон, за всички ни – уютен .../дом/. Откриват с кой звук започва думата ДОМ.

„Какъв звук съм аз?“- Правят характеристика на звука

„Внимавай ти, ако думата съдържа звука Д- плесни!“- Реагират на думи, които съдържат звука.

Работа с Буквара- „Търсачи на думи“, В илюстрацията търсят думи, започващи или в които има зв.Д

Моделират думи от Буквара, от ЕУ.

Съчиняват и разказват кратък устен текст по илюстрацията.

Запознават се с буква Д, д – главна, малка, печатна, ръкописна, с различни шрифтове

Дъга на сричките: От буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка с Т.

Хорце от срички и думи – Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четене на думи, подготвящи четенето на текста /от лентата за езикови задачи/

Четене на текста „Имен ден“ /от учителя, хорово, от ученици.../Отговарят на въпроси, свързани с текста

Сравняват текста с предварително съчинения от тях и с илюстрацията.

Обобщение- Игра „Аз съм звука Д“, „Аз съм буква Д“- играят ролята на звука и на буквата като се описват, спрямо това, което са научили .

Дядо Димитър

Дядо Димитър

Затвърждаване на звук и буква Д, д

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Д, д, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за актуализиране на звук и буква: „Магнитни срички“

Актуализират се героите от „Имен ден“

Работа с Буквара: Кой от тях разпознавате на илюстрацията?

Разгледай илюстрацията и се опитай да опишеш с какво се занимава дядо Димитър.

Четат текста и сравняват с предварителните предположения и илюстрация. Кои факти научаваме от илюстрацията, кои- от текста.

Четат следтекстово двойки думи, получени чрез слово и формообразуване, и проверяват правописа на думите с съгласния в краесловие с други думи.

Четат серия думи с ориентация към гласния и ги свързват по значение.

Откриване на буква Д. Съставяне на думи с буква Д. (ЕУ)

Игра „Избягалата дума“. На емпирично ниво съгласуват думата по род.

Моето село

Звук и буква С, с

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Сс, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Съчиняват и разказват кратък устен текст описание по илюстрацията.

„Търсачи на думи“, В илюстрацията търсят думи, започващи или съдържащи същия звук, с който започва думата СЕЛЮ/ сено, еСен, листа, синьо (небе)...

„Какъв звук съм аз?“- Правят характеристика на звука

„Внимавай ти, ако думата съдържа звука С- плесни!“

Моделират думи от Буквара.

Запознават се с буква С, с – главна, малка, печатна, ръкописна, с различни шрифтове

Дъга на сричките: От Буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка с Д и Т.

Хорце от срички и думи – Диференцирана работа. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четене на думи чрез допълване и замяна, подготвящи четенето на текста /от лентата за езикови задачи/разграничаване значенията на думи с еднаква звукова, но различна графична форма(ясен, Ясен)

Четене на текста „Моето село“ /от учителя, хорово, от ученици.../

Отговарят на въпроси, свързани с текста

Сравняват текста с предварително съчинения от тях и с илюстрацията.

Обобщение- Игра „Аз съм звука С“, „Аз съм буква С“- играят ролята на звука и на буквата като се описват, спрямо това, което са научили.

Ресторант „Най-най“!

Затвърдяване на звук и буква С, с

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- да определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква С с, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за актуализиране на звук: „С две думи във една го наричат у дома. Той лети навред и се казва ... (самолет). Направи звуков модел на отговора на загадката. Изиграй ролята на звука, който чуваш на първо място.

Задача за актуализиране на буква: На дъската са изписани имена за попълване- Сияна, Марсияна/На Земята тя живее и наричат яЩом на Марс е жител- ще се казва/Изирай ролята на буквата, с която започва името на момичето-землянче.

Работа с Буквара: Разгледай илюстрацията. Влез в ролята на децата. За какво си говорят?

Четат текста и сравняват с предварителните предположения и илюстрация. Анализират реално, нереално, фантастично.

Четат меню като тип функционален текст, играят с менюто: избират, разместват ястия, съставят свое меню в стилистиката на „Най-най“

Четат следтекстово думи с обща част. Четат думи „по марсиански“ с размяна срички, букви, съставят свой „марсиански език“ и кодират съобщение.

От „Супа от букви“ съставят название на ястие като следват предварително зададен модел. Задачата отново може да се изпълни на свой и на марсиански език.

Модели на думи. Съставяне на думи с буква С. (ЕУ)

Лунен змей

Звук и буква З, з

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Зз, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- свързва правилно думите в изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Задача за откриване на звука- Малка шарена планета с континенти и морета, с планини, реки, поля...Тя нарича се /ЗЕМЯ/.Откриват с кой звук започва названието на планетата ни.

Какъв звук съм аз?“- Правят характеристика на звука

„Внимавай ти, ако думата съдържа звука З- плесни!“- Реагират на думи, които съдържат звука.

Работа с Буквара- „Търсачи на думи“, В илюстрацията търсят думи, започващи или в които има зв.З /Земя, Змей, Заек, Зелен, Зеленина, иЗгрев, еЗеро, роЗи.../ С тяхна опора съчиняват кратък устен текст.

Моделират думи от Буквара, от ЕУ.

Запознават се с буква З, з – главна, малка,печатна, ръкописна, с различни шрифтове

Дъга на сричките: От Буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка със С.

Хорце от срички и думи – Диференцирана работа. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четене на думи, подготвящи четенето на текста, от лентата за езикови задачи

Четене на текста „Лунен змей“. Отговарят на въпроси, свързани с текста

Четат изреченията в текста по синтагми (словосъчетания, смислови групи думи), като обединяват „малки“ с „големи“ думи

Обобщение- В ролята на змея описват с кой звук започва името, с коя буква се записва...

На Земята

Затвърдяване на звук и буква З, з

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква З з, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разказват по илюстрация продължението на историята за змея, описват картината, като използват думи за предмети и признаци, правят звуков и звукобуквен анализ;

Четат изреченията в текста по синтагми (словосъчетания, смислови групи думи), като обединяват „малки“ с „големи“ думи;

Четат с разбиране: свързват описаното с текста с илюстрацията към текста; описват с думи от текста дома на героя и проследяват мислите му, определят как се чувства героя, като избират оценъчна дума;

Отговарят на въпроси към текста.

Четат двойки думи, получени чрез формообразуване, определят коя от двете е дума за проверка на правописа на другата;

Четат думи със замяна на буква С-З. Тълкуват значението на думите.

Праопис. Съставяне на думи с буква З.

Рали

Звук и буква К, к

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква К к, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и прогнозира развитието на историята чрез съставяне на устен разказ; С кой звук започват названията на превозните средства? – актуализират по картината думи с новия звук/ леКа Кола, Камион, Камионетка, Колело, Коридор, КостенурКа, Камила, КотКа, заеК, ...;

Правят звуков анализ на думи с новия звук в различни позиции, характеризират фонемата К от гледна точка на артикулация, акустика и функция

Различават графични образи на К, правят звуко-буквен анализ на думи с к от буквара.

Четат слято думи, получени чрез слово и формообразуване. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Съставят изречения с прочетените думи и опора на илюстрацията;

Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

Четат текст с разбиране: разграничават героите и техните действия, проследяват случката в отговор на въпроси и търсят причините за развързката.

Сравняват текста с предварително съчинения от тях и с илюстрацията.

Обобщение- Игра „Аз съм звука К“, „Аз съм буква К“ - играят ролята на звука и на буквата като се описват, спрямо това, което са научили .

Изненадата

Затвърдяване на звук и буква К, к

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква К к, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и отговарят на въпросите „ как“ и „защо“ така е протекло състезанието, обясняват причината за развързката;

Проверяват разсъдението си, като четат продължението на текста с развързката, съотнасят края на текста с илюстрацията;

Откриват в текста въпрос и му отговарят с подборно четене на други части от откъса;

Четат текст с различен шрифт /интервю със Зайко/;

Подреждат и номерират частите на текста според сюжетното развитие.

Играят със звуковата и звукобуквената форма и образуват думи чрез замяна на гласни, вмъкване на съгласни отнемане на звукове или срички, вкл. абак;

Откриване и избор на думи, съдържащи буква К. (ЕУ)

Гарга и гугутка

Звук и буква Г, г

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Г г, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- свързва правилно думите в изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Игра „Имитирай“ - Имитират звуците издавани от животни с акцент гарга и гугутка. Правят характеристика на звука.

Съставят устен разказ по темата на сюжетната картина, четат табели в контекста на ситуация, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с Г; /Гора, гарГа, ГуГутка, ГлиГан,Гласовита, оГън.../

Правят звуков анализ на думи с Г в различни позиции, характеризират фонемата Г, сравняват я с К, дават примери с думи, завършващи на Г и К. Моделират думи от буквара.

Разграничават различните графични образи на Г, правят звуко-буквен анализ;

Дъга на сричките: От Буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка със К. Хорце от срички и думи. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни. Четат думи, подготвящи четенето на текста с усложняване на сричкия състав.

Четат текста „Гарга и гугутка“ /от учителя, хорово, от ученици.../. Четат диалогичната част. Отговарят на въпроси, свързани с текста. Анализират качествата на героите. Изказват мнение относно що е талант, трябва ли да е талантлив някой, за да бъде уважаван...

Обобщение- В ролята на гарга или гугутка описват с кой звук започва името, с коя буква се записва...

Гарга герой

Затвърдяване на звук и буква Г, г

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква З з, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и описват проблемната ситуация, разказват епизода чрез отговор на въпросите каква беда се случва в гората и как се спасяват героите;

Четат текста, за да открият частите, които съответстват на двата момента, четат подборно изреченията, които описват бедата, и изреченията, които показват решението на проблема;

Четат текста с разбиране и преценяват качествата на героите по техните постъпки: свързват героите с техни характеристики;

Препрочитат плавно изреченията – с вярна интонация и без да ги накъсват на думи, като се ориентират по знака в края им.

Четат слято думите, като се ориентират към ударения гласен в края им; сравняват форми на думи и определят при коя дума има обеззвучаване (rog) и с коя дума можем да проверим правописа ѝ (roga);

Откриване и избор на думи, съдържащи буква Г. (ЕУ)
Откриване на изучените букви. (ЕУ)
Правопис. (ЕУ)
Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

Пепо и Попо

Звук и буква П, п

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква П п, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Съставят описание и устен разказ по сюжетна картина- Кои са героите?/пират и папагал/ С кой звук започват думите, назоваващи героите? – актуализират по картината думи с новия звук;

Правят звуков анализ на думи по модели и откриват новия звук в различни позиции;

Характеризират фонемата от гледна точка на артикулация, акустика и функция; Разграничават графични образи на П, правят звуко-буквен анализ на думи с п от Буквара, и от ЕУ.

Четат правилно затворени и отворени срички, със струпани съгласни.

Четат слято думи, получени чрез слово и формообразуване Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат слято, с опора на общата им част, думи, получени чрез слово и Четат текст с разбиране: характеризират героите по техните думи и действия. Сравняват текста с предварително съчинения от тях и с илюстрацията.

Обобщение- Игра „Аз съм Пепо“ – В моето име се чува два пъти звука П.../ обобщават знанията за звука/, „Аз съм Попо“ - Името ми започва с главна буква П.../обобщават знанията за буквата .

Пиратски капитан

Затвърдяване на звук и буква П, п

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква П п, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и описват играта на пирати в отговор на въпроса какво си представят, че правят героите;

Четат текста с разбиране: разпознават героите и проследяват действията им, съпоставят предположенията си по илюстрацията с информацията от текста;

В отговор на въпроси четат подборно изречения от текста с вярна интонация;

Четат търсещо, за да установят наличие или отсъствие на конкретни думи в текста;

Разкриват смислоразличителната функция на ударението в думи с еднакъв звуков състав, разбират значението на думите и правилно ги употребяват в изречения /зърна, зърна.

Измислят продължение на текста.

Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

Съставяне на думи по зададени указания. (ЕУ)

На балет

Звук и буква Б, б

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Б б, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- съставя изречения, различни по цел на общуване; свързва правилно думите в изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Пред огледалото на пръсти се повдигам, тържествено ръцете вдигам,... с мамината пелерина приличам ли на /БАЛЕРИНА/? Откриват с кой звук започва думата балерина. Правят характеристика на звука.

Описват по илюстрацията балетно представление, актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с Б; /Балет, Балерина, Балкон, Буке, публика...Белла, Бояна, Борис.../

Правят звуков анализ на думи с Б в различни позиции, характеризират фонемата Б, сравняват я с П, дават примери с думи, завършващи на П и Б. Моделират думи от Буквара и от ЕУ.

Разграничават различните графични образи на Б, правят звуко-буквен анализ;

Дъга на сричките: От Буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка със К. Хорце от срички и думи – Диференцирана работа. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат отворени и затворени срички, четат думи чрез преобразуване (добавяне и замяна на букви и срички) и обясняват значението им;

Четат слято форми на прилагателно име и съставят с тях изречения;

Прогнозират по илюстрация и заглавие за кого и какво ще се говори в текста;

Четат с разбиране и установяват прилики и разлики между текста и илюстрацията, свързват ги в логическа последователност;

Задават въпроси и отговарят на въпроси по текста и илюстрацията.

Баба и дядо

Затвърдяване на звук и буква Б, б

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Б б, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- разбира лексикалното значение на думата;
- разпознава пунктуационните знаци за край на изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и описват портретите на героите, актуализират думи (съществителни и прилагателни имена) с Б в отговор на въпрос кои са героите, какви са били, какви са сега;

По илюстрация и заглавие прогнозират съдържанието на текста и проверяват предположението си с четене;

Четат и отговарят на въпросите към илюстрацията с прочит на думи и изречения от текста;

Споделят собствен опит и отношение към възрастните хора.

Игра „Старт с Б“ -Подборно четат от текста само на думи с Б, само на изречения с такива думи, с вариации в позицията на съгласния в думата ;

Четат верижно с ориентация към границите на изреченията и с вярна фразова интонация; Стоп-четене
Четат групи думи слято и с ориентация към края (окончанието) им; От ЕУ: Свържи картинките, чиито названия имат еднакъв първи и последен звук.

Препрочитат думите със съгласен в краесловието, прочитат повторно думите за проверка.

Допълват изречения с подходящи по смисъл думи.

Откриване на букви и срички. (ЕУ)

Феята Фани

Звук и буква Ф, ф

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ф ф, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;
- прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст.

Организация на учебната среда:

„С вълшебство света красив да правя умея и всички наричат ме /ФЕЯ/“ Откриват с кой звук започва думата фея. Правят характеристика на звука.

Съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук, предполагат как би се казвала феята, ако името ѝ започва с новия звук;

Правят звуков анализ на думи по модели и откриват новия звук в различни позиции;

Характеризират фонемата от гледна точка на артикулация, акустика и функция; Разграничават графични образи на Ф, правят звуко-буквен анализ на думи с Ф от Буквара и от ЕУ.

Търсят и препрочитат слято само думите, свързани с илюстрацията. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат нови думи слято с опора на общата им част, определят или предполагат лексикалното им значение с опора на илюстрацията или опита си. Съставяне на думи с подходящата сричка. (ЕУ)

Четат текст с разбиране по формулата „кой какъв е и какво прави“, преоткриват значението на непознатите думи;

Преразказват, като предават с изречение всяка част от текста; Съставят текст по аналогия за своя ден.

Обобщение- Игра „Ако съм фея или елф“, обобщават характеристиката на новия звук.

Фокусник

Затвърдяване на звук и буква Ф, ф

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ф ф, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;
- прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и описват сцената (кой кой е, какво прави), задават въпроси за онова, което искат да видят и направят, ако са на мястото на героите;

Предтекстово четат слято думи, получени чрез преобразуване и се ориентират към променящия се гласен в серията, изсъняват значението на думите и посочват онези, които са свързани с илюстрацията;

Четат текст с разбиране по формулата кой какъв е и какво прави, преоткриват значението на непознатите думи;

Четат многократно, подборно и с различни задачи думите с Ф, за да запомнят и разпознават бързо графичния им образ.

Проследяват и номерират поредността на действията в сюжетното развитие, преразказват текста, като предават с изречение всяка част от него.

Добавят изречения за нови фокуси.

Обобщение: Игра „Мога да правя фокуси с Ф.

Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

Определяне мястото на думите по общ признак. (ЕУ)

Зоогара

Звук и буква В

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква В в, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- съставя изречения, различни по цел на общуване; свързва правилно думите в изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

„Пуф-паф! Трака-трак! Идва пътнически /ВЛАК/. Откриват и правят характеристика на първия звук.

Разглеждат илюстрацията, ориентират се в сцената и за участниците в ситуацията, импровизират диалог между тях (кой какво мисли, пита и казва), актуализират думи с новия звук, в т.ч. собствени имена с В; /Влак, Вагон, Врата, Вози, преВоз, колоВоз...Влади, Ваньо, Велизар.../

Правят звуков анализ на думи с В в различни позиции, характеризират фонемата В, сравняват я с Ф, дават примери с думи, завършващи на Ф и В. Моделират думи от Буквара и от ЕУ.

Разграничават различните графични образи на В, правят звуко-буквен анализ;

Дъга на сричките: От Буквара усвояват алгоритъм за четене на отворени, затворени, в съпоставка с Ф.

Хорце от срички и думи – Диференцирана работа. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни. Четат срички и думи чрез преобразуване и слято, изясняват значението на думите и препрочитат свързаните с илюстрацията;

Четат изреченията в текста плавно, с вярна интонация и посочват новата информация, която всяко от тях добавя, съотнасят текста и частите му към илюстрацията;

Разпознават в текста въпроси и с опора на илюстрацията предполагат отговори.

Зоовлак

Затвърдяване на звук и буква В, в

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква В в, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- разбира лексикалното значение на думата;
- разпознава пунктуационните знаци за край на изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията и правят описание на необикновения влак, задават въпросите, на които ще търсят отговор;

Четат текста цялостно, разпознават въпросите, намират и прочитат отговора;

Препрочитат изреченията в текста с вярна интонация: съобщителна, въпросителна, изброителна, като се ориентират и опират на пунктуацията на изреченията;

Четат подборно словосъчетия и изречения в отговор на въпроси по съдържанието; Свързват факти чрез изрази и словосъчетания от текста;

Четат като „влак“, като ускоряват и забавят темпото, без да накъсват думи; прилагат механизмите на четене с разбиране- избирателно четене. Четат с нарочно пропускане на думи в текста и текущо допълване по памет;

Четат групи думи слято и с ориентация към края (окончанието) им; препрочитат думите със съгласен в краесловието, прочитат повторно думите за проверка.

Откриване буква В. (ЕУ)

Правилната дума. (ЕУ)

Правопис. (ЕУ)

Шум в коша

Звук и буква Ш, ш

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ш ш, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;
- прави устен преразказ на кратък откъс от повествователен текст.

Организация на учебната среда:

„Аз съм шумен звук. Интересното е тук, че казваш ли ме дълго, с пръст отпред, ще настъпи тишина навред. Шшшшшшш! Кой съм аз?“ Откриват и правят характеристика на звука.

Съставят кратък устен текст по сюжетна картина, актуализират по картината думи основния звук /кокоШка, миШлета, коШ, ШиШета.../. Предполагат какво се е случило преди и какво ще се случи след това.

Извършват звуков анализ на думи с новия звук, разпознават Ш в различни позиции в и определят признаците на фонемата.

Разграничават графични образи на Ш, правят звуко-буквен анализ на думи с Ш от Буквара.

Четат срички и думи чрез преобразуване. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат предтекстово ключови думи от текста, като откриват сред тях думи за действия, предмети, признаци и разбират лексикалното им значение.

Четат текст с разбиране като откриват героите и характеризират техните действия. Съотнасят с илюстрацията.

Преразказват откъси или целия текст.

Обобщение- Игра „Аз съм звука Ш. И във „шум“ и в „тишина“ аз се чувствам у дома“.(обобщават характеристиката на новия звук и неговата буква)

Шумните мишлета

Затвърдяване на звук и буква Ш, ш

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ш ш, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;

Организация на учебната среда:

Описват ситуацията на речево общуване по илюстрацията към текста, правят звуков и звукобуквен анализ

на думите с Ш, назоваващи герои и действия; импровизират диалог между героите, по илюстрация и заглавие прогнозираат текста;

Проверяват предположенията си с прочит на текста: четат с разбиране, като проследяват действията на героите и оценяват постъпките им;

Четат текста гладко, с вярна фразова интонация, като се ориентират към знака в края на изреченията;

Конструират думи чрез преобразуване на буквения им състав и ги прочитат слято, обясняват лексикалното им значение;

Конструират изречения с допълване на подходяща по смисъл дума.

Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

1. Обобщение: „В „шум“ и „тишина“ аз се чувствам у дома...“ Обобщават характеристиките на звука и буквата.

Рожден ден

Звук и буква Ж, ж

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ж ж, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- разграничава основните езикови единици;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- съставя изречения, различни по цел на общуване; свързва правилно думите в изречението;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Организация на учебната среда:

„С мен празнуват всички, вперили поглед в торта със свещички. Аз, пък, полагам голямо старание в този миг да ми хрумне най-страхотното .../ЖЕЛАНИЕ/. Откриват и правят характеристика на звука Ж.

Съставят устен разказ по сюжетната картина, описват обекти с думи за предмети и признаци, в които има звук ж /Желание, ножове, свежи, Жълта/чушка, блуза/, реже, маже, подрежда; Актуализира собствени имена със Ж и предполага имената на героините.

Откриват звука Ж в думите, характеризират фонемата по познатия начин, сравняват с Ш, сравняват думи, завършващи на Ж, Ш;

Разграничават графични образи на Ж;

Правят звуков и звуко-буквен анализ на думи с Ж и Ш в различни позиции от буквара и от ЕУ.

Четат правилно: срички, думи чрез сричкосливане, преобразуване и слято, разбират лексикалното значение на думата и съставят изречения с тях. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат текста с разбиране: в отговор на въпроси проследяват действията на героя, преразказват, съпоставят своя личен опит с преживяванията на героя.

Обобщение: „Желанието на звука Ж“, „Желанието на буква Ж“ - обобщават новите знания за звука и буквата.

Желан подарък

Затвърдяване на звук и буква Ж, ж

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ж ж, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица; проверява правописа на думи чрез други думи;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;

- се ключва се в диалог по конкретна тема;
- прилага правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба).

Организация на учебната среда:

Разглеждат илюстрацията, по нея импровизират ролева игра „На гости“, като разиграват диалози между гост и домакин с употреба на различни речеекетни средства за поздрав, молба, благодарност;

Разиграват речева ситуации на избор и покупка на подарък за рожденика с прилагане на правила за речева учтивост;

Актуализират думи с Ж, моделират звуко-буквени модели /желание, пожелание, жълт.../

Четат текст с разбиране: определят героите, техните действия и качества, четат подборно в отговор на въпроси, относно факти – гости, рожденичка, подаръци, желания; причинно-следствени връзки /Как? Защо?

Съставят кратък текст-поздрав и пожелание за свой приятел като използват разиграните ситуации и текст;

Коментират примери с думи, завършващи на Ж, Ш; и проверяват правописа на съгласния в края на думи чрез други думи.

Коментират примери за смислоразличителната функция на Ш-Ж.

Откриване на буква Ж. (ЕУ)

Откриване на правилната дума. (ЕУ)

Обобщение: Игра „Желанието на звука Ж“ – Ученик играе звука Ж и посочва деца, които трябва да изпълнят желанията му: изговори ме – сам, в сричка, в дума, в изречение; в началото, в средата и т. н. По аналогия се играе „Желанието на буква Ж“ – напиши ме, прочети ме, открий аз ли съм или моята приятелка Ш...

Откриване на изучените букви. (ЕУ)

Правопис. (ЕУ)

Съставяне на думи. (ЕУ)

Правопис. (ЕУ)

Буква Ч

Звук и буква Ч, ч

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ч ч, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;
- съставя собствен текст по аналогия на четения.

Задачи на урока:

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с новия звук с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Развитие на уменията за разграничаване на думата както лексикално, така и като средство за назоваване на предмети, действия, признаци;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи сричкосливащо, с прибавяне на срички, замяна на буква;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране чрез задаване на въпроси

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за съставяне на собствен текст по аналогия на четения, в който споделя своята гледна точка.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ч ч
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в имената на които се съдържа звукът Ч
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

„Често чувам: Спри белите вече! И защо ли ме наричат палаво .../ЧОВЕЧЕ/?“ Откриват и правят характеристика на звука.

Съставят кратък устен текст по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук /ЧовеЧе, куЧе, врабЧе, МеЧе, Чай, Чете, меЧтае, обиЧа/.

Извършват звуков анализ на думи с новия звук, разпознават Ч в различни позиции в и определят признаците на фонемата.

Разграничават графични образи на Ч, правят звуко-буквен анализ на думи с Ч от Буквара и от ЕУ.

Четат срички и думи чрез преобразуване от буквара. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат думи с обща част, четат думи с промяна в посоката на четене, разбират лексикалното значение на думата. Съставят изречения.

Четат текста с разбиране: разпознават героя и проследяват неговите мисли и действия, съпоставят гледната точка на героя със своята, съставят текст по аналогия.

Обобщение- Игра „Кой? “

Човече

Затвърдяване на звук и буква Ч, ч

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ч ч, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;

Задачи на урока:

• Усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез на думи със звук Ч с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Прилагане на уменията за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи слято и тълкуване на значението им, в т. ч. на същ. умалителни имена като изразно средство;

• Четене на текст с разбиране: отговарят на въпроси и определят последователност на действия;

• Прилагане и осъвършенстване на уменията за словобразуване.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ч ч
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в названията на които се съдържа звукът Ч, срички с Ч
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

Описват портрета и художника от илюстрацията, актуализират думи с Ч и по тях прогнозираят съдържанието на текста;

Четат с фразова интонация изреченията в текста, като се ориентират към знака в края им;

Четат текста гладко, с вярна фразова интонация, като се ориентират към знака в края на изреченията;

Четат текст с разбиране: отговарят на въпроси и определят последователността, в която се рисува човечето от портрета;

Четат подборно римите, четат повторно с пропускане и допълване на римите;

Четат следтекстово думи, получени чрез словообразуване и формообразуване и откриват Преценяват съответствието на буквения състав на думи на зададен набор букви.

Откриване на звук и сричка. (ЕУ)

Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

Хамстер

Звук и буква Х, х

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Х х, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- свързва правилно думите в изречения;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Задачи на урока:

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с новия звук с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Развитие на уменията за разграничаване на думата както лексикално, така и като средство за назоваване на предмети, действия, признаци;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи сричкосливащо, с прибавяне на срички, замяна на буква;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране чрез съпоставяне на гледната си точка с тази на героя.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Х х
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в имената на които се съдържа звукът Х
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

„Да чета за животни- сташно обичам. Но дълго се чудя, пред вас не отричам, имат ли общо, още не знам, хамелеон, хамстер, хипопотам?“ Откриват и правят характеристика на звука.

Съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; /Хамстер, ореХ, Хартия, пуХкав, Храни, Храна.../.

Извършват звуков анализ на думи с новия звук, разпознават Х в различни позиции в и определят признаците на фонемата.

Разграничават графични образи на Х, правят звуко-буквен анализ на думи с Х от Буквара.

Четат срички и думи чрез преобразуване от буквара. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат думи с обща част, разбират лексикалното значение на думата;

Четат думи-междуметия и съставят изречения, с които изразяват чувства;

Четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват негови мисли и действия, съпоставят гледната точка на героя по темата за животните със своята собствена.

Откриване на буква Х. (ЕУ)

Обобщение- Игра „Да дресирам звук/ буква Х“/Ученик или учител играе ролята на дресьор. Издава „команди“, а другите изпълняват в ролята на звукове или букви. Включват се подвеждащи команди, напр. „Създай сричка“ – отговор „Не мога, аз съм съгласен звук“, „Малка буква х изпиши името Христина“

Хихо и Хахо

Затвърдяване на звук и буква Х, х

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Х х, и знаковата функция на буквата;

- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст;

Задачи на урока:

• Усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез на думи със звук Х с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Прилагане на уменията за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи слято и тълкуване на значението им, в т. ч. на същ. умалителни имена като изразно средство;

• Четене на текст с разбиране: отговарят на въпроси и определят последователност на действия;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за словобразуване.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Х х
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в названията на които се съдържа звукът Х, срички с Х
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

Наблюдават сюжетната картина, описват видяното, правят предположения за имена на героите, свързани с Х, включително и нестандартни, отговарящи на илюстрираното им поведение.

Четат текста и откриват съответствия с предположенията и илюстрацията;

Четат текст, като се стремят да изговарят думите слято и с вярна фразова интонация, като се ориентират към знака в края на изреченията;

Четат с разбиране: определят действията и качествата на героите, отговарят на въпроси към текста ;

Четат следтекстово думи, получени чрез слово и формообразуване, наблюдават особеностите им, изясняват значението им;

По схема съставят думи и ги свързват в изречение, изразяващо идеята на текста;

Преценяват съответствието на буквения състав на думи на зададен набор букви.

Откриване на буква и дума. (ЕУ)

Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

Рицар на яйцето

Звук и буква Ц, ц

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ц ц, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- свързва правилно думите в изречения;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Задачи на урока:

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с новия звук с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Развитие на уменията за разграничаване на думата както лексикално, така и като средство за назоваване на предмети, действия, признаци;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи сричкосливащо, с прибавяне на срички, замяна на буква;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране чрез определяне на героите, действията им, четене по роли, **драматизация**.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ц ц
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини с предмети, в имената на които се съдържа звукът Ц
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

„Със царя и царицата царувам, с принца и принцесата лудувам, имам мое господарство, цяло скъпоценно ЦАРСТВО.“ Откриват и правят характеристика на звука.

Съставят описание и устен разказ по сюжетна картина, актуализират по картината думи с новия звук; /Цар, ЦариЦа, принЦеса, риЦар, кошниЦа, яйЦа, Царски, риЦарски, Царува.../.

Извършват звуков анализ на думи с новия звук, разпознават Ц в различни позиции в и определят признаците на фонемата.

Разграничават графични образи на Ц, правят звуко-буквен анализ на думи с Ц от Буквара, от ЕУ / цар, нарцис, дворец, цигулка, слънце, плувец/

Откриване на буква Ц. (ЕУ)

Четат срички и думи чрез преобразуване от буквара. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат предекстово ключови думи от текста, получени чрез слово и формообразуване, откриват особеностите им, разбират лексикалното им значение, в т. ч. съществителни умалителни;

Четат текст с разбиране: определят героите, техните действия и качества, четат по роли, драматизират, измислята край.

Обобщение- Игра „Царството на Ц“/Класът се разделя на групи: царе, принцове, принцеси, царски готвачи, поданици. Царете издават заповеди/задачи за обобщение на звука и буквата, езикови задачи/. Останалите групи изпълняват, напр. готвачите приготвят супи от букви, срички, думи, поданиците моделират думи, изречения от тях, рицарите участват в турнир по съставяне на изречения и т.н.

Моето царство

Затвърдяване на звук и буква Ц, ц

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава съгласния звук в звуковия състав на думата, мястото му в звуковата форма;
- определя характеристиките му на съгласен звук; да разпознава писмения белег за означаването му в думите – малка и главна печатна буква Ц ц, и знаковата функция на буквата;
- трансформира звуков модел в звукобуквен чрез правилно прилагане на буквата;
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав, в състава на които има новата буква;
- разбира лексикалното значение на думата;
- усвоява и развива умения за четене с разбиране на кратък текст.

Задачи на урока:

• Усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез на думи със звук Ц с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма с графичен модел и лексикално значение на думи с новия звук, прилагане алгоритъм за разпознаване и характеризиране по критериите: акустика, артикулация, функция смислоразличаване.

• Прилагане на уменията за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи слято и тълкуване на значението им, в т. ч. на същ. умалителни имена като изразно средство;

• Четене на текст с разбиране: отговарят на въпроси и определят последователност на действия;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за словобразуване.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ц ц
- картинна азбука
- индивидуални картончета за звуков модел на думата

- картини с предмети, в названията на които се съдържа звукът Ц, срички с Ц
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

Наблюдават сюжетни картини, описват видяното и откриват съответствия в текста;

Четат текст с разбиране: разпознават героя и проследяват действията му, отговарят на въпроси към текста, съпоставят преживяното от героя със своя опит;

Правилно употребяват и свързват думите при съставяне на изречения;

Проверяват разбирането си, като решават задача за групиране на думи по критерий, свързан със съдържанието на текста;

Споделят впечатления от прочетеното, преразказват по избор част от текста;

Следтекстово четат думи с добавяне и замяна, различни форми на думата, сродни думи, наблюдават състава и строежа им; Преценяват съответствието на буквения състав на думи.

Съставяне на думи с подходящата сричка. (ЕУ)

Правопис. (ЕУ)

Мартеници

Обобщителен урок

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване и правилно четене на изучените букви от българската азбука.
- Правилно четене на думи в съответствие със звуковия им състав.
- Разбиране на лексикалното значение на думата.
- Правилно свързване на думите в изречението.
- Прилагане на механизъм на четене с разбиране.

Задачи за постигане на целите:

- Обобщаване на изучените звукове и букви.
- Попълване в дума на липсваща буква и решаване на тематична кръстословица.
- Работа по групи за попълване на пропуснати думи в текста на опора на римата.
- Четене и групова оценка на текста, конструиран от другите групи.
- Състезание по групи за формулиране на най-добро първомартенско пожелание.

Методи на учене и преподаване:

Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картина; игрово учене, прилагане на алгоритми за четене, разказване по серия от картини.

Учебно-методически ресурси:

- картинна азбука
- корабът на буквите
- индивидуални модули за схеми на изречения
- картини за отговор на гатанките – певец, хлебар, готвач.
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Гатанките отгатни – звуковете Ц, Х, Ч в думите – отговор открий. Четат се гатанките и чрез картинки / певец, хлебар, готвач/ се открива професията – отговор на гатанката. Посочва се звук Ч, Ц, Х, съдържащ се в отговорите на гатанките. ЕУ

1. Омесвам пухкаво тесто за хляба

и мятам го да се пече веднага.

2. С микрофон в ръка ако запява публиката в захлас онемява.

3. С моя неуморен труд от глад спасявам всички аз.

Над печката вкусни гозби приготвям всеки ден за вас.

- Работа с буквара (стр.88,89)

Корабът на буквите. Да попълним каютите на кораба на буквите. Влизане в ролята на буквите–пътешественици в кораба на буквите, които се запознават на кораба, представяне на буквите от тяхно име. В диалога по представянето и характеристиката на конкретните групи звукове (букви) – Х, Ц, Ч и се използват различни по цел на изказване изречения.

о Гатанка за насочване към темата на урока.

Усукани са с прежда, със конци бели и червени, щом стане първи март – у нас всички ги даряват със сърдечни пожелания да сме здрави и засмени лицата ни български от щастие и радост засияват.

Що е то? /мартеници/

Споделяне на личен опит за характерния български обичай за връзване на мартеници.

о Как се правят мартеници. Коментар на думите на Моливка, че мартеници се подаряват за здраве и на предложението на Гумичко да децата да направят мартеници. Обсъжда се илюстрацията на стр. 89 как децата правят мартеници, в т.ч. помощта, която оказва гипсираното момче и желанието на котето да дръпне конците.

о Стиховете попълни. Работа по групи за попълване на пропуснати думи в стихотворението на Ели Томинска по опора на римата. Групова оценка на текста, конструиран от другата група.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Най-добро пожелание. Състезание за формулиране на най-добро пожелание, свързано с Баба Марта.

о Индивидуална работа

Открий и загради ... малка ръкописна буква Ч и главна ръкописна.

Откриване и разпознаване на изучените букви. (ЕУ)

Прочети думите, разположени една под друга. Сравни буквите по вид, по посока, по последователност, по големина. Загради тази двойка думи, които са еднакви.

Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

Гатанка. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Формиращо устно оценяване чрез групова работа за допълване на стихове, чрез игрово учене, чрез задачи за: разграничаване и класифициране на гласните и съгласните звукове, четене на думи, изречения и текст, задача за допълване на текст с римувани думи, задача за свързване по смисъл на думи с цел съставяне на изречения

Ако бях голям

Звук и буква Щ, щ

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава главна и малка буква;
- разграничава основните езикови единици.
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; да избира лексикалното значение на думата; да разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица
- разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен;
- чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове;
- се включва уместно в диалог по конкретна тема.

Задачи на урока:

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграничаване на основните езикови единици в потока на речта;
- Развитие на уменията за разграничаване на позицията и последователността на звуковете ш и т в границите на думата като предпоставка за графичното им отбелязване с новата буква;
- Развитие на уменията за разграничаване на графичните образи на Щ;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи слято, с прибавяне на срички, замяна на буква;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране чрез откриване и отговор на въпроси;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията да формулира и изказва мнение.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Щ щ
- картинна азбука
- индивидуален набор за моделиране на изречение
- картини с предмети, в имената на които се съдържа звукът Щ
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

Съставят по илюстрация устен разказ, определят границите на изречението, долавят в потока на речта думи, в които след звук ш си чува т.

Разграничават графични образи на Щ;

Съотнасят звуковата форма с графичната форма на думи с буквата щ, упражняват се в бързото разпознаване на писаната дума; Игра „Щипни си дума“/ С условен жест като щипка на рак реагират на думи, съдържащи Щ. Между думите има и такива с Ш, за да се разграничат. Играта може да се играе и писмено, като мястото на буквата е закрито. Щипват думата само ако съдържа Щ.

Четат думи с обща начална или крайна сричка с щ;

Четат слято думи с щ и определят значението им;

Четат срички и думи чрез преобразуване от буквара. Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Четат предекстово ключови думи от текста, получени чрез слово и формообразуване, откриват особеностите им, разбират лексикалното им значение, в т. ч. съществителни умалителни.

Откриване на сричка. (ЕУ)

Четат, за да проследят частите на текста с размишления на героя за бъдещето му;

Изказват мнение по въпрос, като довършават изречение по дадено начало; Откриват въпроси в текста и в отговор изразяват мнение или предположение; Съотнасят части от текста с илюстрация.

Обобщение: „Аз съм буква Щ“ - в ролята на буквата правят обобщение на наученото.

Щуркина поука

Затвърдяване на звук и буква Щ, щ

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее да:

- разграничава главна и малка буква;
- разграничава основните езикови единици.
- чете правилно думи в съответствие със звуковия им състав; да избира лексикалното значение на думата; да разграничава графичната и звуковата форма на думата като значеща единица
- разпознава препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен;
- чете правилно и с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове.

Задачи на урока:

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграничаване на основните езикови единици в потока на речта;
- Развитие на уменията за разграничаване на позицията и последователността на звуковете ш и т в границите на думата като предпоставка за графичното им отбелязване с новата буква;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграничаване на графичните образи на Щ;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на срички: затворени, отворени и със струпани съгласни; четене на думи слято, с прибавяне на срички, замяна на буква;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за четене на текст с разбиране чрез откриване и отговор на въпроси;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията да формулира и изказва мнение.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Щ щ
- картинна азбука
- индивидуален набор за моделиране на изречение
- картини с предмети, в имената на които се съдържа звукът Щ
- електронните ресурси

Организация на учебната среда:

Наблюдават сюжетната картина, описват мимика и жестове на героите и предполагат какви чувства изпитват; правят предположение какво се случва;

Четат текста и откриват съответствия с предположенията и илюстрацията;

Четат текст търсещо и отговарят на въпроси към текста;

Ориентират се при търсене и четене на вид изречение към знака, стоящ в края му;

Изказват мнение чрез съчиняване на кратък устен текст с дадено начало „Ако бях...“;

Съставят изречения, като правилно употребяват и свързват думите, в това число и умалителните съществителни като средство за изразяване на отношение и чувства;

Съставяне на думи с подходящата сричка. (ЕУ)

Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

Пингвинът Юри

Буква Ю ю

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на буква Ю ю.
- Развитие на фонематичния слух, разпознаване на Ю като дифтонг и като означаващ мекота на предходния съгласен звук и съотнасяне към буква Ю.
- Разпознаване на малка и главна печатна буква Ю ю, и знаковата функция на буквата.
- Четене на отворени срички с ориентация към гласния звук /позиционно четене/.
- Четене на думи, изречения, текст с буква Ю.
- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
- Съчиняване на кратък устен текст по картина.

Задачи за постигане на целите:

- Прилагане и усъвършенстване на умения за буквен анализ и синтез на думи с Ю.
- Четене на срички, думи, изречения, текст с буква Ю.
- Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.
- Практическо разграничаване на буква Ю от буква У в състава на думата.

Методи на учене и преподаване:

Буквен анализ и синтез на думи; моделиране на речеви ситуации; игрово учене, прилагане на алгоритми за словообразуване чрез добавяне и промяна на срички; разказване по картина.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ю ю
- картинна азбука
- индивидуални модули за схеми на изречения
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към новата буква:

На чудна екскурзия през месец юни,

пътешества с кораб пингвинът Юри.

Риби и делфини – шестват, сякаш на ревюта

виждат се през люка на корабната му/каюта/

• Откривам Какво чувате в средата на думата – У или Ю? С буква Ю, когато е в началото или след гласен звук, се чува ЙУ – ЙУ – ЙУ – Ю /Юри, юни, каюта/. Когато Ю е след съгласен звук, се чува У, като предходната гласна се изговаря по-меко /люк, люлка,./.

• Буквите... Ю ю Запознаване с малка и главна печатна буква Ю ю. Анализ на елементите и позиционирането им, както и на функциите на малката и главна буква Ю ю. Запознаване с букви Ю в различен шрифт, представени в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара /стр.92/

о Осъществява се с опора на картината, опиваща приготовленията на пингвина Юри за път. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси.

о Четене с добавяне. В лентата за езикови задачи четене с добавяне на буква или сричка /Юли – дюли, юни – дюни, тюл – тюлен, плюш – плюшен/

о Прочетете. Четене на текста, последвано от въпроси за четене с разбиране. Как се казва пингвинът – Юри, Юли, Юлиян? Какво реши пингвинът Юри? През кои месеци ще отиде на екскурзия? Защо южният полюс му е омръзнал? Какво приготвил в багажа си Юри? Защо е взел ютия в багажа си? С кого се сбогувал пингвинът? /А) с тюлена Юлиян и с пингвина Юли; Б) с баща си и майка си; В) с тюлена Юли и с майка си/ Какво обещал да донесе на майка си? /А) пюре от дюли; Б) плюшена маймунка; В) парфюм с аромат на зюмбюли/ Какво обещал да донесе на тюлена Юли?

о Близките думи. Откриване на синоними на думата сбогом.. С коя дума може да заменим думата сбогом? /двигждане/

о Открийте думи с Ю. Разпознаване в текста на думи, съдържащи Ю. В началото на думата /Юри, юни, юли, ютия, Юли/. след съгласен звук /любимият, полюс, костюм, тюлена, плюшена, пюре, дюли, парфюм, зюмбюли/. Коментира се разликата в звученето, когато Ю е в началото на думата и когато е след съгласен звук.

- Предложения за диференцирана работа

- o Фронтална работа
- Подходящата дума. (ЕУ)
- o Индивидуална работа
- Откриване и разпознаване на буква Я. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за четене на думи, изречения, текст; словообразуване, за практическо разграничаване на буква Ю от буква У в състава на думата; задачи за употреба на думите в изречение, съотнасяне на вербален към невербален текст; задачи за съставяне на устен разказ по картина, задачи за четене с разбиране

Чао-чао, Антарктида

Затвърдяване на буква Ю ю

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на буква Ю ю.
- Развитие на фонематичния слух, разпознаване на Ю като дифтонг и като означаващ мекота на предходния съгласен звук и съотнасяне към буква Ю.
- Разпознаване на малка и главна печатна буква Ю ю, и знаковата функция на буквата.
- Четене на думи, изречения, текст с буква Ю.
- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
- Съчиняване на кратък устен текст по серия от картини.
- Прилагане на стратегии за разбиране на илюстративен и текстов материал.

Задачи за постигане на целите:

- Прилагане и усъвършенстване на умения за буквен анализ и синтез на думи с Ю.
- Четене на срички, думи, изречения, текст с буква Ю.
- Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.
- Практическо разграничаване на буква Ю от буква Ю в състава на думата.

Методи на учене и преподаване:

Моделирание на речеви ситуации; прилагане на алгоритми за словообразуване чрез добавяне и промяна на срички; разказване по картина, извличане на информация по текст и илюстрации, моделиране на изречения и съставяне на изречения по зададена схема; игрово учене; беседа.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна, малка и главна буква Ю ю
- картинна азбука
- картини на лук и люк; бордюр, люлка, клон, стюардеса; юрган, юмрук, юзда, ютия; каюта/
- индивидуални модули за схеми на изречения
- листчета с написани думи, сред които има такива, които съдържат буква Ю
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Коя е буквата. Назови какво виждаш /лук и люк/. Коя дума ще напишеш с Ю, коя дума – с У?.
- Назовете имена на хора с Ю. /Юли, Юри, Юлия, Юлка, Юлияна, Людмил, Любен, Любчо, Люба, Любомир, Любомира, Любослав, /
- Работа с буквара /стр.93/

Осъществява се с опора на картина. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси.

o Прочетете. Четене на текста, последвано от въпроси за четене с разбиране. От името на кой герой се говори в стихотворението? С кого се сбогува пингвинът Юри? Къде мечтае да отиде? В коя държава е град Русе? На брега на коя река е разположен град Русе?Какво си е резервирал пингвинът Юри? Какво ще донесе от пътешествието си Юри? Кога ще се върне пингвинът от своето пътешествие?

o Открийте думи с Ю. Разпознаване в текста на думи, съдържащи Ю. /кюта, каюта, тюлена, зюмбюли, дюли, плюш, юг/

o Обобщаваща дума.. Четене на трите групи думи. /юни, юли; зюмбюл, люляк; юфка, конфитюр/ Коментар за връзките между тези думи и подчертаните думи /лято, цветя, храни/

о Помогнете на...Моливка да избере липсващата дума /лук, люк/, за да допълни изреченията./Пингвинът Юри гледа през корабния ...люк. Майката на Юри бели ...лук./ .

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Къде се е скрила буква Ю? Групиране на картините според това в каква позиция е буква Я – в началото, след гласен звук или след съгласен звук. В началото /юрган, юмрук, юзда, ютия/, след гласен звук /каюта/, след съгласен звук / бордюр, люлка, клон, стюардеса/.

- Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

о Индивидуална работа

- Открий Ю. (ЕУ)

– Открий думите, които съдържат буква Ю. Загради ги. Листче с написани думи:/любов, юг, юмрук, луд, лют, люпилня, юнак,зюмбюл, тютюн/.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за четене на думи, изречения, текст; задачи за проверка техниката на четене,избор на дума за допълване на изречение, съотнасяне на вербален към невербален текст; отговаряне на въпроси по илюстративен и текстов материал, задачи за четене с разбиране.

Какъв да стана

Буквосъчетание ъо

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език. Дума и изречение. Текст и общуване

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Познаване на буква ъ, като неозначаваща конкретен звук и разграничаване на буквата от буквосъчетание ъо.
- Развитие на фонематичния слух, разпознаване на ъо като означаващ мекостта на съгласната преди буквосъчетанието и разграничаването от звука О

- Осъзнаване, че писмената употреба на буквосъчетанието ъо става само след съгласен звук

- Четене на думи, изречения, текст с буквосъчетание ъо

- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.

Задачи за постигане на целите:

- Практическо разграничаване на правилото за писане на ъо – след съгласен звук

- Откриване на думи със сходно звучене, но с различна правопис.

- Четене на думи, изречения, текст с буквосъчетание ъо.

• Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.

Методи на учене и преподаване:

Моделирание на речеви ситуации; игрово учене, прилагане на алгоритми за словообразуване чрез добавяне и промяна на срички; четене с разбиране.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна буква ъ, буквосъчетание ъо

- картинна азбука

- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Какво чувате? За своя празник подаръчета пожела си Петьо:

първо, второ, а и трето, и четвърто, пък и пето.

Кой има рожден ден? До кое поред подаръче е спряло в желанията си момчето? Изговорете ясно думите, с които завършват двата стиха. /Петьо, пето/. В коя от думите съгласният звук Т се изговаря меко? /Петьо/. Това се отбелязва с буквите ъо.

• Буквите ...ъ Запознаване с малка ъ. Анализ на елементите и позиционирането ѝ, разграничаване от ъ. Обяснение, че няма главна печатна буква ъ, защото ъ не означава сама звук, а само в комбинация с о. Тъй като винаги се пишат след съгласен звук, не могат да са начало на изречение или собствено име. Разпознаване на буквосъчетания ъо, написани в различен шрифт в лентата за езикови задачи.

- Работа с буквара /стр.94/

о Словообразувайте. В лентата за езикови задачи четене на сродни думи /шофира – шофьор; боксира – боксьор; монтира – монтьор; тренира – треньор; контролира – контролър/. Коментар за значението на втората дума от всяка група /назовава професия/ Задачата може да се продължи с други примери за словообразуване

от глаголи в съществителни имена за назоваване на професии: /спринтира – спринтьор, фризира – фризьор, танцува – танцьор, сервира – сервитьор/

о Осъществява се с опора на картината, описваща мечтите на детето за бъдещи професии. Ориентирането в описаните в картината ситуации и подготовка за четене на текста може да се подпомогне с въпроси.

о Прочетете. Четене на текста, последвано от въпроси за четене с разбиране. За какво размишлява детето? Защо може да стане майстор? Какъв може да стане вместо да бъде цял живот ученик? За какви професии, свързани с транспорта си мечтае детето? За какви професии, свързани със спорта размишлява детето? /спортист – боксьор, кьнкьор, спринтьор, треньор/ Защо може да се вее българският трикольор заради момчето? Как момчето може да стане магьосник? Възможно ли е с магия човек да придобие дадена професия? Без какво не може която и да е професия /труд, постоянство, желание за работа, отговорност/

о Близките думи. Откриване на синоними на думата труд.. С коя дума може да заменим думата сбогом? / работа, занятие/

о Открийте думи с ъо. Разпознаване в текста на думи, съдържащи ъо. В началото на думата /асансьорен, автомонтъор, шофьор, контрольор, сервитьор, боксьор, кьнкьор, спринтьор, треньор, трикольор, магьосник/. Коментира се позицията на ъо – винаги след съгласен звук.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Правопис. (ЕУ)

– Разбърканите части. Свързване по смисъл на части от народни мъдрости, свързани с работата.

Който се труди, няма да пожъне.

Който не посее, зиме гладува.

Който лете не работи, той не губи.

о Индивидуална работа

– Четене на думите от ЕУ за развитие на четивната техника и подготовка за четене на многосрични думи и думи със струпани съгласни.

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за четене на думи, изречения, текст; словообразуване, за практическо разграничаване на звука О и звука, получаван от буквосьчетанието ъо с мекост на предходната съгласна; задачи за употреба на думите в изречение; задача за свързване на части от изречение, съотнасяне на вербален към невербален текст; задачи за четене с разбиране.

Ер малък

Затвърдяване на буквосьчетание ъо

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

• Познаване на буква ъ, като неозначаваща конкретен звук и разграничаване на буквата от буквосьчетание ъо.
• Развитие на фонематичния слух, разпознаване на ъо като означаващ мекостта на съгласната преди буквосьчетанието и разграничаването от звука О

• Осъзнаване, че писмената употреба на буквосьчетанието ъо става само след съгласен звук

• Четене на думи, изречения, текст с буквосьчетание ъо

• Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване..

Задачи за постигане на целите:

• Практическо разграничаване на правилото за писане на ъо – след съгласен звук и на йо – в началото на думата и след гласен звук

• Откриване на думи със сходно звучене, но с различна правопис.

• Четене на думи, изречения, текст с буквосьчетание ъо.

• Практически задачи за разграничаване на езиковите единици звук, сричка, дума, изречение и за разпознаването им в потока на речта.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на речеви ситуации; разказване по картина, извличане на информация по текст и илюстрации, моделиране на изречения и съставяне на изречения по зададена схема; работа в лабиринт; игрово учене; беседа.

Учебно-методически ресурси:

• печатна и ръкописна буква ъ, буквосьчетание ъо

- картинна азбука
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Назовете имена на хора с ъо. /Петьо, Вальо, Ваньо, Доньо, Ботьо, Кръстьо, Фильо/ Актуализират се знанията за употребата на буквосъчетанието ъо и мекостта на предходната съгласна.

- Работа с буквара /стр.95/

Осъществява се с опора на картината, описваща хванатите за ръка ъ и о. Чете се стихчето

Братче съм на ер-голям (ъ)

всеки ме познава, знам,

винаги вървя пред О,

заедно ние правим ъо.

Дружбата ни е прекрасна,

винаги сме след съгласна.

Ето пример: асансьор,

трикольор, фризьор, боксьор.

о Какво работи моят татко – лабиринт. Четене на имена на деца и професии, проследяване на линиите в лабиринта за установяване на професията на бащата на всяко дете.

о Открийте думи с ъо. Разпознаване в текста на стиха и в лабиринта на думи, съдържащи ъо. /асансьор, трикольор, фризьор, боксьор; Петьо, Вальо, Ваньо, Кольо, Пеньо; шофьор, фризьор, монтьор, актьор, сервитьор/

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Правопис. (ЕУ)

Индивидуална работа

– Загадка. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Оценяването се осъществява текущо и в края на урока чрез задачи за четене на думи, изречения, текст; задачи за проверка техниката на четене, избор на правилните букви за правопис на думи с ъо, йо, ио; за търсене на отговор в текст и илюстрации; ориентиране в лабиринт

Играя с моите приятели

Обобщителен урок

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Дума и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за обобщение

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Обобщение на знанията за звуковете и буквите.
- Четене на текст и съотнасяне към илюстрация.
- Четене на думи, изречения и текстове с ориентация към гласния звук /позиционно четене/.
- Развитие на устната реч на учениците и нейното обогатяване.
- Запознаване с детските фолклорни образци.

Задачи за постигане на целите:

- Групиране и систематизиране на гласните и съгласните в кораба на звуковете.
- Четене на срички, думи, изречения и текстове с проверка на разбиране на лексикалното значение на думите.

- Словообразуване

- Четене на и фолклорни детски броилки

- Практически задачи за свързване на римуващи се думи.

Методи на учене и преподаване:

Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картина; игрово учене, прилагане на алгоритми за четене, разказване по серия от картини.

Учебно-методически ресурси:

- картинна азбука
- корабът на звуковете
- индивидуални модули за схеми на изречения
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Изговаряме и чуваме. Какво изговаряме и чуваме? /звукете/ Кай е писменият белег на звука, какво пишем и четем? /буквите/. Коментар за общуването чрез устната и писмената реч. Какви две големи групи звукове има? /гласни и съгласни/

• Открий думата. (ЕУ)

• В ролята на ...гласните звукове. Ние, сме/гласни/ звукове. Чуваме се /ясно и силно/, образуваме /срички/. Моделираме се с червено квадратче.

• В ролята на съгласните звукове. Ние сме... /съгласни/ звукове. При нашия изговор се чува .../и глас, и шум/. Не можем да образуваме .../срички/. Моделираме се със... /синьо/ квадратче.

В ролята на...За нас, Ъ, Ю, Я, Щ е отредено специално място, защото се различаваме от другите.Затова се намираме на най-горната палуба на кораба.

• Работа с буквара /стр.96, 97/

о Корабът на буквите. Да попълним каютите на кораба на буквите.

о Да играем на Сляпа баба. Коментирани на естеството на играта Сляпа баба ; коментар, че това е игра не само на техните майки и бащи, но и на бабите и дядовците им, когато са били малки.

о Броилки. Коментира се, че всяка игра на криеница започва с броене. Попълване с римувани думи на някои броилки, също от времето на бабите и дядовците. Откриване на излишните думи.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

– Подреждане на изречения в текст. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Открий. (ЕУ)

– Сравни. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Разграничаване и класифициране на гласните и съгласните звукове, четене на думи, изречения и текст, задача за допълване на текст с римувани думи, задача словообразуване чрез код, задача за свързване по смисъл на изречения с цел съставяне на текст.

СЛЕДБУКВЕН ЕТАП

Букви

Глобална тема: Текст и общуване; Литературни и фолклорни текстове

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на печатните и ръкописните букви от българската азбука.
- Определяне мястото на буквите в азбуката и възпроизвеждане на азбучния ред.
- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка.
- Правилно четене и четене с разбиране на малки по обем художествени или нехудожествени текстове.
- Формулиране на кратък отговор на въпроси по изучавано произведение.
- Участие в диалог по конкретна тема.
- Рецитиране наизуст на кратки стихотворения.

Задачи за постигане на целите:

- Назоваване реда на буквите в азбуката и откриване на липсващи букви в написани от азбуката букви.
- Слушане на художествено изпълнение, правене на аналогии между личния опит и този на героя.
- Четене на стихотворението самостоятелно наум и формулиране на кратък отговор по съдържанието.
- Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.
- Практическо откриване на характеристиките на стихотворната реч.
- Учене наизуст на стихотворение и рецитиране.

Методи на учене и преподаване:

Прогнозиране на темата по илюстрация и заглавие; беседа; учене чрез игра; мозъчна атака; учене чрез визуализиране; обсъждане и споделяне на личен опит; прилагане на алгоритми за четене, тренинг за умения за четене с разбиране;

Учебно-методически ресурси:

- картинна азбука
- корабът на звуковете/буквите
- тестови задачи
- мисловна карта
- индивидуални модули за схема на изречение
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- **Що е то?** Припомняне на гатанката от урока за първата буква А.

Хванали се здраво за ръце

всички букви – във хорце.

Що е то? (азбука)

- Азбуката. Възпроизвеждане на азбучния ред.
- Корабът на буквите. Припомняне на групите звукове/букви в кораба на буквите.
- Работа с буквара /стр.98/

о Прогнозиране на темата на стихотворението по илюстрацията и заглавието.

о Мисловна карта с ключова дума БУКВИ. Актуализиране на детския опит и описване на първата представа, която възниква у децата при назоваване на думата БУКВИ и за мястото на буквите в живота им.

о Художествено изпълнение на стихотворението Букви с предварителна нагласа впоследствие децата да опишат по какъв начин са представени буквите в стихотворението – пъстри листенца, ярки светулчици, капчици, мравчици. В пресъздадените от децата словесни картини да се включват възприетите чрез повече сетива образи – зрение, слух, обоняние, докосване /напр. пъстротата на листенца, ярката светлина на светулки, едва долавящото се пълзене на мравките, нежния допирна водата от езерото и т.н./

о Самостоятелен прочит наум на стихотворението Букви. Откриват се тези думи, които представят буквите с различен образ. Търси се на значението на тези образи – трудолюбието на мравките, необходимостта на всяко живо същество от вода, пъстротата на природата, светлината по пътя от светулките. Тълкуват се последните два стиха от стихотворението – буквите са тези, които Практически се откриват характеристиките на стихотворна реч.

о Четене с разбиране. Четене на текста наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групова работа в малки групи.

о Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.

о Рецитиране наизуст на последните стихове от стихотворението.

о Фронтална работа

– Прочит на произведението. (ЕУ)

– Азбука. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Моето преживяване. Споделяне на личното отношение и емоции от факта, че вече могат да четат сами.

– Решаване на казус. Как би изглеждал светът, ако не съществуваша буквите.

Методи и форми на оценяване:

Текущо устно оценяване чрез задачи за: разпознаване на печатните и ръкописни букви; определяне мястото на буквите в азбуката и възпроизвеждане на азбучния ред; плавно и изразително четене; разграничаване на стихотворната от нестихотворната реч; свързване в строфа на стихове в стихотворение; четене с разбиране.

Кирил и Методий

Глобална тема: Текст и общуване; Литературни и фолклорни текстове

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка.
- Четене на произведения от литературата за деца, посветени на празниците.
- Правилно четене и четене с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове.
- Формулиране на кратък отговор на въпроси по съдържанието на изучавано произведение.
- Рецитиране наизуст на кратки стихотворения.
- Уместно включване в диалог по конкретна тема.
- Изказване на благопожелания, свързани с празници и обичаи.

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане и коментиране на илюстрацията и съотнасянето ѝ със заглавието.
- Четене на стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него.
- Тълкуване на пряко и преносно значение на думата.
- Изразително четене с предаване на чувствата и отношението, правене на аналогии между своя личен опит и този на героя.
- Учене и рецитиране на стихотворението наизуст.
- Споделяне на лично отношение към един от най-големите български празници.
- Обсъждане начините за честване на празници и почитане на личности.

Методи на учене и преподаване:

Прогнозиране на темата по илюстрация и заглавие; беседа; учене чрез игра; обсъждане и споделяне на личен опит; прилагане на алгоритми за четене, алгоритъм за учене на стихотворение наизуст; тренинг за умения за четене с разбиране;

Учебно-методически ресурси:

- тестови задачи
- електронните ресурси
- образци на глаголица и кирилица
- е-писмо на електронната платформа

Насоки за организиране на учебната среда

• Нашите букви. Учениците споделят какво знаят за българската азбука и нейните създатели, разглеждат се и се сравняват образци на глаголицата и кирилицата, споделят какво мислят за грамотността.,

• Работа с буквара /стр.101/

о Прогнозиране. Коментар на илюстрацията в буквара и прогнозиране на темата на стихотворението. Беседа за празника, който се чества, пред паметника на кои личности са празнуващите, по какво личи празничната атмосфера, какви благопожелания могат да се отправят на празничния ден.

о Художествено изпълнение на стихотворението Кирил и Методий с предварителна нагласа впоследствие децата да открият в художествения текст тези думи, които описват делото на светите братя Кирил и Методий. Практическо откриване характеристиките на стихотворна реч.

о Самостоятелен прочит наум на стихотворението Кирил и Методий. Подборно четене на тези думи, които характеризират героите. Беседа за начина, по който хората почитат делото им и откриване на думите в текста, показващи признателността на съвременните българи. Коментар, че нашите букви се ползват от всички славяни и милиони почитат този празник. Формулиране на благопожелания по повод на Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост.

о Четене с разбиране. Четене на глас от учител и наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групова работа в малки групи.

– Отговорете на въпросите с четене.

Кой ни е дарил буквите?

Как прославяме делото на светите братя?

– Отговорете на въпросите със свои думи.

Защо буквите са скъпоценен дар?

С какво се гордее всеки българин?

– Допълнете отговорите си с помощта на илюстрациите от двете страници.

о Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.

о Фронтална работа

– Допълнителна информация за живота и делото на св. св. Кирил и Методий.

– Прочит на произведението. (ЕУ)

– Научете наизуст Представя се алгоритъм за учене наизуст на стихотворение – внимателно четене на цялата строфа, четене на части и повтаряне на всяка част, прочитане на цялата строфа, изразително рецитиране на строфата. Коментира се начина на изпълнение на всеки рецитатор – жеста, мимиката, позата, гласът, тонът. Учи се наизуст първата строфа от стихотворението на Веса Паспалеева.

о Индивидуална работа

– Провери знанията си. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Текущо устно оценяване и чрез задачи за: плавно и изразително четене; разграничаване на стихотворната от нестихотворната реч; свързване в строфи на стихове; изказване на празнични благопожелания; четене на думи чрез код; четене с разбиране.

Двата ключа

Глобална тема: Текст и общуване; Литературни и фолклорни текстове

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания

Цели на урока: Затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка.
- Четене на произведения от литературата за деца, посветени на училищния живот, родината, игрите, празниците.

- Правилно четене и четене с разбиране на малки по обем художествени или нехудожествени текстове.
- Формулиране на кратък отговор на въпроси по изучавано произведение.
- Участие в диалог по конкретна тема.
- Рецитиране на кратки стихотворения.
- Разграничаване на езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно общуване

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане и коментиране на илюстрацията, съотнасяне на илюстрацията със заглавието.
- Четене на стихотворението и отговарят на въпроси, свързани с него.
- Разшифроване на акростиха, тълкуване на пряко и преносно значение на думата.
- Изразително четене с предаване на чувствата и отношението, правят аналогии между своя личен опит и този на героя;
- Споделяне на лично мнение за двата ключа на грамотността, добавяне на други ключета към успеха (в т.ч. уменията да се чете, пише и учи с помощта на компютър и интернет).

- Учене наизуст на стихотворението и рецитиране.

- Откриване на липсващи букви в написани от азбуката букви.

- Четене на думи чрез код – фигури, числа

Методи на учене и преподаване:

Прогнозиране на темата по илюстрация и заглавие; беседа; учене чрез игра; мозъчна атака; обсъждане и споделяне на личен опит; прилагане на алгоритми за четене, тренинг за умения за четене с разбиране;

Учебно-методически ресурси:

- картинна азбука
- електронните ресурси
- тестови задачи

Насоки за организиране на учебната среда

- Влакче от думи. Свързване на думи по смисъл с цел съставяне на изречение по зададена схема. /да, за, успееш, да трябва, учиш, и, трудиш, да, се; За да успееш трябва да учиш и да се трудиш./ Тълкуване на смисъла на твърдението, че знанието и труда са предпоставка за успеха.

- Прогнозиране – предполагагане по заглавието на текста **Двата ключа** за какво може да се говори в стихотворението. Разглеждане и коментиране на илюстрацията, съотнасяне на илюстрацията със заглавието на стихотворението.

- Работа с буквара /стр.99/

- о Художествено изпълнение на стихотворението **Двата ключа** с предварителна нагласа впоследствие децата да открият кои са тези два ключа към успеха на всеки човек. Разшифроване на акростиха **АЗБУКА** и **ТРУД**. Тълкуване на пряко и преносно значение на думата **КЛЮЧ**. Практическо откриване характеристиките на стихотворна реч.

- о Самостоятелен прочит наум на стихотворението **Двата ключа**. Подборно четене на тези думи, които описват какъв е човек, шом държи двата ключа – учен, разум, умният. Споделяне на лично мнение за двата ключа на грамотността. Добавяне на други ключета към успеха (в т.ч. уменията да се чете, пише и учи с помощта на компютър и интернет).

- о Допълване на думите в ключетата, които държат **Моливка** и **Гумичко**. Съотнасяне на всяка от двете илюстрации към съответната строфа от стихотворението.

- о Четене с разбиране. Четене на текста наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групов работен материал в малки групи.

- Защо **Валери Петров** е озаглавил стихотворението си **Двата ключа**?

- Какво може да се направи чрез четене и писане на хартия или на компютър?

- По какво си приличат и различават играта, ученето; четенето на хартия и на монитор?

- о Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.

о Помогнете на...Моливка и Гумичко да попълнят пропуснатите букви в азбуката, написана в буквара на стр.98 и 99.

- Предложения за диференцирана работа
 - о Фронтална работа
 - о Индивидуална работа
- Прочит на произведението. (ЕУ)
Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Текущо устно оценяване чрез задачи за: определяне мястото на буквите в азбуката и възпроизвеждане на азбучния ред; плавно и изразително четене; за разграничаване на стихотворната от нестихотворната реч, на устна и писмена реч, на електронно от неелектронно общуване; свързване на части от изречения с цел съставяне на народна мъдрост; четене на думи чрез код; четене с разбиране.

Пътешествие с книга

Глобална тема: Текст и общуване; Литературни и фолклорни текстове

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Усвояване на умения за:

- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка;
- Четене на произведения от литературата за деца, посветени на: семейството, училищния живот, игрите.
- Правилно четене и четене с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове.
- Формулиране на кратък отговор на въпроси по съдържанието на изучавано произведение.
- Откриване на лексикалното значение на думите.

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане и коментиране на илюстрацията, като я съотнасят със заглавието.
- Четене на стихотворението и отговаряне на въпроси, свързани с него.

Изразително четене с предаване на чувствата и отношението, правене на аналогии между личния опит и този на героя.

- Споделяне на мисли къде желаят да „пътешестват“ или биха искали да отидат с помощта на книгите.
- Тълкуване на пряко и преносно значение на думата.

Методи на учене и преподаване:

Прогнозиране на темата по илюстрация и заглавие; беседа; учене чрез игра; мозъчна атака; учене чрез визуализиране; обсъждане и споделяне на личен опит; прилагане на алгоритми за четене, тренинг за умения за четене с разбиране;

Учебно-методически ресурси:

- тестови задачи
- електронните ресурси
- работни материали за изготвяне на проект за Кът на малкия читател в класната стая

Насоки за организиране на учебната среда

• Влакче от думи. Свързване на думи по смисъл с цел съставяне на изречение по зададена схема. /книгата, с, да, можеш, пътешестваш, навсякъде; С книгата можеш да пътешества навсякъде./ Тълкуване на смисъла на твърдението, че с книгата може да се пътешества и коментиране до какви кътчета са „пътували“ чрез буквара до този момент – в космоса, в света на приказките...

- Работа с буквара /стр.100/

о Прогнозиране на темата на стихотворението по илюстрацията и заглавието.

о Мисловна карта с ключова дума ПЪТЕШЕСТВИЕ. Актуализиране на детския опит за първата представа, която възниква у тях при назоваване на думата пътешествие, къде може да се пътешества, по какъв начин може да стане това.

о Художествено изпълнение на стихотворението Пътешествие с книга с предварителна нагласа впоследствие децата да опишат как може да се пътешества чрез книгите. Практическо откриване характеристиките на стихотворна реч.

• Самостоятелен прочит наум на стихотворението Пътешествие с книга. Подборно четене на тези думи, които описват че детето се чувства доволно, че чете книга и нищо друго не му е необходимо. Откриване на думите, които описват възможността на всяка книга да изпрати читателя на пътешествие. Тълкуване на пряко и преносно значение на думата ПЪТЕШЕСТВИЕ. Споделяне на мисли къде желаят да „пътешестват“ или биха искали да отидат с помощта на книгите.

о Четене с разбиране. Четене на текста наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на

твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групова работа в малки групи.

– Какво означава думата „кът“? А какво е „кът за четене“?

– Какъв кът за четене описва детето от стихотворението? Прочети и кажи.

– Прочети какво се случва в къта за четене.

– Как се пътува с четене?

– Къде мечтаеш да пътешестваш с книга в ръка?

– Ако имаш кът за четене у дома, опиши го.

– Ако нямаш, кажи как можеш да си направиш кът за четене?

o Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.

o Фронтална работа

– Кът за четене в класната стая. Обсъждане как може да се направи в класната стая кът за четене. Къде могат да стоят книгите; къде да са седнали децата; как да се споделят впечатленията от прочетеното; къде да се прави изложба с илюстриране на прочетените творби; стикери за най-много прочетени творби; стикери за тези, които са убедили други да прочетат харесаната от тях творба; „разменената“ книга; партньорско четене и т.н.

– Рими. (ЕУ)

– Поговорки. (ЕУ)

o Индивидуална работа

Методи и форми на оценяване:

Текущо чрез тест за четене с разбиране и устно оценяване чрез задачи за: плавно и изразително четене; разграничаване на стихотворната от нестихотворната реч, на устна и писмена реч; свързване на части от изречения с цел съставяне на народна мъдрост; четене на думи чрез код; чрез игрови задачи.

Разказване по картини. Чудното гнездо

(седми час – четвърта седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Създаване на кратък устен текст по серия от картини.
- Отделяне на изреченията в текста.
- Включване в диалог по конкретна тема.
- Разпознаване на неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

Задачи за постигане на целите:

- Описване на наблюдаваното в картини и обясняване на случилото се.
- Последователно свързване на отделните моменти в цялостен устен разказ.
- Обсъждане на заглавието и даване на предложения за друго заглавие на текста.
- Участие в диалог по темата на серията от картини и грижите на майката – щъркел за марките.
- Съставяне на изречения по модел и преобразуване на изречения.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по серия от картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на гнездо, чадър, слънце
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Що е то? Гатанка за насочване към темата:

С червен и дълъг клюн, дългокрак

за чадата свои жаби търси – от зори до мрак.

Що е то?/щъркел/

• Кой какъв е? Коментар на външния вид и на дейностите на щъркела според гатанката: Как изглежда щъркелът? Какъв е клюнът му на цвят и форма? Какви са краката на щъркела? С какво още може да се опише външния вид на щъркела? Къде е щъркелът от зори до мрак? За кого търси жабчета? Каква е грижата на майката – щъркел към рожбите ѝ според гатанката? Грижите на една майка щъркел към своите малки щъркелчета са „разказани“ в серия от картини.

- Работа с буквара /стр.105/

о Какво казва заглавието. Коментирание на заглавието на урока „Чудното гнездо“. Предполагане за какво може да се говори в разказ по картини, озаглавен по този начин.

– Наблюдения по серия от картини. Внимателно разглеждане на серията от картини с последващ коментар каква случка „разказват“ те, кои са участниците в нея, кога и къде се е случила, проследяват и хронологично подреждат отделните епизоди на случката, изказват чувствата, които провокира в тях случката.

– Кой какъв е? Характеризиране на майката – щъркел чрез постъпките, описани в картините. / грижовна, смела, съобразителна, всеотдайна... / Коментар по какво майката – щъркел прилича на майките на децата?

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Разбърканите епизоди. (ЕУ)

– Съотнасяне на изречение към схема.

– Устен разказ по серията от картини. Разказът на децата може да се подпомогне с въпроси и опорни думи и изрази: Накъде се е запътила Ина един ден? Какво било времето навън? /дъждът силно валил, вятърът брулел косите/ Какво се случило с чадъра на Ина? Как се почувствала тя – по какво разбрахте?/вятърът го понесъл във въздуха, затанцувал в небето, щъркел се стрелнал, момичето гледало учудено/ Какво направил щъркелът с чадъра? /дъждът спрял, слънцето изгряло, щъркелът хванал в крачетата си чадъра, полетял в слънчевото небе/ Какво направила грижовната майка – щъркел с чадъра? /на комина, превърнал чадъра в гнездо, в него двете малки щъркелчета в един дъждовен ден? Ако слънцето може да говори, какво ли би казало на щъркела?

– Журиране. По уточнени от класа критерии се журират разказите за: последователност, пълнота, увлекателност.

– Ново заглавие. Обсъждане на първоначалните предположения на темата според заглавието. Обсъждане на предложения за нови заглавия на устния разказ.

о Индивидуална работа

– Откриване на модел. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Чрез журиране от класа по предварително зададени критерии за хронологично подреждане епизодите на случката, за коментар на заглавие и за поставяне на ново заглавие, за звуков модел на думи, за схеми на изречения.

Развитие на умения за общуване. Красива и пъстра есен

(седми час – шеста седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Създаване на кратък устен текст по илюстрация.
- Разпознаване на средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото.
- Разграничаване на различни видове общуване.
- Разбиране лексикалното значение на думата.
- Правилно свързване на думите в изречението.
- Включване в диалог по конкретна тема.

Задачи за постигане на целите:

- Описване на природна картина и промените през есента.
- Последователен разказ на случка, свързване на отделните моменти в цялостен устен текст.
- Правилно използване на думи с противоположно значение в изречение.
- С опора на текст и илюстрация описване на природни явления, коментирание на взаимоотношения.
- Съставяне и и преобразуване на изречения в контекста на конкретна речева ситуация.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене. Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на роза, таралеж, кестен, кошница, гъба, листо, тиква
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към темата:

Листата на дърветата жълтеят, не се чува вече волна птича песен,
зреят сочни ябълки, кехлибарено е гроздето, дошла е пъстроцветна

Що е то?/есен/

- Работа с буквара /стр.106/

– Какво казва заглавието. Коментиране на заглавието на урока „Красива и пъстра есен“. Предположение за какво може да се говори в картини, озаглавени така. Въз основа на личния опит се прави коментар за годишните времена, за сезонните промени, плодородието и красотата на сезона есен.

– Наблюдения на картините. Внимателно разглеждане на картините, изобразяващи излет в есенна гора и овощна градина с последващ коментар за сезонните особености и промени през есента: отлитащото на юг ято и пустото птиче гнездо; пожълтелите и танцуващи във въздуха листа на дъба; намръщеното момче, държащо бодливо разпукано кестенче; любопитството на момче към гъбите край дъба; пънчето; момчето, което бере ябълки в овощната градина; детето, което яде сочна червена ябълка; момиче, което мирише дъхава роза; Гумичко, който яде кисел лимон и се мръщи.

– Как възприемаме света? Разговор за сетивата, чрез които възприемаме света. Коментар с какви сетива можем да възприемем по-пълно нарисуваната есенна картина: със зрението наблюдаваме как птичето ято отлита, как листата се ронят и летят във въздуха...; със слуха чуваме птичата песен, повея на вятъра; чрез допира с кожата усещаме бодливата обвивка на кестена, гладката повърхност на ябълката; чрез носа можем да усетим аромата на розата и на плодовете; с езика усещаме вкуса на сочната сладка ябълка. В разказа може да се обсъждат и други предложения за възприемане на света чрез различни сетива.

– Кой какъв е? Характеризиране на елементи /обекти/ от картината и противопоставянето им по определени признаци. Осъзнаване на лексикалното значение на думата и правилна употреба на антоними. /голям дъб – малък бор; пъстър дъб – зелено борче; кисел лимон – сладка ябълка и др./

– Да помогнем на ...Моливка да загради пълната кошница и малката гъба.

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Устен разказ по картини. Разказът на децата може да се подпомогне с въпроси и опорни думи и изрази. Разказът може да се насочи към общуването на децата и дейностите, които извършват, за да оберат плодовете на есента и да опознаят пъстрата красота на есенния сезон. Възможно е да се дискутират и въпросите за опасно и безопасно поведение сред природата, в т.ч. и опасността, която крият горските гъби.

– Откриване на модела. (ЕУ)

– Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

– Съставяне на изречение с противопоставяне, напр. Дъбът е висок, а борчето е ниско. Лимонът е кисел, а ябълката е сладка.

о Индивидуална работа

Методи и форми на оценяване:

Устно и формиращо оценяване чрез задачи за свързване на думи в изречения с използване на думи – антоними, чрез съставяне на разказ за описание на красотата и плодородието през есента, за звуков модел на думи, за схеми на изречения.

Умения за съставяне на текст. Един ден на Ванко

(седми час – осма седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

• Разпознаване и назоваване на различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно.

• Съставяне на различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация.

• Прилага правилата за речева учтивост.

• Използване на речевия етикет при поздравления и обръщения.

• Разпознаване на средствата за неезикова комуникация- жест, мимика, поза.

Задачи за постигане на целите:

• Разграничаване на различните видове общуване чрез участие в имитационни ролеви игри.

• Съставяне на различни по цел на общуване изречения в контекста на илюстративния материал.

• Използване в речта на учтиви думи и обръщения.

• Изпълняване на различни роли в общуването – на слушач и на говорещ, участвайки в диалог по теми от ежедневието.

• Съставяне на изречения и текстове за дневния режим.

• Преразказване на текстове, свързани със здравословния начин на живот.

Методи на учене и преподаване:

Моделирание на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; моделиране на речеви етикет; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на телефон, плик /за писмо/, торта
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към темата:

Моля! Ако обичаш! Благодаря! Заповядай!

Здравей! Добро утро! Довиждане! Извинявай!

Думи кратки, но тъй потребни,

врати отварят, наричат ги

Що е то?/вълшебни/

- Работа с буква /стр.107/

– Какво казва заглавието. Коментирание на заглавието на урока „Един ден на Ванко“. Предполагане за какво може да се говори в серия от картини, озаглавени така. Въз основа на личния опит и първи преглед на картините се прави предположение с какво е изпълнен този ден на Ванко.

– Наблюдения на картините, описващи устно и писмено общуване. Внимателно разглеждане на картините, изобразяващи един ден на Ванко в училище и общуването – майката изпраща Ванко, учителката посреща Ванко пред вратата на класната стая, по време на учебен час Ванко услужва на Лили с молив, в междучасие Ванко е бутнал по невнимание момиче и му помага да се изправи. Коментират се различни учтиви думи и обръщения, характерни за комуникативните ситуации в училище. /Довиждане! Хубав и успешен учебен ден! Приятен ден!; Добро утро, госпожо! Здравейте! Заповядай!; Моля, услужи ми с молив! Заповядай! Благодаря!; Извинявай! Да ти помогна! и др./

Коментирание на втората група картини, пресъздаваща устно телефонно общуване и писмено общуване. Ситуациите са свързани с разговор по телефона между Ванко и Лили; Лили надписва покана за рождения си ден, Ванко чете получената покана за рождения ден на Лили. Прави се разграничаване между устно и писмено общуване и необходимостта от правила за телефонен речеви етикет и за писмено общуване.

– С кои думи се...поздравяваме: Здравей! Здравсти! Добро утро! Добър ден! Добър вечер! Кога задължително използваме учтивата форма на поздрав и кога – не? Към кого ще се обърнем със „Здравейте“ и към кого – със „Здравсти“?

– Намиране на варианти Сгрешил си, бутнал си някого. Намери варианти за извинение. /Извинявай. Прости ми. Съжалявам./

– В ролята на Диалози по двойки в различни комуникативни ситуации, описани чрез картините и от ежедневието на децата. Аз съм учите и посрещам учениците, като им казвам.... Аз съм ученик, който влиза в класната стая. На учителката казвам....., а децата поздравявам с.....

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Съотнасяне на изречение към схема. (ЕУ)

– Свържи. (ЕУ)

– Изказване на чувствата. Някой те е обидил. Опитай се да изкажеш какво чувстваш чрез Аз-посланието. Аз се почувствах...../изказване на чувствата/, когато ти/описание на постъпката на другия/, защото /последствията от чуждото поведение/ и бих желал/това, което може да подобри ситуацията/.

о Индивидуална работа

Откриване на модела. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Текущо и в края на урока, чрез игрови ролеви задачи за използване на речев етикет, чрез задачи за свързване на думи в изречения, за съставяне на разказ, за звуков модел на думи, за схеми на изречения.

И или Й

(седми час – десета седмица)

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език; Думи и изречение

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Разграничаване на съгласния звук *й* от гласния звук *И*.
- Разграничаване на сричките в думата.
- Разбира лексикалното значение на думата.
- Разграничаване на звуковата от графичната форма на думата като значеща единици.
- Означаване с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви.

Задачи за постигане на целите:

- Съчиняване на кратък разказ по сюжетна картина.
- Четене на изречения чрез допълване на думи с опора на илюстрация.
- Откриване на срички с *й* и четене на думи с *Й*.
- Определяне правилната употреба на *й* и *И* при думи в единствено и множествено число, чрез свързване на думите с помощните думи „един“ и „много“ .

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на гайда, чайка, пейка, лейка, лайка, шейна
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към звука:

Музиканти идват от Европа

нея да послушат тук в Родоп.

Писне ли гласът *й* по мегдани,

скоро всички на хоро са сбрани.

Старец шепне: „Ех, дано да найда

и на оня свят свирня на

Що е то? /гайда/

Дядо Пънч

- Открийте звука. Открива се кой звук се намира в средата на думата-отговор на гатанката. К:оментира се как се нарича човек, който свири на гайда.

• В ролята на звука... *Й*: Какъв звук е звукът *й* – гласен или съгласен? Актуализиране на знанията за звука *й* като съгласен звук. Представяне на звука *й* като съгласен. Аз съм... /съгласен/ звук. При моя изговор се чува .../и глас, и шум/. Не мога да образувам .../срички/. Моделирам се със... /синьо/ квадратче.

- Работа с буквара /стр.108/

– Разказ по картина. Задача за разглеждане на картината с предварително насочване на вниманието към уточняване какво е нарисувано на картината, кога се развива действието, кои са героите, къде се намират хората, какво правят, как се облечени, в какво настроение са, какви чувства изпитват /плаж край морето; хора, плувачи в морето; жени, които се пекат на плажа и наблюдават морето; деца, които играят с топка; момиче, което прави замък от пясък; крайбрежна алея, на която облечен в народна носия гайдар свири на гайда; край него са хора, които се наслаждават на изпълнението на гайдара и го снимат, момиче, което слуша с интерес гайдата.

– Открийте думи. Разглеждане на илюстрацията и откриване на думи, които съдържат *Й*. /чайка, лейка, пейка, гайда/. Назоваване на героите от картината с имена, съдържащи

– Определяне мястото на думите по общ признак. (ЕУ)

– Помогнете на... Моливка да свърже предметите от картинките със съответната буква /*Й* – молив, маркер;

И – кламери, фулмастри/

– Правопис. (ЕУ)

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Състави изречения по схема /и обратното/ със собствен набор от модули за схема на изречение. Съставяне на изречения по зададена схема и обратното със собствен набор от модули за схема на изречение. /Райно има гайда. Лейла е на пейката. Над морето летят чайки./

о Индивидуална работа

– Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думи, представени като един и много предмети: един завой, трамвай, много трамваи, завой

Методи и форми на оценяване:

Текущо и в края на урока, чрез самостоятелна работа и задачи за свързване на думи в изречения, за съставяне на разказ, за звуков модел на думи, за схеми на изречение.

Намаление

(седми час – четиринадесета седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Ориентиране за участниците в речевата ситуация.
- Прилагане правилата за речева учтивост (поздрав, благодарност, молба).
- Включване в диалог по конкретна тема.
- Разпознаване на пунктуационните знаци за края на изречението.
- Правилно четене и четене с разбиране на малки по обем художествени или нехудожествени текстове.

Задачи за постигане на целите:

- Съставяне на кратък текст по илюстрация.
- Четене на надписи – реклами и коментиране на обстановката.
- Участие в ролеви игри и използване на речевия етикет при поздрав и обръщение в устно общуване.
- Четене на диалогичен текст по роли с добре оформена фразова интонация.
- Участие в ролеви игри, свързани с покупко-продажба.
- Описване и рекламиране на продукт с думи или изречения.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; моделиране на речеви етикет; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на лимон, малини, круша, нар
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• **Що е то?** Гатанка за насочване към темата:

Плодове и зеленчуци – от природата прекрасен дар,
на сергии подредени, могат да се купят от големия

Що е то? /пазар/

• Кой какъв е? Коментар какво наричаме пазар, каква е разликата между магазин и сергия, какви стоки се продават в магазин и на пазара. Обръща се внимание как търговците от магазините и на пазара рекламират стоката, която продават.

• Работа с буквара /стр.109/

– Какво казва заглавието. Коментиране на заглавието на урока „Намаление“. Прави се предположение за какво може да се „разказва“ в картината, щом урокът е озаглавен по този начин. Въз основа на личния опит се прави коментар за търговската практика на определени стоки в определени моменти да се правят промоции и намаление на цените.

– Наблюдения на картината, описваща пазаруване на Симо и майка му на сергия за плодове, където има намаление. Ориентиране по табелката за вида на сергията, за изобилието от плодове на сергията. Обсъждане на начина, по който продавачът обявява намалението на цените на плодовете. В комиксите се четат думите на Симо и мъжа – купувач и се коментира какъв е речевия етикет между продавач и купувач, по какъв начин се използва вежлива реч при пазаруване: как купувачите се обръщат към продавача, когато искат да купят нещо, как трябва да разговаря всеки продавач с купувачите.

– Диалог Четене на диалогична реч между Симо, майка му и продавача с подходящо оформена фразова интонация. Въпроси за проверка на степента на разбиране на прочетения текст – диалог: Кой е забелязал, че има намаление на малини? Кой желае да купи малини? Освен на малини, на какви плодове още има намаление? За какво Симо моли продавача? Какво иска да купи майката? /7 лимона, 7 банана, 3 лимона/ Какво пазарува мъжът? Какво кълват врачетата край сергията?

– Какво откъде пазаруваме. Разглеждат се нарисованите наблизо до сергията търговски обекти – сладкарница и книжарница. Изброяване на стоки, които могат да се купят оттам. Назоваване на друг вид специализирани магазини, от които може да се пазарува, както и разнообразието от стоки, които могат да се открият в хипер-маркетите.

– Да помогнем на... Моливка и Гумичко: да разберат има ли намаление на острилки и откъде биха могли да купят острилка.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа
 - В ролята на Диалози по двойки в различни комуникативни ситуации, в които някои от децата са продавачи, а други – купувачи. При диалога се изисква използването на вежлива реч при пазаруване.
 - Да продадем продукт. Словесно описване и рекламиране на продукт с думи и изречения. Описване на вида и качеството на продукта.
 - Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)
 - о Индивидуална работа
 - Открий модела. (ЕУ)
- Методи и форми на оценяване:
- Устно оценяване, чрез игрови ролеви задачи за използване на речев етикет при пазаруване и рекламиране на продукт, чрез задачи за свързване на думи в изречения, за съставяне на разказ, за звуков модел на думи, за откриване на излишен предмет.

Математика

(седми час – шестнадесета седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Ориентиране за участниците в речевата ситуация.
- Разпознаване на препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен знак, удивителен знак.
- Съставяне на различни по цел на изказване изречения в зависимост от комуникативната ситуация.
- Уместно включване в диалог по конкретна тема.

Задачи за постигане на целите:

- Описване на ситуация, случка, участници.
- Влизане в различни роли в общуването, задаване на въпроси за за неизвестното, като четат въпросителни изречения.
 - Анализирание на илюстративен материал, съставяне на отговор на въпроси.
 - Формулиране на изказвания с релациите „колкото-толкова“, „повече“, „по-малко“.
 - Осъзнаване на четенето като средство за решаване на задачи и проблеми.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; извличане на информация по текст и илюстрация; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини на клоун, коте, маймуна
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Що е то? Гатанка за насочване към темата:

Събиране и изваждане, умножение и деление с числата е нейната тематика, и на фигури геометрични не, това не е граматика, науката се казва

Що е то? /математика/

- Кой какъв е? Коментар за това коя наука /учебен предмет/ се нарича математика, какво се изучава в учебните часове по математика, за какво в живота на хората служат математическите знания, може ли да се изучава математиката без знания по роден език.

- Работа с буквара /стр.110/

– Да помогнем на ...Моливка и Гумичко да решат задачите. Коментира се предложението на Моливка да решават задачи, както и очакването на Гумичко да има награди. Провокира се разговор необходимо ли е при всяка успешно решена задача да се дават награда, какво удовлетворение носи справянето с учебни и житейски трудности.

– Работа с текстовите задачи. Описване по илюстрация на ситуация, случка, участници, питане за неизвестното. Четене на въпросите под всяка илюстрация с цел съставяне на текстова задача /за съотнасяне на ситуация от реалния живот към математически модел/. Анализирание на илюстративния материал за съставяне на отговор на въпросите, търсене и откриване на числовата информация в илюстрациите. Съпоставка на броя на количките /маймуните, кеглите/ и формулиране на твърдения, като се използват отношенията колкото – толкова, повече, по-малко. Съставяне на условие на текстова задача по въпросите и числовата информация в илюстрациите.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа

– Математическа задача. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Открий моделът. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Устно оценяване, чрез игрови задачи за извличане на информация от текст и илюстрации, чрез задачи за свързване на думи в изречения, за звуков модел на думи, за четене с разбиране на математическа и текстова информация.

Баба и бебе

(седми час – осемнадесета седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Разбиране лексикалното значение на думата.
- Правилно свързване на думите в изречение.
- Ориентиране за участниците в речевата ситуация.
- Различаване на писмен от устен текст.
- Прилагане на механизъм на четене с разбиране.

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане на илюстрацията и коментира кое е смешното.
- Съставяне на устен разказ в отговор на въпроса кой какво прави.
- Конструирание на думи от срички, откриване и четене на думи, свързани с илюстрацията.
- Четене на текста и съотнасяне на текста с илюстрацията.
- Разказване на забавната история по текст и илюстрация.
- Четене с разбиране на „смешни“ изречения и заменяне на неуместно употребени в тях думи с думи по

избор от предложен списък, преобразуват изреченията с нови замени.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; моделиране на речеви етикет; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Вълшебните букви. При правилно комбиниране на първите две букви от азбуката /А и Б/, ще получиш име на роднина. /баба/

• Кой какъв е? Коментар каква роднина е бабата. Споделяне на лични впечатления каква роля играе бабата в живота на детето. Описване качествата на своята баба.

• Работа с буквара /стр.111/

– Наблюдения на картината, описваща бебе с биберон в уста, хванало в ръка няколко балона и отлитащо към тавана, а баба се опитва да го залови с бастун и да го върне в креватчето. Коментар на картината, кое е смешното в нея, съставяне на устен разказ в отговор на въпроса кой какво прави. Предположения за темата на текста по илюстрацията.

– Прочетете Четене на текста „Баба и бебе“, съотнасяне на текста към илюстрацията, разказване на забавната история по текста и илюстрацията. За проверка доколко е усвоен механизма за четене с разбиране може да се използват въпроси: Как се казва бебето? /А) Боби, Б) Вики, В) Бени/ Какво има според текста бебето? /А) балон, Б) биберон, В) дрънкалка/ Какво според текста прави баба? /А)пее песни Б)разказва приказки В)бърбори/ С кои думи бабата изразява обичта си към бебето?

– Вълшебната сричка. Конструирание на думи със сричка БА и откриване на тези от тях, които се съдържат в текста.

– Четене с разбиране. Ала-бала. Четене с разбиране на „смешни“ изречения, заменяне на неуместно употребени в тях думи с думи по избор от предложен списък и преобразуване на изречения с нови замени./напр. Боре пие бонбони. Се трансформира с предложени за избор думи в: Боре яде бонбони. Боре лапа бонбони. Боре брой бонбони. или устно чрез нови думи: Боре купува бонбони.

- Предложения за диференцирана работа

- о Фронтална работа
- Съставяне на думи с подходящата сричка. (ЕУ)
- Загадка. (ЕУ)
- о Индивидуална работа
- Моделирай. Звукови модели със собствен набор от сини и червени картончета на думите бебе, биберон, балон.
- Състави изречения по схема /и обратното/ по зададена схема със собствен набор от модули за схема /Баба бави бебето Вики. Бебето Вики има биберон./

Методи и форми на оценяване:

Устно оценяване, чрез игрови задачи за извличане на информация от текст и илюстрации, чрез задачи за словообразуване, за свързване на думи в изречения, за звуков модел на думи, за четене с разбиране.

Домашни

(седми час – двадесета седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка.
- Правилно четене и четене с разбиране малки по обем художествени или нехудожествени текстове.
- Кратък отговор на въпроси по съдържанието на изучавано произведение.
- Включване в диалог по конкретна тема.

Задачи за постигане на целите:

- Анализирание на илюстрация.
- Четене на стихотворението и отговаряне на въпроси, свързани с него.
- Правене на аналогии между своето ежедневие и това на героя.
- Анализирание позициите на геройчетата.
- Обсъждане на релацията „проблем–избор на решение–последствие“, споделяне на ученически опит.
- Изразително четене на стихотворение.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- индивидуални модули за схеми на изречения
- индивидуални картончета за звуков модел на думата
- картини
- електронните ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Влакче от думи. Свързване на думи по смисъл с цел съставяне на изречение по зададена схема. /трябва, защо, пишат, да, се, домашните; домашните, чрез, затвърдяваме, в, час, наученото;/ Тълкуване на смисъла на твърдението, че чрез домашните се затвърдява наученото в час. Допълване на значението на домашните за учебните резултати на всеки ученик. Коментар дали винаги е лесно да се справи всеки ученик с домашните и искало ли им се е понякога да не ги пишат.

Работа с буквара /стр.112/

– Прогнозиране на темата на стихотворението по илюстрацията и заглавието. Коментар на фантазиите на ученика, докато си пише домашните.

– Художествено изпълнение на стихотворението Домашни с предварителна нагласа впоследствие децата да опишат какви идеи минават в главата на героя на стихотворението. Практическо откриване характеристиките на стихотворна реч.

– Самостоятелен прочит наум на стихотворението Домашни. Подборно четене на тези думи, които описват какво би станало, ако момчето спре да пише домашните си.

– Четене с разбиране. Четене на текста наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групова работа в малки групи. Как до този момент момчето си е писало домашните? /А)внимателно и без грешки, Б) понякога – с грешки В)нередовно и с грешки/ За какво според илюстрацията мечтае момчето, докато си пише домашните? За какво според текста размишлява скришом първокласника? Какво би се случило след като спре да пише домашните? Защо душата на

момчето „решително въздиша“? Продължава ли героят да пише домашните – от кои думи става ясно?

- Изразително четене на стихотворението с предаване чувствата и отношението на героя.
- Позициите на Моливка и Гумичко. Обсъждане на позицията на Гумичко, че ако си без домашно, учителят ще се напише забележка в бележника и на Моливка, която редовно си пише домашните и е готова за урока.
- В ролята на... Влизане в ролята на ученик, който постоянно и отговорно си пише домашните и в ролята на ученик, който не прави това. Чрез описване на последствията – осъзнаване, че при възникване на даден проблем трябва да се вземе обмислено решение, последствията от които ще доведат за разрешаване или задълбочаване на проблема. Коментира се как би се чувствал човек, който редовно си пише домашните и какви чувства би изпитвал този, който идва неподготвен в училище.
- Предложения за диференцирана работа
 - o Фронтална работа
- Съставяне на изречение по зададени думи. (ЕУ)

– Плюс – минус – интересно. Какво би станало, ако... на учениците не им дават домашни и не трябва да учат уроците си. Обсъждане на положителните, отрицателните и интересните страни на последствията от факта, че на учениците не им дават домашни и не трябва да учат уроците си. Преценка кои последствия преобладават и кое е добро за учениците.

o Индивидуална работа

– Правопис. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Устно оценяване чрез задачи за: четене с разбиране, плавно и изразително четене; разграничаване на стихотворната от нестихотворната реч, на устна и писмена реч; свързване на думи в изречения; чрез игрови задачи.

Преразказ на текст. В света на приказките

(седми час – двадесет и втора седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Разпознаване на приказка, разказ, стихотворение, гатанка.
- Ориентиране в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации).
- Преразказване устно на епизод от литературно и/или фолклорно произведение и кратък художествен и/или нехудожествен текст.

• Разпознаване средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.

• Включване в диалог по конкретна тема.

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане на илюстрации, откриване на герои и произведения, припомняне на заглавията им.
- Съотнасяне на текст и илюстрация.
- Преразказване на части или цели приказки.
- Описване портрета на герои, определяне на черти на характера му.
- Отгатване на приказки и герои по описание с/без думи.
- Изразително четене на части или цели приказки.
- Участие в драматизации на епизоди.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеви ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- карти с илюстрации от приказки
- книга с приказки на Шарл Перо, Братя Грим, Елин Пелин
- електронни ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

• Влакче от думи. Свързване на думи по смисъл с цел съставяне на въпросително и съобщително изречение по зададена схема. /децата, обичат, ли, приказки; светът, приказките, много, увлекателен, е;/ Тълкуване на смисъла на твърдението, че светът на приказките е много увлекателен. Споделяне на личен опит дали първокласниците обичат приказки, какви приказки вече са успели да прочетат, коя приказка най-много им харесва, кой приказан герой ги е впечатлил най-много.

Работа с буквара /стр.113/

– Кои са героите? Откриване по илюстрациите на героите от приказките и отгатване на заглавията на при-

казките /Спящата красавица/хубавица/, Трите прасенца, Червената шапчица, Дядовата ръкавичка.

– Кои са авторите? Припомняне кой е авторът на всяка от приказките, илюстрирани в буквара. Възможно е учениците да дадат посочат различни автори на Червената шапчица, Спящата хубавица/красавица. Обяснява се, че една и съща приказка може да е писана от различни автори /Шарл Перо, Братя Грим/, тъй като в основата на техните приказки са народни приказки, предавани от поколения в различните страни /Франция, Германия/, но в сюжета на приказките, създадени от различните автори има известна разлика.

– Кой какво казва? Четене на диалозите, откриване кои думи на кой герой са и номерирането им според номера на илюстрацията.

– Изразително четене на откъс от приказка. Насочване, че при изразителното четене трябва да е видна авторската позиция и отношение към героите.

– Преразказ на откъс/цяла приказка. Според читателските представи на децата се избира и преразказва част/цяла приказка от илюстрираните в буквара. Обяснява се, че при преразказа се изисква със свои думи да се преразкаже последователно, пълно, ясно и увлекателно съдържанието на приказката, като се използват и автори, и свои думи. По преценка на учителя с примери може да се въведе изискването за трансформацията на пряката реч в непряка /Трите прасенца се зарадвали, че са опърлили опашката на Вълчан.; Принцът възкликнал, че това е най-красивата принцеса на света и се зачудил дали да ще се събуди ако я целуне./

– Драматизиране. Драматизация на прочетения откъс или на цяла приказка. Драматизацията може да се реализира от самите ученици или чрез кукли. Трябва да се провокират децата при драматизацията да вникнат в мислите, чувствата и характера на героите, Обръща се внимание на средствата на неезиковата комуникация – жест, поза, мимика. Реквизитът може да е специално подготвен или за него да се използват действителни предмети.

• Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Кой е героят? Отгатване на герой от приказки по описание или описване на обявен герой от приказка. Напр. хитра, лукава, съобразителна, рижава /лисицата/; скоклив, дългоух, страхлив /заекът/

– Разбъркана приказка. (ЕУ)

– Как изглежда книгата? Разглеждане на книги с приказки на Шарл Перо, Братя Грим, Елин Пелин и разграничаване на корица, страница, илюстрация.

– Герои. (ЕУ)

о Индивидуална работа

– Илюстрация на откъс от приказка. Избор на приказка и откъс от нея за илюстрация.

Методи и форми на оценяване:

Устно и формиращо оценяване чрез задачи за: съотнасяне на текст с илюстрация, преразказ, плавно и изразително четене, драматизация; чрез игрови задачи.

Хвърчи, хвърчи, хвърчило!

(седми час – двадесет и четвърта седмица)

Глобална тема: Думи и изречение; Текст и общуване

Вид на урока: за затвърдяване на новите знания и за обобщение

Цели на урока: Обобщение на знания и затвърдяване на умения за:

- Ориентиране в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации).
- Четене на произведения от литературата за деца, посветени на игрите.
- Разпознаване на средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза.
- Включване в диалог по конкретна тема;

Задачи за постигане на целите:

- Разглеждане на илюстрации и откриване на герои и произведения.
- Четене и съотнасяне на текст и илюстрация.
- Подборно четене в отговор на въпроси.
- Описване на герои, обстановка.
- Изразително четене на части или цялото произведение.
- Разпределяне на роли и четене по роли.
- Илюстриране на епизоди от текста.

Методи на учене и преподаване:

Моделиране на изречения и на текст; моделиране на речеве ситуации; разказване по картини; игрово учене.

Учебно-методически ресурси:

- карти с илюстрации от приказки
- книга с приказки на Кина Къдрева
- електронни ресурси

Насоки за организиране на учебната среда

- Гатанка за насочване към темата.

В просторите лети, в небето нависоко сякаш се е изкачило от летви и от плат стъкмено – пъстрото детско.....

Що е то? /хвърчило/

Споделяне на личен опит от какво се прави едно хвърчило, как се пуска в небето то, как децата се чувстват, когато пускат своето хвърчило да полети високо в небето.

- Работа с буквара /стр.114, 115/

о Прогнозиране. Коментар на илюстрациите в буквара и прогнозиране на темата на приказката на Кина Къдрева.

о Художествено изпълнение на приказката Хвърчи, хвърчи, хвърчило с предварителна нагласа впоследствие децата да открият в художествения защо всеки един от героите иска да нарисува още нещо на хвърчилото. Практическо откриване на характеристиките на приказката.

о Самостоятелен прочит на приказката. Тъй като приказката е дълга, е възможно след художественото изпълнение да последва втори прочит от учителя и тогава да се премине към самостоятелен прочит на отделните части на приказката.

о Четене с разбиране. Четене на глас от учител и наум, за да се решат задачите и да самопроверят какво са разбрали и какво – не, обсъждане с партньора по чин решенията си, подборно четене на части от текста за подкрепа на твърдението, обсъждане в учебен диалог на начина на действие при задачи с избираем и свободен отговор. Възможно е тестовите задачи да са отпечатани за всяко дете или за групова работа в малки групи.

– Кой са героите в приказката?

– Кой как се казва? Свържи.

мишле

Зеленко

бухалче

Таратунчо – Барабунчо

щурче

Черешко

таралежче

Звънливко

– Кой е измайсторил хвърчилото?

- мишлето • бухалчето • зайчето

– Открий в текста и прочети защо на хвърчилото са му нужни ...

- очи

- уши

- уста

опашка

– Защо според Таратунчо – Барабунчо за хвърчилото е най-важно да има сърце?

– Кога хвърчилото „оживяло“?

– Защо хвърчилото смята животните за свои приятели?

о Изразително четене на последните думи на хвърчилото с предаване чувствата и отношението на героя.

о Фронтална работа

- Предложения за диференцирана работа

о Фронтална работа

– Кой е героят? Разпознаване на героите от приказката според техните действия и реплики.

Кой герой иска да нарисува очи на хвърчилото? /бухалчето Зеленко/

Кой желае хвърчилото да има уши? /щурчето Звънливко/

Кой герой рисува шарена опашка на хвърчилото? /зайчето Морковчо/

Кой герой прави на хвърчилото носле? /мишчицата Цеца/

– Драматизиране. Драматизация на откъс или на цялата приказка. Драматизацията може да се реализира от самите ученици или чрез кукли. Трябва да се провокират децата при драматизацията да вникнат в мислите, чувствата и характера на героите. Обръща се внимание на средствата на неезиковата комуникация – жест, поза, мимика. Реквизитът може да е специално подготвен или за него да се използват действителни предмети.

– Как изглежда книгата? Разглеждане на книги с приказки на Кина Къдрева и разграничаване на корица, страница, илюстрация.

о Индивидуална работа

– Илюстрация на откъс от приказката. Избор на епизод от приказка и илюстрирането му.

– Тестови въпроси. (ЕУ)

Методи и форми на оценяване:

Устно оценяване чрез задачи за: съотнасяне на текст с илюстрация, плавно и изразително четене, драматизация; задачи за четене с разбиране, илюстрация, чрез игрови задачи.

ПРИМЕРНИ УРОЦИ ПО ПИСАНЕ

Звуковете и буквите на гласните и съгласните м, н, л, р, й. Обобщение

(стр. 28 – 29 от Тетрадка №2)

Вид на урока: за затвърдяване на нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да разпознава малка и главна буква, печатни и ръкописни М, Н, Л, Р, Й;
- да пише графически правилно и четливо буквите и връзките между тях;
- да пише правилно в думи й;
- да означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви;
- да използва главна буква при писане на собствените имена;
- да оформя графически правилно началото и края на изречението.

Задачи на урока:

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с, правилно съотнасяне на звукова форма на думата с графичната; писане под (само)диктовка.
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на основните езикови единици;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за правилното записване на изречение, вярно пунктуационно оформяне; с правилен лексикален подбор на думи.
- Усъвършенстване на умения за писане на съществителни собствени имена
- Усъвършенстване на уменията за правилна употреба на И и Й;

Методи за преподаване и учене:

Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, изречения и текст; моделиране на речеви ситуации, беседа, учебен диалог, разказване по картина; игрово учене, нагледно-действено учене, прилагана на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси:

- Тетрадка №2
- картинна азбука
- Индивидуални картончета за моделиране на изречения и звуков състав на думи
- Картинки с изображения на думи, съдържащи гласни и сонори

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: Буквите говорят: „Вече ни познаваш, нали? Сега със звук ни назови!“ Разглеждат илюстрацията и назовават всяка буква.

Буквите: „ Сега изпиши ни внимателно, защото сме се нагласили красиви за фото.“- Изписват буквите красиво. Могат да бъдат сканирани, снимани или изписани на листове, оформени в портфолио на ученика.

Думите: „ Ние разбъркахме своите срички. Открий ни, прочети ни и запиши ни всички.“- записват думите като внимават при образуването на имена и записването им: ела, лае / нали, Лина / мие, Еми

Имената: „Ние сме познати имена, но защо ли носим номера?-записват имената и коментират реда на записване с реда на буквите в българската азбука. Малки групи от по 3-4 ученика се подреждат и правят устно малки списъчета.

„Да сме объркани, някой ни орисал. Ти подреди ни по ...смисъл“- записват словосъчетанията. Съставят устно изречение с тях: алено лале / омайно лале ; мила мама / умна мама

Попълват пропуснатите думите в изреченията. Мотивират правилната употреба на главна буква в началото. Препрочитат изреченията и определят смислоразличително употребата на Й. По аналогия съставят подобни изречения, с които искат да накарат някого да направи определено действие.

Изречението: „Букви, думи, срички, имена...А какво да правя аз сега?“- нозовават сами какво тревожи изречението, стъпките с които ще му помогнат: чета, откривам и разделям думите, преписвам правилно като се старая да не ги слея отново, самодиктувам си, за да не пропусна да запиша буквата на някой звук. Закривам написаното и отново се опитвам да запиша правилно изречението. Проверявам, за да твърдя смело: „Вече мога!“

Оценяване: Оценяването се извършва текущо чрез задачи за писане на букви, думи, изречения; словообразуване; свързване на думи в словосъчетания и изречения по смисъл и чрез съгласуване; проверка на написаното в тетрадките, самооценяване, взаимно оценяване.

Писане на главна ръкописна буква А

(стр. 7 от Тетрадка №2)

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях.
- да разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни);
- да пише графически правилно буквите и връзките между тях;
- да разграничава основните езикови единици в потока на речта;
- да използва правилно главна буква при писане на съществителни собствени имена и начало на изречение.

Задачи на урока:

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с звука „а“ с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма на думата с графичната, относно позициониране на буквата.

• Развиване на уменията за изписване графически правилно, в мрежа, следвайки посоката, главна ръкописна буква „А“; начините на свързване с други букви;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на дума от изречение, „А“ като дума, значение, употреба в състава на изречение;

• Прилагане и осъвършенстване на уменията за правилна употреба на главна буква при записване на съществителни собствени имена и начало на изречение.

Методи за преподаване и учене:

Копирен метод на писане, Звуко-буквен аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, изречения и текст; моделиране на речеви ситуации, беседа, учебен диалог, разказване по картина; игрово учене, нагледно-действено учене, прилагана на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси:

- Тетрадка №2
- печатна и ръкописна, малка и главна буква А а
- картинна азбука
- Индивидуални картончета за моделиране на изречения и звуков състав на думи
- Картинки с изображения на думи, съдържащи А а

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „„Ани и Анита“ – Снимка нова в телефона ми „долита“, но как да пиша Ани и Анита с малка буква? – Ани пита.

Правят звуко-буквен анализ на съществителни собствени имена Ани, Анита и др. Дават пример със своите имена, заглавие на снимка, и мотивират писането на буквата.

Правят анализ на графичната форма на „А“, посока, последователност, свързване на елементите „Изписват“ във въздуха буквата като в началото диктуват елементите ѝ в ритъм, а после продължават като назовават буквата.

Копират и пишат правилно главна ръкописна буква „А“ в мрежа с увеличен мащаб, следвайки указаната посока. Изписват буквата и го сравняват с модела. При констатиране на разлики, отново се връщат да „тренират“ над модела.

Копират и пишат правилно главна ръкописна буква „А“ в мрежа със стандартен мащаб. За придържане към тесния ред и широкия над него, припомнят римушката: „Пътувам със кораб напето, опънал платна към небето. Под мен се вълнува морето.“ – Но главна буква А има си „платна“. Самооценяват се чрез сравняване с модела и преценяват необходимостта от упражнения или връщане към модела /по преценка от учителя могат да разменат тетрадки и взаимно мотивирано да се оценят/.

Пишат буквата свързано с други букви – В облаче за свързване е изобразен начинът. Римушка за свързване „А ръка протяга – дружката да не ѝ избяга!“; Самооценяват се чрез сравняване с модела и преценяват необходимостта от упражнения.

„Мога да напиша с „А“ всички имена – „а“ със другите е равна, но отпред застáva ...ГЛАВНА- определят поредност на буквата, брой букви „а“ в звуко-буквен модел на дума, записват буквата на точната ѝ позиция.

Четат изречението „Ааа!“ Коментират какво изразява Ани с него. Сравняват го с щипването от рачето. Мотивират използването на гл. буква при записване на изречения. Правят препис, като първо следват модела, а после – самостоятелно. Съставят подобни изречения без да уточняват словен състав, а само начало.

Оценяване: Оценяването се извършва текущо чрез задачи за съставяне на устен текст по картина, съставяне на различни по цел на изказване изречения необходими при диалогичната реч, моделиране на изречения и на думи, участие в диалог; участие в ролеви игри, проверка на написаното в тетрадките, самооценяване.

Писане на елемента Овалче

(стр. 16-17 от Тетрадка №1)

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях.
- да различава дума от изречение
- да разбира лексикалното значение на думата;
- да разграничава звуковете в думата..
- да се ориентира се за участниците в речевата ситуация;
- да съставя изречения, различни по цел на изказване;

Задачи на урока:

- Развиване на уменията за изписване графически правилно, в мрежа, следвайки посоката, елемента „Овалче“; начините на свързване с други елементи;
- Прилагане и осъвършенстване на уменията за устно съставяне на различни по цел на изказване изречения, необходими при общуване;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на дума от изречение и думите в състава на изречието;
- Усъвършенстване на уменията за звуков и сричков анализ и синтез на думи.

Методи за преподаване и учене:

Копирен метод на писане, Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, изречения и текст; моделиране на речеви ситуации, беседа, учебен диалог, разказване по картина; игрово учене, нагледно-действено учене, прилагана на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси:

- Тетрадка №1
- Индивидуални картончета за моделиране на изречения и звуков състав на думи
- Моливи за рисуване и оцветяване
- електронни ресурси

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „Компютър, таблет, телефон – устройства страхотни. А как си общуват горките животни?“ Да предположим какво би казало птичето на майка си, ако е гладно.

Разглеждат илюстрацията. Съставят устен текст по сюжетна картина, с който разказват кое животинче какво прави – в ролята на говорещ и слушащ.

Работа по двойки: Питат и отговарят по схемите на въпр. съобщ. изречение. Сменят ролите си на питащ и отговарящ – диалогична форма на общуване.

_____ ? Какво прави птицата? Какво прави мухичката? Какво прави лозичката?

_____ _ _____. Птицата дава зърно на пиленцето. Мухичката пие сок от зрънцето.

Лозичката дава грозде на всички.

Правят сричков и звуков анализ на думи с 3, 4 и 5 звука и актуализират думи, които да отговарят на моделите.

На кой елемент приличат гроздовите зърна? Да потренираме: От ЕУ: Нарисувай. Подготви ръката за писане Очертават различни по големина овали с правилна посока на движение /грозд/;

„Мравешка редичка“- дорисуват в широк ред фигури, стараят се да изпълнят редичката в ритъм.

Копират и пишат правилно големи и малки овали в мрежа с увеличен мащаб. Започват движение на ръката над модела от точката, следвайки указаната посока. Изписват елемент и го сравняват с модела. При констатиране на разлики, отново се връщат да „тренират“ над модела.

Копират и пишат правилно големи и малки овали в мрежа със стандартен мащаб. За придържане към триредното с ориентация към тесния ред, като основен ред за писане – римушка: „Пътувам със кораб напето, опънал платна към небето. Под мен се вълнува морето.“ .

Пишат елемента в съчетание с други елементи – В облаче за свързване е изобразен начинът. Римушка за свързване „Овалче със овалче на хорце, но нямат си ръце! Ето – хващаме ги за ръчица – пишем съединителна чертица“; Самооценяват се чрез сравняване с модела и преценяват необходимостта от упражнения.

Прилагат изучените елементи в дорисуване на история в картинки като проследяват логическата последователност. „Какво ще кажете на пиленцето, което току що се излюпи?“

Оценяване: Оценяването се извършва текущо чрез задачи за съставяне на устен текст по картина, съставяне на различни по цел на изказване изречения необходими при диалогичната реч, моделиране на изречения и на думи, участие в диалог; участие в ролеви игри, проверка на написаното в тетрадките, самооценяване

Писане на малка ръкописна буква а

(стр. 6 от Тетрадка №2)

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да изписва графически правилно елементите на ръкописните букви и връзките между тях.
- да разпознава малка и главна буква (печатни и ръкописни);
- да пише графически правилно буквите и връзките между тях;
- да разграничава основните езикови единици в потока на речта.

Задачи на урока:

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи с звука „а“ с акцент върху позицията и мястото в думата, правилно съотнасяне на звукова форма на думата с графичната, относно позициониране на буквата.

• Развиване на уменията за изписване графически правилно, в мрежа, следвайки посоката, малка ръкописна буква „а“; начините на свързване с други елементи;

• Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на дума от изречение, „а“ като дума, значение, употреба в състава на изречение

Методи за преподаване и учене:

Копирен метод на писане, Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, изречения и текст; моделиране на речеви ситуации, беседа, учебен диалог, разказване по картина; игрово учене, нагледно-действено учене, прилагана на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси:

- Тетрадка №2
- печатна и ръкописна, малка и главна буква А а
- картинна азбука
- Индивидуални картончета за моделиране на изречения и звуков състав на думи
- Картинки с изображения на думи, съдържащи А а

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: „Ани тук е на море. Ааааа, чувства се добре, но... — Ааааа! Десния ми крак – ощипа го гигантски рак“. Разглеждат илюстрацията. Съставят устен текст по сюжетна картина.

Правят звуков анализ на думи и съотнасят звук „а“ с буква „а“ и мястото ѝ в думата.

Мотивират писането на буквата с надписването на снимки за албум

„Когато ме ощипа рак“ |__а__ _ __а__ а__

Правят анализ на графичната форма на „а“, посока, последователност, свързване на елементите

„Изписват“ във въздуха буквата като в началото диктуват елементите ѝ в ритъм, а после продължават като назовават буквата.

Копират и пишат правилно малка ръкописна буква „а“ в мрежа с увеличен мащаб. Започват движение на ръката над модела от точката, следвайки указаната посока. Изписват буквата и го сравняват с модела. При констатиране на разлики, отново се връщат да „тренират“ над модела.

Копират и пишат правилно малка ръкописна буква „а“ в мрежа със стандартен мащаб. За придържане към тесния ред, припомнят римушката: „Пътувам със кораб напето, опънал платна към небето. Под мен се вълнува морето.“ – ще стоим в кораба /тесен ред/. Самооценяват се чрез сравняване с модела и преценяват необходимостта от упражнения или връщане към модела /по преценка от учителя могат да разменат тетрадки и взаимно мотивирано да се оценят/.

Пишат буквата свързано с други букви – В облаче за свързване е изобразен начинът. Римушка за свързване „,,А“ ръка протяга – дружката да не ѝ избяга!“; Самооценяват се чрез сравняване с модела и преценяват необходимостта от упражнения.

„С „а“ мога да напиша медуза, рак ,но за акула ще ми трябват 2 – факт!“ – определят поредност на буквата, брой букви „а“ в звуко-буквен модел на дума, записват буквата на точната ѝ позиция

Анализират изречението Рибата плува, а чайката лети. Чайката лети, а рибата плува |____ ____, а _____. Разграничават „а“ като дума с определено лексикално значение. Съставят подобни изречения.

Оценяване: Оценяването се извършва текущо чрез задачи за съставяне на устен текст по картина, съставяне на различни по цел на изказване изречения необходими при диалогичната реч, моделиране на изречения и на думи, участие в диалог; участие в ролеви игри, проверка на написаното в тетрадките, самооценяване.

Препис. Диктовка

Примерен урок

Вид на урока: за упражняване на усвоени знания

Цели на урока: Ученикът умее:

- да открива звуковете в състава на думата;
- да се ориентира в последователността на звуковете в думата;
- да означава с букви звуковия състав и строеж на думите, без да пропуска букви;
- да проверява правописа на думи чрез други думи.
- да използва главна буква при писане на собствените имена
- да оформя графически правилно началото и края на изречението.

Задачи на урока:

- Прилагане и усъвършенстване на уменията за звуков анализ и синтез (актуализиране и преобразуване) на думи, определяне на позицията и поредността на звуковете в думата, правилно съотнасяне на звукова форма на думата с графичната;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за правилно изписване на буквите и свързването им в рамките на думата;
- Прилагане и усъвършенстване на правописни и пунктуационни знания и умения;
- Прилагане и усъвършенстване на уменията за разграчаване на основните езикови единици.

Методи за преподаване и учене:

Звуков аналитико-синтетичен метод; моделиране на думи, изречения и текст, прилагане на алгоритми, решаване на практически задачи.

Учебно-методически ресурси:

- Тетрадка с тесни и широки редове
- Картинна азбука
- Индивидуални картончета за моделиране на изречения и звуков състав на думи
- Цветни моливи

Организация на учебната среда:

Въвеждане в темата: Мотивираат писането като дейност, необходима за изготвянето на постер, писането на бележка, писмо, красиво надписване на картичка и т. н.

„Ловя звукове“- правят звукови модели на думи /може да се направи тренинг на по-сложните думи от преписа и диктовката/

„Ловя изречения“- правят модел на изречение /Преди диктовката задачата може да се усложни като чуят две кратки изречения заедно и се опитат с моделите да покажат къде е границата между тях.

Препис. Алгоритъм /от гледна точка на ученика/:

Чета Внимавам за местата, на които мога да сгреша, ако трябва ги препрочитам/

Повтарям Уверявам се, че правилно изговарям прочетеното

Записвам Самодиктувам си, за да не пропуска буква/дума. Внимавам с правописните правила.

Сравнявам Уверявам се, че правилно съм записал.

Поправям Спазвам начините за поправяне на грешки.

Преписвам Старая се да избегна допускането на грешки, да постигна четлив и красив препис и да кажа „Вече мога!“

Диктовка. Алгоритъм /от гледна точка на ученика/:

Слушам целия текст Внимавам, за да узная за какво се разказва. Питам за непознати думи

Слушам цяло изречение Старая се да го запомня и да открива особените местата

Слушам части от изр. Ако е дълго, търся особените места в частта, която чувам

Повтарям Уверявам се, че правилно изговарям чутото

Записвам Самодиктувам си, за да не пропуска буква/дума или правописно правило.

Слушам и сравнявам Уверявам се, че правилно съм записал целия текст.

Чета сам и поправям Спазвам начините за поправяне на грешки.

„За какво да внимавам“ – Ученикът има пред себе си /на дъската, на табло/ критериите във вид на знаци, за лесно ориентиране какво точно да следи, в съответствие с изучения учебен материал. По време на писане под диктовка са опора и напомняне.

1. Предложения за самооценяване или взаимно оценяване:

• Предложените знаци се оцветяват от ученика или от другарче, с което взаимно се оценяват, в цветовете на светофара:

зелено – правилно „Вече мога да ...“

жълто – преобладават верните от няколко по този показател „Да внимавам за...“

червено – преобладават грешните от няколко по този показател „Да упражнявам...“

• Всички знаци са оцветени като коледни играчки. Спазените се залепят на шаблон на елха, а сгрешените – под диктовката – „Да упражнявам...“ . Окичените с играчки елхи получават звезда /по преценка на учителя, в зависимост от индивидуалния напредък на ученика/.

• Елхите могат да бъдат заменени от дърво с цветчета; Показателите могат да бъдат представени като медали, а за цялостно представяне – купа и други подходящи начини за мотивация.

Оценяване: Оценяването се извършва текущо чрез проверка на написаното в тетрадките, самооценяване, взаимно оценяване. Използват се задачи за моделиране на думи и изречения. Задачи за препис на букви, срички, думи, изречения и задачи за писане под диктовка.

Текстове за препис или диктовка (по преценка на учителя)

Изучени букви:	Текст
А, а Е, е М, м	м, Е, М, а, А, е ма, ме, ем, Ема, мама Ема, ам! Ммм! Мама ♥ Ема! И Ема ♥ мама!
Н, н И, и Р, р	Ари и Рени Рени има нар. Ари намери нара. Ари има имане, а Рени има Ари.
О, о Л, л У, у	Има ли намаление? Нора има малини. Румен има марули. Елена намери ли намаление на лимони?
Ъ, ъ Й, й Я, я	Мария Мария има милион умения. Неуморна е. Не мърмори. Мила и умна е. Най-мила е на мама.
Т, т Д, д С, с	Дядо Яни Дядо Яни не е млад, но е талант. Намери следи. На елени и сърни са. Минали са днес на обед. Студено е. Дали да не идем натам?
З, з К, к Г, г	Моят кумир Аз и Стоян тренираме тенис. На корта той е майстор. Има дълъг отскок и силен удар. Класира се на турнира със златен медал.
П, п Б, б	Планини Страната ни има прекрасни планини. Тук растат бор и ела, бук и дъб. Бълбукат реки. През зимата карам ски, а през лятото с баба берем билки. Имат омаен аромат.
Ф, ф В, в Ш, ш	На кино С Ваня и Филип сме в киното. Гледаме нов филм – фантастика. Има ефекти и каскади. Грабна вниманието ни. На финала решаваме пак да го гледаме.
Ж, ж Ч, ч Х, х	Жирафчето Жирафчето Чочо е от Африка. Лош браконьер го рани. Спасиха го служители от природния парк. Сега е голям здрав жираф. Снимах го преди да го пуснат на свобода.
Ц, ц Щ, щ	Гущер Гущерът е цар на катеренето. Хваща се със специални възглавници за скалите. Бърз е. Някои гущери сменят цвета си. Наричат се хамелеони. Така се маскират и стават незабележими.
Ю; ъо Йо; дж; дз	Моят компютър С него мога да изуча вселената. Ще се разходя в джунглата. Ще обиколя района на белите мечки. Ще се гмурна в топлото синьо море. Ще открия нов път към звездите.

С него мога да изуча вселената. Ще се разходя в джунглата. Ще обиколя района на белите мечки. Ще се гмурна в топлото синьо море. Ще открия нов път към звездите.

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ ПО ЛИТЕРАТУРА И НА ТЕМИТЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ

При планирането на обучението по литература в разработената от нас система за ранно приобщаване към литературата и формиране на читателската грамотност учителят контролира и координира два потока дейности и три източника на ресурси за формиране на ученика като читател. Двата потока обхващат предметно-съдържателните линии на програмата, които се реализират чрез урочни и извънурочни дейности и форми, чрез връзката на формалното с неформалното и самостоятелното учене. В проекта за годишно разпределение обект на планиране са задължителните урочни дейности и видовете уроци. Във връзка с концепцията за продължаващото четене на детето извън училище тук ще бъдат разгледани и възможности за стимулиране на инициативата и практиката за самостоятелно четене и на семейното четене. За това служи инструментариумът на т.н. втори поток, който свързва формалното с неформалното учене и четене. Съответно взаимодействието на двата потока се осигурява от два блока – на задължителното и на допълнителното четене. В тях се прилагат технологии, свързани с три източника на ресурси: хартиени, електронни, човешки. Основните хартиени ресурси са читанката, учебната тетрадка, работни листове със задачи; е-ресурсите изразяват по различен начин възможностите на хартиената читанка и ги надграждат с нови материали, средства и инструменти за четене и учене; използването на човешкия ресурс включва опита на учители и ученици, но също и на партньорите, сред които на първо са родителите.

Задължително четене. Планиране на уроците по литература и по извънкласно четене.

Това е блокът на задължителните теми и урочни единици. В него уроците по литература и извънкласно четене се представят в реда, заложен в годишното тематично разпределение.

Уроците по литература и по извънкласно четене имат различна смислова доминанта във всеки модул, която специфично проектира напредъка на детето в четенето. Дизайнът на читанката позволява тази доминанта да бъде доловена, разбрана и възприета от детето, а това предполага превръщането му в реален участник както в планирането, така и в оценяването на резултатите, активната му позиция в ученето. Ето как:

За детето обучението по литература в модулите се представя като пътешествия в световите на книгата и четенето, които имат свои цели и стратегии, план и стъпки в осъществяването му. Чрез специалното си оформление началните страници на всички модули извеждат като глобални цели на четенето насочеността на трите вида пътешествия, съответно в световите на онова, което детето обича най-много, което иска най-много и което цени най-много. Общите стратегии на обучение са проекция на дейностите за тяхното осъществяване и дават наименованията на трите модула: Чета за семейството, чета за Родината (за да опозная онова, което най-много обичам), Чета и играя, чета и уча (за да постигна онова, което най-много искам); Чета и общувам, чета и откривам тайни (за да разбера по-добре онова, което ценя най-много). Те се превеждат на езика на детето чрез два основни инструмента за планиране на напредъка му като читател: картата на пътешествието с четене и картата с уменията на читателя. Те са разположени в тетрадката, на всяка първа страничка, с която започва поредното пътешествие, и с тяхна помощ детето се ориентира в ситуацията на четене и учене, определяща посоката на движение в целия раздел.

Картата с уменията е „паспортът“ на читателя за конкретното пътешествие. Той съдържа списък с умения за практически действия с текст и книга, нужни за изпълнение на задачите във всяко отделно пътешествие (Например: мога да задавам въпроси и да отговарям на въпроси, мога да научи и да каже стихотворение наизуст, да разбирам значението на нови думи в текст и т.н). По списъка детето преценява какво умее или не умее в четенето, какво иска да овладее по-добре и така само планира развитието си. От друга страна, чрез картата на пътешествието, в която са представени заглавията на всички основни и допълнителни текстове в раздела, детето „открива“ местата, които „ще посети“, очертава пътя до тях – откъде тръгва, накъде върви. Преди да прочете конкретен текст, до който е стигнал, ученикът може да провери в картата с уменията (паспорта на читателя) кои от тях са му нужни в четенето и да реши да ги приложи. Така от своя гледна точка поставя цели на ученето и на четенето в урока. И пак от своята позиция ще може в края на урока да оцени доколко е успял в четенето, а в края на модула, след като разделът е приключен, на заключителната тестова страничка на читателя ще има възможност да провери дали вече владее стартовия списък с умения от паспорта си на читател.

Процесът на формиране на читателските компетентности на ученика се планира в рамките на всяко пътешествие чрез подредбата на типовете уроци, указани в читанката с червена и синя сигнална лента. Червената лента на страницата показва на ученика, че му предстои да научи нещо ново за литературата и четенето, а синята лента за него означава трениране на уменията за пътешествие с четене. Специалните две странички в края на всеки раздел на тетрадката: Какво знам, мога и ценя в четенето, са продължение на заключителните страници

в модулите на читанката с уроците за обобщение. Първата от тях предлага задачи и дейности за проверка на наученото, а втората е с формат на читателски дневник, в който детето изразява оценката си. В картата на пътешествието то вече е давало оценка (с емотикон) за всеки прочетен текст, а в читателския дневник изразява личното си отношение към най-любимото от всичко прочетено. Така всеки от трите модула завършва с обобщителни уроци, в които знанията, уменията се интегрират с отношението. Последният обобщителен урок е с характер на годишен преговор и дава възможности за провеждане на изходящата диагностика в края на учебната година.

Уроците по извънкласно четене също са три – по един във всеки модула (съгласно хорариума за шестте седмици литературно обучение), и се провеждат непосредствено преди обобщителните уроци. Мястото им се определя от спецификата на обучението по извънкласно четене, която ние виждаме не в самостоятелното четене на литературни произведения, а във формирането на самостоятелната читателска дейност на ученика, развитието на неговата читателска активност и читателска самостоятелност. Условие за това е овладяването на книгата като инструмент на четенето и на собственото четене като дейност за автономна комуникация чрез книгата медия. Затова трите урока осигуряват тези три цели: опознаване на книгата като медия (работа с елементите на книгата), прилагане на книгата като инструмент за информационна комуникация чрез познавателни текстове (работа с детска енциклопедия) и прилагане на книгата като инструмент за литературна комуникация (работа с художествена книжка с едно произведение). Що се отнася до позицията на урока в системата от уроци, то тя има ключово значение за напредъка на детето в четенето. От една страна, урокът за формиране на читателската дейност интегрира всички постижения на детето в уроците по литература в рамките на двуседмичния период, за да осигури трансфера им в самостоятелното четене. От друга страна, специфичното за него съдържание „влиза“ в обобщителния урок, с което се преодолява досегашното пренебрегване на резултатите от обучението по извънкласно четене.

Не на последно място искаме да подчертаем ролята на вътрешната структурата на уроците за формирането на малкия ученик като читател. Независимо дали урокът е по литература или извънкласно четене, дали е за нов читателски опит или за усъвършенстване на компетентностите, или пък за обобщение, всеки урок включва детето не просто в дейности за четене, а в читателска дейност, разгръщана цялостно в трите ѝ фаза – ориентиране в ситуацията на четене и планиране (предтекстова фаза или предчетене) взаимодействие на читателя с текста за решаване на читателски задачи (реализираща текстова фаза на същинско четене) и обобщаваща, резултативно оценъчна фаза (следтекстова фаза, следчетене). Трите фази са ясно означени в читанката и тетрадката чрез символи и задачи за предтекстова, текстова и следтекстова дейност на читателя и правят възможно за детето разпознаването и следването на модела на читателско поведение, съобразно ситуацията на четене и учене, както и преноса му в свободното четене.

За учителя планирането на всеки конкретен урок следва ясен алгоритъм. Проектите за методически разработки на уроците следват обща рамка, представяща следния ред компоненти:

1. Глобална тема (отправна точка за т.н. глобални теми в програмата, описващи компетентностите като очакван резултат от обучението) и конкретна тема на урока, свързана с усвоявания учебния материал;
2. Цели на урока (за формиране на знания, умения и компетентности) и задачи за постигане на целите;
3. Методи на преподаване и учене – традиционни и интерактивни;
4. Учебно-методически ресурси (читанка, учебна тетрадка по четене, електронни ресурси по темата и допълнителни материали от е-платформата, работни листове за допълнителна и диференцирана работа);
5. Насоки за организиране на учебна среда (технологични проекции за ефективно обучение чрез взаимодействие със средата с описани възможности за работа по групи и проектна дейност, дейности на ученика и учителя, осигуряващи работа с различни източници на информация, възможности за самоактуализация и саморазвитие, за приемане и позитивно оценяване в общността; климат, характерен за мислеща, творческа, позитивна и приобщаваща класна стая, включително и насоки за портфолио);
6. Оценяване (методи, форми, инструментариум).

Тъй като методиката за планиране на литературното обучение, в частност на урока по литература, в условията на компетентностен подход, все още не е установена, ние ще направим някои предварителни уговорки за принципите и изискванията, от които сме се ръководили при определяне на всеки компонент.

Определянето на целите на урока при компетентностния подход следва да отчита комплексната структура на компетентностите, които се формират, и да полага съответен на нея комплексен резултат (знания, умения, отношения), проявяващ се в дейността. Той може да бъде описан като вид/модел поведение, което е предмет на обучение и се намира в определен етап на овладяване. Затова формираната компетентност, указана в тематичното разпределение, трябва да се адресира съобразно етапа на обучение и нивото на готовност на ученика. Едновременно с това тя следва да се конкретизира с оглед спецификата на текста и неговия потенциал на учебен текст, т.е. с оглед наличието в текста на структури, улесняващи овладяването на

на определени знания, умения и отношения. Например, ако изходната/водещата компетентност в програмата е ученикът да се ориентира в съдържанието на литературно произведение, то чрез целите и задачите на урока тя може да се конкретизира и операционализира както следва: Когато чете стихотворение, ученикът се ориен-

тира в съдържанието на стихотворение, като с помощта на учителя открива и мислено пресъздава изобразените картини, долавя изразеното в образите чувство и настроение, интерпретира съдържанието чрез словесно рисуване и илюстриране. Това би могло да се определи като цел на урока. На свой ред, задачите към нея ще се формулират спрямо необходимите и достатъчни условия за постигане на целта (по възможност на езика на действията, които я превръщат в измерим резултат). Възможна е примерно такава задача: За да пресъздава картините, ученикът следва да овладее или приложи подходящи стратегии за взаимодействие с текста, в случая това може да бъде стратегията за визуализация или детайлизация, която се основава на мултисензорното учене. Решаването на тази задача по необходимост е свързано със следващата – да се повиши чувствителността на ученика към образните детайли и думи в художествения текст и да се подобри уменията му да намира и да реагира адекватно както на непознати думи, така и на образни и ключови думи.

Методите на преподаване и учене в компетентностния модел на литературно обучение са разнообразни и подбрани така, че да осигуряват интерактивна образователна среда, развиваща ученика като читател. Затова редом с традиционните методи, приложение намират широк кръг интерактивни методи, основани на ученето чрез игра, действие, опит и преживяване, сътрудничество и проблемни ситуации, проектно и експериментално базирана дейност. Приоритет сред традиционните методи литературно обучение имат методите на работа с текста и с книгата, учебният литературен анализ (сюжетен, образен и проблемно-тематичен) и интерпретацията, в т.ч. творческата интерпретация чрез видовете изкуства. Водеща обаче става ролята на интерактивните методи, каквито са: ситуационните (игри, ролеви игри, драматизации, решавани на казуси); дискуссионните (беседи, дискусии, мозъчна атака, обсъждане), стимулиращи мисленето, генерирането и обмяната на идеи; както и т.н. опитни или емпирични методи (проект, експеримент, презентация и други).

Във връзка с доказаната в международните изследвания ефективност на т.н. стратегийно обучение, в литературното обучение активно се включват и различни стратегии на учене, оказващи положително влияние върху развитието на уменията за четене с разбиране. В предлагания от нас вид обучение присъстват следните: наблюдение и рефлексия върху разбирането; съвместно учене за овладяване на стратегии при обсъждане на материали за четене, задаване и отговаряне на въпроси, използване на графични систематизатори като таблици, схеми, графики, мисловни карти за онагледяване на съдържания; правене на визуализации и резюмиране, както и други техники за обработка на смислова информация при възприемане на текст. Място намират и методите за развитие на критическото мислене чрез четене и писане, които са пряко свързани с развитието на уменията за четене с разбиране, осигуряващи в перспектива базовата грамотност на ученика: откриване на факти, правене на изводи, обобщения и систематизиране, оценяване.

Технологичните проекции за интерактивно обучение по литература (четене), събуждащо конструктивната детска активност, насочена към откривателство, себеизява и творчество, се представят според трите фази на работа с текста: предтекстова, текстова и следтекстова, съотносими с трите инвариантни компонента на урока: подготвителен, операционален и оценъчно-резултативен.

Задачите в предтекстовата фаза създават изходния контекст на четенето, ориентацията в целите и средствата за дейност, обучават в целепоставяне, прогнозиране на съдържанието на текста (по заглавие, илюстрации) и актуализиране на личен опит, свързват читателя с текста и го ангажират с четенето, ориентират към стратегиите, които могат да се използват за постигане целта на прочитаното и въобще на четенето. Те стимулират както готовността за естетическо възприемане, така и предразбирането, включването на ученика в четенето на личностнозначимо равнище. Сигнал за такива задачи в тази фаза са предтекстовите диалози на геройчетата Моливка и Гумичко, които по детски интерпретират темата, която предстои, и провокират децата да изразят предварително своите виждания и разбирания по някакъв проблем

В текстовата фаза четенето се организира в два варианта: А) като първично непосредствено възприемане на текста, представен чрез прочит от опитен читател за максимално естетическо въздействие. То може да бъде мотивирано с широко поставен въпрос, свързващ текста с живота на читателя. Б) като интерактивно четене на текста част по част с едновременно решаване на задачи към всяка от частите. Първият вариант поддържа непосредственото емоционално възприемане, четенето за удоволствие и наслада. Вторият вариант задава модел на активно взаимодействие с четене чрез насочване на въображението, мислено пресъздаване и съпреживяване, критично мислене и сътворческо разбиране, задаване на въпроси и правене на предположения, и рефлексия върху собствената дейност в процеса на разбиране.

В следтекстовата фаза задачите могат да имат различни функции – от проверка и задълбочаване на разбирането до създаването на стимулиране на читателската самостоятелност и творческото себеизразяване. Активно се работи за формиране на уменията за четене с разбиране, като децата се обучават да разпознават видовете въпроси към текста (задавани от различни игрови персонажи: Книжка задава въпроси за факти, а Въпроско – за изводи и обобщения) и да използват различни стратегии на отговор. Насърчават се размишленията върху прочетеното, подсилват се ефектите на последствие на творбата с цел свързване на четенето с живота на читателя. В тази именно фаза широко се използват ситуации на сътрудничество и форми на работа по двойки или в група, при които учениците взаимно се обучават, контролират и оценяват.

Методическите разработки, които следват, представят идеи за работа в обем, надхвърлящ рамките на учебния час. Стремешът ни е бил да опишем повече възможности за организация на интерактивни дейности в широк спектър от ситуации и едновременно с това да очертаем един цялостен профил на урока, в центъра на който е ученикът, изучаващ литературата и четене, а не литературата, изучавана от ученика. Затова езикът, с който описваме взаимодействията в урока, представя желаното и възможно поведение на децата, какво могат да правят те, когато четат и се учат да четат, и когато общуват с литературата и помежду си. Според възможностите на учениците в своя клас учителят ще решава кои идеи и в каква степен да реализира, как да ги адаптира, надгради и обогати, как да ги приложи, за да създаде развиващата образователна среда в урока.

При разработката на уроците учителят може да се възползва и от множеството допълнителни ресурси, които предлагаме към всяка тема. На негово разположение са работни материали за размножаване (тестове, схеми, работни листове); материали за организиране на допълнително обучение по литература в помощ на целодневна организация на учебния процес (Виж следващия блок със средства за организация на допълнително четене), в т.ч. и насоки за съвместна работа с родителите по предмета.

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИ В МОДУЛ 1 ЧЕТА ЗА СЕМЕЙСТВОТО, ЧЕТА ЗА РОДИНАТА

Запознаване с читанката и ролята „читател“, оценка и самооценка на постиженията в четенето (УД)

1. Глобални теми: Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации) и чете с разбиране достъпни и малки по обем художествени текстове.

2. Цели: Ученикът да може с помощта на учителя да се ориентира в ситуация на четене и в ролята на читател, като разглежда книгата и съотнася заглавието, текста и илюстрацията, разположени на корицата и на страниците, по тях да се ориентира в съдържанието, да чете с разбиране, като използва правилно текста и илюстрацията, да обсъжда прочетеното с читателите от класа и да се самонаблюдава и самооценява.

Задачи за постигане на целта:

1. За да се ориентира в книжна среда и в читанката като учебна книга, ученикът действа практически с елементите на книгата, познати му от буквара – корица, страница, заглавие, текст, илюстрация и задачи, коментира какво може да прави с тях, и въз основа на това сравнява читанката с прочитни книги и с други учебници (По какво различаваме книгата от учебника и тетрадката?).

2. За да се ориентира в ролята „читател“, ученикът рефлексира и обсъжда читателски опит – собствен и чужд, в диалог за резултатите от проведена анкета; чете, проверява и оценява уменията си за четене с разбиране и обсъжда заедно с учителя и другите деца действия за тяхното усъвършенстване; мотивира се за учене, четене и общуване с по-опитни читатели от класа.

3. Методи: четене-разглеждане на книга, практическо и мултисензорно учене, мултимедийна презентация; тренинг на умения за четене с разбиране, преразказ или презентация на герой и книга, беседа и обсъждане; мозъчна атака, мисловна карта, игрови методи (игра на пътешествие, ролеви игри).

4. Ресурси: детски книги, донесени от децата или заети от библиотеката, анкетни карти, карти за самооценка и игрови карти за пътешествия с четене по страниците на читанката, читанка, учебна тетрадка по четене, буквар и други учебници, други ресурси от е-платформата.

5. Технологични проекции за организация на учебен процес в урок за упражнение и диагностика.

Предварителна подготовка. През пролетната ваканция децата следва да поддържат достигнатото равнище на „букварно“ четене и мотивацията си за практикуване на четенето. Ето защо е добре те да бъдат насърчени да продължат да четат извънучилищно любими свои книжки от домашната библиотека, както и любимия буквар заедно с родителите си, да изберат коя книга от домашната библиотека искат да подарят или предоставят за ползване в класната стая и библиотека. Едновременно с това те трябва да се подготвят за новата роля на читател, в която им предстои да влязат, отваряйки първата си читанка. Затова другата задача през ваканцията е да попълнят, пак с помощ на родител, анкетната карта от учебната тетрадка за проучване на читателския им опит. Книжката подарък и картата с „биографията“ трябва да се представят преди урока.

Предчетене: подготовка за влизане в читанката се осъществява чрез следните дейности:

- С донесените книжки от децата и учителя се съставя книжна изложба в класната стая. Учениците взаимодействат с книжна среда, като разглеждат любими книги от домашните библиотека или заети от библиотека:

ориентират се в съдържанието им чрез спонтанно четене-разглеждане, представят своята книга чрез преразказ на откъс от прочетен или слушан текст, показват постер с любим герой; сравняват и оценяват достъпността и привлекателността на книгите и правят класация според читателския интерес; подреждат книжки в читателски кът и поставят начало или обогатяват книжната сбирка за класна библиотека.

- Учениците представят любима книга, споделят и обсъждат факти от читателската си анкета (кой колко и какво обича да чете, кога се е научил да чете, какви са читателските му предпочитания (любими книги, жанрове, герои) и читателски постижения (за какъв читател се смята), възприемат се взаимно като читатели от класната и, приятелската общност, оформяща се спонтанно според сходство на читателски интереси. Коментират и журират заедно най-забавните и запомнящи се текстове от любимия буквар, разглеждат стари буквари.

Четене. Учителят организира етапа на взаимодействие с текста и книгата както следва:

- Учениците и учителят четат съвместно въведението в читанката, което по достъпен начин представя съдържанието и структурата на учебника по четене, познатите от буквара геройчета и ролите, в които им в четенето и ученето, откриват пиктограмите – символи на новите геройчета и типовете задачи, които ще решават с тяхна помощ, ориентират се в различните ресурси по страниците на читанката;

- Учениците взаимодействат с учителя, който демонстрира модел за работа с учебника – читанка с показване и мислене на глас, децата го следват: ориентират се с четене-разглеждане в страниците, в текстовете (какво ще четат) и илюстративните материали, в апаратите за ориентиране и за учене (пиктограми и дейности, въпросите и задачите); откриват в съдържанието разделите на читанката и техните заглавия;

- Учениците се разделят на групи и работят по различни задачи, чието изпълнение представят: 1) сравняват читанката с тетрадката по четене, в която откриват какви пътешествия с четене им предстоят, разглеждат и сравняват картите на пътешествията; 2) сравняват читанката с прочитна книга; 3) сравняват читанката с учебниците по останалите предмети. Накрая заедно сравняват хартиената с дигиталната читанка.

Учениците се мотивират за четене и учене чрез контекстите на ролевата игра, играта на пътешествие в тематично-целевите модули на читанката и на тетрадката по четене; ориентират се в своята „детска“ програма за учене и четене, в рамките на която те влизат в ролята на читатели пътешественици и се впускат в пътешествия с четене в световите на онова, което най-много обичат (първо пътешествие по раздел: Чета за семейството, чета за родината), онова, което най-много искат (второ пътешествие по раздел: Чета и играя, чета и уча) и на онова, което най-много ценят (трето пътешествие по раздел: Чета и общувам, чета и откривам тайни). Всяко пътешествие води в „библиотеката“, т.е. към раздела по извънкласно четене .

- Преди да се впуснат в първото си пътешествие учениците преценяват готовността си за него, като попълват карта за самооценка „Вече мога – Искам да мога“, и прилагат на практика уменията си на читатели при решаване на мини тест за четене с разбиране на кратки художествени текстове (диалог и гатанката с обща тема – книгата; Виж приложението по темата с работния лист). Проверяват резултатите, като работят с партньор – взаимно оценяват решенията и после ги сравняват с ключа за верните отговори.

Следчетене. В заключителния етап на урока учениците съставят мисловна карта за тяхната читанка (без какво не може читанката) и демонстрират начини на действие с читанката по указанията на учителя; оценяват уменията си по карта за умения след ограмотяването по буквара, преценяват резултатите си по теста за четене с разбиране; обсъждат действия за усъвършенстване на компетентностите си чрез първото пътешествие с четене по страницата на читанката, като използват карта на уменията и карта на пътешествието.

В уроците по изобразително и изкуство и по технология и предприемачество децата могат да изработят стенни карти на предстоящите пътешествия, върху които нагледно да покажат маршрута на всяко пътешествие и да текущо да отразяват изминатия път, да поставят емотикони за оценка на прочетенот А в урока по музика, могат да изберат и разучат химн на пътешественика (песничката по стихотворението на Н. Йорданов Здравей, приятно чудесни, е много подходяща), с който да започват всяко ново пътешествие.

6. Оценяване

- Представяне и обсъждане на резултатите от предварително проведената читателска анкета;
- Тест за проверка и оценка на четенето с разбиране на кратък текст след ограмотяването;
- Формиращо оценяване чрез карта за самооценка на постиженията и целепоставяне (Портфолио);
- Текущо оценяване: решаване на практически задачи за работа с книгата и участие в диалог по темата.

Четене на стихотворение – „Картина“, Мая Дългъчева, НЗ

1. Глобални теми: Чете правилно и с разбиране кратки по обем стихотворения, посветени на родината и на семейството. Ориентира се в съдържанието на изучаваното литературно произведение и отговаря кратко на въпроси по него.

2. Цели: Ученикът се стреми, когато чете достъпно стихотворение, да се ориентира в съдържанието му,

като с помощта на учителя преглежда страницата, съотнася заглавие, текст и илюстрация и ги свързва с опита си по темата, открива в текста и мислено пресъздава словесните картини, долавя изразените в тях чувства и настроения, интерпретира съдържанието чрез словесно рисуване и илюстриране.

Задачи за постигане на целта: 2.1. Да се повиши чувствителността на ученика към художествения език, към детайлите и образните думи в художествения текст и да се подобри умението му да намира и да реагира адекватно на образни и ключови думи и изрази, като прави асоциации и ги коментира заедно с емоциите, които образите пораждават; 2.2. Ученикът да възприеме и да приложи стратегия за взаимодействие с текста и илюстрацията на страницата като източници на информация и да прави визуализации, следвайки алгоритъма: какво виждам, какво чувам, какво усещам и чувствам, какво правя с думите.

3. Методи: обучение чрез изкуствата и междупредметна интеграция: творческа интерпретация чрез словесно рисуване и илюстриране (изобразително и музикално); мултимедийна презентация и мултисензорно учене чрез визуализация и детайлизация на съдържанието; мозъчна атака, мисловни карти и рисуване на идеи, работа с текста, четене-разглеждане, преподаване и учене на стратегии.

4. Ресурси: читанка, тетрадка по четене, мултимедийна презентация на албум по темата, аудиозаписи на художествено изпълнение на стихотворението и музикални картини, детски страници с рисунки по темата (проект за албум); детски книжки със стихотворения за родината.

5. Технологични проекции за ефективен учебен процес в урока по литература за ново знание.

Предчетене

- Учениците работят по двойки, за да се ориентират в предстоящото пътешествие в света на родното (модул 1): разглеждат картата му в учебната тетрадка, установяват мястото на текста по номера на страницата с първото заглавие и очертават маршрута до него на картата.

Намират и разглеждат съответната страница в читанката, за да се ориентират в съдържанието и оформлението ѝ: откриват местоположението на заглавието, текста и илюстрацията, установяват наличието на предтекстова задача над заглавието и разпознават геройчетата, които я поставят. Ориентират се в символите на следтекстовите задачи като знаци на други геройчета: първото – Книжка, поставя задача за търсене на информация в текста, а второто – Удивителна, творческа задача. Търсят връзките между елементите на страницата (заглавие, текст, задачи), за да прогнозира за какво (и как) ще четат.

- Актуализират опита се по темата, като съставят колективна мисловна карта с ключова дума Родина, споделят свободно свое лично впечатление за нещо преживяно или наблюдавано във връзка с природата, родния дом, родния край, семейството. Включват се в предтекстовия диалог на геройчетата, като изразяват свое виждане по въпроса какво е за мен родината (кои думи ти идват наум, когато мислиш за ...). Обсъждат схема за съставяне на съставят родословно дърво, което сами ще дописват с родителите си;

- Обогатяват представите си с разглеждане на мултимедийен албум в е-платформата. Учителят ги насърчава да изпробват стратегията за словесна интерпретация на картините, като „с мислене на глас“ я моделира, описвайки какво вижда, чува, усеща и чувства, какво му се иска да направи, когато разглежда картина. После формулира проблемен въпрос: Може ли да се рисува с думи и при слушане на текст?, а децата доопределят целта на урока – да проверят може ли да създават живи картини при слушане на текст.

Четене

- Децата слушат художествено изпълнение на стихотворението с нагласата да си представят словесните картини, а после описват кое ги е впечатлило, какво са запомнили, каква емоция са почувствали. Презумпцията е, че колкото повече сетива се включат в процеса на четенето и ученето, толкова по-пълноценно ще е възприемането на словесните образи в текста. Учейки децата как да извличат информация чрез сетивата си (зрение, слух, вкус, обоняние и докосване) при четене, ние ги учим да задълбочават разбирането си още в процеса на първичното непосредствено възприемане на стихотворението.

- Децата встъпват в мислен диалог с героя, като си припомнят въпроса, на който той отговаря (Какво е родина?). Проверяват дали са го запомнили въпроса, като го изказват по памет, а после решават в тетрадката задачата за избор на правилния въпрос. Отговарят от свое име, после по памет от името на героя. Осъзнават, че трябва отново да прочетат текста внимателно, за да разберат по-добре какво е родината за детето.

- Учениците преоткриват въпроса в началото на текста и четат наум, за да намерят кои специални думи извикват картини в тяхното въображение. Препрочитат ги подборно и ги съотнасят с различните стъпки в стратегията за визуализация: кои думи ми помагат да виждам, чувам, усещам, чувствам и разбирам по-добре онова, за което говори героят (детето) в стихотворението. Дават име и съставят мисловна карта за стратегията, като рисуват символи за сетивата (око, нос, ухо, ръка, език): „умните разузнавачи“.

- Четат текста и решават задачите към него в читанката и в учебната тетрадка: по конкретна информация от текста рисуват словесни картини и по словесни картини илюстрират (или споделят проект за илюстрация), обсъждат идеите си и сравняват езика на словото с езика на рисунката (цвет, форма, линия), коментират каква музика е подходяща за озвучаване и как да се използва езика на музиката при четене;

- Четат с допълване на пропуснати ключови и образни думи и изрази в текста, като прилагат алгоритъма за

пресъздаване на словесен образ; по реда на образните думи проследяват смяната на картините в текста и следвайки реда, решават игрова задача за намиране на пътя до бащиния дом; сетивата – нашите умни разузнавачи откриват детайлите, по които се представяме цялостна картина, а после докладват обобщено какво са направили по въпроса.

Следчетене. Сравняват езиците на различните изкуства като обсъждат кой художникът, поетът, музикантът, и децата и как изразяват обичта си към родината (с думи, рисунка, музика, четене)? Коментират ролята на различните източници на информация – текст, илюстрация, заглавие, задачи, за пълноценното разбиране на стихотворението, обобщават какво трябва да търсят на страницата на учебника и книгата и как да го използват, когато четат самостоятелно. Обсъждат проект за читателски страници (тип постер) с илюстрация и текст по темата Моята родина и оформянето на албум на класа Нашата родина.

6. Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- намиране на конкретна информация в текста, откриване на образни думи и изрази;
- създаване на словесен образ (словесно рисуване) чрез използване на информация от различните канали за възприемане;
- адекватно интерпретиране на стихотворение чрез илюстриране с музика и картина;
- ориентиране в страницата по елементите: текст, илюстрация, въпроси и задачи, пиктограми.

Четене на стихотворение – „Най-добрата люлка“, Петя Йорданова, (33)

1. Глобални теми: Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано литературно произведение.

2. Цели: Учениците прилагат под ръководството на учителя подход на диалогично четене в следния ред от действия: задават въпроси към заглавието и съдържанието на стихотворението, предполагат отговори въз основа на личния опит и на илюстрациите, проверяват предположението с четене, като практикуват стратегията за визуализация; предават чувствата, гледната точка на героя и изразяват себе си чрез творческа интерпретация с изразително четене и рецитиране, взаимно оценяват дейността си с текста.

Задачи: 1. За да приложат модела на диалогично четене, учениците се включват в предтекстов диалог с геройчетата по темата, изразяват своя гледна точка, задават въпроси към заглавието като използват изпреварващо следтекстовите въпроси на Книжка, чрез догадка конструират отговор и чрез четене и визуализация намират потвърждението му в конкретни стихове от текста.

2. За да изразят гледната точка на героя, следват указанията на Въпроско и Удивителна: проследяват чувствата и настроенията и се подготвят да ги изразят с четене, стремят се при четене наум да визуализират, за да запомнят стиховете, четат изразително на глас и рецитират по памет, като използват езикови и неезикови (жест, мимика, поза) средства, оценяват четенето и изпълнението.

3. Методи: диалогично четене с въпроси и отговори, визуализация чрез „умните разузнавачи“, творческа интерпретация чрез изразително четене и рецитиране, проектен метод, ролева игра.

4. Ресурси: читанка, тетрадка, е-ресурси, допълнителен работен лист

5. Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене

• Учениците се настройват за диалогично четене. Подготовката може да започне с предтекстовата задача в тетрадката за представяне виждането на детето за най-добрата люлка или от предтекстовата задача в читанката с разговора на Моливка и Гумичко за това как може да се покаже обичта. Учениците си припомнят въпросите към заглавието на Картина и се опитват по аналогия да поставят въпроси към новото заглавие. Могат да ги уточнят с избор на въпрос от списък с предложени в работния лист (Каква е най-добрата люлка? Коя е най-добрата люлка? Как се прави най-добрата люлка?) или чрез съпоставка с въпросите на Книжка от апарата за работа с текста в читанката. Припомнят си и как се отговаря на такива въпроси (с търсене и прочитане на отговора в текста) и прогнозираят съдържанието на текста по въпроси, заглавие и илюстрации;

Диалогично четене

• Многократно препрочитат текста, първо цялостно – за впечатление, проверка да предположенията и съпреживяване на емоцията, а после с конкретни задачи за по-задълбочено разбиране и прилагане на стратегии. Четат подборно стиховете в отговор на въпросите на Книжка. Препрочитат специалните думи, в т.ч. римите, уловени от умните разузнавачи, и с тях рисуват картините (хващам ги за ръце, залюляват ме, политам до небето)

• За да решат задачата на Въпроско, която няма пряк отговор в текста (Как се чувства детето и по какво личи това?), учениците трябва да обобщят информация от различни части на текста: да открият думите, които назовават чувства (щастлива), думи, които показват съответни действия (погледнете, смея се, люлея се, стискам), изрази, които предават отношението на детето („най-добрата люлка на земята“, „няма по-щастлива на земята“). Едновременно с това читателят наблюдава за своите чувства, съпреживява в резонанс с чувствата на героя.

Учителят води търсенето в тези посоки, като на свой ред прочита откритите думи и изрази с поставяне върху тях на логическо ударение, подсказва местата за пауза (запетите) и интонацията (според пунктуацията). Изразителното четене се подготвя, като се чете хорowo, следвайки основния тон, задаван от учителя, после четат на верижка по стихове и по строфи правилно и изразително: с поставено логическо ударение, паузи и вярна интонация и темп, накрая – „актьорски“, като включват жеста, мимиката, позата на тялото.

• За да научат текста наизуст, работят фронтално (с е-ресурс) или по двойки (в учебната тетрадка): четат части от текста с пропуснати ключови думи и изрази, възстановяват ги по памет и сравняват с текста, като се редуват с партньора в ролите на четец и слушател, рецитатор и зрител. Накрая взаимно оценяват изпълненията си по критериите: точност, емоционалност, артистичност.

Следчетене

Рефлексираат опита си в четенето и обобщават видовете въпроси и начините на отговора, решават контролна задача с условие да отметнат въпросите, на които могат да отговорят в следния списък.

Кои думи показват най-добре чувствата на детето?

Защо има думи, които се повтарят? Какво те подсилват?

Защо ръцете на мама и тате са най-добрата детска люлка?

Упражняват самоконтрол върху разбирането и самооценка, преценяват кое геройче е задало точно тези въпроси, като прилагат ориентацията си в начините на отговаряне на въпросите.

Коментират как се чете изразително, как се рецитира на сцена пред публика

По избор се включва в проекта за проучване (проект) на въздействието на текста върху слушателите извън училище – индивидуалният проект включва задачата да се рецитира текста на мама и тате и да се наблюдават и опишат накратко реакциите им. В следващ урок децата сравняват резултатите и коментират какво могат думите.

Оценяване

Текущо критерийно оценяване по изпълнението на задачи за:

- верижно четене с правилно интонационно оформяне на фразата;
- намиране на отговор на въпрос в текста;
- словесно рисуване с използване на подходящи думи и изрази от текста;
- допълване на липсващи думи в текст;
- решаване на задача с избор на отговор, определящ чувствата на героя;
- изразително четене и артистично изпълнение на стихотворение.

Приложения.

Работен лист с допълнителни задачи за самостоятелна и за групова работа.

1. На кой въпрос според теб отговаря стихотворението.

Каква е най-добрата люлка?

Коя е най-добрата люлка?

Как се прави най-добрата люлка?

2. Отметни въпросите, на които можеш да отговориш.

Кои думи показват най-добре чувствата на детето?

Защо има думи, които се повтарят? Какво те подсилват?

Защо ръцете на мама и тате са най-добрата детска люлка?

- Отговори на последния въпрос със свои думи
- 3. Опитайте се да научите наизуст текста или част от него в тетрадката.
- Прочетете текста, като се редувате с другаря по чин.
- Рецитирай пред другаря. Нека той подсказва, като следи текста.
- После сменете ролите си. Помагай му ти.
- Успяхте ли да се справите? Да Не

1. Проект. Какво ще се случи, когато кажеш текста на мама и тате?

Направи свое проучване. Провери какво ще се случи и го напиши.

Четене на стихотворение – „Телефон“, Леда Милева, НЗ

Глобални теми: Разпознава стихотворение, ориентира се в съдържанието и различава стихотворна от нестихотворна реч; чете стихотворение правилно и с разбиране

Цели: Ученикът прилага диалогично четене с жанрова ориентация към стихотворение: по въпроси, заглавие, илюстрации и външни белези на текста активизира личен опит, за да се ориентира в съдържанието – кой за какво може да говори в текста; осмисля връзката между вида на текста и начина четене и докато чете, визуализира картини и долавя изразеното чувство и настроение; забелязва специалните думи и долавя ритъма и мелодичността на стиха, чете изразително, като променя силата, темпото, интонацията, ритъма.

Задачи: 2.1. Прилага визуализацията, за да конструира образа герой телефон, който говори, действа и чувства като живо същество – зад словесния му портрет открива проявленията на характера на героя, реагира на художествените ефекти от употребата на звукоподражания, рими и думи в преносно значение, коментира как може един телефон да се превърне в герой на стихотворение; 2. 2. Разпознава в текста ситуация на телефонното общуване, ориентира се за участниците и проследява динамиката на емоциите в диалога (кой говори и какво казва), като следи за интонацията и пунктуацията, с опора на въпроси сравнява начина на общуване в нестихотворна и стихотворна форма. 2.3. Влиза в образите на телефона, момичето, бащата – чете по роли за съпреживяване и назоваване на емоциите, а после – чете изразително за пресъздаване на емоцията чрез интонация, темп, сила на гласа, тембър, жест и мимика.

Методи: визуализация, изразително четене, образен анализ, ролева игра, дигитално учене чрез мултимедийни презентации, вербално учене чрез словесна интерпретация; учене чрез интегриране на изкуствата – творческа интерпретация на езика на музиката и изобразителното изкуство.

Ресурси: читанка, книжки на Леда Милева, тетрадка, работен лист, е-ресурс (да се прилага в указания технологичен ред, като задачата за запаметяване и глобално разпознаване на думите с правописни особености да се използва по преценка на учителя за готовността на децата да учат по този начин)

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене

- Заедно с учителя учениците разглеждат мултимедийна презентация със снимки на телефона през годините, коментират как е изглеждал в миналото и днес с телефони, разпознават средства за общуване (е-ресурс), обсъждат видовете и начините за общуване, различни употреби на телефона (какво можем да правим с телефона), класифицират дейности с телефона в работния лист. Разглеждат книжки със стихотворения, сред които и такива на Леда Милева, и коментират защо все пак е по-приятно детската книжка да се чете не по телефон, а „на живо“, държейки я в ръка.

- Децата проверяват дали в книжка на Леда Милева се съдържа текст със заглавието Телефон. Разглеждат страницата от читанката и прогнозираят съдържанието и жанра на текста, като решават предтекстова задача в учебната тетрадка и в читанката (предполагат за какво може да се говори в текста, а по външната форма – какъв е жанрът на текста). По желание съставят диалози от телефонен разговор и ги разиграват, като говорят с подходяща за ситуацията интонация и прилагат етикетни средства за вежливост.

Диалогично четене

Слушат текста в изпълнение на учителя, който прочита само откъс с описанието на телефона и го завършва с въпроса: *Що е то? Децата „отгатват“ и назовават „скрития“ предмет, долавят с какво той е сравнен (и с котка, и с човек), посочват ярки детайли от описанието му, които са запомнили, а също и човешки емоции и действия, които са разпознали. Връщат се към очакването си за вида на текста и коментират защо въпреки приликата си с гатанка, текстът е стихотворение. Задават въпроса, на който искат да узнаят отговора в следващата непрочетена още част на текста (от кого, на кого каква вест телефонът предава?).*

- Слушат артистично изпълнение на целия текст (от е-ресурса) и споделят дали биха искали да получат такава вест по телефона, случвало ли се е вече и как са се чувствали, какво е настроението на детето и тяхното в момента на четенето. Поставят си за цел да открият кое ни доставя истинско удоволствие при четене на стихотворение, по какво се познава стихотворението и как да го четем за и с удоволствие.

- Четат самостоятелно наум, за да визуализират словесните образи от текста, обсъждат колко картини са видели в ума си по време на четенето и как са им помогнали „умните разузнавачи“ (виждам, чувам, усещам, чувствам, правя наум и във въображението си). Четат подборно, за да открият и сравняват картините на спящия и будния телефон, откриват сравненията, на които се строят двата образа (външна прилика с котката, вътрешна – с човека). Решават в тетрадката задачите за допълване на пропуснати думи и подреждане на действията на телефона, които насочват вниманието към образните детайли, римите и преносната употреба (кое от изброените действия извършва реално телефонът, кои приписани на телефона действия го телефона в герой на стихотворението, през чии очи той е такъв);

- Четат, за да подготвят серия илюстрации към текста, разкриващи емоциите на героите, промените в настроението. Обсъждат кои илюстрации от читанката биха могли или искали да променят, и защо; каква илюстрация биха искали да добавят. Търсят думи и изречения, които показват най-ярко промените в онова, което героите чувстват (спокойствие – спи, мълчи, неспокойствие и припряност – звъни и вика...; радост, нетърпение, щастие: Той е, той е... чувам татковия глас); произнасят изреченията с подходяща интонация.

- Подготовката за изразително четене и за инсцениране на текста е в следните стъпки: Проследяват кой какво казва и как го казва, чии думи детето си представя, че чува, и кои наистина чува, какво чувство се крие зад думите и как може да се пресъздаде с изразителното четене. В работния лист подреждат разбъркани стихове, като следят за смисловата цялост на изреченията, откриват как се променят чувствата и избират съответен начин на четене: тихо-силно (сила), спокойно – нетърпеливо (интонация), бързо – бавно (темп), ниско – високо (тембър). Наблюдават необичайното подреждане на изреченията в стиховете и определят мястото на паузите

в края на всеки ред. Сравняват начините на четене на текста при различна подредба на изреченията (плавно или накъсано от паузи), коментират римите и словоредата като белези на стихотворната реч, прилагат езика на музиката (темпо, динамика, интонация, ритъм, пауза) в техниката на изразителното четене, добавят мимиката и жеста при влизане в ролята на героя.

Следчене

- Решават последната задача в тетрадката, за да установят лична връзка с текста – подреждайки причините за радостта на детето, читателите се идентифицират с него и осъзнават своите лични причини за щастие в общуването с близките хора, откриват как четенето ни прави щастливи, като извиква повторно тези моменти от живота ни, в които сме били щастливи, помага ни да оценим какви сме наистина.

- Рефлексира, с партньор или индивидуално, начина на четене, като в работния лист отбелязват онова, което правят при четене на стихотворение (избират действия от предложен списък) и обсъждат онова, което могат да правят, когато четат стихотворение, за да го разберат по-добре.

- Решават в читанката минитест за разпознаване белезите на стихотворение: определяне на лирическия герой (говорител), разбиране на преносните значения на думите, определяне на римите и на вида на текста,

Оценяване:

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- определяне на жанра
- разпознаване на стихотворна реч;
- създаване на словесни картини;
- разпознаване динамиката на чувството ;
- изразяване промяната в чувството с изразително четене.

Четене на разказ – „Котето“, Дора Габе, НЗ

Глобални теми: Разпознава разказ и чете с разбиране достъпни и кратки текстове в жанра, посветени на отношенията в семейството и към домашните любимци; преразказва кратко текст или откъс от него.

Цели: Ученикът прилага подход на диалогично четене с жанрова ориентация към разказ: по въпроси, заглавие, илюстрации и външни белези на текста активизира личния си опит – художествен и житейски, за да конструира предположения за герои и събития; докато чете, си помага с въпросите къде, кога, с кого какво се случва и кое след кое става, защо това се случва така; съотнася текст с илюстрации и размишлява как се променя положението (влошаване – подобряване) на героя, размишлява за постъпките на героите и за своето отношение към него, преразказва кратко с опора на илюстрация и текст.

Задачи: 2.1. С помощта на учителя ученикът чете и размишлява върху героите и събитията в разказа преди, по време и след прочита му: контролира предразбирането, като съотнася заглавието с опита си (какво знам за това, какво вече съм чел, какво ли ще прочета сега) и с други гледни точки (на геройчетата от читанката) по темата, чете, за да намери отговор на въпросите си; 2.2. Докато чете, води мислен диалог с героя, като си представя – какво той прави, мисли, чувства, казва, как се отнася към другите; преценява как би постъпил на негово място и дали прилича на него..., накрая преценява защо е било интересно или скучно да се чете тази история, кои са трите най-важни неща, които е разбрал от разказа.

Методи: четене-разглеждане, сюжетен анализ на текста, образен анализ на героите, проблемно-тематичен анализ (правилно или неправилно постъпва детето), словесна интерпретация чрез преразказ и отговор на въпроси, експерименти и игри с текста; кейс метод – аз на мястото на героя, в предлаганите обстоятелства; пиктограмен метод на речникова работа от е-ресурса, техника на трите важни неща или накратко за главното.

Ресурси: читанка, тетрадка, е-ресурс (албум със снимки с езика на животните и задача за речникова работа; задачи за подреждане на серия илюстрации и на изречения по илюстрации, задача за свързване на думи от речник, попълване на думи в изречения, тестови задачи за четене с разбиране).

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене

- Чрез беседа за историйки с герои, станали любими от буквара, учителят актуализира опита на детето в четенето на разказчетата (Фокусник, Моето царство Ако бях голям). Съобщава им заглавие, а децата трябва да кажат къде се пренасят мислено, кой герой си спомнят, помнят ли случка с него и каква е тя, какво прави или за какво си мисли героят, кой разказва историята за него (сам той или друг), спомнят ли си къде и кога се случва това, за което се разказва и с защо ли са запомнили точно това разказче. След което учителят проверява колко внимателно са слушали въпросите му и дали са успели да запомнят и тях. Записват ги на дъската. Ако не успяват да си спомнят всички, учителят казва само въпросителната дума, а децата довършват.

Учителят обяснява, че с помощта на тези въпроси могат да се правят много неща – не само да си припомним нещо прочетено, но и да се отгатва какво предстои да се чете, да се разбира по-добре онова, което се чете, и да

по-лесно да се разказва за него. Предлага да разберат дали е така, като узнаят от него колкото се може повече неща за онова, което им предстои да прочетат. Децата задават въпросите (кой е героят, какво прави, мисли...), учителят отговаря. Децата обобщават отговорите му в предположение за съдържанието на текста. Отварят тетрадката с картата на пътешествието и търсят в нея заглавие на текст, което съответства на предполагаемото съдържание. Описват каква илюстрация очакват да открият на страницата в читанката и проверяват.

Разглеждат серията илюстрации в читанката и по изображенията опитват да отгатнат какво се случва и да подредят серията. За да разберат по-добре изобразените емоции, разглеждат мултимедийната галерия „Котки“ със снимки на котки в различни състояния и коментират езика на животните, описват по какво личи как се чувства котката на всяка от тях и възможните причини за техните състояния и реакции. Включват се в предтекстовия диалог на геройчетата от читанката по темата за отношенията между майки и деца, решават в тетрадката предтекстовата задача за определяне на онова, по което всички майки си приличат.

- Разглеждат повторно илюстрациите в читанка и коментират кои въпроси са им помогнали да разберат какво става и как да подредят картините, с кои въпроси питаме за мястото, за времето, за действията и чувствата, за причините за случката. Проверяват колко наблюдателни са, като се включват в предложената от учителя игра Открий трите (или повече) разлики между две картинки (трябва да изберат подходяща двойка с повече разлики). С откритите разлики уточняват версията на предполагаемата история. Поставят си задачата да проверят дали наистина историята се случва така, както са я измислили самите те по илюстрациите. Слушат разказа на запис и коментират кое след кое се случва, как започва и завършва историята. Този път играят на „открий разликите“ между предполагаемата и разказаната вече история.

Първият самостоятелен прочит е за удоволствие, за да се насладят на разказа, а после да споделят какво ново са открили, докато са чели самостоятелно, какви нови детайли са забелязали. Учителят пита дали са забелязали, че пред всяка част на текста има квадратче и защо то е там. Ако не се досетят за отговора, им предлага да прочетат следтекстовата задача на Книжка и да я решат самостоятелно, т.е. да съотнесат този път илюстрациите с частите на текста и да открият съответствията. В хода на коментара се проследяват действията и емоциите на героите, обсъждат се причините и последиците от тях. Информацията се обобщава, за да се отговори на питането на Въпроско: как (и защо) се променя настроението на Писанка и кои думи показват промяната. (Те могат да се открият и в контекста на задачата за подреждане на изреченията според реда на картините: Писана доволно затваря очите си и мърка; Писанка поглежда жално и почва да мяучи...)

Накрая учителят проверява дали са забелязали, че в текста има част без илюстрация. Децата трябва да я препрочетат, за да обяснят защо е така, защо художникът не е нарисувал четвърта картина към този текст. (как се рисуват мисли?), какво би могло да се нарисува. Провокира ги да проверят дали текстът ще се разбира, ако премахнат тази част от него, а след утвърдителния отговор, отново ги провокира с въпроса защо не трябва да се прави това. Какво не можем да разберем за детето без точно тази част от текста (защо детето променя решението си)? Четат отново размишленията на детето и отговарят на въпроса защо то връща котето на Писана. Коментират твърдението, че както майката е помогнала на детето да разбере грешката си и да я поправи, така тази част от текста помага на читателя да разбере постъпката на детето и да не я осъжда.

В заключение могат да поиграят с текста, за да проверят колко добре са разбрали съдържанието и колко бързо могат да се ориентират в частите му. Четат подборно, верижно, на зиг-заг, следвайки правилата на игрите: Аз питам – ти отговаряш с четене; аз чета – ти четеш (четецът се сменя при всяка част), аз описвам илюстрация – ти прочитай съответна ѝ част от текста, аз казвам изречение (или три думи от част в текста) – ти откриваш в коя част е и я прочитай, аз казвам първото изречение от частта – ти четеш следващо или последното.. и т.н. Игрите не само мотивират децата за участие активно и да тренират техниката си на четене, но също така задълбочават смисловата ориентация в текста, и тази в структурата му.

Следчетене

Подходът на диалогично четене на разказ се обобщава чрез обсъждане по въпроса как по-лесно можем да разберем, запомним и разкажем едно разказче. Децата си припомня какви въпроси са задавали и кога – преди, по време или след четенето. Коментират помежду си: Кой въпрос помага да си представим мястото, а времето; кой помага последователно да разкажем случката (кое след кое следва), кои въпроси си задаваме още преди да зачетем текста, а кои след като сме го прочели, за да проверим дали сме го разбрали. Задават въпросите и отговарят с информация от текста или с извод. Преразказват по илюстрации избран момент: начало, среда и край на текста; Обобщават онова, което могат да правят, когато четат разказ.

За проверка на разбирането може да се предложи мини теста от е-ресурса. Като подготовка за преразказ следва да се използва задачата за съотнасяне на илюстрациите с изречения (от план на текста) към тях, последвана от задачата да се трансформират изреченията във въпроси чрез добавяне на въпросителната дума „защо“. Така децата преминават от проследяване на фактите и преразказ на случката към интерпретация – защо се случва така, т.е. към въпроси и размишления върху постъпката. Според това могат ли да отговорят на такива и на тези въпроси се преценява и постигнатото равнище на разбиране.

Накрая отговарят на въпроса на Удивителна от читанката: по какво всички майки си приличат, сравняват

своята майка с Писана, свързват случката от текста подобни случки от своя живот, споделят за какво ги е накарал да се замислят този разказ, които са трите важни неща, които са разбрали. Споделят дали одобряват постъпката на детето или я порищават, от какво зависи оценката за постъпката.

Оценяване:

Текущо оценяване по задачи:

- Определят жанра по характера на измислицата и случката чрез опозицията възможно-невъзможно;
- Ориентиране в случката: проследяват действията на героите, кое след кое се случва и защо се случва това;
- Редят думи и изречения в текст според логическата им последователност;
- Подкрепят картинна серия според сюжетното развитие в текста, озаглавяват;
- Преразказват по илюстрации избран момент: начало, среда или край на текста.

Четенето на стихотворението „Облаци в небето“, Румен Шомов

Общуването с природата като източник за опознаване на света, в частност на родния край, е основа за развитие на естетически преживявания и на уменията на детето да вижда и цени красотата, да го преоткрива в творенията на изкуството, да го пресъздава чрез творчество. Това са трите посоки, в които дете и възрастен могат да общуват по повод на стихотворението, чийто лирически герой са облаците. Отправна точка може да стане споделянето на собствени наблюдения на природата, на впечатления от природна красота на места, сезони, обекти, на удивлението от природни явления, свързани с темата на стихотворение. Ако текстът се чете сред природата, възрастният може да провокира асоциациите на детето чрез игра на „четене по облаци“. За целта се импровизират описания на различни картини, които всеки „вижда“ при наблюдение наменящите се форми на облаците. Попътно се коментира какво може да чува и усеща, за какво си мисли и какво чувства детето, докато следи за облачните преобразования в небето. Прави се предположение за какво ще се говори в стихотворение със заглавие „Облаци в небето“ и кой ще е неговият герой. Избира се вариант за прочит на текста – дете и възрастен независимо и наум прочитат текста и споделят впечатлението си или четат съвместно, като се редуват в ролята на четец за другия, опитвайки се да предадат емоцията си. С подборно четене се проследява как се променят облаците в стихотворението и какви промени в настроението съпътстват развитието на образа им. Откриват се думите, които пораждаат зрительна и слухова картина у читателя и изразяват емоцията от природното събитие. На свой ред читателите могат да пресъздадат своите представи чрез илюстриране. На рисувателен лист или в тетрадата по четене те могат да изобразят облаците в различните моменти, които си представят по различните строфи (изречения) от текста. А също и да озвучат нарисуваното с подходящ музикален инструментал. Естествен завършек на творческите дейности е сравнението между средствата на различните изкуства, използвани за образното пресъздаване на природата. Удоволствието от четенето на текста може да бъде удължено и в хода на решаването на теста за четене с разбиране от приложенията към допълнителните теми в читанката.

Четене на стихотворение „Аз съм българче“, Иван Вазов, НЗ

Глобални теми: Чете правилно и с разбиране стихотворения; Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; Рецитира наизуст кратки стихотворения;

Цели: Ориентира се в оформлението на книгата по кориците и предполага какви по вид текстове тя включва. Чете правилно и с разбиране стихотворение, ориентира се в чувствата и настроенията на героя и съпреживява с него и самосъзнава своите собствени чувства на българин; изучава стихотворението като прилага стратегия за учене наизуст чрез взаимодействие с текста и с партньор и изразява чувството на гордост от своята национална идентичност, като рецитира изразително стихотворението.

Задачи: 2.1. Читателят споделя впечатления от чуто и прочетено стихотворение, чете самостоятелно и визуализира, за да пресъздаде картините и съпреживее гамата емоции, съзвучна с чувството за национална гордост и любов към отечеството, проследява динамиката на чувствата на героя, като се идентифицира с него и предава емоцията със средствата на изразително четене; 2.2. Ученикът рецитира наизуст стихотворение, учено във взаимодействие с партньор за прилагане на следния алгоритъм: 1. Първо прочети целия текст внимателно. 2. Чети на части и повтаряй всяка част. 3. Прочети отново целия текст. 4. Накрая кажи стихотворението изразително.

Методи: проективен метод на незавършените изречения, мисловни карти, визуализация, образен анализ, изразително четене, мултимедийна презентация, взаимно учене, вербално учене по указание, проектно учене

Ресурси: читанка (алгоритъм за учене наизуст в читанката), тетрадка, работен лист с тест за четене с разбиране, книжки със стихотворения (или макети на корици) за подкреждане на изложба, работен лист с макет на

постер , е-ресурс с презентация за Иван Вазов и задачи за речникова работа, свързване на думи, образуващи рими, допълване на текста с пропуснати думи; презентация и тестова задача по песента: Знамето ни е трицветно

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

На фокус в урока е умението да се учи стихотворение наизуст, но овладяването му по алгоритъма в читанката се вписва в контекста на четенето като себепознание и себеизразяване. Чрез четенето с разбиране и рецитирането на Вазовото стихотворение детето отговаря на екзистенциалните въпроси: Кой съм? и Какъв съм?, преживява чувството за национална идентичност и културна осъзнатост като българин, приобщеността си към всичко „българско и родно“, принадлежността си към народ с общ език, родина, история и култура и свързаността си с българите в България и по света, изразява себе си като българин и гражданин на света.

Предчетене

Чрез предтекстовата задача в тетрадката учениците могат да опишат своята представа за себе си, като избераат определения от четири реда с параметри: „паспортни“ (възраст, пол, произход (момче-момиче, дете –възрастен, българче – европейче), социално-ролеви (брат-сестра, син – дъщеря,..., приятел), „професионални“ (ученик, студент, артист, спортист, учен) личностни (според качествата, които мислят, че притежават: добър, трудолюбив, честен, весел, отговорен, общителен, умен). В следващата игра за опознаване: Кой съм – какъв съм? те трябва да кажат колкото се може повече неща за себе си и съответно повече да научат за другия. За участие в играта подготвят своя устна или писмена визитка чрез довършване на типовите изречения: Аз съм ..; Имам...; Знам и мога да...; Обичам да...; Мечтая да...; Интересувам се от...; Аз мисля така за... Децата представят себе си, обсъждат прилики и разлики между себе си и останалите, възприемат себе си като част от общности въз основа на онова, което ги свързва в групи (роли, интереси и занимания, качества, в т.ч. портретни черти), в клас (възраст и учене), като българи (родина, език, ценности...).

Като завършек на играта всеки може да оформи индивидуална мисловна карта „Кой съм – какъв съм“: в центъра да запише Аз или името си, а радиално да разположи избраните или изказани характеристики. Коментарът по пресечните точки между индивидуалните карти е основа за извеждане на карта на груповата идентичност „Кой сме – какви сме“ ние, българчетата в този клас, както и за въпроса: Как разбрахме това?

Четене с разбиране

Отговорът на въпроса за пътя на себепознанието препраща към четенето, с помощта на което също можем да откриваме нови неща за себе, един за друг и за света. Учителят поставя темата и проблема: Да се опитаме да разберем защо няма българин, който не е чувал за стихотворението Аз съм българче, който да не се трогва, когато слуша изпълнението му, и почти няма българи по света, който да не го знае наизуст. Нека открием къде и силата му, какво четенето на това стихотворение ни казва за нас самите?

- С помощта на учителя децата определят целта на урока – да разберат, научат и рецитират това стихотворение наизуст като българи. Обсъжда се как това може да стане, кой как най-лесно учи или може да научи едно стихотворение (като го слуша, чете сам, рисува по него, разбира всяка дума от него). Набелязва се пътят: да го чуем, да го прочетем, да го разберем и преживеем, да го научим и да го кажем от свое име.

- Първоначално възприемане. Стихотворението може да се чуе на запис или да бъде рецитирано на живо от учителя, като всички, които го знаят наизуст, могат да се присъединят към хора на българчетата. Коментират се както чувствата, събудени в това колективно преживяване, така и най-силните думи, които са чути или произнесени заедно. Децата определят изпитаното чувство, като го свързват с думите на Моливка или Гумичко от читанката: Прекрасна е нашата родина България! Обичам я и се гордея,че съм българче.

- Преди самостоятелния прочит на текста децата разглеждат изложба с книжки (или макети на корици), за да се ориентират в коя от тях е отпечатано стихотворението. Коментират на коя корица може да се добави илюстрацията, примерно с вазовия паметник от титула на читанката. Пренамират текста в читанка и го прочитат, за да отговорят на въпросите на Книжка: Какво си представяш, като четеш стихотворението? Какво настроение създава у теб то? Децата споделят преживявания си при четенето, осъзнават как се чувстват след прочита на стихотворението, спонтанно рецитират запомнен фрагмент, препрочитат развълнували ги думи и стихове, рисуват с думи картини, които са „видели“ наум. Коментират кой е героят на стихотворението, по какво го разпознават (чий чувства и от чие име се изразяват, колко пъти се повтаря изречението, с което героят сам се представя), чувстват ли се и те герои на стихотворението.

- Интерпретацията на текста продължава чрез многократно търсецо четене за определяне и проследяване на чувствата, изразени в картините: радост, възхищение, гордост, преклонение; тълкуване на думи в контекста на произведението и с опора на речника в читанката; подборно четене за определяне на ключови думи и рими; изразително четене с логическо ударение върху ключовите думи и правилна интонация; четене на канон (с включване на нов четец на всеки следващ стих за нарастване интензитета на чувството), хорово чете за колективно изразяване и утвърждаване на националната идентичност и верижно четене за оценка и корекция на техника и изразителност.

- Коментира се кой е празникът, на който стихотворението би звучало най-тържествено, и как може да се подготви изпълнение, което да развълнува всички. Децата четат за да учат: запознават се с алгоритъма за уче-

не наизуст от читанката, прилагат го индивидуално, като се стремят да си представят картините и да запомнят стиховете. Проверяват дали са успели, като фронтално решават задачите за допълване на пропуснати думи в строфите (е-ресурса). Работата продължава по двойки: ученикът, който влиза в ролята на четец, спира на произволно място и пропуска дума, после ред, куплет – слушателят ги допълва по памет, после сменят ролите си... Накрая всеки индивидуално решава задачите в учебната тетрадка за дописване на предпочитана строфа по памет.

Следчетене

• Накрая отново всеки прилага алгоритъма сам и казва стихотворението на партньора си. Взаимно оценяват изпълненията си. Заедно с другите обсъждат какво и как могат да правят, когато четат, учат наизуст и рецитират стихотворение. Обобщават защо това е любимото стихотворение за всички българи: как то ни кара да се чувстваме.

• Проявяват самостоятелност при изпълнение на индивидуални задачи за подготовка на постери „Аз съм българче“ и поемат задача в реализацията на груповия проект за оформяне на албум „Ние сме българчета“; планират и организират работата по проекта.

Макетът за постер се изготвя чрез очертаване по шаблони на картата и на знамето, уместно е да се припомни и какво означават цветовете на знамето според текста на Милан Митов. В рамките на очертаванията на картата и знамето децата записват любим стих от Аз съм българче. Над тях рисуват мисловна карта във форма на звезда, с която представят себе си като българи. Накрая всички постери се събират в общ албум: Ние, българчетата, и се обсъжда и подготвя корицата му.

Оценяване:

– Текущо оценяване по задачи:

- Верижно четене на глас с правилно интонационно оформяне на изречението;
- Изразително рецитиране и оценяване по критерии: точност, емоционалност, артистичност;

– Тестово оценяване на четенето с разбиране на стихотворението „Аз съм българче“;

– Проектно оценяване: проект за постер „Аз съм българче“ и за корица по колективен албум „Ние сме българчета“

Приложения. Тест и макет за постер

1. Как българчето нарича своята родина?

татковина майка отечество

2. Какво обича българчето от стихотворението?

природата училището планините

3. Какво чувства детето, когато се нарича българче?

радост щастие гордост

4. Как се чувства българчето в своята родина?

весело спокойно свободно

5. Коя от думите на българчето означава „обичам“?

милея тача любя

6. Какво изразяват думите на българчето „син съм на юнашко племе“

уважение гордост обич

• Кои чувства на българчето споделяш и ти? Напиши или кажи.

Извънкласно четене на приказка от книжка –

„Бърканица в приказките“, Джани Родари

Глобални теми: Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации) и съдържанието на литературното произведение; Ориентира се в случката в изучаваното литературно произведение; Преразказва устно достъпни за възрастта приказки.

Цели: В сътрудничество с други читатели ученикът овладява и прилага игрови подход на сътворческо четене на литературна приказка, като изпълнява ролята на съавтор, читател и интерпретатор чрез методите четене – разглеждане на книга, творческо писане/измисляне и четене – създаване на книжка

Задачи: 2.1. Ученикът се ориентира в оформлението на книгата, разпознава и назовава елементите ѝ – корица, страници, илюстрации, с тяхна помощ решава творчески задачи за комуникацията чрез книга: прогнозира съдържанието, разказва и чете творчески, конструира свой проект за книжка. 2.2. Чете с разбиране авторска приказка и открива техниките за измислянето ѝ, които прилага в групова дейност за създаване на приказка по аналогия или като продължения на литературния текст.

Методи: четене-разглеждане, ролево четене и драматизиране, творческо четене и писане (измисляне) по

метода на Джани Родари: проектно и дигитално учене методите на творческо четене и творческо писане (измисляне), четене-създаване на книгата

Ресурси: читанка, тетрадка, работни листове, детски книжки (в т.ч. Приказки по телефона на Джани Родари) от библиотеки, е-ресурси: имитационна задача за „объркване“ на приказката чрез избор на алтернативна дума в хода на четенето на текста; презентация за Джани Родари, подходяща за последния етап от урока.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по извънкласно четене:

Темата е първа от модула с уроци по извънкласно четене. В логиката на четвърти модул обаче, пътешествието не започва, а продължава с още четене ... в „библиотеката“. Там, в дома на книгите, всеки сам чертае личното си пътешествие, като се ориентира в книжна среда и сам избира какво да чете. Затова картата за пътешестване в библиотеката е с отворен характер и може да се дописва от читателя и неговите избори. Трите текста, които съдържа модула, са отправни точки за индивидуални още неначертани читателски траектории. Преди да се впуснат в тях, разбира се, учениците преглеждат картата с уменията на читателя и определят своите постижения и своите намерения за придобиване на нови умения.

Предчетене. Мисленето пренасяне в библиотеката започва с видеото от е-ресурса за библиотеката и тестовата задача към него (Къде децата могат да четат? ● в библиотеката ● вкъщи ● в парка ● в басейна). После децата разглеждат библиотеката от титулната илюстрация на модула и описват книгите, които виждат, и заниманията на децата (какво ли правят, защо ли са там) с книгите. Учителят задава въпросите: има ли на масата детска енциклопедия, има ли книжки с приказки, гатанки...? Децата ги откриват и обясняват как, по какво се разпознава коя книжка каква е. Така децата се ориентират в елементите на книгата: корица, страница, илюстрация, текст. Назоават ги и коментират какво може да се прави с всеки от тях и с цялата книжка. После разглеждат плаката в залата на библиотека и обсъждат обявения на него конкурс. Предполагат коя е книгата победител или предлагат своя книжка в конкурса за любима книга.

Учителят съобщава, че на подобен конкурс в библиотеката победител е станала една от любимите приказки на всички деца – Червената шапчица. После обяснява, че именно затова те са получили като задача за домашна работа да си припомнят историята с помощта на картинните работни листове, по които сега ще могат и да я разкажат. Листовите съдържат серия разбъркани илюстрации по приказката, които децата е трябвало да подредят, а сега – трябва да покажат резултата и да обяснят как са стигнали до него. Децата сравняват листовите си с номерацията на илюстрациите, откриват обърквания, поправят ги, за да няма грешки в разказите. Разказват по серията на верижка, като добавят по изречение за всяка следваща картина.

Учителят обяснява, че освен неволни грешки в приказките може да има и нарочни грешки, които писателите умишлено правят. Показва книжката Приказки по телефона на Джани Родари, в която може да се намери приказка, която така се и нарича – Бърканица в приказките. Коментира корицата, прелиства, търси приказката в съдържанието на книгата и я намира на съответната страница. Предлага на децата да я чуят, за да разберат защо и как може да се обърка една приказка и до какво това може да доведе. Чете по актьорски.

Четене. Децата слушат и реагират свободно, после споделят какво ги е забавлявало или изненадало в бърканиците, кои са героите в тях и коя е обърканата приказка. Сравняват отговора си с първата илюстрация от читанката и се включват в предтекстовия диалог на геройчетата с мнение по въпроса дали случайно или нарочно приказката се обърква от разказвача. После четат приказката самостоятелно, за да се насладят на бърканиците отново и да открият как художникът ги е илюстрирал. Съотнасят текст с илюстрация и откриват, че бърканицата има своето продължение в илюстрацията, в която се появява още един герой. Правят извод, че не само текстът, но и илюстрациите могат да се объркат нарочно. Поставя се задачата да разберат как.

Колективно се решава задачата от е-ресурса за имитационно моделиране на объркването. Децата четат само изреченията, в които приказката е обърквана от Джани Родари, като в съответното място правят избор между познатия и новия вариант за довършване на изречението (Имало едно време едно момиченце, което се наричало Жълтата / Червената шапчица. Иди при леля Диомира / баба си да ѝ занесеш тази...). Продължават със задачите от тетрадката, за да открият какво и да изпробват как се обърква приказката – объркват „заедно с дядото“ цветовете на шапчиците, думите и действията на герои, самите герои, които участват.... Обобщават начините.

Четат самостоятелно, за да разиграят бърканицата наум с преход между ролите на разказвач и слушател и преоткриват в текста техниките за „объркване“; обсъждат онова, което могат да правят, когато четат, за да играят на бърканица в приказките.

Прочитат текста по роли и при желание изиграват бърканицата като сценка. Четат отново текста, сравняват го с илюстрацията, за да открият какво тя добавя в бърканицата. С опора на илюстрацията прогнозираят продължение на приказката – какво ще се случи, и съставят „дърво на предсказанията“ с възможни сюжетни линии (на „ствола“ се записва въпросът какво ще стане, около него се разклоняват възможните линии на сюжетно развитие с новите герои. Импровизират продълженията с тях.

Разгръщат измислиците си, като решават игровата задача в тетрадката. Очертавайки пътечките на новите шапчици през лабиринта на гората, решават кой с кого се среща и предполагат какво те ще правят заедно. Например Жирафът с дългия врат, благодарение на който може да се вижда отвисоко и надалеч, би могъл да

помогне за бързото откриване на пътя до бабината къща и за избягване на срещата с вълка. За благодарност пък шапчицата ще го отведе в близки зоопарк, за да не се чувства повече самотен. С Трамвая Жълтата шапчица би могла да се вози из цялата гора, без да се страхува, че вълкът ще се изпречи на пътя й...

Избирайки шапчица, чиято история иска да доизмисли, детето се включва в групата на децата, направили същия избор. Те заедно съчиняват продължение и диалози между героите и ги разиграват

Следчетене. Осъществяват се дейности, развиващи творческия потенциал на децата. Обсъждат се проектите (на етапа, на който се намират) за нови приказки и драматизиране на вариантите на приказката, както и за създаване на книжки с нови версии на приказката (Виж работните листове с дейностите).

Преди да обсъдят проектите за съставяне на книжки с приказки за разни шапчици, децата обобщават как се измислят нови приказки чрез нарочно объркване на старите: чрез замяна на думи, промяна на герои и на техни качества, ново развитие на случката или ново продължение с неочакван край... Подходяща задача за тези, които са по-несигурни е съставянето на книжка по старата приказка с използване на картинната серия по текста. За онези, които свободно изразяват себе си творчески, подхожда задачата за съставяне на страници от нови книжки с бърканици в старата приказка, материалът за които е в другия работен лист.

Накрая децата отново размишляват за това без какво не може хубавата книжка, кои са нейните елементи и как действат с тях, когато избираме, четем или играем с книжката и нейните приказки. Връщат се и към картата за пътешестване, за да оценя впечатленията си от прочетеното и интереса си към игровите дейности с текста, като наричат до заглавието на текста съответен на оценката си емотикон.

Оценяване:

– Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Ориентиране в книга по оформлението ѝ: разпознаване на елементите;
- Преразказ на откъс от позната приказка („Червената шапчица“) с опора на илюстрации;
- Прогнозиране на съдържание на книга по заглавие и илюстрации;
- Четене по роли и драматизация.

– Проектно оценяване: Драматизация на „Бърканица в приказките“; реализация на групов проект за съставяне на картинна книжка със старата приказка и на страници от книжки с новоизмислени версии.

Чета за удоволствие (как се чете за удоволствие). Обобщение (ОЗ)

Глобални теми: Обобщава се комплексът компетентности, отработвани по раздела и описани като очаквани резултати в разпределението: чете правилно и с разбиране малки по обем художествени произведения в жанра на стихотворението и разказа, ориентира се в съдържанието и отговаря на въпроси по изучените произведения, ориентира се в случката и преразказва откъс, рецитира наизуст, ориентира се в оформлението на книгата (корица, страница, заглавие).

Цели: Под наблюдение на учителя ученикът обобщава и прилага интегрирано компетентностите, формирани в литературното обучение по първия раздела на читанката, за решаване на познавателни и читателски задачи в различни ситуации на учене и четене.

Задачи: 2.1. Чете правилно и с разбиране достъпни и малки по обем художествени произведения: разпознава разказ и стихотворение и демонстрира, че разбира смисъла на прочетеното, като отговаря на въпроси за намиране на конкретна информация и правене на извод; 2.2. Следва жанровите ориентации и прилага успешно уменията за четене на стихотворение и на разказ при решаване на задачи за четене с разбиране.

Методи: решаване на задачи за четене с разбиране, ролева игра, дискусия, писмено и устно изпитване, самооценяване и взаимно оценяване, работа с портфолио и читателски дневник.

Ресурси: читанка, тетрадка по четене, е-ресурси за пътешествията с четене.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

В съответствие с профила на обобщителните уроци и игровата платформа за четене и учене обобщителният урок създава условия децата да изразят впечатленията си от първото пътешествие с четене в света на онова, което обичат (любимите места, неща, хора), да осмислят читателския си опит и да обобщат постиженията и откритията си в четенето.

Предчетене. Урокът започва с мислено връщане по изминатия маршрут, отбелязан на картата на първото пътешествие в учебната тетрадка: проследяват се стъпките по пътя на читателя, припомнят се прочетените основни и допълнителни текстове в модула, споделят се оценките на децата за тях, дадени според интереса към тях или трудността, която са срещнали с тях. Малките читатели посочват свой любим изучен или неизучен текст, обменят впечатления, отразени в страниците на читателския дневник, разглеждат илюстрациите в тях, изразяват предпочитания към автори и заглавия.

Специално внимание се отделя на работата с книгата, с която разделът стартира и с която завършва в урок по извънкласно четене, предхождащ обобщителния урок. Това е фокусът, който поддържа възприемането на

всеки текст като част от книга, укрепва нагласата да се пътешества с четене и допринася за разбиране на четенето като пътешествие с книга в ръка. Затова е добре и в този урок децата не само да проверяват наученото, но и да прилагат уменията си за четене с разбиране при възприемане на нов текст – в случая това е стихотворението Молитва на Иван Вазов.

Четене. След като чуят запис с текста Молитва, децата коментират за кого и за какво се моли детето от стихотворението. После четат самостоятелно текста, за да определят кои думи на героя са ги впечатлили най-силно; повторно и колективно четат текста от е-ресурса, като попълно избират с кои думи да допълнят пропуснатото в него, а после решават тестова задача за определяне на жанра му. По решение на учителя децата могат да сравняват героите от двата текста на Вазов – Молитва и Аз съм българче, или да упражнят четивната си техника с четене на верижка и да се оценят взаимно.

Четенето в този урок обаче е на първо място четене за учене. Учениците рефлексирали опита си на читатели, като правят проверка на постиженията си по раздела. За целта те работят индивидуално на страничката за самопроверка: Какво знам, мога и ценя след първото пътешествие, която в този раздел включва мини тест със следните видове задачи: да се допълнят пропуснати думи в стихотворение; да се ориентират в съдържанието на изучавани стихотворения, като разпознаят от кой текст са римите и ги свържат със заглавието на текста или да разпознаят от кой текст са героите и да ги свържат със заглавията; да отговорят на въпрос към стихотворение, като използва конкретна информация от текста и направят извод; да изключат изучен разказ от групата на стихотворенията, да свържат творчески дейности с изразни средства на видовете изкуства, да опишат стратегията за рисуване с думи. След като решат задачите, по двойки проверяват резултатите си и ги обсъждат с останалите от класа по договорен предварително регламент.

Друг ключов момент в урока е дискусиата по учебните проблеми, решавани чрез обсъждането на основните текстове от раздела, и систематизирани в таблицата за обобщение КАК: как се рисува картина с думи, как се търси отговор на въпрос (Картина, Най-добрата люлка), как се учи наизуст стихотворение (Аз съм българче), как се четат и отгатват гатанки (Първокласничка), как се чете разказ (Котето); как се чете стихотворение изразително (Телефон); как се разглежда книжка (Бърканицы в приказката). Децата първо си припомнят при работа с кой текст е бил поставен въпроса, какъв е отговорът му и как се прилага съответната стратегия в четенето.

Следчетене. Обобщенията от дискусиите задават две направления в мисленето по въпроса: Кое превръща четенето в удоволствие – дали онова, което четем, или начина, по който четем и се учим на четене? Децата могат да изберат гледна точка, близка до тяхната, и да се опитат да я обяснят. Ако се цени съдържанието на това, което се чете, формулата на четенето за удоволствие може да бъде следната: „Обичам да чета, когато чета за онова, което обичам“. Учителят обаче следва да насърчи мисленето за стратегиите, които превръщат процеса на четене в удоволствието – да си представяш и въобразяваш, да чувстваш и откриваш нови неща, в това е удоволствието. Тук именно може да бъде предложена и нова проектна задача за изработване на индивидуална мини карта по основната за модула стратегия – „умните разузнавачи“ .

Разговорът за пътешествието завършва с подреждане на изложба и коментар на резултати от проектни задачи в рамките на пътешествието (създаване на постери и албуми); децата самооценяват напредъка си в четенето по картата на пътешествието и по читателската карта „вече мога – искам да мога“; допълват списъка с ключовите думи от началната страница на модула (Чета за семейството, чета за родината) и мисловната карта по темата на пътешествието (Чета за онова, което най-много обичам) с нови думи: обич, мама, тате, баба..., привързаност, грижа, всеотдайност, татковина, разбиране и доброта, радост, удивление, хоби, интерес, гордост, възхищение, благодарност.

Разбира се, това са само възможности, към които ни се иска да добавим и взаимната проверка на наученото чрез задаване въпроси по познати текстове, както и на гатанки за герои на изучени текстове. Откъсът от Телефон, представен като гатанка (Чуй и познай кой съм), отговорът на въпроса какво е родина (или коя е най-добрата люлка, или какво е хоби) са добър пример за това, как прочетеното може да се интерпретира и прилага в нови контексти за целите на ученето, играта и общуването.

Оценяване:

– Текущо оценяване по задачи:

- Верижно четене на глас за оценка на четивна техника;
- Подреждане и четене на изречения в текст

– Тестово оценяване по първи раздел на читанката;

– Формиращо самооценяване чрез портфолио;

– Оценяване на отношението чрез бележките и илюстрациите в читателския дневник

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИ В МОДУЛ 2 ЧЕТА И ИГРАЯ, ЧЕТА И УЧА

Гатанки, НЗ

Глобални теми: Разпознава гатанка. Отгатва фолклорни и литературни гатанки, достъпни за възрастта; Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; Рецитира наизуст кратки литературни гатанки в стихотворна форма; Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет.

Цели: Ученикът разпознава фолклорни и литературни гатанки с опора на съдържанието (признаци на не-назован предмета) и структурата на текста (описание и/или сравнение на обекти в отговор на скрит или пряк въпрос), чете и отгатва, като открива (анализира), съотнася и свързва (синтезира) признаци в хипотеза за обект, който им съответства и отгатва скрития обект („игра на детективи“); следи за разбирането и обосновава отговора на гатанката-задача.

Задачи: 2.1. Ученикът съставя и отгатва описателна гатанка чрез стратегия за търсене, изброяване и свързване на признаци на наблюдаем обект; отделя и обобщава съществените признаци (синтез) и описва предмета, като изброява всички или най-ярките; 2.2. За да се ориентира в съдържанието на метафорична гатанка и отгатне с четене, ученикът прилага стратегията „кое на кое/какво прилича“ за търсене на прилики и отлики и пренос на качества от един предмет на друг – разсъждавайки върху това, намира по логически път решението, отгатва без налучкване, а после обосновава отговора си.

Методи: проблемно учене, проектно учене, творческо четене и творческо писане, образен анализ, дигитално учене, ролеви игри, визуализация – „умните разузнавачи“

Подход. Отгатването на гатанка е процес на мислене, предполага разсъждение и изводи, основани на информация, обучение по логика и критическо мислене, но също и на образното мислене. Затова предпочетеният от нас модел на работа с гатанка развива уменията за четене с отгатване чрез преход от дейности за съставяне на гатанки (образно мислене) към четене с разбиране на гатанки (водещо логическо мислене). Решавайки словесни и словотворчески задачи, детето развива наблюдателността си, чувствителността си към признаците на обектите, приликите и разликите между тях, усета си към точния подбор на думите, които ги описват пряко или преносно. Така детето се учи и да разчита гатанката като логическа или образна задача, която има ключета, чрез тях отговорът може да бъде намиран, а не налучкван.

Ресурси: читанка, тетрадка по четене, книжки с гатанки, работен лист с допълнителни дейности; е ресурси (мултимедийна презентация – видео и текст на гатанката за училищния звънец, тестова задача за избор на отговор от три предложени, е-вариант на задачата от тетрадката за допълване на отгатки в текста Първокласничка.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Начало на ново пътешествие. Тъй като темата е първа в модула, чрез нея детето влиза в новия игрови сценарий на пътешествието в света на онова, което най-много иска, а именно – да чете, да играе и да учи. За да се ориентират в ситуациите на четене в модула, децата разглеждат началната му страница в читанката и интерпретират заглавието по ключовите думи: четене, игра, учене. Обменят своите представи за трите дейности в отговор на въпроса: Кое какво е? На какво прилича четенето – на игра или на учене? Какво можем да правим с четенето – да играем или да учим? В отговор децата използват думите етикети от илюстрацията: успех, радост, познание, забавление, труд, асоциират ги с играта и/или ученето, добавят нови думи, обобщават прилики между назованото с тях и четенето.

Учителят предлага на учениците да прочетат записания на дъската диалог между геройчетата за четенето, за да решат чие предпочитание споделят – това на Моливка (Когато чета, си представям че героите са живи и сякаш играя в тяхната роля) или това на Гумичко (Аз пък съм любопитен и чета, за да уча нови неща). Изборът на децата ще разкрие какви са нагласите (за игра или учене) и мотивациите им за четене, в каква посока следва да се развиват, после приканва децата да оценят и онова, което могат или искат да могат в четенето. За целта учителят ги препраща към страничката на пътешествието в тетрадката, където те могат да се самооценят по картата с уменията („вече мога – искам да мога“), а по картата на второто пътешествие – да се ориентират в онова, което предстои.

Предчетене. Проследявайки на картата заглавията и разположението на текстовете от модула, децата откриват, че първата „спирка“ в тяхното пътешествие е в света на гатанките. В списъка с уменията за четене, откриват какво могат (искат да могат) да правят с гатанките и така сами формулират целта на урока: да се научим да отгатваме и да съставяме гатанки по-добре. Първо обсъждат какво значи „по-добре“, а после как това може да стане. С четене-разглеждане на избраните и донесени от тях книжки с гатанки, децата могат актуализират представите за жанра, за това какво е гатанка, по какво се разпознава, споделят защо я обичат и защо им трябва да се учат как да я четат.

В диалога „се включват“ и геройчетата от читанката, чиито реплики определят възможните изходни позиции на читателя – съмненията му в собствените умения (Всички обичаме гатанки, но умее ли всеки да ги отгатва) и търсенето на начин за справяне със задачите, задавани с гатанките. (Лесните – отгатвам, а за трудните – търся помощ). Поставя се въпросът кое прави гатанките лесни или трудни за отгатване (респективно – кои за мен са лесни или трудни).

Четене. Отправна точка е познатата игра на изпитване с „гатанки“ по изучени произведения (като тези в предишния урок) с цел осъзнаване, че гатанката е вид задача, която очаква своето решение, не просто текст, а форма на мислене и познание за света. Зад въпроса *Що е то?* стоят въпросите какво е това, което виждам и познавам, или онова, което никога не съм виждал досега, на какво ми напомня, на какво прилича, с какво мога да го сравня... Първоначално учителят съставя гатанка, примерно по текста Баба, а децата трябва да „отгатнат“ героя: Тя ме гледа от стената, с къса рокля е и с плитки, а в ръка държи тетрадка и молив, коя е тя, каква е тя? Децата разпознават героя по признаците-ключета в неговото описание. Следва четене на гатанката Първокласничка от е-ресурса със задача да решат дали тя се отнася за същия герой. Четейки, устно допълват пропуснатите думи-отгатки в текста, а после всеки самостоятелно прочита текста в читанката, за да потърси ключетата, подсказващи отгатките. Накрая в учебната тетрадка записват кои са думите ключета от текста, подсказали думите отговори. Стигат до извода, че отгатването е лесно, когато първо потърсим ключетата, открием връзките между тях и така стигаме до отгатката. После учителят прочита цялостно текста, а задачата на децата е този път да открият в какво се е превърнал текстът след добавяне на отгатките. Правят извод как стихотворната гатанка стана стихотворение с портрет на първокласничка.

Обсъжда се по какво гатанката и стихотворението си приличат и се различават. Едва сега децата отбелязват, че гатанките имат въпрос, но нямат заглавие, и че гатанките са били включени в стихотворението Първокласничка не като задача, а като закачка на автора – затова са били и лесни за отгатване. Стига се до заключението, че лесни за отгатване са гатанки с подробно описание на „скритите“ предмети, т.е. с много ключета. Учителят предлага на децата сами да съставят такива лесни гатанки, като опишат предмет от класната стая с колкото се може повече признаци, но без да го назовават. На дъската може да бъде предложена таблица или карта с категории (форма, размер, цвят, вкус, мирис, материал, място, действия, предназначение) и помощният въпрос: *какъв е по..?* Децата съставят и си задават взаимно гатанки, оценяват трудността им, редактират ги, като редуцират или увеличават броя на признаците, съответно понижават или повишават трудността на отгатването. После се търсят и прилики (има ли и други червени предмети в стаята) и отлики (по какво червените неща са различават) между предметите и основата за сравнението им, за да се подготви работата с метафоричната гатанка.

Работата с гатанки от читанката е върху материала на метафоричните гатанки, основани на сравнението. Възможни са различни подходи, но идеята е, детето да намери своя стил на учене, своя по-лесен начин на отгатване без налущване, да контролира своето разбиране и да търси помощ, когато се затруднява. Първо гатанките в читанката се четат от учителя и децата слушат и записват предполагаем отговор или въпросителен знак, ако не могат да отгатнат. На втория тур гатанката се чете и отгатва от детето, пак без предварително обсъждане, за да се насърчи самостоятелното търсене на отговор. Ако детето не се справи, задачата му се предлага с възможност за избор на отговор (пример от е-ресурса: Прочети гатанката и посочи верния отговор. От едно огнище цял свят се грее. *Що е то:* Луната, Дъгата, Слънцето) или пък отговор се търси по илюстрацията в читанката. После децата обсъждат как са успели да намерят отговора: още докато са слушали гатанката или когато са я прочели, едва когато са разгледали илюстрацията или когато са можели да избират отговор? Обсъждат и какви грешни предположения са направили и как да ги избягват; обосновават отговорите на гатанки.

За да се научат да различават фолклорната от литературната гатанка децата решават задачата от читанката за сравнение на гатанки от различен вид, но с един и същ отговор. Задачата се решава в следните стъпки: Отгатни стихотворните гатанки и пренамери отговорите в илюстрацията; Кажете кои от народните гатанки, записани под картината, имат същия отговор. Номерирай с една и съща цифра гатанките, които имат еднакъв отговор. В заключение се правят наблюдения върху езика на гатанките: използвани художествени средства – сравнение, олицетворение (без термини), и елементите на стихотворната форма, обсъжда се по какво се познава, че една гатанка е народна, а друга е написана от писател; накрая децата споделят кой вид гатанки предпочитат да четат и защо.

За да проверят дали са се научили при четене на гатанки да търсят думи ключета, учителят предлага играта на детективи, които трябва да оправят бърканици в прочетените гатанки. В учебната тетрадка „детективите“ четат отново гатанките за дървото и дъгата и търсят какво е объркано в тях и откриват кои думи в текста са заменени с близки или противоположни по значение, например: В сивите (вместо буйните) коси на есенния (вместо пролетния) дъжд шарен гребен блесна (вместо грейна) изведнъж. Печели онзи, който успее не само да открие бърканиците, но и да ги отстрани, като прочете гатанката, заменяйки сгрешените с правилните думи, при това действайки по памет.

Следчетене. Коментират се отново въпросите за видовете гатанки – литературна и фолклорни, разликите между тях и стратегиите на отгатване, както и кое прави гатанките лесни или трудни за отгатване. Децата могат да приложат наученото, като си направят състезание по отгатване на гатанки, ако предварително за подготвили

за урока интересни текстове в жанра; мога да пререшат четени преди гатанки, подобни на четените сега с помощта на работния лист за допълнителна работа в приложението; могат и да измислят нови гатанки чрез описание (следтекстова задача в учебната тетрадка) и чрез сравнение на предмети, в свободна или в стихотворна форма.

Във връзка с тези задачи се предлага и проектът за съставяне на книжки с гатанки от различни тематични области: Първоначално децата могат взаимно да се зададат гатанките, които сами са написали, от четите гатанки да подберат най-интересните, да нарисуват картинки за отгатки и да подготвят флаш карти за игра с гатанки. На един следващ етап могат да обсъдят идеи за създаване на книжка с гатанки, да разпределят задачите и ролите между участниците в проекта (търсене на информация в интернет, подбор и подредба на текстове от различни източници, писане на гатанки, илюстриране, оформяне на корица, представяне на книжките) и да организират сътрудничеството в екипа във времето.

Оценяване:

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- разпознаване на гатанка;
- отгатване на литературни и фолклорни гатанки с посочване на подсказките;
- задаване на гатанки с използване на изучени и неизучени произведения;
- съставяне на гатанка чрез описание на предмет или по опори, в т.ч. по двойка рими;
- групиране на гатанки по вид и тема;

Проектно оценяване: • реализация на проект (индивидуален и колективен) за съставяне на книжки с гатанки.

Приложения. Работен лист за допълнителна работа с гатанките и стихотворения

1. Прочети и отгатни гатанките. Напиши отговорите на празния ред.

1. Рога има, но никак не бодне.

Пълзи по земята, но змия не е.

Що е то?

2. Сред животните съм пръв.

Всеки крие се от

- Кое ти помогна да отгатнеш гатанките?

римите

приликите и разликите

качествата и действията

3. Допиши думите в редовете, за да съставиш гатанка

Назелено

.....построена

без тесла и

Пролет,пеят,

.....тук.

Есен,в нея –

ни, ни звук!

Думи за допълване: песен дърво чук зима лете чуруликат къща

Четене на разказ – „Пролет“, Петя Караколева, и на стихотворение – „Цветница“, Иван Цанев (33)

Глобални теми: Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи.

Цели: Разпознава и чете с разбиране разказ, като отговаря на въпроси по съдържанието на прочетеното, проследява действията на героя, като се опира на въпроса кое след кое се случва и възсъздава последователността; визуализира и свързва текст и илюстрация, преразказва с ориентация към частите на разказа; сравнява разказа с тематично близък стихотворен текст, долавя различния ритъм в стихотворен и нестихотворен текст

Задачи: 2.1. Ученикът чете с разбиране художествен текст, като се ориентира в съдържанието на разказа и стихотворението и прави визуализации, прилагайки въпросите: кой какво прави, кое след кое следва, кой какво казва, какво си представям, докато чета.

2.2. Ученикът се ориентира в структурата на четения текст, като проследява действията на героите и тяхната последователност и я коментира с оглед жанра на текста (в разказа – открива реда на действията във връзка с последователността на частите на повествованието: начало, среда, край), а в стихотворението – при изреждане на героите и повторението на действието; сравнява двете структури и ги имитира в свободен текст.

Методи: образен анализ, словесно рисуване, мисловни карти по темата на стихотворението, илюстриране, обучение чрез интеграция на изкуствата, дигитално учене

Ресурси: читанка, тетрадка, работен лист, е-ресурс – мултимедиен колаж, мултимедийна презентация на тема Пролет

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Следвайки игровия сценарий, учителят предлага на децата да отгатнат накъде ще продължи тяхното пътешествие, като разгледат картата в тетрадката и заглавията, които предстоят. Скорошното посрещане на пролетта в този период подсказва на детето възможната тема на текста. Естествено възниква предположението, че търсеното заглавие е Пролет. Учителят подкрепя посоката на търсене, като задава гатанка за пролетта от Асен Разцветников: От моите бодри стъпки се пукат всички пъпки. Затоплям аз земята. Поливам ви житата. Игрив е моят полет. Наричате ме....., Отгатвайки я, децата трябва да се обосноват, като по памет изброят доказателствата – действията, извършвани от пролетта и да разгълкуват значението на образните думи (как затопля, как полива....). След това се ориентират за мястото (номера) на страницата върху картата и очертават пътя до заглавието. Преди да отворят на посочената страница обаче, децата са приканени да влязат в ролята на добри читател и да размишляват върху заглавието: за какво ще се говори в текста, какво знам за това, кои думи ми идват наум, когато мисля за това, какво вече съм чел по темата. Учителят им предлага да си представят мислено, че са в картина, наречена Пролет, и да я нарисуват с думи. Коментират кой как си представя пролетта, съставят мисловна карта с ядро пролет, около което записват или рисуват идеите си.

Предварителната ориентацията в съдържанието на произведението и в структурата на разказчето може да се подготви и/или чрез задачата за рисуване по темата, предложена в учебната тетрадка (Покажи как се променя природата през пролетта). Четенето на текста през призмата на този опит ориентира детето в спецификата на художествената измислица – текстът е разказ, но героят му е олицетворен, разказвачът говори за пролетта като за жив човек. Така читателската задача на детето се свързва с изследователската задача на пътешественика – да открие по какво пролетта от рисунката прилича и се различава от пролетта в разказчето (как пролетта може да стане герой в художествен текст?). Ключ към отговора, подсказан още с първата гатанка, предлагат двете реплики в предтекстовия диалог на геройчетата в читанката: – Отгатни какво обича да прави пролетта! – Сигурно да посреща птиците от юг! Поставя се задачата да се разбере с четене отговора на въпросите: кой какво (обича да) прави, кое след кое следва, кой какво казва...

Децата слушат текста от аудиофайла, за да си представят в живи картини онова, което пролетта прави. После споделят впечатлили ги детайли, красиви думи, които са запомнили, действия на пролетта, които са ги удивили. Препрочитат текста самостоятелно, за да открият най-картинното изречение и да го споделят с изразително четене.

Следващият прочит е със задача да отговорят с подборно четене на въпросите на Книжка (Какво прави Пролетта? Как Пролетта украсява дърветата?), т.е. да определят коя част от текста на кой въпрос отговаря и да я прочетат на глас. Децата първо откриват с кои изречения/стихове може да отговори на всеки въпрос, а после синтезира информацията от различните изречения, за да нарисова с думи образа на пролетта като герой.

В учебната тетрадка децата наблюдават повторимостта и поредността на действията, като проследяват какво улавя пролетта при всяко замаяване с въдица. Четат подборно, за да потвърдят решението на задачата и преразказват случващото се с Пролетта през пролетта;

Децата играят на детективи чрез стратегията „прилика и разлики“: сравняват своята първоначална представа от рисунката си с образа на пролетта в текста, пролетта от текста с тази от картината на художника, коментират изразните средства на словесното и на изобразителното изкуство. (Тук могат да се използват и е-ресурсите от презентация „Пролет“ на Вивалди: Послушай малко музика и си представи как се събуждат цветята...), както и да се направи е-колаж с поставяне върху точни места от рисунката на Пролетта на изрази от текста: зелена възглавничка от мъх,въдица с жълта кукичка, измъкна на бял свят кокиче, жълт минзухар)

Следчетене В последния компонент на урока се наблюдават разликите между стихотворение разказ, между стихотворна и нестихотворна реч и начините на четене на двата текста.

По памет се пресъздавана последователността на действията на героя в разказа, преразказва се, като се използват думите за връзка: първо, после, накрая. Описва се с думи промяната, предизвикана от действията на пролетта, като се използват думи от текста. Описанието на картината се сравнява с рисунката на пролетта от началото на урока.

Коментира се структурата на фразата в стихотворението, създаваща ритъма (изброяване и повторение), и се търсят връзките между думите в изреченията. В тетрадката децата свързват части от тях в отговор на въпроса на кого какво поднася детето, откриват в стихотворната реч опори (повторения и рими), улесняващи ученето наизуст; сравняват стих от текста с нестихотворен вариант на същото изречение (Ще подаря минзухари на мама, кокичета ще поднеса на баба...) и откриват разликите в словоредата, ритъма, римите; играят с тях, като се опитват да продължат верижката с нови герои (с имена на цветя например) и дарове за тях (не непременно цветя).

Децата четат двата текста, като оформят границите на изреченията, поставят на точното място паузите, следват с интонация структурата на всеки текст.

Накрая могат да се опитат да кажат поздрав за именниците и да отправят благопожелание за Цветница, като се заиграват с имената на хора и имената на цветя.

Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Верижно четене с правилно интонационно оформяне на фразата;
- Проследяване чрез подборно четене на действията на героя;
- Кратко устно преразказване на художествен текст;
- Озаглавяване на текст;
- Трансформиране на стихове в благопожелания, свързани с обичаи на празника.

Приложения

Работен лист с допълнителни задачи за самостоятелна работа с разказ

1. Чети и добавяй в текста липсващите думи.

Пролетта седеше на възглавничка и държеше

Заметна въдицата и хоп, на бял свят

..... пак въдицата и още едно

2. Какво казва пролетта на дърветата? Отбележи.

Да се усмихнат на слънцето

Да си облекат новите дрехи

Да почистят гнездата на птиците

3. Кое ти помогна да си представиш пролетта?

текстът

илюстрацията

личните ти наблюдения

4. Напиши какви цветя можеш да набереш от полянката на Пролетта?

• Напиши на кого от твоето семейство какво цвете искаш да поднесеш за празника

5. Препиши от текста Цветница всички двойки рими.

Четене на стихотворение – „Великден“, Елисавета Багряна, НЗ

Глобални теми: Разпознава стихотворение; Разграничава стихотворна от нестихотворна реч; Рецитира наизуст кратки (или откъси) стихотворения; Дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи.

Цели: Ученикът чете с разбиране кратки стихотворения, посветени на празниците, като търси в текста описания на характерни моменти и картини, по-особени думи и изрази, отразяващи обичаи и традиции, свързани с празника, пресъздава словесните картини и изразява празничното настроение и чувства, запомня и рецитира откъси с празнични благопожелания и изказва такива в ситуация на общуване

Задачи: 2.1. Ученикът се ориентира в съдържанието на произведението, свързано с празничните традиции, като намира в текста конкретна информация за характерни обичаи и символи, чете с визуализация на словесните образи и търси думи и изрази за поздрав и благопожелания, предаващи настроението, чувствата и символката на празничното общуване; 2.2. Подготвя се за празника, като се опитва чрез четенето на подходящ текст да разбере смисъла на празничните обичаи и научава наизуст откъси с поздрав и благопожелания, включва се в ситуация на празнично общуване: изказва благопожелания и чрез изразително четене и рецитиране пресъздава и споделя емоцията на празника.

Методи: беседа, работа с текста, четене-разглеждане, творческо четене (визуализация, изразително четене и рецитиране), интеграция на изкуствата (илюстриране с картина и музика)

Ресурси: читанка, тетрадка, работен лист, е-ресурси (задачи за подреждане на стихове, допълване на думи в стихове, интерактивна игра за разпознаване по картина на Великденски обичаи, тестова задача)

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене. Активизацията на личния опит и интереса по темата може да се осъществи при съставяне на мисловна карта за Великден. Около ядрото с темата се записва всичко, което децата асоциират с празника, като се използват думи, знаци, рисунки, емотикони. Едновременно с рисуването на идеите учениците споделят свободно свои впечатления за подготовката и отбелязването на празника в семейството, в училище и в общността коментират какво знаят за традициите и обичаите, как самите те участват в тях. В духа на предтекстовия диалог на Моливка и Гумичко, които обясняват защо Великден е любим празник („Навярно защото рисуваш по яйцата“ – казва Гумичко) децата обсъждат въпроса за любимия, но и най-голям християнски празник. После в учебната тетрадка всеки записва по две неща, които се правят в училище и къщи при подготовката за посрещането му, а за настроение и забава откриват в хорцето с яйца празничен великденски поздрав и го преписват.

Учителят предлага на децата да споделят как според тях четенето участва в празника, какво можем да правим преди по време и след празника с негова помощ. (На въпроса следва да се отговори и в края на урока).

Четене. Учениците слушат стихотворението и споделят емоцията си, какво са чули, какво са видели мислено, какво са усетили и почувствали. Задълбочават разбирането си със самостоятелен прочит за потапяне в празника, за преживяване на атмосферата му с помощта на думите от текста и четенето. Добавят в споделянето нови впечатления, придобити при непосредственото възприемане с четене. Разглеждат илюстрацията и обсъждат по кой куплет (строфа, част) от текста художникът е създал тези образи и какво те означават. Какви други картини децата си представят и биха нарисували и по кой куплет от текста. Коментират стихове, по които може да се създаде не само зрителна, а и звукова картина, и с какви инструменти може да се пресъздаде.

Многократното препрочитане на текста, освен че е за удоволствие, цели задълбочаване на разбирането и формиране на определени умения за работа с текста.

Чрез задачите на Книжка детето се учи да търси и намира конкретна информация, да открива и прочита отговорите на въпросите буквално в самия текст. Трите въпроса на Книжка (Какво донася Пролетта на света? Как добрата вест достига до всички? Как хората посрещат Великден, какво си казват и си пожелават) намират отговор в трите строфи на текста. Децата осъзнават връзката между въпроса за факти и казаното дословно в текста.

Дейностите, свързани с Въпроско и Удивителна и осигуряващи по-високо ниво на разбиране, са в учебната тетрадка. Чрез задачи с множествен отговор децата трябва да изберат тълкувания на благопожеланията на празника (Как разбираш призива „Да си подадем ръце!“; Как разбираш пожеланието „Да бъдем с чисти мисли и сърца!“), като в контекста на произведението осмислят небуквалните значения на изразите. А след това и да преобразуват откъс от текст в благопожелание.

Уместни в този случай са и наблюденията над стихотворната форма – ритъма и римите, като средства, използвани при една по-тържествена реч, съответна на празничната ситуация.

Работата в тази посока може да продължи в работния лист, в който децата свързват поздрав и пожелания с празниците, различават поздрав и пожелание, долавят и осмислят преносната употреба на думи в текста, записват характерни поздрав за празника.

Специално внимание следва да се отдели на изразително четене и ученето наизуст, тъй като чрез тях децата не само ще усетят емоцията на съдържанието, но и ще открият емоцията на формата – как са изразени чувствата и мислите в текста, с кои думи са предадени, с какви средства – интонация, темп, сила на гласа, паузи и темпо могат да бъдат пресъздадени в четенето или рецитирането. За това, както и за научаването на стихове наизуст помагат и задачите от е-ресурса за допълване на пропуснати думи в стихове, за подреждане на стихове в строфа, за откриване на римите и благозвучието, песенността в стиха на Багряна.

Следчетене. В заключение децата следва да обобщят какво могат да правят с четенето преди, по време и след празника и как самото четене става празник. Те могат да разыграят ситуации на празнично общуване, като използват усвоения чрез четенето „празничен етикет“, просто да кажат наизуст стихотворението или част от него по начин, който изразява духа на празника или за да се почувстват празнично. Да коментират с какво и как четенето обогатява знанията им за традициите и обичаите. В тази връзка могат да решат следтекстовата задача на Удивителна, като споделят какво знаят за великденските обичаи и да представят си за техния смисъл и за символиката на празника. В тетрадката могат „да се упражнят“ в отправянето на добри пожелания без думи, като нарисуват великденско дръвче или решат с какъв жест да зарадват някого, как да направят някому добро за празника.

Най-сетне могат пак да препрочитат текста или части от него, за да „останат“ в празника.

Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Словесно рисуване;
- Откриване в текста на благопожелания, свързани с празници и обичаи;
- Откриване на рими в изречения с благопожелания
- Рецитиране на стихове с благопожелания;
- Споделяне за информация от други източници по темата.

– Проектно оценяване – проект за украса на дома, на яйце или поздравителна картичка – по избор

Приложения.

Работен лист за самостоятелна работа

1. За кои празници се отнасят пожеланията? Добави в изреченията имената им.

Бяла и червена... ..!

Зелен, зелен... ..!

Червен, червен... ..!

Бяла, бяла... ..!

2. Подчертай думата, която показва, че звукът на камбаните се чува надалеч.

Бият радостно камбани

в градове и във села,

и отекват разлюляни

над гори, нивя, поля.

3. Какво означава в стихчето думата „бият“ камбани?

- удрят, за да наранят
- удрят, за да разиграят топка
- удрят, за да предизвикат звук

4. В кои думи от текста чуваш камбанки?

- Открий и свържи думите от двата реда, които образуват рими
камбани	лица	села	песен	ръце
сърца	разлюляни	яйце	поля	воскресе

5. Къде в текста стои удивителният знак?

- след описанието на обичая
- след поздрава за празника
- след пожеланието за празника

6. Как се поздравяваме на Великден? Напиши какво се казва и как се отговаря.

7. Напиши на всяко яйце в градината по едно пожелание.

Четене на стихотворение – „Как мислите“, Леда Милева (НЗ)

Глобални теми: Разпознава стихотворение; Разпознава стихотворна и нестихотворна реч; Ориентира се в съдържанието на литературното произведение; Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; Разпознава въпроси в текста и задава въпроси към текста.

Цели: Детето се ориентира в диалогичната структура на текста чрез разпознаване на участниците в общуване и ролите на питащ и отговарящ; ориентира се във вида на въпроса към текста и прилага адекватна стратегия за отговор (с да и не, с прочит на отговора в текста, с намиране на отговора „в ума си“, с мислене на глас от собствен опит, с помощта на текста и на опита си, с помощта на илюстрацията).

Задачи: 2.1. Учениците разпознават „ли“ въпросите в текст или в устно изказване и прилагат съответен начин на отговор – с „Да“ и „Не“, съставят въпроси от същия вид по познати вече текстове и играят на гатанки с тях; 2.2. Разпознават въпросителни думи и въпроси с въпросителни думи, намират конкретна информация в отговор на въпроси за факти; откриват въпроси, които изискват мислене и отговор със свои думи; анализират вида на въпросите и прилагат подходящи стратегии за отговор – търсене в текста, в текста и в опита си, само в опита си, в разговор със знаещ.

Методи: беседа, конструиране и преобразуване на изречения, алторитмично учене – задачен подход; моделиране на речеви ситуации; словесни игри.

Ресурси: читанка, тетрадка, е-ресурс, работен лист.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене. Учителят организира дискусия по въпроса какво най-много обичат децата, като припомня формулата на четенето за удоволствие: „Обичам да чета за онова, което обичам“ и предлага на учениците да съставят индивидуални и колективна (с общи неща) мисловна карта с ядра „Обичам – Не обичам“. Учениците рисуват картата, като асоциират с ядрата любими и нелюбими дейности и неща; споделят написаното, с гласуване определят най-любимото от нещата и така съгласуват гледната си точка по въпроса. После тестват постигнатото съгласие, като преди четенето на текста избират отговор на същия въпроса от списък с предложени:

Какво най-много обичат децата?

☐ Да ядат шоколад.	☐ Да се возят на влак.
☐ Да тичат в полята зелени.	☐ Да задават въпроси.

Проверяват дали са на едно мнение с геройчетата от читанката, които също обсъждат темата, и по репликите им в предтекстовия диалог заключават какво те обичат да правят най-много и съответно кой отговор на задачата биха избрали (Гумичко: Интересно! Когато прочета нещо ново, в главата ми изникват най-различни въпроси! Моливко: А най-хубаво е когато има кой да ти отговори!)

Поставят си за цел да прочетат стихотворението, за да проверят дали в него има отговор на този въпрос и какъв е той. От гледна точка на ученето целта е да открият как всъщност се отговаря на различните въпроси, когато четем един текст.

Активно слушат стихотворението и откриват гледната точка на възрастните за онова, което децата обичат, формулират различните гледни точки, следвайки формулите: според едните... според другите; според тях – според мен... Осъзнават, че въпросът няма един отговор, че на въпроси, които изискват мислене (Как мислите) може да има различни отговори. Подкрепят извода, като се позовават на различните отговори на децата от класа в уводната част на урока. Коментират, че на такива въпроси те и досега са отговаряли, когато задачи към

текста е поставял Въпроско. Сравняват неговите въпроси с въпросите на Книжка, които винаги имат конкретен отговор, пряко даден в текста.

Четат стихотворението, за да открият какво точно мислят възрастните и как защитават мнението си. Като доказателство, че питането е любимо детско занимание, изброяват с четене въпросите на децата в стихотворението (Колко въпроса откри в текста? С кои думи си помогна?); Четат подборно думите за въпроси и уточняват вида на въпроса (с думичката „ли“ или с други въпросителни думи...) и начина на отговор: с Да и Не, с думи от текста, със свои думи за собствените мисли, запаметяват въпросителните думи в „полето на питаниците“.

Препрочитат стихотворението многократно: на верижка с правилна интонационно оформяне на изреченията, хорowo – от името на всички деца, които питат, на канон – с присъединяване на нов четец на всяко следващо изречение, диалогично – чрез включване на отговарящ след прочита на всеки въпрос.

Уменията да се разбират въпросите и да се избира стратегия за отговор се тренират чрез задачите в учебната тетрадка:

– Децата дописват въпросителни думи в детските въпроси от стихотворението:

_____ е по-бърз – вятърът или белият самолет?

_____ крие в устата си крокодилът?

_____ пази комарът своето жилище?

– Дописват въпросителните изречения на децата, които започват с „може ли“, „има ли“, „вярно ли е“ и на които се отговаря само с ДА или НЕ

– Разграничават въпроси, които имат и които нямат отговор в текста, въпроси, на които може да се отговори чрез текста от такива, на които се отговаря въз основа на знанията от личния опит или чрез мислене. Отговарят на въпросите:

- Може ли слон да говори по телефон?
- Може ли вълк да кара велосипед?
- Катеричката яде ли шишарка?
- Има ли поща в зоопарка?

Следчетене: Четат с удоволствие и в ролята на възрастен стихотворението, като се опитват да изразят настроението и удивлението му с подходяща интонация, стремят се да оформят интонационно вярно границите на видовете изречения в текста; препрочитат само въпросите на възрастния и отговорите, които откриват; препрочитат само въпросите на децата и онези въпроси, които нямат отговор в текста...

– Съставят по аналогия въпроси от двата вида и с всички „ключета“ за въпроси; играят на въпроси и отговори, като заемат ролята ту на питащ, ту на отговарящ (А ти какви въпроси искаш да зададеш и да добавиш в текста?). Дискутират отново проблема какво най-много обичат децата и защо те постоянно питат за нещо

– Съставят въпроси за целите на различни дейности: въпроси за игра с шеговит характер – Може ли мечката да кара колело? или от типа на гатанките (кое е по-ниско от кокошката и по-високо от човека; по-сладко от мед и по-студено от лед) и загадките (Защо всички хора навън са с шапка на главата си? Защо бебето плаче?), въпроси за учене, които изискват проучване по проблем, от типа: Кой е по-бърз – вятърът или самолетът?, въпроси за мислене и мнение от типа: какво мислите за...?, които предполагат обмен на гледни точки в дискусии.

В заключение и за целите на обобщението колективно може да се реши следната задача

Как може да се отговори на следващите въпроси? Свържи въпроса с начина на отговор.

Въпроси

Какво най-много обичат децата?

Яде ли катеричката шишарка?

Колко въпроса има в текста?

Кой е по-бърз – самолетът или вятърът?

Защо децата питат?

Като търся отговора извън този текст

Начин на отговор

С помощта на предишните си знания

С преброяване на въпросителните изречения

С прочит на отговора в текста

С досещане

Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Дописване на въпроси с думи от текста;
- Посочване на въпросителни думи, с които се задават въпроси в текста;
- Различаване на въпроси с отговор в текста от въпроси без отговор в текста;
- Отговаряне на въпроси от затворен и отворен тип;

Приложение

Работен лист с допълнителни задачи за самостоятелна или групова работа

1. Кой на кого задава въпроси в стихотворението?

Възрастни на деца

Деца на възрастни

Деца на деца

2. Кой кои въпроси задава?

Има ли поща в зоопарка?

Какво най-много обичат децата?

Как се намират отговори тъй различни?

Кой какво носи?

3. Как се задават въпроси? Подчертай думата, която децата НЕ са използвали в своите въпроси.

кой как какво защо може ли има ли къде

4. Напиши свой въпрос с думата, която децата не са използвали.

Четене на приказка – „Поучителни бонбони“, Джани Родари Н31.

Глобални теми: Разпознава литературната приказка и я чете с разбиране; Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; Преразказва устно достъпни за възрастта малки по обем авторски приказки.

Цели: Ученикът прилага подход на диалогично четене с жанрова ориентация към приказка: по въпроси, заглавие, илюстрации конструира предположения за герои и събития; съотнася текст с илюстрациите и се ориентира в характера на художествената измислица, основана на фантастична хипотеза (какво би станало, ако учените измислят „умни“ бонбони за учене); възсъздава мислено картината на приказния свят и изследва причините и последиците от необикновените събития в него, размишлява и оценява за промяната в ситуацията на героите (влошаване – подобряване) и определя личното си отношение към разказаното.

Задачи: 2.1. Ученикът се ориентира в съдържанието на литературния текст и разбира, че има приказки, които разказват за това какво би станало, ако се случи едно или друго фантастично събития, и показват какви са възможните последици от него. 2.2. Ученикът пресъздава във въображението си приказния свят на художествената измислица, като открива конкретен материал, с който той е създаден – факти, детайли, предмети и действия; проследява логиката в развитието на историята и, като се поставя на мястото на героите, оценява събитията от тяхна гледна точка, а после и от своята, по-различна гледна точка.

Методи: творческо мислене и творческо четене (метод на недовършените изречения и фантастичните хипотези, какво би станало, ако...; ролеви игри, кейс метод (аз в предлаганите обстоятелства); мисловни карти и мозъчна атака, проектна задача; дискусия

Ресурси: читанка, тетрадка по четене, работен лист с тест, е-ресурс с вариант на теста, книги на Джани Родари, книги с приказки.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене По покана на учителя децата посочва мотото на второто пътешествие – „Пътешествам в света на онова, което най-много искам“ и стратегията на пътешественика: Чета и играя, чета и уча. После си припомнят герои от буквара и читанката, мечтали и желали нещо много силно, и коментират техните и своите желания. Използват формулата на героя от разказчето Ако бях голям, щях... и довършват изречението му; връщат се към героите от Хвърчилото и обмислят как те биха направила света по-добър и по-красив, а животът на хората по-лек. Коментират какво биха искали да променят в своя живот, в своето училище, искат ли и биха ли могли да направят ученето в училище по-лесно и по-интересно.

Провеждат групова мозъчна атака за генериране на идеи за това как ученето да стане интересно или решават предтекстовата задача в тетрадката, като отговарят на въпросите: Какво е за теб ученето? (забавление, лесна работа, трудна работа, интересна работа); Кога ученето е трудна работа? (Когато ти се правят други неща; не разбираш задачата; не ти е интересно). Обмислят хипотезата: какво би станало, ако съществуваша поучителни бонбони за лесно учене и как биха ги използвали.

Преглеждат картата на пътешествието и откриват заглавие на текст, в който очакват да намерят отговор на тези въпроси. Разглеждат страницата в читанката и коментират предтекстовия диалог на Моливка и Гумичко (– Ех, да можеше без труд да науча всичко! – Може! Учените вече са открили хапче за лесно учене). Прогнозират съдържанието на текста, като търсят връзката между заглавието и илюстрациите, предварителния си опит в ученето и евентуалната роля на поучителните бонбони в него. Задават въпроси към текста за това как и защо могат да се използват бонбоните, какви ще са последиците от това и описват по илюстрациите и по въображение вида и приложението им; размишляват за последиците от масовата употреба на такива бонбони.

Диалогично четене Първият прочит на текста е диалогичен и се прави от учителя. Не препоръчваме използване на аудиофайла със запис в този етап, тъй като от особено значение е живото общуване между „пътешествениците“ с четене на всяка стъпка от навлизането им в текста. Идеята е децата да се потапят в него постепенно, непосредствено да реагират и да преживяват неговата чудатост, да се разхождат бавно и мислено в картините,

които въображението им създава, да откриват детайли и странности още при първото възприемане на условната действителност, заедно да я домислят и групово да я съпреживяват.

За целта текстът се чете от учителя на части, условно отделени на страниците на читанката чрез илюстрациите. След прочита на всяка част прекъсва прочита за проверка на реакции, мисли, впечатления, удивления, размисли на глас, въпроси и предположения.

След прочита на първата част децата могат да споделят кое от чутото е най-удивително и невероятно за тях, да сравнят ученето на чуждата и на своята планета, да питат за онова, което биха искали да научат за Бу. След втория абзац нека учителят насочи вниманието към ритуала „урок в бутилка“ и действието на напитката, сам да се удиви на ефекта от нея. Децата на свой ред биха могли да споделят как биха се държали, ако бяха на мястото на героя. След последната част могат да коментират дали приличат на ученолюбивите деца от Бу и биха ли искали да живеят на Бу. Обсъждат се и предварителните предположения за бонбоните – чудо.

Учителят насърчава децата да направят първия самостоятелен прочит на текста чрез стратегията „умните разузнавачи“, за да не остане нищо скрито за тях на чудната планета. Задачата е да видят, чуят, вкусят, докоснат, помиришат всички странни неща, до които могат да стигнат само с четене и въображение. Участието в обсъждането след прочита може да се диференцира, като ролите на разузнавачите се възложат на различни деца (Кой ще бъде нашето Око и ще сподели всичко видяното на планетата?; Кой ще бъде нашият нос и ще докладва какви аромати се носят из въздуха на планетата...).

А за преброяване на всички внимателни читатели в класа, учителят предлага на децата да решат задачите на Книжка и да прочетат „доказателствата“ в текста.

По-нататъшното задълбочаване на разбирането се организира чрез играта Детективи, в която децата трябва да четат и съотнасят частите на текста с илюстрациите, за да открият разликите в съдържанието. Задачата може да се реши фронтално в три последователни стъпки или да се разпредели между три отделни групи, работещи паралелно с различни части на текста. Децата ще открият следното: В първата двойка за съотнасяне разликите са в имената на науките, средствата за учене (нарисувани са и бонбони), цветовете на науките; на втората илюстрация вместо въодушевена майка виждаме удивена крава, която не яде трева, а държи цвете, и, разбира се, не дава млечен шоколад. Третата илюстрация показва само бонбоните за хлапета, а бликащите от тях „знания“ не покриват изцяло описанието в текста.

Коментарът по изпълнението на задачите се съпътства от допълнителни задачи в игрова форма, като тези на „Питаници“ и „Бърканици“. При първата игра децата трябва да отделят верни от неверни твърдения в отговор на въпроса как учат децата на планетата Бу. (Например: На планетата Бу всеки има по 100 книги.

Всяка сутрин децата пият науки. Всички деца учат в училище. Има поучителни бонбони за хлапетата. Някои ученици стават нощем да ядат история.). При играта на „Бърканици“ трябва да се уловят и поправят грешните твърдения за Бу или нарочно да се объркат верните твърдения по която и да е тема, за да се провери знанието на изпитвания. Във втората част на текста например, децата трябва да успеят да улови грешката в определението за кравата – според думите на детето тя дава мляко с шоколад, и бъркотията да се „поправи“. А с думите от речника, както и с фактите от текста, може да се игра и на „Загадки“, като се дават определения, по които друг трябва да назове нещата. Например: четириногото преживно животно, което дава мляко, що е то?

При следващите си връщания към текста децата са пак в ролята на пътешественици в четенето, които трябва да съхранят за историята всичко необикновено, което са открили. Работи се отново по групи с диференцирани задачи. Първата група трябва да прочете текста, за да опише какви са последиците от изобретяването на поучителните бонбони, какви промени те са причинили в живота и ученето на децата. Втората група чете, за да оцени какви са станали децата, които учат само „вкусни уроци“. Третата група изследва хипотезата какво би станало, ако поучителните бонбони изчезнат от планетата Бу.

В междугруповата дискусия по отговорите на задачите всяка група представя своя резултат по избран от нея начин: преразказва първата част на текста с последиците, пресъздава сценката между детето и майката по време на „вкусния“ урок или дава своя оценка за поведението на детето; измисля възможно продължение на историята, което навярно ще разкрие негативите от употребата на бонбоните. Пресечната точка между темите за обсъждане е въпросът ставаш ли по-умен, ако поглъщаш наготово науки, без да ги разбираш и искаш ли да живееш като децата от планетата Бу, какво би спечелил или изгубил от това.

Следчетене На финала децата се връщат към текста и слушайки вече цялостното му изпълнение на запис, мислят за това къде ги отведе приказката, с какво ги удиви, с кого ги срещна, за какво ги накара да се питат, успяха ли с нейна помощ да научат полезен урок за живота, какъв е той. С какво тази приказка е необикновено и различна от познатите народни приказки и защо биха чели други подобни на нея. Книгите на кой автор биха потърсили. По какво приказката за чудната планета Бу прилича на другата приказка на Джани Родари, която също удивлява.

Заключителният компонент в урока има задачата да обедини игровите действия с текста („детективи“, „питаници“, „загадки“ и „бърканици“) в общ подход на четене с игра, който превръща четенето в диалогично

общуване. Децата си припомнят правилата и игрите, за да ги класират според интереса си към тях. Това може да стане на дъската, на предварително подготвено игрално табло или чрез подреждане на игрите от „таблото“ в читанката. В зависимост от това колко забавна е била за тях една игра, децата ѝ дават от 1 до 3 точки, а общият брой събрани точки определя поредното място на играта в класацията

Учителят добавя, че всяка игра може да се играе по различни начини. Например Детективът може да използва своите умения, събраните данни и наблюдения, за да опише разликите между Бу и Земята, да установи кое прави планетата Бу интересно място за космически туризъм или пък кое прави Земята по-доброто място за живеене на децата. На тази основа могат да се съставят реклами за училищни ваканции на двете планети.

Списъкът с игрите е отворен и за допълване, което може да се направи с игрите на Изобретател и на Преводач, предложени като следтекстови задачи в учебната тетрадка. В първата се измислят нови поучителни бонбони, с различен вкус, цвят, мирис и за учене на различни нови неща. Във втората – с опора на казаното в текста детето трябва да се досети какво може да означава изречени, записано на чуждопланетен език, и да го „преведе“, а после сам да напише отговор на чужд език.

Накрая учителят предлага всеки да провери дали е готов за пътешествието си до планетата Бу, като влезе в „космическия тренажор“ на теста и се опита да реши задачите без да поглежда в текста. Може да си използва е-вариант на теста за групов тренировка на целия клас или разширения вариант от приложението. Добре би било и в двата случая обаче, да се решат и проверят последните задачи за проверка на ориентацията в жанра приказка.

Оценяване:

– Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- определяне на жанра по фантастично-чудесните белези на приказната измислица;
- разпознаване на героите и проследяване на действията и качествата им;
- търсене на причините и последиците от действията на героите с възшебното средство;
- участва адекватно в игрови диалози с текста и по текста.

– Тестово оценяване.

Приложения

Приложение 1. Игрово табло от читанката: Мисли и се учи с четене, докато играеш

Детективи: Кой ще намери повече разлики между текста и илюстрацията?

Питаници: Кой пръв ще отговори на въпросите по текста.

(Например: Какво се изучава по зоология на Бу? – Животните)

Загадки: Аз описвам предмет, без да го назовавам – ти го разпознаваш

(Например: Червена на цвят наука с вкус на малини? – Историята)

Бърканици: Чета и заменяя думи, а ти поправяш бърканицата.

(Например: Историята е една жълта течност, която прилича на олио).

Приложение 2. Тест за кандидати за пътешественици

За да ти разрешат космическа ваканция на планетата Бу, трябва да познаваш добре живота там. Провери дали е така.

1. Какво няма на планетата Бу?

- книги училище деца наука в бутилки

2. Къде децата учат?

- в магазина у дома в леглото си в училище

3. Кога децата учат?

- на обяд сутрин през нощта непрекъснато

4. Как учениците учат?

- Пият вкусни течности
 Лапат поучителни бонбонки
 Четат специални книги

5. Какво НЕ съдържат поучителните бонбонки за хлапета?

- Лесни стихчета
 Имената на месеците
 Числата от едно до десет

6. Кой помага на разглезените деца от БУ в ученето?

- учителят майките продавачът на науки

7. Кои деца от Бу стават много учени?

- глезените послушните лакомите ученолюбивите

8. Какво трябва да изпиеш, за да усвоиш науките на БУ? Свържи
История	течност, зелена като мента
География	безцветна течност с вкус на минерална вода
Граматика	червена течност с вкус на нар
9. Какво трябва да направиш Ти, за да откриеш с какъв цвят и вкус са науките на Бу?
- Да четеш внимателно текста, за да разбереш
- Да изпиеш урок от бутилка
- Да лапнеш поучително бонбонче
10. По какво се разбира, че текстът е приказка
- Героите и случката са измислени
- Доброто побеждава злото и има поука
- Мястото, героите и случката са невероятни

Извънкласно четене на информационен текст от енциклопедия „Удивителните дървета“ (НЗ)

Глобални теми: Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет; Чете правилно и с разбиране малки по обем нехудожествени текстове и разбира значението на непознати думи в контекст; Ориентира се в оформлението на книга (корици, страници, илюстрации).

Цели: Ориентира се в детска енциклопедия, като прилага знанията за оформлението на книгата и умения за четене –разглеждане; разбира връзка между заглавие и съдържание на текста и чете с разбиране информационни текстове, като използва адекватни стратегии за обработка на информация (задаване и отговаряне на въпроси, отделяне и маркиране на важна и второстепенна информация, отделяне на интересни факти и водене на бележки, преразказ).

Задачи: 2.1. Ученикът се ориентира в ситуацията на познавателно четене: разпознава енциклопедични издания и прилага стратегии за работа с информация при четене на нехудожествен текст с цел информиране. 2.2. Чете информационен текст с разбиране, като задава и отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение, отделя и маркира съществената информация, оценява важна и нова за него информация и я споделя кратко, като преразказва наученото.

Методи: четене-разглеждане, работа с текста – прогнозиращо, подборно и изучаващо четене, стратегии за работа с информация: знам – искам да узная – научих; известно-ново-интересно, четене с маркиране.

Ресурси: читанка, учебна тетрадка, детски енциклопедии работен лист с тест с разпечатка на текста и легенда с действията от стратегията за обработка на информацията, маркери с различен цвят.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по извънкласно четене:

Предчетене Както при предишния урок по извънкласно четене, така и тук изходна точка е посещението „в библиотеката“. Учителят мотивира децата да влязат във въображаемата ситуация на ориентиране в книжна среда, като ги информира за предстоящия международен Ден на земята и за различни инициативи по този повод. Предлага им да помислят как заедно могат да отбележат празника и да потърсят „в библиотеката“ книга, от която могат да научат нещо полезно или интересно за опазването на живота на нашата планета. Децата разглеждат илюстрацията от началната страница на модула и естествено разпознават като източник на информация по темата показаната детска енциклопедия (по преценка на учителя тук може да бъде решена и предтекстовата задача от тетрадката). Така определят посоката на движение по картата за пътешестване и намират подходящо за целта им заглавие: Удивителните дървета, трасират пътя до него и обменят въпроси, на които биха искали да намерят отговор в него. После прочитат картата с уменията на читателя и откриват онези, които са важни при работа с информационен текст: Да намирам и чета текстове, от които уча нови неща; Да мисля за текста преди, по време и след четенето; Да сравнявам какво знам преди и след четенето. Чрез тях определят целта на урока – да ги прилагат и усъвършенстват, за да научат колкото се може повече неща по интересувашата ги тема.

Учениците определят стартовата си позиция по темата, като решават първата задача в работния лист. После четат и разглеждат разтвора в читанката: прочитат заглавията на текстовете, формулирани като преки въпроси; опитват се да отговорят на тях въз основа на опита си и установяват, че неслучайно енциклопедията, от която са текстовете, се нарича Удивителните дървета. За тези дървета децата не знаят практически нищо.

Четене Учителят демонстрира стратегията за обзорно четене (с цел общо ориентиране в съдържанието) на непознат текст по въпрос (Какво е баобаб?) В хода на четенето интонационно подчертава информацията, описваща признаци на дървото, по които то може да бъде разпознато. Прави пауза след изреченията с най-важната информация и уточнения (представете си колко широк трябва да е стволът на това дърво, щом зад него може да се скрие автобус); с по-бърз темп чете любопитните факти, свързани с популярността на дървото.

След прочита и изслушването на текста децата разглеждат илюстрациите на различните дървета в читанката и разпознават обекта. Учителят им предлага веднага да прочетат текста и да подчертаят в него с моливче изреченията, които са им помогнали. С вълнообразна черта или с удивителен знак могат да отбележат и любопитни факти, които представляват за тях интерес. После децата четат подборно онова, което са подбрали по двата критерия – важно и интересно. Взаимно си задават въпроси, за да сравнят кой от какво е заинтересуван.

Децата четат самостоятелно втория кратък текст – за най-високото дърво, и прилагат стратегията за четене с маркиране на важна и интересна информация самостоятелно. След което по двойки сравняват резултата и пак по двойки решават задачата на Удивителна от читанката: да запишат по два въпроса към първите два текста, за да подготвят викторина по темата. Учителят обобщава стратегията „въпроси – отговори, важно – интересно“ чрез реда на действията със заглавието: прочитам въпроса, прочитам текста и отделям най-важното, отбелязвам интересни за мен неща, записвам си допълнителни въпроси към текста.

Аналогично се работи с втората двойка текстове, след което децата съотнасят текст и илюстрация с цел разпознаване на всяко дърво и го назовават. В учебната тетрадка записват името на дървото, а срещу снимката му добавят бележка с любопитни факти, които са узнали. Събират въпросите в списък за викторина. Сравняват го със списъка в читанката и проверяват на кои въпроси могат да отговорят. Чрез задачите в допълнителния лист се подготвят за участие във викторината, като прилагат знанията, за да ги затвърдят.

Следчетене Проверяват в учебната тетрадка какво са научили чрез таблица за оценка на верни и неверни твърдения и за свързване на информация с обект, описан в текста. Решават теста от работния лист в приложението.

Споделят впечатления и конкретна информация за любопитни факти във връзка с прочетеното: Кое е най-сладкото дърво? (шоколадово дърво); Кое е най-високото дърво? (секвоя); Кое е най-голямото дърво? (баобаб); Кое дърво е най-хранително? (хлебно дърво). На тази основа обмислят как да приложат наученото за създаване на постер послучай Деня на земята, с който да популяризират природните забележителности на нашата планета и тяхното опазване. Оценяват ползата от прочетеното и интереса си към прочетените текстове, като рисуват върху картата за пътешестване съответен на оценката си емотикон.

Оценяване:

– Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Прогнозиране на съдържанието по заглавието на книга;
- Подборно четене на конкретна информация в отговор на въпрос;
- Подбор от текста и споделяне на личностно значима нова информация;
- Задаване и отговаряне на въпроси с цел самопроверка на разбирането;
- Кратък преразказ в отговор на въпрос от заглавието на текста;
- Прилагане на наученото от текста при подбор на илюстрация към него.

– Проектно оценяване

– Тестово оценяване

- Задача: Кои от страниците ще откриеш в книжката за растенията? Свържи

Тема 15. Чета и разбирам (как се чете с разбиране). Обобщение (ОЗ)

Глобални теми: Обобщава се комплексът компетентности, отработвани в раздела и описани като очаквани резултати по темата в разпределението: чете правилно и с разбиране художествени (фолклорни и литературни) произведения в жанра на гатанката и приказката и нехудожествени произведения – кратки информационни текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет; ориентира се в съдържанието и оформлението на (познавателна, енциклопедична) книгата, дава примери за благопожелания, свързани с празници и обичаи; задава и отговаря на въпроси по изучените произведения, преразказва кратко или подборно прочетеното; споделя впечатления от изучавани и неизучавани цялостни произведения.

Цели: Обобщава и прилага интегрирано компетентностите, формирани в литературното обучение по втория раздел на читанката (както и тези от първия), за решаване на познавателни и читателски задачи в различни ситуации на учене и четене.

Задачи: 2.1. Разпознава жанрово, чете правилно и с разбиране достъпни и малки по обем художествени произведения – гатанка и приказка, както и нехудожествени текстове с енциклопедичен характер; демонстрира, че разбира смисъла на прочетеното, като отговаря на въпроси към изучавани литературни и фолклорни произведения и нехудожествени текстове и прави кратък преразказ, цялостен или подборен; изказва благопожелания; 2. 2. Прилага обобщен подход на четене с разбиране чрез активно взаимодействие с текста до, по време и след четенето, и диференцира действията си според спецификата на задачите, поставяни от Книжка, Въпроско и Удивителна.

Методи: решаване на задачи за четене с разбиране и на тестови задачи, проблемно базирано учене, ролева игра, дискусия, писмено и устно изпитване, самооценяване и взаимно оценяване, работа с портфолио и читателски дневник.

Ресурси: читанка, тетрадка по четене, е-ресурси за пътешествията с четене.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

В съответствие с профила на обобщителните уроци урокът създава условия да се обобщят постиженията на децата във второто пътешествие с четене.

Предчетене. Обобщението започва с преглед на извършеното по картата на второто пътешествие с четене в учебната тетрадка: проследяват се стъпките и изминатият път, припомнят се изучените основни и неизучените допълнителни текстове, предложени за четене в модула, децата ги оценяват според интереса си към тях или трудността, срещната при четенето им, споделят се впечатления и предпочитания към заглавия и автори, избрани мисли и илюстрации към текстове от читателските дневници. Рефлексията върху читателския опит се осъществява и по картата с уменията, които се усъвършенстват във второто пътешествие. Следва прилагането им в проблемна ситуация на четене: Задачата е за подреждане на стихотворен текст и се поставя чрез диалога между геройчетата в читанката: – Това е най-обърканото стихотворение, което съм виждала (Моливка); – Спокойно, децата ще успеят да открият мястото на всеки от редовете и да ги номерират правилно (Гумичко)

Четене Изследователската задача на читателя може да бъде решена по два начина, а учителят е този, който прави избор или решава да съчетае и двата. В е-ресурса стихотворението е разделено на 4 двустихия, които трябва да се подредят последователно. Вариантът в читанката е с 8 стиха за подреждане. При очаквани затруднения може да се започне с е-варианта и фронтално четене с подреждане, след което децата да извършат индивидуално по-сложното подреждане на осемте разбъркани стиха. Процесът може да се подпомогне и чрез включване на задачата от е-ресурса за свързване на думите, образуващи рими, която ще даде допълнителен ориентир при подредбата на текста (Открий кои думи се римуват и ги свържи: пресен – месен; зрънце – слънце; зряло – бяло; засято – лято).

След възстановяване на текста и обсъждане на решението – как успяхме да разберем и подредим обърканото стихотворение, текстът може да се чете цялостно и подборно, както и на верижка с оценка на правилността и изразителността на четенето. Попътно се коментира и новият начин за „объркване“ на един текст и за „свързване“ четене на текст.

Систематизацията и обобщаването на читателския опит от второто пътешествие с четене се осъществяват в учебната тетрадка чрез практически задачи от следния вид: самооценка за прочетеното и наученото чрез избор на въпроси, на които детето смята, че може да отговори (игра Питаници); отговор на въпрос по избор и решаване на задачи с изборен и с отворен отговор; свързване на текст и герои, текст и жанр; взаимна проверка на наученото; споделяне на впечатления и отношение чрез обсъждане на записки и илюстрация от дневника.

Следчетене Обобщение на по-високо познавателно равнище се търси чрез дискусията по учебните проблеми, решавани и обсъждани при четене на основните текстове, и систематизирани в таблицата за синтез КАК: как се отговаря на въпрос (Пролет; Как мислите), как се поздравява на празник (Великден), как се четат и отгатват гатанки (Първокласника), как се играе с четене (Поучителни бонбони), как се четат и разказват приказки (Поучителни бонбони), как се учи нещо ново (Удивителните дървета). Как се чете с разбиране (Как) При работата с таблицата за обобщение децата първо си припомнят кой текст им е помогнал да поставят и да отговорят на всеки въпрос, после дават пример как те прилагат всяка от стратегиите в четенето. В заключение могат да се върнат към началната страница на модула в читанката, за да преосмислят думите ключета, които са ги водили към размисъл по тези въпроси:

В заключение може да се проведе обсъждане на впечатления от самостоятелно прочетен или от изучаван текст, на предпочитания към автори и заглавия на художествени произведения; да се споделят читателски записки и илюстрации към любим текст; да се подреди изложба и коментират резултати от проектни задачи за създаване на книжки ...

Оценяване:

– Текущо оценяване по задачи:

- Верижно четене на любим текст и оценка на правилността и изразителността на четенето;
- Подреждане и четене на изречения в текст според логическата последователност;
- Формиращо самооценяване чрез карта на уменията и целепоставяне (портфолио);
- Оценяване на отношението към прочетеното и четенето чрез читателския дневник.

– Тестово оценяване за самопроверка и оценка на постиженията по втори раздел на читанката чрез задачи с отворен, затворен и полуотворен отговор

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИ В МОДУЛ 3 ЧЕТА И ОБЩУВАМ, ЧЕТА И ОТКРИВАМ ТАЙНИ

Четене на приказка – „Чудно нещо“, Лобомир Николов (33)

Глобални теми: Чете правилно и с разбиране малки по обем художествени текстове; Разпознава приказка; Отговаря на въпроси по съдържанието на изучавано литературно произведение Ориентира се в случката и преразказва по словесни опори.

Цели: Ученикът се ориентира в случката и нейното развитие, като разпознава началото, средата и края на историята, различава героите и по действията и думите им се ориентира в техните характери и взаимоотношения, проследява развитието на историята и съучаства в разрешаването на проблемната ситуация, съпреживява с попадналия в затруднение герой и му симпатизира, поставя се на негово място и резюмира историята му.

Задачи: 2.1. Ученикът чете с разбиране, като се ориентира в развитието на случката и в частите на текста: разпознава началото, средата и края на текста, ориентира се в събитието и разпознава моментите на влошаване и подобряване на ситуацията на героя и проследява и изразява от негово име реакцията му на тях; 2.2. Разграничава гледните точки на героите по проблема и преценява постъпките им според това какво казват, какво правят и защо го правят, резюмира историята на героя в три най-важни изречения за развитието на характера му и прави проекция върху себе си, размишлявайки по въпросите: кой съм, кой бях, какъв съм.

Методи: учене чрез преживяване, проблемноориентирано учене, образен и сюжетен анализ, интерпретация чрез ролево четене и учене, творчески преразказ и драматизация

Ресурси: читанка, учебна тетрадка, работен лист с допълнителни задачи,

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

С четенето на приказката Чудно нещо стартира последното, трето пътешествие в света на това, което най-много ценим. То води детето към осмисляне на онези споделени представи за добро и зло, красиво и грозно, щастие и нещастие, лъжа и истина, които определят отношението ни към другите и към себе си. Тъй като това са тайните, които ученикът ще открива, пътешествайки с четене, титулната страница не съдържа ключови думи за тях – те трябва да бъдат намерени в хода на откритията за важните неща, които предстоят. Илюстрацията на началната страница с емблематичната фраза от химна на просветата и културата Върви народе възродени подсказва, че ключът към тези открития е в буквите, книгите и четенето, които ни водят по пътя на самопознанието и саморазвитието. Така страницата не само подготвя тематично честването на Деня на буквите и книжовността, но и символизира ключа към културата, както и самата нея като пътешествия с книга в ръка.

В този именно контекст първият текст среща детето с герой, не познаващ себе си, който търси себе си, и открива чрез другите кой е и какъв е: озовал се в обществото на другите, вижда себе си през техните очи. Първата тайна, която той разкрива пред малкия читател, е, че в общуването с другите ние разбираме по-добре себе си, самоопределяме се.

Предчетене Подготовката на читателя за срещата с героя и за диалога с него учителят осъществява чрез включване на учениците в ситуации на взаимно възприемане, активизиращи самосъзнанието на децата и инструментите (стратегии) за междуличностно общуване. Припомнят се или отново се разглеждат постерите от албума Ние сме българчета и се коментира как те са съставяни, как всеки е описал себе си като българче и е изразил себе си като неповторима личност. Припомнят се и стратегиите за игрова комуникация чрез размяна на гатанки за любимите герои „Познай за кого си мисля: кой е той“ или от името на героя: „Чуй ме и познай кой съм“ Прилагат същите техники при описание на приятел от класа, който трябва да бъде разпознат, или предполагат как приятелят би представил тях, ако той задава гатанката. Задават си въпросите по описанието: аз ли съм това, такъв ли съм аз, какъв съм аз, на кого приличам, на кого искам да приличам. Стигат до извода, че съпоставянето с другите е начин да разберем и опознаем и тях, и себе си.

Поставя се задачата да се провери помага ли ни в това четенето, можем ли да разбираме кой кой е и кой какъв е в една приказка и как се прави това. Прочитат заглавието и предполагат що за чудно нещо ги очаква. Правят асоциативна карта около ядрото „чудно нещо“. Обсъждат с опора на предтекстовите задачи в тетрадката и работния лист кое наричаме „чудно нещо“; къде откриваме чудни неща; над какво се чудим сега? (Кой ли ще е героят в историята „Чудно нещо“?); разглеждат илюстрацията и прогнозираат.

Четене. Текстът се чете от учителя актьорски, с превъплъщение в героите – прекъсването се прави преди да е намерен отговорът на въпроса „каково е това“, т.е. до появата на момичето. На дъската се рисува „дървото да предсказанията“, като върху ствола му се записва въпросът, а на клоните и разклоненията – отговорите с предположенията на животните (зелен таралеж, бодлива жаба, зелено топче, чудно нещо) и тези на децата. После децата самостоятелно прочитат текста отначало докрай – дописват дървото на чудните неща и отговарят на въпроса какво е това. След направеното откритие дават новото заглавие на текста: Кестенчето.

Следват многократни препрочитания на текста с различни задачи и указания: Чуй гласа на разказвача и го следвай, за да откриеш с кого какво става, кое след кое се случва; Влез в ролята на разказвач: Съобщи къде, кога, какво се случва? Опиши чудното нещо с думи от текста; Влез в картината и виж какво става с героите на място. Влез в ролята на героите и разбери какво става през техните очите; Включи се в разговора на героите и кажи своето мнение; Стани режисьор и покажи как да се изиграе разговорът на сцена; Изиграй разговора на сцена като актьор, който се превъплъщава в ролите на всички герои...

Учителят преценява кои от множеството опции да реализира в хода на четенето.

Следчетене В заключителния компонент на урока интерпретацията на текста може да се организира чрез груповата работа за драматизация на приказката. Първо се режисира ролевото четене на диалога между героите. За целта се решават задачите в тетрадката (свързване на реплики с герои, изразително четене с отработване на интонациите, изиграване на ролята на кестенчето, което няма думи в текста, чрез жестове и мимики).

После в две стъпки се режисира преразказът от името на проговорилото кестенче, което разказва историята си, без да се отказва от „жестомимичния ѝ превод“:

1. Преразказ, проследяващ преживяванията на кестенчето, чрез довършване на изречения от негово име:

Гледах тъжно, защото... Разплаках се, тъй като...

Разсмях се, когато... Щастлив съм, защото

2. Обобщение за образа на кестене, отново от негово име, чрез свързване на въпроси и отговори:

Какъв бях? Едно кестенче

Какъв съм? Зелен и тъжен

Кой съм аз? Кафяв и весел

Накрая пиеската „се поставя“ на сцена, като предварително се разпределят и разучават ролите, а след това се изиграват.

Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Верижно четене на глас за оценка на четивната техника;
 - Ориентиране в съдържанието на текста по неговите части;
 - Откриване на връзката между текста и неговото заглавие;
 - Преразказ по ключови въпроси към текста
- Проектно оценяване • Четене по роли и драматизиране.

Приложения

Кестенчето. Работен лист с допълнителни задачи за четене с разбиране

1. Отметни само онова, което не можем да наречем чудно нещо.

хвъркат кон	умен момък	самоходни обувки
красива девойка	вълшебна пръчица	летящо килимче
шапка невидимка	трудолюбив селянин	говорещ щурец

- Кое наричаме чудно нещо? Къде откриваме чудни неща?

2. Колко чудни неща откриваш на картината? Напиши имената им

Четене на информационен текст

Защо наричат кестена „светофар“ (33)

Глобални теми: Ориентира се в оформлението на книгата (корици страници, илюстрации); Чете кратки текстове от детски списания и енциклопедии, достъпна информация от интернет; Ориентира се в съдържанието на прочетеното; Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на произведението.

Цели: Ученикът се интересува и чете кратки нехудожествени текстове от детски списания и енциклопедии, като се ориентира в източниците, в текста и илюстрацията, различава нехудожествен от нехудожествения текст и прилага стратегии за събиране и преработка на информация, разграничава известното от новото в хода на четенето, споделя прочетеното и наученото и с коментари си показва, че го е разбрал.

Задачи: 2.1. Ориентира се в ситуацията на четене: различава детски енциклопедии и детски списания, като сравнява оформлението на изданията и се ориентира по елементите от кориците, в т.ч. тази на периодичното издание; различава художествен от нехудожествен текст според предназначението им – въздействие или информация, и разграничава стратегиите за четенето им – за пресъздаване и съпреживяване на образи, за получаване на нова информация. 2.2. Чете информационен текст, като прилага адекватни стратегии: отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение, отделя известното от неизвестното, маркира съществената информация, оценява важна и нова за него информация и я споделя кратко.

Методи: четене-разглеждане, работа с текста – прогнозиращо, подборно и изучаващо четене, стратегии за работа с информация: „знам – искам да узная – научих“; „известно-ново-интересно“, четене с маркиране.

Ресурси: читанка, учебна тетрадка, детски енциклопедии и списания, работни листове (тест и за самостоятелна работа за прилагане на стратегията за обработка на информацията, мултимедийна презентация за дивия кестен (галерия снимки); маркери с различен цвят.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урок по четене на нехудожествен текст:

Предчетене Учителят активизира опита на децата, като стимулира обмен на впечатления от разглеждана изложба, назована Чудните неща. Учениците си припомнят кога едно нещо се нарича чудно (когато се чудим какво е, когато видим нещо ново за нас и искаме да го опознаем). Разглеждат изложба с детски енциклопедии и списания и търсят нови чудни неща, за които де четат: ориентират се в съдържанието (общи и тематични енциклопедии) и оформлението на изданията (корици, страници, илюстрации, заглавия, рубрики), откриват информация по зададени от учителя признаци (в кой източник се намира статия за жирафа например), представят издания, като се ориентират по елементите на корицата, определят възрастовия адресат; сравняват непериодични с периодични издания по кориците.

Решават предтекстовите задачи в учебната тетрадка за разпознаване на енциклопедии и списания: Различават енциклопедията от списанието (Колко енциклопедии за деца има на снимката? 2; 3; 4; По какво позна коя книжка е списание?); Ориентират се в оформлението на детско списание, като разглеждат корицата и върху нея ограждат с различен цвят отговора на въпросите: Кой е номерът на броя? През коя година излиза? През кой месец излиза? Коя е темата на броя?. Ориентират се по корицата и за съдържанието на списанието (За какво можеш да четеш в този брой на списанието? – За светофарите в града; За необикновени растения; За опазването на природата); Ориентират се в темата, като разглеждат е-презентацията: Кестени (галерия); Разглеждат разтвора и страницата с темата в читанката, откриват заглавието, формулирано като въпрос: Защо наричат дивия кестен Светофар? Поставят целта на четенето – да разберем защо.

Четене Учениците прогнозираят, като задават въпроси към заглавието. Учителят демонстрира стратегията на прогнозиращо четене чрез мислене на глас и задава въпросите: Какво вече знам за светофарите? (децата отговарят, учителят допълва), Какво искам да узная? (по какво един кестен може да прилича на светофар), Какво предполагам? (отговарят предварително на въпроса). Поставят си за цел да прочетат текста, за да проверят предположението. Учителят обобщава стратегията чрез реда на действията със заглавието: знам – искам да узная – питам – предполагам – узнавам. Верижката с действията може да се опредмети в различни графични форми (опашка на хвърчило, влакче с вагончета, броеница), за да служи като опора при следващи четения на информационни текстове.

Децата четат текста самостоятелно и споделят впечатления и мнение по въпроса от заглавието. Коментират какво от написаното вече са знаели, кое предположение се е потвърдило, какво ново са узнали, кое е най-интересното (известно/предположено – ново – интересно). Откриват връзката между съдържанието на текста и заглавието, формулирано като пряк въпрос; прилагат и обсъждат стратегии за търсене на информация по конкретен въпрос, за отделяне на известното от новата информация, важното от маловажното, понятното от непонятното в текста.

Препрочитат многократно, за да приложат стратегията чрез маркиране на текста и работят по двойки с различно разпределение на задачите. Първо подчертават с една черта известното – информацията в първата част на текста, обясняват значението на думите сигнали, водачи, пешеходци, светофар, както и какво означават светофарните сигнали, сверяват с е-презентацията. Преразказват кратко първата част, като използват обяснените думи. Фронтално коментират „езика“ на светофара, какво означават светлинните и звуковите му сигнали, за кого са предназначени. После с две черти бележат новата информация и взаимно докладват кое за кого е ново. Третото четене цели да се оцени информацията и степента на разбирането ѝ – децата трябва да отбележат най-интересното, като поставят удивителен знак на съответното място, и да преценят какво не разбират, като поставят на мястото въпросителен знак. Учителят дава образец за действие, а децата сами изпълняват задачите в работните листове с указания за системата на маркиране: тикче – за известното, плюс – за новото, минус – за неясното и т.н.

• Накрая четат подборно и отговарят на въпроси върху съдържанието на прочетеното (Провери какво научи преди да го споделиш. Отговори на въпросите: През кои месеци кестенът става светофар? За кого са предназначени сигналите на кестена? Какво „казват“ двата цвята на цъфналия кестен?) Децата отговарят писмено в учебната тетрадка, а после устно обобщават информацията. Накрая отговарят на въпроса от заглавието на текста, като кратко преразказват съдържанието.

Следчетене Учениците обсъждат видовете комуникация, като сравняват устно (разговаряме за светофара) с писмено (четем и пишем за светофара) общуване, езиковите знакове (дума, изречение) с неезиковите (сигналите на светофара, маркировката на пешеходна пътека, природните „знакове“ на кестена), коментират „езиците“ на кестенчето от приказката.

Подготвят се да споделят впечатленията си от прочетеното, като сравняват нехудожествения с художествения текст за кестена. Разграничават практически и групират според целите на общуването видовете текст; сравняват художествен с нехудожествен текст по стратегиите на четене – за информация или за удоволствие,

чрез изучаване или съпреживяване; Използват за целта инструкцията с въпроси от читанката (1. За какво се говори в тях? 2. От кой текста научи нещо ново? Какво? 3. С помощта на кой текст си представи картини? Какви? 4. При четене на кой от двата текста се забавлява? Защо?)

Обсъждат отговорите първо по двойки, а после свободно споделят впечатленията си и предпочитанията си към вид текст. Накрая планират и организират работа по проект за създаване на специален брой на списание за Деня на земята, обмислят рубрики и пиктограми, източниците на информация, макет за корицата на списанието, разпределят роли и действат.

Оценяване

– Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Подборно четене за извличане на конкретна информация от текста;
- Различаване в текста на известна от нова информация;
- Кратък преразказ в отговор на въпрос от заглавието на текста;
- Различаване на художествен от нехудожествен текст.

– Проектно оценяване: Подготовка на корица на списание.

Приложение

Тест: ПРОВЕРИ КАКВО НАУЧИ ЗА СВЕТОФАРА В ПРИРОДАТА

1. Кога цъфти конският кестен?

- през март и април през април и май целогодишно

2. С коя своя част конският кестен изпълнява ролята на светофар?

- листата пъпките цветчетата си

3. Как кестенът изпълнява ролята на светофар?

- издава звукови сигнали сменя цветовете си променя аромата си

4. За кого са важни сигналите на кестена?

- птиците хората насекомите

5. Какво означава жълтият цвят на цветчетата?

- нектарът още не е готов
 пиенето на нектар е разрешено
 пиенето на нектар е забранено

6. За какво е знак червеният цвят?

- време е за хранене
 нектарът свършва
 нектарът е най-сладък

7. Кога цветчетата на кестена сменят цветовете си?

- когато нектарът свършва
 когато цветовете увехнат
 когато лятото започва

Работен лист за учене на нови неща с четене

Над края на всяко прочетено изречение поставяй подходящ знак от легендата.

В града сигналите на светофарите казват на водачите и пешеходците как да се придвижват безопасно.

Всеки знае какво да прави светне ли зелено, жълто или червено.

Светофари обаче има и в природата. Ролята на природен светофар изпълнява дивият кестен, който цъфти през април и май. Когато цветчетата му са жълти на цвят, те приканват пчелите и пеперудите да ги посетят, за да пият цветен нектар. А започнат ли да увехнат, цветът им става червен. За насекомите това е знак, че сладкият нектар свършва. Пътят до него вече е затворен.

Това го знам

(+) Това е ново за мен

(-) Това не го разбирам

(!) Това е много интересно

(?) Съмнявам се, че е така

Четене на авторова приказка

Зелена приказалка, Мая Дългъчева (НЗ)

Глобални теми: Разпознава и чете с разбиране достъпни за възрастта малки по обем авторски приказки, ориентира се в съдържанието и отговаря картоко на въпроси по съдържанието: разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение; ориентира се в случката и прави кратък устен преразказ.

Цели: Ученикът разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение ориентира в съдържанието на произведението по заглавието и илюстрациите, проследява действията на героя чрез отговор на въпроси към текста, ориентира се в причинно-следствена основа в развитието на историята и в промяната на гледната точка на героя, съучаства и съпреживява емоциите на героя и преосмисля своята гледна точка по проблемите му, преразказва историята по серия илюстрации.

Задачи: 2.1. С четене разглеждане ученикът се ориентира в съдържанието на текста преди, по време и след прочита: попътно се опира на въпросите към текста и търси причините за проблемите, съпътстващи героя, за динамиката на емоциите му и промените в гледната му точка за живота. 2.2. Съучаства, съпреживява проблемите, поставяйки се на мястото на героя, и оценява постъпките му, симпатизирайки му от позицията на своя собствен опит.

Методи: четене-разглеждане, диалогично четене; сюжетен, образен и проблемно-тематичен анализ на приказката, визуализация, творческа интерпретация, дискусия, учене чрез опит и преживяване.

Ресурси: читанка, учебна тетрадка, е-ресурси (прочит, задачи за характеристика на героите чрез свързване с подходящи качества, подреждане на събития, картинен речник за превод на емоциите в думи)

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Докато при Кестенчето самопознанието е резултат на откритието какво другите мислят и знаят за мен, как ме виждат през опита си, то Зеленото буболече учи от собствен опит, от преживявания, които променят отношението му към света и към самия него. Тайната, която читателят узнава в диалога с героя е, че когато светът се променя, човек също трябва да се промени – човек не е един и същ цял живот, а се развива, ако умее да се учи от опита се. За да открие тази тайна, читателят трябва да разбере какво иска героя, какво ценя, кое за него е важно, защо не харесва себе си и кое променя отношението му: защо и как „Не се харесвам, искам да съм друг“ се превръща в „Харесвам се какъвто съм“.

Предчетене Стратегията „Харесвам – не харесвам“ (която е оценъчна стратегия чрез двойки противоположни думи: „обичам – не обичам“; „не искам – искам; не мога – мога да“, „слаби – силни страни“, „имам – нямам“), се разиграва предварително, за да се подготвят читателите за влизане в ролята на героя. За това помагат и геройчетата от читанката, които също водят диалог по темата (- Искан ми се да бъда красива химикалка! – Аз се харесвам какъвто съм!). Децата представям своята гледна точка и защо някои хора искат да се променят. Проверяват на картата на пътешествието къде отиват и какво ли ги очаква там.

Ориентира се в разтвора на читанката с темата – четат заглавието и разглеждат илюстрациите, за да разшифроват възможни съдържания на текста: защо ли така се нарича текста, за какво ли ще се разказва, какво значи приказалка и защо тя е зелена? Кои ще са героите и по какво ги разпознаваме, какво ли ще се случи между тях.

Хипотезите могат да се запишат на дървото на предсказанията или да се предложи предтекстовата задача в тетрадката: да опознаем героя чрез снимките от неговия албум, като разглеждаме и откриваме какво изразяват снимките (както ни казват и показват картините за героя, какво разбираме по това, което виждаме). В ситуацията се включва задачата „Настроения“ (е –ресурс) за свързване на емотикони с думите щастие, учудване, тъга, удоволствие: Децата ползват картинен речник на емоциите и думите, които ги назовават, за да играят отново на Преводач (разчитат емоциите чрез превод от визуален език на езика на думите: Какво изразяват тези лица? Свържи всяка дума с подходящата рисунка)

Разглеждат повторно картинната серия от читанката и по доловените емоции на героите предполагат каква може да бъде историята: тъжна; радостна; и тъжна, и радостна; страшна, но щастлива. Подреждат картините и предлагат първа версия за случилото се.

Четене Учителят представя текста по метода на диалогичното четене, като прави паузи преди и след промяната на ситуацията за героя и включва децата в съучастие, съпреживяване, сътворчество в процеса на четенето, като едновременно с това моделира за тях четенето с разглеждане, съотнасянето на текст и илюстрация.

В точките на прекъсване на прочита учителят задава въпроси и инициира коментар на децата, като използва понятия, категоризиращи събитията: проблем-решение, беда – спасение. След първия абзац: Защо е нещастно буболечето и за какво мечтае? Децата избират илюстрация с нещастното буболече и предполагат дали мечтата му ще се сбъдне... По този начин текстът се чете до края, с прекъсвания във възлови моменти, въпроси и предположения, предварителна проверка с избор на картина от сериата

Децата прочитат самостоятелно текста, за да съпреживеят емоциите на героя, представяйки си, че са на негово място, после обсъждат как са се чувствали в кожата му, приличат ли по нещо на него, в кой момент са

се радвали за него, тревожили са или са се страхували за него. Обобщават какво читателят може да прави на мястото на героя или заедно с него. Решават задачите в читанката и учебната тетрадка; четат и отговарят на въпроси за причинно-следствени връзки между събитията и действията на героя; проследяват веригата от проблеми и решения, преразказват епизоди по илюстрациите и предлагат нови заглавия.

Следчетене Учениците достигат до образно обобщение чрез таблица за синтез по ключовите въпроси

Какво си мисли		преди
Как се чувства		
За какво мечтае	буболечето и	срещата със свраката?
Какви сънища сънува		
Какво казва		след
Какво цени		

• Обсъждат промяната в гледната точка на героя и преразказват от негово име, подреждайки изречения, изказани от името на героя.

Оценяване:

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Определяне значението на новите думи с помощта на контекста и речника;
- Употреба на новите думи в текст с пропуски;
- Ориентиране в частите на текста чрез подреждане на серия илюстрации;
- Разкриване причинно-следствените отношения в постъпките на героя;
- Подреждане на изречения от текста според логическата им последователност;
- Преразказ по ключови въпроси към текста. Проектно оценяване;
- Реализация на дигитална версия на книжка с произведението.

Четене на народна приказка: Най-голямото богатство (НЗ)

Глобални теми: Разпознава народна приказка, ориентира се в съдържанието на изучавано литературно произведение и споделя впечатление от изучавано произведение Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното произведение Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано произведение; Преразказва устно откъс от народна приказка.

Цели: Разпознава народна приказка, като се ориентира в противопоставянето между героите, характера на случката, и редуването на събитията: беда – спасение, възнаграждение – наказание; прави разлика между добро и зло, правилно – неправилно, справедливо – несправедливо и чрез категориите оценява действията и чертите на героите, прави извод за ценностите и начина на предаването им чрез приказка.

Задачи: 2.1. Детето се учи да осмисля прочетеното, като се ориентира в характера на измислицата – случка, подобна на случки от живота на хората, в съдържанието – история за вечния конфликт/среща между добро и зло, без указване на времето и мястото на действието, традиционна победа на доброто – награда за примерния герой, и наказание за отрицателния, поука от случката – всеки получава заслуженото 2.2. Разграничава, съпоставя и оценява гледните точки на героите за ценностите и коментира постъпките им, които ги проявяват; заема позиция и изразява своя гледна точка.

Методи: сюжетен и образен анализ, дискусия, метод на конкретните ситуации – аз в предлаганите обстоятелства, решаване на проблемни ситуации, трите най-важни неща мисловна карта – що е то богатство? мозъчна атака – как се става богат?

Ресурси: читанка, учебна тетрадка, е-речник

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене Децата обсъждат какво са научили и какво са съпреживели с четене в третото си пътешествие. Разглеждат картата на пътешествието и си припомнят къде са били, кого са срещнали, в какво са съучаствали, какво са разбрали от художествените текстове – приказките, и научили от нехудожествените – енциклопедиите.. т ново (природните свойства на кестена и връзката между растенията и животните), любопитно (как предава информация на насекомите и че в природата има ред като при хората) и полезно (как учим нови неща – прилики и отлики с вече известното, с разликите умножаваме познанията си), Дали ще играем или ще учим с помощта на четенето днес? Проследяват по картата кое е последното заглавието в това пътешествие и предполагат какъв ще е по вид текста – от тези, които обича Моливка, или от предпочитаните от Гумичко

Предчетене Записват на дъската заглавието на текста, разшифроват го с въпроси. Що е то богатство? Какви богатства съществуват, кой с какво е богат, кое ли е най-голямото богатство.. Правят мисловна карта на понятието богатство (изобилие, блага, ценности, имущество, накити, скъпоценности, пари, природни

богатства...). Правят избор в отговора на въпроса, като сравняват нематериални богатства (Според теб кое е най-голямото богатство. Отбележи: книгата труда обичта здравето, семейството, приятелите, работата, пътешествията... Сравняват отговора си с този на геройчетата (Мама каза, че аз съм най-голямото й богатство. – Какво ли означава това?) Предлагаат свой отговор на въпроса и предполагат какъв ще е отговорът на приказката.

Четене Слушат прочита на учителя, който прекъсва след думите на златаря и децата прогнозира какво може да бъде по-ценно от накитите и златото. След предположенията им учителя прочита какво златарят счита за свое богатство и поставя детето пред избора – кой е прав – парите или занаята, кое е по-ценно... изслушва. Предлага децата сами да открият отговорът на приказката, като прочетат текста отначало до край.

Четат, за да отговорят на предварителния въпрос, обменят мнения ... откриват връзката между въпроса и отговора, между заглавие и текста. Препрочитат, за да изяснят фактите, като отговарят на въпросите на Книжка по съдържанието и частите на текста:

- Каква беда сполетяла един златар?
- За какво бил благодарен златарят, въпреки че го обрала?
- Как златарят спечелил повече, отколкото му отнели

Отговарят с четене на съответните части от текста, а после отговарят на въпросите с по изречение и съставят кратък устен преразказ на текста.

За задълбочаване на разбирането учениците четат с цел да разграничат и формулират гледните точки на героите и да решат кой от тях е прав. Влизат в ролите на героите и аргументират позицията им, като отговарят на въпросите защо майсторът счита ръцете си за най-голямото богатство, защо разбойниците не могат да откраднат най-голямото богатство на златаря и защо влизат в затвора. На въпроса кой е прав отговарят, позовавайки се на развързката, която „въздава справедливост за делата“ . А личната си гледна точка защитават, като дават пример за онова, с което се чувстват богати.

Следчетене Сравнението на случката от приказката със случки от собствения живот е в отговор и на въпроса: Познаваш ли хора със „златни ръце“? Какво умеят да правят най-добре? С какво си богат ти? Какво знаеш и можеш да правиш най-добре? Какво още би искал да научиш, за да живееш по-добре?

За да обобщят оценката си за героите и приказката, децата решават задачата за сравнение между героите на две народни приказки от читанката. В тетрадката те отговарят на въпроса по какво героите от „Най-голямото богатство“ приличат на героите от „Който не работи, не яде“?, кой на кого и по какво прилича. Обобщават как се решава как се проявява доброто и злото в двете приказки и как побеждава доброто, коментират по какво тези приказки приличат на истински истории и защо не са такива, а за измислици.

Оценяване

Текущо оценяване по изпълнението на задачи за:

- Превръщане на заглавието във въпрос към текста;
- Отговаряне на скрития в заглавието въпрос с извод.
- Поставяне на въпрос към текста
- Разграничаване и изказване на гледни точки по темата
- Оценяване постъпките на героите и техни качества
- Обяснение значението на образни думи в контекста прочетеното;
- Преразказва кратко текста

Приложения

Работен лист. Тест

1. Какво узнаваме от началото на текста?

- каква беда сполетяла един човек
- къде се случила бедата
- кога се случила бедата

2. Какво разбираме от средата на приказката?

- къде е скрито най-голямото богатство
- какво е най-голямото богатство
- как се печели голямо богатство

3. Какво става ясно от края на текста?

- кой за какво е възнаграден
- кой за какво е наказан
- как справедливостта възтържествува

4. Какво означава изразът „златни ръце“?
- ръце, които обработват златни накити
- ръце, които са направени от злато
- ръце, които се трудят
5. Как се печели богатство в приказките
- с хитрост и късмет
- с труд, честност и ум
- с измама и грабеж
6. Кое богатство никой не може да ти отнеме?
- Имотите
- Парите
- Знанието и уменията

Извънкласно четене на книжка

Жирафът, който не се побираше в книжката, Яна Казакова (33)

Глобални теми: Ориентира се в оформлението на книгата (корици, страници, илюстрации), разпознава приказка и се ориентира в съдържанието на литературното произведение, чете правилно и с разбиране, споделя.

Цели: Учениците прилагат четенето-разглеждане и диалогичното взаимодействие в контекста на самостоятелното и на колективното четене на книжка с едно произведение и с желание обсъждат с другите читатели както прочетеното, така и начина си на четене:

Задачи: 2.1. Чрез четене-разглеждане детето самоорганизира четенето на книжка, като текущо съотнася заглавие (подзаглавия), текст (части от текста), илюстрации и предишния си опит във всяка фаза от дейността: подготвя се за четене чрез ориентация в оформлението и съдържанието на книгата, чете страници по страница с въпроси, догадки и проверка на разбирането, размишлява над прочетеното.

2.2. Прилага стратегия за общуване с героя, като използва ресурсите на книгата, и взаимодействието си с другите читатели: включва се в диалог за прочетеното и споделя впечатление за героя от неизучавано и/или изучавано литературно произведение, на глас осмисля (свързва с личен опит) и интерпретира (изразява гледна точка за героя), поставя въпроси за обсъждане (какво не разбирам добре, върху какво продължавам да мисля), рефлексира опита си преди и след четенето.

Методи: четене-разглеждане, диалогично четене, визуализация, образен и сюжетен анализ, словесна интерпретация, групов работна, ролева игра, проектно учене, дигитално учене чрез четене онлайн по темата.

Ресурси: читанка, тетрадка, е-ресурс: към мултимедийната презентация на текста: „Жирафът, който...“, са добавени флашкарти с описание и образ на необикновените животни от текста, както и презентация на техните игри.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по извънкласно четене:

В последния урок по извънкласно четене следва да се насърчи интеграцията на елементите на читателската дейност с оглед правилното ѝ практикуване без да има контрол от учителя, да се потърси обобщаване на дейността на читателя във фазите, стъпките, стратегии на четене, за да могат децата по-лесно да пренесат и следват модела на четене извън училище.

Предчетене Подготовката за четене започва поне седмица преди урока. Поставят се диференцирани задачи: част от децата трябва да намеря и прочетат „книжката“ от читанката (или оригинала), други – да потърсят нови източници, от които може да се научи нещо ново или нещо интересно за това необикновено същество.

В началото на урока учителят инициира диалог по темата за различието: учениците припомнят „визитката“ си на българчета, приликите, които свързват децата в училищна общност (в т.ч. всички вече са читатели), разликите, които я обогатяват (в т.ч. различни читателски интереси, предпочитани книжки и герои, читателски опит). Припомнят се и се коментират персонажи от изучавани текстове, които са въплъщение на проблема (например, как мистър Крокотак ни показва, че да си различен, значи да си неповторим, да познаваш различните си страни на природата си, да ги приемаш и да си щастлив).

Учителят предлага децата да споделят през своите задачи какво са прочели за друго уникално същество, което удивлява всички с вида и с нрава си. Първи имат думата децата, намерили любопитна информация за жирафа. Коментира се например защо някои наричат жирафа камиллопард, за какво служи дългата шия на най-високото животно на света, какви неудобства тя му създава и какви предимства му дава. (Всички решават предтекстовата задача в тетрадката.) Прочелите книжка за Живко коментират „неудобството“ да не те приемат за приятел, защото си различен, а слушателите споделят дали са преживели нещо подобно и как са се чувствали.

Децата откриват на картата за пътешестване последната точка, на която се намират в своето пътешестване и търсят в картата с уменията онези, които ще им потрѣбват при четене на художествена книга с приказка за различен герой, който искат да разберат. Тези умения могат да бъдат примерно следните: Да се поставям на мястото на героя, когато чета; Да домислям текста с опора на случката и илюстрацията; Да оценявам героите, книгата и себе си като читател; Да споделям и записвам впечатления от прочетеното. Така целите са зададени.

Четене Учителят проверява кои от децата са прочели книжката, като предлага от е-ресурса задача за разпознаване на необикновените герои от приказката. Тъй като готовността е различна, децата, които не са чели книжката, задават своите въпроси за героите и за онова, което нямат търпение да разберат, а „експертите“ по темата отговарят. Беседата може да се организира като игра в два режима. При първия запитаните имат право да отговорят с едно изречение или само с „да“ и „не“. Съответно такива следва да бъдат и въпросите. Експертите стават рекламни агенти на книгата и представят любопитни детайли от историята, за да провокират интереса, да насочат читателя какво не бива да пропуска, в какво да внимава, за да разбере по-добре книжката.

Първото четене на текста е свободно и за двете групи, но под наблюдение на учителя, който напомня, че добрите читатели прилагат четенето-разглеждане, т.е. следят и съотнасят текста и илюстрацията страничка по страничка, за да разбират пълноценно. Проверката дали това се спазва се осъществява чрез играта на детективи за откриване на бърканици в илюстрациите на книжката, които само внимателният читател би намерил (в илюстрациите животните, които се присмиват на Живко, и тези, които стават негови приятели, не са разграничени). Открилият разликите получава званието Най-добър детектив в четенето.

Следващите четения се диференцират. Неекспертите четат „по следите на разказвача“, като проследяват действията на героите, влизат в ролите им и размишляват за постъпките, обсъждат проявите на нетолерантност, разпознати в отношенията между героите. Попътно решават в учебната тетрадка задачите от текстовата фаза, като менят режимите на работа. За да обобщят причините за бедите на Живко (зад. 1.), първо „се съвещават“ с избран партньор, а после самостоятелно записват своя отговор. Напълно самостоятелно работят по задачата за илюстриране на текста и характеризиране на герой с думи от текста.

Експертите трябва да се подготвят да станат жури на викторина по книгата, като обсъдят и постигнат съгласие по въпросите, които ще задават. Това те правят първо в по-малки групи с по 4 човека, а на следващия етап – чрез междугрупово обсъждане в рамките на цялата група. Добре е първоначално всеки да прецени за себе си на кои от въпросите може да отговори и на кои – не. После да прочете текста, за да конструира отговор на всички въпроси, като при нужда търси помощ от член от групата си. Накрая да съгласува позицията си с тази на другите експерти. В списъка могат да влязат примерно следните въпроси:

- Защо Живко не се побира в книжката?
- Защо другите го намират за странен?
- Защо животните не желаят да играят с него и му се подиграват?
- Защо Живко страни от другите животни?
- Как другите животни са отнасят към Живко?
- Как Живко се отнася към тях?
- Защо Живко помага на животните да си върнат топката?
- Защо животните приемат Живко за свой приятел?
- Какъв е Живко преди и след срещата с новите си приятели? Защо се променя?
- Кое кара Живко да се чувства щастлив?
- Как ти би се държал към Живко и към другите животни?

Следчетене Урокът завършва с дискусия по въпросите от викторината. Експертите ги задават и отговарят на тях, ако не получат аргументирано мнение от неекспертите. Те пък имат право сами да избират на кой въпрос да отговарят, взаимно да допълват отговорите си и така до изчерпване на списъка.

Учениците рефлексират модела на четене: как се подготвихме за този урок, как се подготвихме за четене, какво правихме с текста и илюстрацията, докато четяхме, какви задачи решавахме и на какво играхме. Коментират как са успели да се поставят на мястото на героя, да му съчувстват и да оценят качествата му.

Обмислят заедно продължението на историята – какъв ще е животът на приятелите занапред. Как Живко ще покаже на своите приятели света отвисоко, какво те ще видят. Обмислят илюстрации „от бъдещето“ на героя, като всеки споделя свои идеи за рисунки, с които да бъде оформен общ албум за Първи юни „Игри и открития“.

Решават работния лист с предложенията на Живко за летни игри с четене и с препоръките му за книга.

Връщат се и към картата за пътешестване, за да оценя впечатленията си от прочетеното и интереса си към дейностите с него, като нарисуват до заглавието на текста съответен на оценката си емотикон. Тъй като урокът е последен за модула, децата следва да оценят и прогреса си по картата с уменията (какво исках и успях да науча за книгите, умея ли да чета книга така, както исках да мога ...)

Оценяване:

- Текущо оценяване по изпълнението на задачи за четене и общуване с книгата, които изискват:
- Демонстрация и коментар на практическите действия за четене и разглеждане на книга;
- Споделяне на впечатления за постъпки и качества на героите след самостоятелен прочит на книжка;
- Даване на пример за толерантно и нетолерантно поведение на героите и примери от живота;
- Проектно оценяване: създаване и издаване на албум с илюстрации по продължението на историята

Подарък за Първи юни. Чета и общувам. Обобщение на раздела и годишен преговор (УД)

Глобални теми: Обобщава се комплексът компетентности, отработвани по раздела и систематизирани като очаквани резултати в разпределението: Чете правилно и с разбиране произведения от различни видове – литературна и фолклорна приказка, художествен и нехудожествен информационен текст от детски списание, енциклопедии и интернет: ориентира се в информацията и в случката, отговаря на въпроси по изучените произведения и преразказва кратко или подборно.

Цели: Ученикът прилага интегрирано компетентностите, формирани в обучението по литература, за решаване на познавателни и читателски задачи в познати и нови ситуации на четене с изучавани жанрове, в т.ч. и при четене на непознати за тях текстове.

Задачи: 2.1. Ученикът чете правилно и с разбиране достъпни и малки по обем художествени произведения: разпознава приказка, разказ, стихотворение, гатанка; демонстрира, че разбира смисъла на прочетеното, като отговаря на въпроси към изучавани литературни и фолклорни произведения и прави кратък преразказ. 2. 2. Демонстрира поведение на читател, който следва жанровите ориентации и прилага овладените компетентности в самостоятелното четене на неизучавани текстове от програмните жанрове: възприема адекватно нови за него текстове: стихотворение, гатанка, разказа и приказка, и решава успешно задачите за четене с разбиране, прилага опита в прочетеното при изказване на благопожелания за празниците.

Методи: решаване на задачи за четене с разбиране, ролева игра, дискусия, писмено и устно изпитване, самооценяване и взаимно оценяване, работа с портфолио и читателски дневник

Ресурси: читанка, тетрадка по четене, е-ресурси за пътешествия с четене, тестове за изходна диагностика на компетентностите, карти за оценка на резултатите.

Технологична проекция на ефективен учебен процес в урока по литература:

Предчетене Решават се типичните за обобщителния урок задачи. Мисленото връщане към осъщественото вече пътешествие става отново по картата в учебната тетрадка: проследяват се стъпките и изминатият път, припомнят се изучените основни и неизучените допълнителни текстове, предложени за четене в модула, децата ги оценяват според интереса си към тях или трудността, срещната при четенето им, споделят се впечатления и предпочитания към заглавия и автори, избрани мисли и илюстрации към текстове. Рефлексията върху читателския опит се осъществява и по картата с уменията, които са усъвършенствани в пътешествието.

Четене Систематизацията на читателския опит, усвоен чрез четене и учене по раздел 3, се осъществява: а) с познатите инструменти за учене в учебната тетрадка: самооценка на ориентацията в съдържанието на изучените произведения чрез посочване на въпроси, на които детето преценява, че може да отговори (игра Питаници); отговор на въпрос по избор и решаване на задача с отворен отговор; решаване на задачи с изборен отговор за припомняне на изученото; взаимна проверка на наученото, като се задават „гатанки“ за герои чрез описание, преразказ или рецитиране на откъс от текстове; б) по познатия модел за обсъждане на въпросите от таблиците за синтез в читанката: как разбираш кой си, какъв си (Зелена приказалка и Чудно нещо), с какво си богат, кое е важното (Най-голямото богатство), как можеш да направиш добро и да бъдеш приятел (Веселата уличка), как може да научиш нещо ново (Защо наричат конския кестен „светофар“) как можем да живеем заедно по-добре (Градината на народите). В края на дискусията е логично децата да се върнат към началната страница на модула, за да напишат сами картончетата с важните думи за откритите тайни на общуването в третото пътешествие с четене, например: добро и зло, красиво и грозно, щастие и нещастие, проблем и решение...

Следчетене В съответствие с темата на обобщителния урок – Подарък за първи юни, този компонент на урока има задачата да свърже миналите пътешествия с продължаващото през лятото четене. Това може да се осъществи в контекста на един по-широк разговор за връзката на четенето с живота на децата. Друг възможен контекст предлага разговорът за правата на детето (по Не искай да свършват игрите и тематичния е-ресурс за правата на детето), правата на книгата (да бъде обичана, четена, пазена, подарявана...), правата на читателя (да избира какво, кога, къде, колко да чете, и как – на глас или наум, дали да споделя...), в т.ч правото му на собствен проект за лятно четене.

Планирането на лятното пътешествие може да се осъществи с материалите и по задачите от учебната тетрадка и читанката: съставяне на програма за „заетост“, в т.ч. за лятно четене, оформяне на корици на книжки, каквито децата ще търсят през ваканцията според интересите си, проект за препрочитане на буквара и читанката или дочитане (на допълнителни текстове) в читанката, подготовка на странички за водене на читателски дневници, оформяне на читателски групи за обмен на книжки и мнения, обсъждане на програмите на културните институции за организация на лятното ваканционно четене на децата. Другата ключова задача на резултативно-оценъчния компонент в урока е провеждането на годишния преговор и изходящата диагностика за оценка на резултатите от литературното обучение в края на годината.

Годишен преговор

Писмената проверка се провежда в две етапа, съответни на двете задачи на урока (за целта е добре учителят да използва и допълнителен час от резерва в учебния план). Материалът за първата фаза е поместен в читанката и чрез него се проверяват разписаните в програмата резултати по осемте компетентности (литературни и социокултурни), очаквани в края на годината. За всеки от тях е разработена диагностична задача от затворен или отворен тип. От задачите за колективно обсъждане (задача на Въпроско) детето трябва да избере два въпроса, на които да отговори писмено, а с изпълнението на част от условията по други задачи се преценява и отношението като съществен елемент на компетентността. Втората фаза се провежда с материал, поместен в учебната тетрадка. Проверят се читателските практики, които демонстрират достиженията по основната читателска компетентност: Чете произведения от различни литературни и фолклорни видове, представени в учебното съдържание – приказка, разказ, стихотворение, гатанка. За целта са подбрани неизучавани произведения и задачи от затворен и отворен тип, с които се установява дали читателят разбира смисъла на прочетеното.

Картите с области на компетенции и критерии за оценка на резултатите са дадени в приложение по темата.

Оценяване

– Тестово оценяване за самопроверка и оценка на постиженията по трети раздел на читанката чрез задачи с отворен, затворен и полуотворен отговор;

– Формиращо оценяване: Самооценка на постиженията по резултатите, в портфолиото, интегрирано в тетрадката; Оценяване на отношението към прочетеното чрез читателския дневник;

– Заключително оценяване на постиженията в четенето с разбиране на различни текстове чрез тест за изходна диагностика;

– Групово оценяване: то може да се осъществи по повод дискусията по въпросите от трите модула на читанката. Подготовката за отговор на въпросите в рамките на вътрегруповата дискусия, може да се съпътства с взаимна оценка и самооценка по предварително уточнени критерии: активност – кой как е участвал в обсъждане на всички въпроси, компетентност – какъв е приносът на всеки за подготовка на груповия отговор; комуникативност – какъв е приносът при презентация на резултатите в междугруповата дискусия.

– Проектно оценяване: Планиране на програма за лятно четене.

Приложения

Приложение 1. Работен лист за индивидуално планиране на програма за лятно четене

1. От читанката с удоволствие ще препрочитам следните любими мои текстове:

№	Автор	Заглавие
1		
2		
3		

2. Ще търся и чета нови книжки на любимите ми автори от читанката:

№	Автор	Заглавие на книжка
1		
2		
3		

3. Искам да намеря сам интересни книжки за четене от непознати за мен автори:

№	Автор	Заглавие на книжка
1		
2		
3		

Приложение 2.

Карта за оценяване на резултатите от изходната диагностика по теста в читанката

Очаквани резултати от обучението в края на уч. година	Зад. №	Критерии за оценка	Макс. брой
1. Чете (разпознава) произведения от различни видове, представени в учебното съдържание – приказка, разказ, стихотворение, гатанка.	1	За правилно свързано заглавие с жанр на текст – 1т	3
	2.1	Разпознаване на жанр по заглавие – 1т	2
	3	Определяне на жанр по част от текст – 1 т.	3
2. Съставя в устен вид благопожелания, свързани с празничния календар на българския народ.	3.1	За разпознато благопожелание – 1 т.	1
3. Ориентира се в съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение	4	За правилно свързани въпрос и отговор от конкретен текст – 1 т.	3
4. Споделя прочетеното от детски списания, детски енциклопедии, достъпна информация от интернет.	5	За удивителни факти и адекватно обяснение – 2 т. За удивителни факти, но без обяснение – 1 т.	2
5. Преразказва устно епизод от литературно и/или фолклорно произведение и кратък художествен и/или нехудожествен текст	6	За правилно подредени изречения – 2т. За нарушена логическа връзка – 1 т. За хаотична подредба – 0 т	2
6. Разбира значението на непознати думи в контекста на изучаваното литературно или фолклорно произведение.	6.2	Да правилно свързване на дума и значение – 1 т	3
	6.3	За правилна употреба на дума в изречение – 1 т.	3
7. Отговаря кратко на въпроси по съдържанието на изучавано литературно и фолклорно произведение	7	За правилен кратък отговор на въпрос по съдържание на изучен текст – 1т. За пълен отговор на въпрос с КАК – 2 т. За непълен отговор на въпрос с как – 1 т.	4
8. Ориентира се в оформлението на книгата: корици, страници, илюстрации (подбира текстове към корица).	8.1	За верен списък с поне три верни заглавия – 2т. За списък с едно грешно заглавие – 1т	2
9. Проявява позитивно отношение към четенето	2.2	За четене и разпознаване жанра на допълнителен неизучаван текст (Даровито свраче) – 1т	1
	2	За отбелязване на повече от 1 харесван текст – 2 т. За отбелязан един текст – 1 т	2
	8.2	За оформяне на постер с откъс от любим текст – 1 т	1
	8.3	За илюстрация към любим текст – 1 т.	1
Максимален тестов бал			34

Карта за оценяване на резултатите от теста за четене с разбиране в учебната тетрадка

Очаквани резултати от обучението по четене с разбиране в края на уч. година	Зад. №	Критерии за оценка на правилните и частично правилни отговори	Макс. брой
Чете с разбиране гатанка	2	Ученикът отгатва и дописва отговора – 1 т.	1
Чете с разбиране кратко стихотворение: • <i>Пролет</i>	1	Правилно допълва дума в стихове – 1т.	5
	1.1.	Подчертава в текста двойка рими – 1 т.	1
	1.2.	Открива и подчертава непозната дума в текста – 1т.	1
Съставя благопожелание за празник	3	Справя се изцяло със задачата. 2т	2
		Справя се отчасти с условията на задачата – 1 т	
Чете с разбиране кратки разказчета • Майка и продавач	4.1	Прави извод въз основа на подтекста – 2 т	2
	4.2.	Прави извод въз основа на факти – 1т	1
	4.3	Прави обобщение и се аргументира – 2	2
		Прави непълно обобщение -1	
Чете с разбиране кратка приказка • Облачето	5.1	В отговор на въпроси намира и подчертава в текста изречения с факти; За всеки верен отговор – 1 т.	3
	5.2.	Прави извод в отговор на въпрос към текста – 2 т.	2
	5.3.	Прави предположение в отговор на въпрос – 2 т	2
• Дъжд	6.	Подчертава в текста отговор на конкретен въпрос – 1 т.	3
		Дописва с дума изречение от текста – 1 т	1
		Илюстрира адекватно съдържанието на текста – 2 т	2
		Илюстрира непълно съдържанието на текста – 1 т.	
Разпознава жанра на неизучавани текстове: свързва правилно заглавие на прочетен текст с жанра на текста		Разпознава стихотворение – 1 т.	1
		Разпознава гатанка– 1 т.	1
		Разпознава приказка– 1 т.	1
		Разпознава разказ– 1 т.	1
Максимален бал от теста			32

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ

Идеи за насърчаване и подкрепа на самостоятелното четене

Два са принципите в организацията на допълнителното четене на децата: Нито ден без четене (Чети всеки ден) и Заедно в четенето (Четем заедно или Чети с мен). В единство те осигуряват онази развиваща среда, в която се ражда всеки читател. Деца, отрасли в среда на четящи хора, имат своите модели за подражание, и усвояват четенето по естествен начин – като аспект от отношенията със значими хора. Затова и в обучението на детето, тези принципи следва да продължат да действат в полза на ученето и на четенето. В съответствие с тях читанката е замислена не само като училищен учебник по четене, а и като книга за извънучилищно домашно четене, за извънурочно и неформално четене (примерно в рамките на дейности по интереси в целодневното обучение), или за самостоятелно четене и учене по инициатива на детето. За целта читанката предлага и ресурс за допълнително четене и учене: във всеки модул са включени по четири текста, тематично и целево свързани с основните произведения, както и задачи и дейности за работа с тях, в т.ч. тестове за трениране и за самооценка на четенето с разбиране към всеки допълнителен текст. Използването им във връзка с урочните форми осигурява преноса на наученото в извънучилищния контекст, неговото прилагане за непрекъснатото усъвършенстване на читателските практики. Детето участва в този процес, като строи допълнителни линии на своето читателско развитие, индивидуални маршрути, разширяващи пътешествията с четене извън основната програма.

Тук искаме да насочим вниманието специално към тренировъчните тестове, чиято основната цел е да поддържат интереса към многократното препрочитане на текста и прилагането на стратегиите за учене в самостоятелното детско четене. От една страна, представянето на резултатите от тях на учителя ще му позволява той дискретно да следи развитието на читателя по този неформален път на свободната инициатива и практика в четенето. От друга страна, системното решаване на подобни тестове ще създаде у ученика навици за самонаблюдение, самоконтрол и самооценяване, важни за всяка дейност. Добре е все пак за това да се работи с партньор и в семейството, като се познава и прилага регламента за оценяване, а именно: за всяка правилно решена задача при първо изпълнение на теста да се дава по 1 т. и сборът на точките да формира първичния тестов бал. Ключът с верните отговори да се дава от възрастния, който проверява теста само ако детето пожелае това. Когато детето иска да подобри първоначалния си резултат с повторно четене и решаване на задачите и да събере по-висок тестов бал, при проверка на първия тест възрастният не казва верния отговор, а посочва само сгрешената задача. Детето само трябва да открие решението на задачите с четене и мислене. Като цяло обаче, желанието за повторение на теста следва да се оцени положително, тъй като е показател за стремеж към усъвършенстване на уменията за четене.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ В ПЪРВИ МОДУЛ ЧЕТА ЗА СЕМЕЙСТВОТО, ЧЕТА ЗА РОДИНАТА

Всички допълнителни текстове в този модул са стихотворения: Баба, Даровито свраче, Заестост, Хоби. Те са свързани тематично и целево със съдържателните линии на основните текстове за задължително изучаване в уроците. В този смисъл работата с допълнителните текстове е естествено продължение на четенето в училище и приложение на наученото там извън него. Едновременно с това текстовете са особено подходящи като материал за общуване и за създаване на домашна школа по четене, възобновяваща семейните традиции в четенето. В стихотворенията основен герой е детето, представено в системата от отношения със значими за него хора – баба (и дядо), мама и татко, цялото семейство. Чрез четенето им в семейна среда, още по-добре с партньор, който самото стихотворение подсказва, детето по нов начин ще преживява и оценностява връзката си с близките хора и ще вижда в четенето възможност да бъде често заедно с тях по един смислен и възнаграждаващ начин. Този начин за нас се нарича диалогично четене (в семейна среда това е четене с партньор) и е основна стратегия за четене и учене в домашната школа. Спецификата му ще коментираме при описание на приложението му в общуването с конкретните текстове в трите фази на диалога с четене: предчетене, четене на текст, следчетене. Тук е важно родителят да знае, че при този вид четене не се препоръчва първоначалното възприемане на текста да става чрез слушане на запис от е-ресурса на читанката – записите с изпълнение на текста следва да се използват в етапа на следчетене, за да не подменят взаимодействието с текста и живия диалога с детето.

Четене на стихотворението Баба на Дора Габе.

Това е първият текст от допълнителните, който ще срещне дете и възрастен в съвместно четене и реципрочно учене (един от друг) в домашната школа по четене и общуване. Тъй като детето вече има достатъчно опит в работата с читанката, добре е родителят да влезе в ролята на ученик и да следва детето учител. От значение при тази първа среща на двамата като читатели е те да разгледат книгата, която са избрали за съвместно четене в двойка – читанката, и останалите ресурси, които могат да използват. Затова пътят към стихотворението на Дора Габе започва с разказ на детето за това какво се прави с читанката в урока по четене. Детето показва, разлиства, обяснява как се работи с текста и с илюстрацията и как се решават задачите на геройчетата от читанката, какви задачи има в тетрадката по четене и какви знаци показват кога и как те се решават. Детето показва с гордост и своята карта на пътешественик, с пътя до вече прочетените текстове първите му оценки за тях. Родителят слуша, задава уточняващи въпроси, удивлява се на нещата, които могат да се правят с една читанка. И на свой ред удивлява детето, като му показва свитък с тестове, получен от учителя, за трениране на четенето с разбиране, при това от двамата участника в четенето (всеки със своя екземпляр на тест). Съгласяват се, че мястото на тестовете е в края на заниманието им, след като вече са прочели стихотворението Баба, а началото може да се подсказе от предтекстовите дейности в читанката и тетрадката. Ако детето чете заедно с баба си това стихотворение, те веднага могат заедно да изпълнят задачата от тетрадката за съставяне на част от родословното дърво по линията на бабата. А след това, за да скрепят сътрудничеството си още с първия прочит, възрастният предлага да четат текста заедно, като си разделят куплетите и се редуват в ролите на четец и слушател. Продължават да четат за удоволствие. Решават заедно задачите за четене на текст в тетрадката и

в читанката, а после се впускат и в първото си онлайн четене на препоръчания в тетрадката текст Дядо и аз. Накрая решават всеки сам да направи своя тест, а после да сравнят резултатите и да се оценят взаимно. Така началото е поставено.

Четене на стихотворението Даровито свраче на Лиана Даскалова.

Четенето на текста е продължение на темата за майчината обич, обсъждана в клас при четене на разказа Котето. Връзката между текстовете е отправна точка за интерпретацията на темата. В предчетенето по заглавието и илюстрацията детето може да прогнозира, че отново ще се говори за майка и дете и очаквано (според заглавието) за дарбата на детето. Темата обаче е за раздялата и последиците от нея. Чрез текста читателят ще види гарджето през очите на майката и ще почувства мъката от раздялата ѝ с рожбата. Затова акцентът при четенето е върху излъганите очаквания, върху разпознаване на емоциите и начините на изразяването им. Първите въпроси след четене на текста са именно такива: Защо свраката е толкова разтревожена? От кои думи се разбира за тревогата на свраката? Заедно се търсят и прочитат отговорите в текста. Споделят се общи преживявания, подобни на тези на героите. Всеки от читателите коментира с кой герой се чувства свързан, като влиза съответно в ролята на родител и дете и разкрива свои мисли и чувства, изпитани в сходни обстоятелства. Важно е дете и родител да разменят мислено местата си, да влязат в кожата на другия, да разберат по-добре чувствата му, да се опитат да разграничат нюансите им. Степента на задълбочаване в тези чувства се определя от родителя и той преценява кои задачи от читанката и тетрадката да бъдат или да не бъдат разгледани и решени.

Четене на стихотворението Хоби на Георги Константинов.

Програмата с любими занимания от Заетост е отправна точка в разговора за любимите занимания, с които хората се забавляват през свободното си време или развиват своите интереси и способности (Може да бъде коментиран широк репертоар от хобита, избора на хоби, общуването по повод на общи хобита...). Темата за личните хобита естествено насочва интереса към хобитата на останалите членове на семейството, но също и към онова, което семейството прави заедно, към любимите общи занимания. Така се стига и до прочита на стихотворението Хоби, което показва как общият интерес – в случая планинарството, сближава баща и син. Разглежда се илюстрацията, за да се открие кой е общият интерес, свързващ детето и възрастния и как ли се нарича това тяхно хоби.

В диалогичния прочит на текста се включват и двете страни: възрастният чете и прекъсва четенето с мислене на глас върху ключови фрази от текста: какво ли означава „събираме гледки, събираме върхове“, какво ли иска да каже с това момчето, как се „събират“ гледки, а върхове. Интонацията му подканя детето да тълкува значението им и да обяснява на „неразбиращия“ възрастен какво може да означава това. След първия прочит заедно могат да решат на задачите на Книжка за търсене и намиране в текста на конкретна информация, свързана с видовете хобита, после и задачите на Въпроско за осмисляне на прочетеното.

За да се долови диалогичната структура на самия текст, в който детето отговаря на хипотетичен въпрос), отправен от хипотетичен събеседник (ако някой ме попита..., ще отговоря...), този модел може да се приложи като инструмент за инициране на разговори по всякакви теми. Формулата: Ако някой ме попита... имам ли/ какво е (родина, семейство, хоби, приятел, колекционерство, филателия, приключение, учене...), ще му кажа..., може да стане ритуал за общуване по свободно избран въпрос, което стимулира детето да развива своите тълкувателни умения. А познавателните може да усъвършенства в играта от тетрадката ориентиране по „географска“ карта и откриване местоположенията на върховете в планините, споменати в стихотворението.

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ ВЪВ ВТОРИ МОДУЛ

ЧЕТА И ИГРАЯ, ЧЕТА И УЧА

В периода на работа с втория модул от читанката децата могат да четат произведения от литературата за деца, посветени на играта, ученето и празниците; стихотворения и художествени повествования, да съпоставят художествен с информационен текст, да четат и практически да опознават спецификите на народната и литературната приказка. В съвместното четене с родителите си децата могат да обогатят познанията си за традициите и обичаите, да открият и да приложат нови идеи, които да приложат при подготовката за празника в украсяването на дома или на яйцата, да открият че и четенето заедно е празник.

Четири новия текста за допълнително четене следват тематично и целево водещите линии на втория модул: Великденско яйце продължава темата за празника Великден, а останалите три текста са приказки: Който не

работи, не яде, Откъде идва сметаната, Мистър Крокотак. Приказката е жанрът, с който децата в училище се запознават в урока за нови знания, когато четат текста на Джани Родари Поучителни бонбони. Това обаче не е единствената причина за включване в модула на три допълнителни текст в същия жанр. Другата причина е, че това е любим жанр, с който интересът към домашното четене лесно може да се поддържа и задълбочава. От друга страна, приказките предлагат добър материал за разговори за нещата от живота и за ценностите, които родителите искат да предадат на децата.

Четене на стихотворението Великденско яйце на Атанас Цанков.

С четенето на стихотворението на Е. Багряна Великден в урока по литература децата вече са започнали разговора за празничните традиции, ритуалните благопожелания и поздравии, обичаите и подготовката за празника. Стихотворението на А. Цанков обаче показва детския поглед към него през любимия детски ритуал с чукането с яйца. Всеки има своя история за тези битки и спомен за яйце борак. Добре е тези емоции да бъдат споделени и съпреживени през увеличителното стъкло на художествения текст. Многократното препрочитане на текста би доставило удоволствие на всяко дете, което ще съпреживява описаните събития като активен участник в тях, ще оценява различните стратегии на героите от текста във воденето на битките с яйца, ще се зарадва и на шегата на художника, която нагледно показва как яйцето дава нов живот. Децата могат да нарисуват яйцето борак по неговото описание в текста, или да напишат празнични благопожелания на картички до любими хора.

Заедно със стихотворението читанката предлага допълнителен текст за обичая да се багрят яйца, от който може да се научи нещо ново за смисъла на тази празнична традиция. Двата текста следва да се съпоставят, за да се доловят разликите между стихотворната и нестихотворната форма, четенето за емоция и четенето за информация (четем, за да научим нещо ново или за да си представим картини от празника и да изпитаем емоциите на героите).

В тетрадката се предлагат игрови задачи, свързани с различни обичаи, които могат да бъдат подготвени и съответно практикувани на празника. Решаването на веселия тест също ще допринесе за празничното настроение и за превръщане на четенето в празник.

Четене на народната приказка Който не работи, не трябва да яде.

Четенето на приказката за труда и хляба премества фокуса от темата за празничните традиции към темата за ценностите, за красотата на делника, в който трудът създава блага. Нетрадиционната приказва среща на човека и вълка може да се включи читателите в разговор за трудолюбието, знаенето и моженето, за ученето чрез опита и действието.

Добре би било в предчетенето да се припомнят други приказки, които са били четени в семейството, да се разгледат книжки с приказки от домашната библиотека, да се преразкаже, дори да се изиграе заедно любимата приказка за Житената питка например, да се размишлява как всъщност се прави такава вкусна питка, каквато всички искат за опитат. С разглеждането на илюстрацията в читанката може да се предположи дали новата приказка дава отговор на поставения въпрос. После може да се разтълкува заглавието на текста, формулирано с популярна пословица... , да се коментират други пословици за труда. След което да се пристъпи отново към диалогично четене, особено подходящо за текстове в диалогична форма. Затова родителят предлага на детето да прочетат текста заедно, като се редуват в ролите на героите. Сам той избира ролята на селянина (като по-възрастния и с повече опит читател), а превъплъщението в ролята на вълка (малко и простички реплики, лесни за четене) оставя за детето. След прочита читателите се забавляват, като остават в ролите си и водят разговор от името на своя герой: родителят пита детето дали е разбрало как се прави хляб, а детето трябва да отговори от името на вълка и да обясни защо се отказва от хляба, въпреки че е вкусен.

Ако „вълкът“ не се справя с отговора, текстът се чете повторно, но с промяна в ролите – детето става селянинът, който знае всичко за хляба от собствен опит, и може да обясни всяка стъпка в правенето му. Решават се и задачите за четене с разбиране от читанката и тетрадката (Прочети само думите, които показват какво прави селянинът, за да има хляб; Кой какво казва за хляба; С кои думи вълкът показва, че хлябът му харесва? С кои думи показва, че се отказва от хляба? Защо се случва това? Каква е поуката от приказката)

Във фазата на следчетене отново може да се изиграе диалога на героите, да се разговаря за това как се учат хората и защо се смята, че трудът краси човека. Умения за учене и труд читателите могат непосредствено да демонстрират, като решат тестовете по темата и проверят взаимно резултатите си.

Четене на литературната приказка Откъде идва сметаната

Работата с текста е продължение на урока за развитие на уменията на децата да задават въпроси и да отговарят на въпроси. Въпросите и отговорите по забавен начин са вплетени в сюжета на самата приказка и затова ученето на тези умения лесно протича попълно с четенето ѝ. От друга страна, ориентацията в съдържанието на текста, свързано с възникването и разрешаването на „трудна задача“, е добра основа за формиране на житейски умения за справяне с проблемни ситуации и учене чрез преживяване.

Историята е разказана в два епизода и е богато илюстрирана. Това позволява да се чете и обсъжда по части (по епизоди, по илюстрации и по въпросите на отделните страници), като отново се прилагат диалогичният подход и четенето – разглеждане като методи на работа с книгата. Тъй като приказката е забавна, и задачите, които предлагаме, са с игрови характер.

Играйте на детективи преди четене на текста: „влезте“ с разглеждане в илюстрацията и „се разходете“ по улиците на селцето, за да наблюдавате жителите му: какво изразяват лицата, жестовете, позите им. Прочетете въпросите на първата страница и потърсете отговор в илюстрацията (защо ли са разтревожени хората? – какво подсказва илюстрацията, по какво личи, че има проблем ...) направете предположения какво става, какъв е проблемът, как ли ще си разреши (анализ на проблемна ситуация, търсене на решение).

Четете на стоп текста: след анонса на проблема, спрете и коментирайте двете причини за тревогата на хората, импровизирайте реакции, припомнете въпроса от заглавието и поставете на обсъждане отговора му, задайте нови въпроси, с които се търси решение на проблема (как да си върнем сметаната, къде да я търсим); после дайте предложения за решения, колкото повече, толкова по-забавно. Прочетете следващия абзац и проверете предположенията си, като ги съотнесете с написаното в текста.

Предположете какво следва – какво ще направят хората, узнали отговора, и прочетете развързката. Обсъдете дали хората имат основание да се гордеят с постъпката си: какво те научават от случилото се – за страната си, за живота, за себе си. Споделете кога сте били горди вие от ваша постъпка, нека детето на свой ред сподели с какво се гордее. Оставете детето да чете текста отново, за да реши самостоятелно задачите от тетрадката и да се подготви за решаване на теста.

В етапа на следчетене обобщете как се реагира на трудност или проблем, как се търси и намира решение (мислене – помощ – действие, взаимодействие). Коментирайте къде ви е отвело четенето на тази приказка и какво сте научили за себе си от нея. Проследете изминатия път: разгледахте „отвътре“ света на текста, разбрахте, че има проблем, узнахте какъв е проблемът от началото на текста; потърсихте решение заедно с героите и го намерихте; съдействахте в откриване на кравата и решаване на проблема, заедно с героите преживяхте случката и разбрахте, че трудностите се решават не с вайкане, а с план и действие, с помощ и сътрудничество.

Четене на небивалицата Мистър Крокотак

Приказката е представена с откъс, който провокира въображението на детето. В центъра е различен от познатите досега персонаж, който има своите странности, но вместо да се притеснява от тях, се забавлява.

В предчетенето водещ е интересът към необичайното име на героя и неговото тълкуване. Ориентацията в съдържание може да започне именно с тълкуване на характера на героя по името и портрета му и да продължи с предположение за историята му. Обсъдете какво казват заглавието и илюстрацията за текста: за кого какво предстои да се разбере, разказ или приказка ще се чете, какво сте любопитни да узнаете. Открийте как е образувано името на героя, опишете портрета му по първата илюстрация, предположете черти на характера, свързани с природата на двете лица на героя, мислете на глас лесно ли ще съжителстват те в едно тяло, дали ще има разбирателство помежду им. Проверете предположенията си с разглеждане на втората илюстрация.

Прочетете текста на първата страница, за да разберете за какво си говорят Луната и Крокотак. Редувайте се в четенето на абзаците, а след всяка реплика на Луната правете пауза. Давайте възможност на детето да отговори от името на Крокотак, тогава прочитайте неговата реплика. След като прочетете ритуалния диалог на Крокотак за лека нощ, мислете на глас кой и защо се чувства самотен – Крокотак или Луната, която обикаля земята и невината има с кого да си каже добра дума. (тук може да се използва и е-ресурса със задача за поставяне на репликите на героя в илюстрацията, на която се целуват двата му края лека нощ (Кой какво казва? Постави изреченията на подходящите места: – Лека нощ, драги Кроки! – Лека нощ, мое миличко котараче!)

Пошегувайте се, че в живота вие и детето ви заедно изпълнявате ролята на Крокотак, защото сте неразделни, обичате се и правите същите мили неща. После влезте в ролите на Крокотак и прочетете изразително диалога между двата му края. Влезте в ролята на всеки от тях, престорвайте се ту на коте, ту на крокодил, играйте.

Прочетете следващия епизод, за да откриете дали бъдещ Крокотак си има и неприятни страни. Коментирайте, че никак не е лесно, когато имаш две страни, да вървиш само в една посока, както в живота не е лесно да загърбиш своите желания и да последваш желанията на другия. Припомнете си как героят от Заестост прави точно това – откликва на желанията на мама, тате, баба..., макар така да се чувства зает до гуша и да пренебрегва своите желания. После и другите вероятно откликват на неговите желания и ги следват. Потърсете примери от вашия живот, с които да покажете, че и в това отношение приличате на чудния мистър.

В следчетенето можете да обсъдите въпросите:

- Кое прави мистър Крокотак необикновен?
- Какви са приятните и неприятните страни в живота на един Крокотак?
- Кое лице на мистър Крокотак ви се иска да опознаете по-добре и защо?
- Подгответе и изиграйте по роли разговора между двете лица на Крокотак.

Можете да продължите да се забавлявате, като си представяте Крокотак в различни ситуации на въображаем „конфликт“, който двете му страни имат и трябва да разрешават. Изследвайте възможни последици от необикновената му природа чрез хипотези: Какво би се случило, ако... той срещне зло куче, как ще реагира Котачето, какво ще направи Кроки? Как да се разреши неудобството с различните предпочитания на двата края на Крокотак: Котачето обича да се препича на слънце, а Кроки да плува в реката; котачето обича да се катери по дърветата, а Кроки – не иска да се отделя от земята; котачето обича лъвските скокове, а Кроки определено не е акробат; котачето се плаши от всеки шум и се крие, а Кроки не се плаши от нищо и винаги иска да разбере какво става; котчето гони мишки, а Кроки се гмурка за рибки... Импровизирайте диалози в различните ситуации, разрешете противоречията, влезте в роля и изиграйте ситуацията. След този театър детето само ще поиска да реши теста, за да продължи общуването си с невероятния мистър Крокотак.

Насладете се и на великолепната радиодраматизация на цялата приказка на адрес:

(http://178.238.238.70/gramofonche/prikazki/mr.krokotak.i.loshoto.kuche.buch/Mr.Krokotak_i_loshoto_kuche_Buch.mp3) <https://gramofonche.chitanka.info/>

ДОПЪЛНИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ В ТРЕТИ МОДУЛ

ЧЕТА И ОТКРИВАМ ТАЙНИ

В последния модул текстовете за допълнително четене представят три от четирите основни жанра за първи клас: приказка – народна и авторова, разказ и стихотворение. Ако детето чете с партньор, добре би било в процеса на четене спецификата на жанровете да бъде коментирана, за да се затвърдят ориентациите към тях. Но акцентът в този последен модул следва да е върху насърчаване на самостоятелността в четенето, за да придобие детето по-голяма увереност в уменията си и да посрещне лятото с желание да продължи да чете активно и без прекъсване. Ето защо е целесъобразно в работата по темите да нарасне делът на самостоятелното четене на детето. По-активно родителят може да участва при четенето на първия от поредицата текстове – Градината на народите, за да договори „новите правила“. Участието му в четенето на останалите три текста – Веселата уличка, Жълта приказка Не искам да свършват игрите, следва да се съсредоточи във фазата на следчетене, в обсъждането на онова, което детето иска да сподели след самостоятелното четене или при обсъждане на резултатите от теста, за да се оценят.

Четене на ромската приказка Градината на народите.

Препоръчително е партньорът да участва в подготовката за четенето, припомняйки на детето какво прави добрият читател преди четенето, по време на четенето и след прочитане на текста. За да провокира интереса на детето към новия текст, родителят може да обсъди (разкодира) заедно с него заглавието и да потърсят съвместно отговори на въпросите: какво знаят за градините, как се правят, какво ли може да се открие в една градина на народите, какво искат да разберат. Като експеримент родителят може да предложи на детето да се опитат да отговорят прогнозиращо и на въпросите след текста, но преди са го прочели. Това провокира мисленето на детето и го мотивира за четене с цел проверка на предположенията му. Другият вариант е да се следва традиционната схема за работа в тетрадката преди, по време и след четенето. И в двата случая възрастният не се намесва, едва накрая след решаване на теста от детето, участва в проверката и оценката на резултатите.

Детето се стреми да самоорганизира четене и на останалите три текста, като се опира на учебните задачи в читанката, тетрадката и допълнителните тестове. По-интензивно родителят може да се включи накрая, при четенето на Не искам да свършват игрите, тъй като послучай Деня на детето към текста има интересен е-ресурс за правата на детето. Добре би било той да бъде използван и обсъден отново заедно.

Тест. Какво научих за удивителните дървета на нашата планета

1. Как наричат шоколадовото дърво в Европа?

божествено какаово вкусно

2. Какво означава думата какао според текста?

какаова напитка божествена напитка шоколадова напитка

3. С кое друго име наричат баобаба?

маймунско дърво хлябно дърво лимонадено дърво

4. Каква е широчината на баобаба? Постави знака: <, >, =

9 м

5. Плодът на кое дърво наричат „маймунски хляб“?

на хлябното дърво на баобаба на какаовото дърво

6. Кое дърво прилича на дъб?

боабабът хлябното дърво какаовото дърво

7. Къде расте хлябното дърво?

Африка Азия Америка

8. Колко човека може да изхранва едно хлябно дърво?

десетина четирима седмица

9. До колко метра на височина достига секвойта?

10 м 60 м 100 м

10. Какъв вид дърво е секвойта?

широколистно иглолистно плодно

Работен лист за насърчаване на детското лятно четене

Идва лято. Жирафчето Живко ти предлага да поиграете заедно, но с четене

• Провери дали си готов за това, като решиш забавните задачи на Живко.

1. Оправи бърканицата в имената на авторите. Размести сгрешените фамилии и ги постави на правилните места така, както е показано.

Джани Бисет Елисавета Габе Весела Дългъчева

Дора Багряна Доналд Родари Мая Фламбурари

2. Оправи бърканицата, като оградиш сгрешените думи в заглавията и под тях напишеш правилните.

Тъжната уличка Откъде идват ягодите Поучителни торти

3. Кои игри с четете познаваш и можеш да играеш с родителите си през лятото?

Бърканица в текста Питаници Детективи Загадки

4. Кой вид текст е най-подходящ за играта на питаници?

приказката гатанката стихотворението разказът

• Открий коя забавна книга за детските игри Живко препоръчва за лятно четене

5. Отбележи заглавието на книга, която е нова за тебе

Небивалици Патиланско царство Приказки по телефона

Приложение към темите за допълнително четене

Тестове към произведенията за допълнително четене в трите модула на читанката

БАБА

1. Как детето разбира каква е била баба му като малка?

От снимките в албума

От разказа на бабата

От разказа на майката

2. Какво НЕ можела да прави бабата, когато била малка?

Да пише с писалка

Да си облича роклята

Да ходи на училище

3. Какво може да прави бабата сега?

- Да чете без очила
- Да мърмори
- Да носи къса рокля

4. Каква е бабата за детето?

- Сериозна и строга
- Мила и сладка
- Смешна и стара

5. С какво чувство детето говори за баба си?

- С обич
- С присмех
- С удивление

6. Какво е според теб стихотворението?

- весело
- шеговито
- тъжно
- забавно

ДАРОВИТО СВРАЧЕ

1. Каква беда сполетяла свраката?

- Останала без гнездо.
- Останала без крило.
- Останала без свраче.

2. Кои думи показват най-силно обичта на майката?

- Мамина отмяна
- Свраченцето на мама
- На мама юначето

3. Кои думи най-силно изразяват мъката на майката?

- Викна да плаче
- Свраченцето на мама
- Почерня ми гората

4. Коя дума от текста показва дарбата на сврачето?

- Юначе
- Гласовито
- Отмяна

5. С коя дума можеш да обясниш думата „даровито“?

- Способно
- Талантливо
- Умело

6. Какво е сврачето според художникът?

- Безпомощно и уплашено
- Смело и решително
- Тъжно и самотно

7. Според теб защо свраката губи пилето си?

- Свраката е невнимателна майка
- Пилето се е научило да лети
- Пилето е избягало

8. Кои думи на свраката би могла да каже твоята майчица за теб?

- Мамина отмяна
- Свраченцето на мама
- На мама юначето

ХОБИ

1. Какво означава думата хоби?

- дейност по интереси в училище
- занимание и увлечение, практикувано през свободното време
- професионално занимание, което се заплаща

2. Какво е хобито на момчето от стихотворението?

- Пътешествия
- Туризм
- Планинарство

3. С кого момчето споделя радостта от общото хоби?

- с приятели
- с баща си
- с всички планинари

4. Какво НЕ правят планинарите?

- Събират гледки
- Събират върхове
- Събират точки

5. Гледки от кои върхове пази момчето в своята памет?

- Черни връх, Рожен, Вежен и Руен
- Черни връх, Рожен, Вежен и Мусала.
- Черни връх, Рожен, Ботев и Мусала

6. От кои думи личи, че момчето се гордее с хобито си?

- Да, имам хоби.
- Аз съм планинарче.
- С татко събираме върхове

ВЕЛИКДЕНСКО ЯЙЦЕ

1. Кой от обичаите НЕ е великденски?

- Размяна на великденски поздрав и благопожелания
- Боядисване на яйца, разменяне и борене с яйца
- Украсяване на великденско дръвче
- Закичване с мартеничка

2. Без какво не може празнуването на Великден?

- Без шоколадови яйца
- Без шарени яйца
- Без дървени яйца

3. Номерирайте редовете от стихотворението правилно

- жълти, сини и червени –
- шарени яйца донесъл –
- всичките ли са за мене?
- идва този празник весел

4. Кое е най-важното за едно яйце, за да стане то победител?

- Да е червено като пламък
- Да има юначно сърчице
- Да бъде с черупка като камък

5. Кого иска да пребори момчето с яйце?

- Спас и Гого
- Сашо, Пламен, двете Любки.
- Всички деца на двора

6. Защо никой не иска да се чука със Спас и Гого?

- Те винаги побеждават
- Борят се нечестно
- Сърдят се, когато губят

7. Защо първото яйце винаги се боядисва в червено?

- Червеното яйце изглежда по-красиво от другите
- Червеният цвят носи силата на живота и пази от злини
- Децата предпочитат червените яйца

8. Избери заглавие на текста, от който научи нещо ново на великденските традиции.

- Великден
- Великденски яйца
- Шарени яйца

КОЙТО НЕ РАБОТИ, НЕ ЯДЕ

1. Защо селянинът подава комат хляб на вълка?

- Вижда, че вълкът е гладен
- От любезност към неканения гост
- От страх да не бъде изяден

2. Кой въпрос обсъждат героите, за какво разговарят?

- За вкуса на хляба
- Как се прави хлябът
- Откъде се взема хлябът

3. Защо вълкът се отказва от хляба?

- Не харесва вкуса му
- Не знае как се прави хляб
- Не умее да се труди

4. Кои са качествата на героите от текста? Прецени и свържи.

СЕЛЯНИНЪТ

ВЪЛКЪТ

умен мързелив трудолюбив зъл нетърпелив глупав лаком
сдържан искрен търпелив добър вежлив

5. От кое изречение проличава, че текстът е приказка?

- От заглавието
- От първото изречение
- От последното изречение

6. Откъде разбираме кое е важното в приказката?

- От разговора на героите
- От действията на героите
- От илюстрацията

ОТКЪДЕ ИДВА СМЕТАНАТА

1. Какво е „Ягоди със сметана“?

- рецепта за сладкиш
- име на страна
- заглавие на текст

2. Каква беда сполетяла жителите на „Ягоди и сметана“?

- Изчезнали ягодите
- Изчезнала сметаната
- Изчезнали лакомствата

3. На кой въпрос хората от чудната страна потърсели отговор?

- Какво да бъде новото име на страната?
- Къде е изчезнала сметаната?
- Откъде идва сметаната?

4. Какви предположения направила хората в отговор на въпроса?

- Сметаната расте по дърветата
- Сметаната идва от небето
- Сметаната се отглежда от магьосника

5. Защо изчезнала сметаната?

- Търговците я продали.
- Котките я изяли.
- Кравата се изгубила.

6. От кого узнали причината за изчезването на сметаната?

- от книгите
- от Млекаря
- от Магьосника

7. Къде намерили изгубената крава?

- в гората
 на реката
 в трънака

8. Как хората решили проблема си?

- с вайкане с действие с вълшебство

9. От кого хората могат да узнаят откъде идват ягодите?

- от млекаря от магьосника от градинаря

МИСТЪР КРОТОКАК

1. Къде живее необикновеното същество на име Крокотак?

- в голяма пещера в Африка накрая на света

2. С коя дума можеш да преведеш думата „мистър“?

- госпожа момче господин момиче

3. Какво показва името Крокотак?

- Кой са родителите на необикновеното животно.
 Какви са двата края на необикновеното животно.
 На кого прилича Крокотак по характер.

4. Кога Крокотак се среща със своята приятелка Луната?

- всеки ден всяка нощ при пълнолуние

5. Чувства ли се мистър Крокотак самотен?

- Да, защото живее сам-самичък в недостъпна пещера.
 Да, защото няма кой да го целуни за „лека нощ“.
 Не, защото винаги има кой да го целуне за „лека нощ“.

6. Кой се обръща към Крокотак с галеното име Кроки?

- неговата приятелка Луната
 котешкият му край
 крокодилският му край

7. Какво трябва да направи Крокотак, за да получи целувка за „лека нощ“?

- Да си потърси нови приятели.
 Да се срещне с луната.
 Да се свие на кравай.

8. Какви неприятни страни има в живота на Крокотак?

- Двата му края не се разбират добре-
 Когато единият край върви напред, другият трябва да върви назад.
 Двата му края имат различни навици и желания.

9. Какъв според теб е мистър Крокотак? Подчертай качествата му

тъжен	забавен	възпитан	самотен	щастлив	очарователен
жизнерадостен	приятен	удивителен	търпелив	недоволен	

ГРАДИНАТА НА НАРОДИТЕ

1. Кои текстове започват с „някога, в едно царство...“?

- разказите приказките стихотворенията

2. Какво решил да направи един цар преди много години?

- Да създаде най-красивата градина на света
 Да погуби всички роми в своето царство
 Да прогони циганите от своето царство.

3. Защо царицата показала на царя собствената му градина?

- За да разведри царя.
 За да предпази царя от грешно решение.

4. Кое изречение описва най-добре царската градина?
- Красиви лехи с червени рози.
- Пъстри лехи с уханни цветя.
5. Коя градина била по-красива според царицата?
- Градината с великолепни червени рози
- Градината с различни цветя, багри и ухания
- Градината, за която добре се грижат.
6. Защо царят променил решението си?
- Разходката подобрила настроението на царя.
- Царят разбрал, че царицата има право
- Царят решил да постъпи милостиво
7. По какво народите в едно царство приличат на цветя в градина?
- Колкото са по-различни, толкова по-пъстър е светът.
- В разнообразието на народите е красотата на света.
- И хората като цветята имат право да живеят добре.
8. Защо ромите нарекли царицата своя майка?
- Тя се застъпила за живота им.
- Тя ги защитила и спасила живота им.
- Тя убедила царя да промени решението си.
9. Как доброто побеждава в тази приказка?
- със сила
- с мъдрост
- с вълшебство

ВЕСЕЛАТА УЛИЧКА

1. Защо и най-веселата уличка понякога тъгува?
- Исква ѝ се да бъде красив булевард.
- Мечтае да си има трамвай със звънец.
- Самотно ѝ е в края на града.
2. Кое най-силно радва сърцето на веселата уличка?
- Близкото поле с пеперуди.
- Високите тополи, стигащи чак до небето.
- Полицаят с най-доброто сърце.
3. От какво полицаят пази малката уличка?
- От крадци
- От камиони
- От лоши сънища
4. Какво се случва един ден на малката уличка?
- Състезание по прескачане на тополи.
- Произшествие с облаче.
- Конкурс за най-красива рисунка.
5. Как облачето се озовава в беда? Номерирай по ред действията.
- Уплашеното облаче се разплаква и вика за помощ
- По пътя за дома радостната Мими прескача тополите по две наведнъж
- В училище Мими прави най-хубавата си облачна рисунка на небето
- Рокличката на Мими се закача на върха най-високата топола.
6. Подреди действията за спасяване на облачето, като ги номерираш.
- Едрите топли сълзи на облачето карат Веселата уличка да помръкне
- Уличката пак става най-веселата уличка на света.
- Пожарникарите разгъват най-дългата стълба и спасяват Мими.
- Полицаят вижда безпомощното облаче и вика пожарната

7. Кой е любимият ти момент от приказката?

- Разговорът на уличката с полиция
- Играта на облачето
- Спасяването на облачето

8. Нарисувай нещо любимо от приказката?

ЖЪЛТА ПРИКАЗАЛКА

1. Прочети първата част от текста и допълни със стрелка липсващите думи

Първо.....с длани нивята
и.....в жълто житата.

После в поточето.....и ето –
слънчеви зайчета.....и.....,
като златно поточето.....
покрай изгрялата.....иглика!

2. Постапи пропуснатите думи на правилните места в текста.

Жълто – по.....на врабчето,
жълто – в.....на детето,
а пък.....вири носленце,
сякаш.....с жълто оченце!
И се завърта.....във кръг –
жълта, подобна на.....Жълтък...

3. Забеляза ли по какво разказчето прилича на стихотворение?

- Открий и свържи думите, които се римуват.

нивята	иглика
блика	детето
врабчето	житата
носленце	жълтък
кръг	оченце
планината	очите
лъчите	лято

4. Подчертай римите в текста .

Цял ден рисува Слънчо с лъчите, капнал е вече – затваря очите. Ала, преди да заспи в планината, своята картина надписал е: „Лято“.

НЕ ИСКАЙ ДА СВЪРШВАТ ИГРИТЕ

1. Как се пътува из чудните земи на детството?

- С влак и самолет.
- С мама и татко.
- С кораба, наречен „Вълшебство“.

2. С какво са различни дните на детството според текста?

- С безкрайните игри на воля.
- С вълшебствата в тях.
- С безгрижието на живота.

3. Как се чувства детето, което пътува с караба Вълшебство?

- Забавлява се.
- Щастливо е.
- Самотно е.

4. Какво могат да си пожелаят децата в света на мечтите?

- Да станат големи.
- Да не порастват никога.
- Да не свършват игрите

5. Кой вид спортна игра НЕ е показана на илюстрацията?

- Баскетбол
- Вдигане на тежести
- Шахмат

6. Подреди редовете от стихчето. Номерирай по ред.

- различни са в детството дните,
- не бързай да ставаш голям,
- не искай да свършват игрите
- вълшебствата раждат се там.

7. Избери и отбележи друго подходящо заглавие за стихотворението.

- Вълшебният кораб
- Светът на мечтите
- Детство

МЕТОДИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ НА УРОЦИТЕ ПО ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ В ТЕТРАДКА № 3

Азбука. Азбучен ред

Глобална тема: Звуковете в българския език

Тема на урока: Азбука. Азбучен ред

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: усвояване на умения за:

- запомняне реда на буквите в българската азбука.
- подреждането на думите по азбучен ред.
- четливо и красиво изписване на малките и главните ръкописни букви-самостоятелно и в думи.

Задачи за постигане на целите:

- актуализиране на знанията за буквите като писмен белег на звука.
- припомняне на знанията за създателите на азбуката Кирил и Методий.
- запознаване с азбучния ред и формиране на умения за подреждане на думи.
- усъвършенстване на уменията за четливо и красиво изписване на буквите и връзките между тях.

Методи на учене и преподаване:

Звуков аналитико-синтетичен метод, игрово учене, прилагане на алгоритъм за подреждане на думи по азбучен ред

Учебно-методически ресурси:

- ръкописна и печатна азбука;
- дигитална картинна азбука;
- класно, или индивидуално четало;
- разрезна азбука, портрети на Кирил и Методий;
- изображения на различни шрифтове на буквите;
- електронните ресурси.

Насоки за организиране на учебната среда:

Прочети гатанката и я отгатни. Първокласниците четат и отгатват гатанка.

„Тридесет сестрици с тънки чертици. Станеш ли им ти другар, ще ти бъде ценен дар. С тяхна помощ най-добре ум и разум се бере. Що е то? Отговор: „буквите“. Отговарят на въпроси кои са печатните и ръкописните, главните и малките букви. Посочват ги в печатната и ръкописната азбука, четалото или в електронен ресурс. При наличие на дигитална картинна азбука се организира игра-петминутка: „Показвам картинка. Казвам първата буква на думата. Измислям друга дума със същата буква“.

Кои са създателите на българската азбука? Записват се имената на Кирил и Методий в учебната тетрадка, разглеждат се портретите им и изображения на глаголицата и кирилицата в предварително подготвен от учителя електронен ресурс. Провежда се кратка беседа как са изглеждали буквите при създаването им и какво е значението на делото на светите братя.

Как подреждаме думите по азбучен ред? Алгоритъмът за подреждане на думите по азбучен ред се усвоява посредством игра, която има няколко етапа. Учениците ограждат първата буква в думите облак, топка, слънце, майка. Номерират последователността на думите, в зависимост от мястото на първата им буква в азбуката. От първите букви образуват новата дума /„мост“/. Откриването на ключовата дума е показател, че учениците са работили вярно. На учениците, които се справят бързо може да се предложи да измислят обратна задача – по измислена кратка ключова дума да образуват нови думи и да ги подредят по азбучен ред.

Кои са липсващите букви? Учениците откриват липсващите букви от азбуката в позната песен, изговарят имената на буквите и изпяват песента. Упражнението има за цел да провери наблюдателността на първокласниците и усъвършенства уменията им да запомнят реда на буквите в азбуката.

Животните са подредени по азбучен ред. Напиши първата буква на всяка дума.

Първокласниците изписват четливо и красиво малките букви и си припомнят знанията за приликите и разликите между главните и малките ръкописни букви. Актуализират се знанията за връзките между буквите в думите. Упражнението за азбучните животни предполага разговор за речниците, в които думите се подреждат по азбучен ред, за детските учебни енциклопедии и справочници, в които за улеснение на читателите се използва азбучния ред. Формирането на дигиталните умения може да се реализира чрез писане на букви /главни и малки/ с помощта на електронни средства. Разглежда се стандартната клавиатура и разположението на печатните букви в ред, различен от азбучния. Обръща се внимание на клавишите shift, caps lock, интервал, с помощта на които могат да се изписват на кирилица букви, срички, думи и изречения.

Рубриката „За досетливите“ има за цел да обогати познанията на учениците и по занимателен начин да усъвършенства техните умения по разглежданата тема. Сега първокласниците подреждат букви, образуват и записват думи /трите най-големи града в България/ и ги подреждат по азбучен ред.

Какво научихме този час? Българската азбука се състои от 30 букви, подредени по определен ред – АЗБУ-ЧЕН РЕД. /новото знание е записано в каре в долната част на втората страница от учебната тетрадка/

Възможно е организирането на интерактивна учебна среда, за работа по групи и проектна дейност по избор: изготвяне на клип с изговаряне /изпяване/ на азбуката, изготвяне на дигитална картинна азбука, реализирана с таблет, или друго електронно средство с предмети от заобикалящата действителност, изготвяне на картонена клавиатура, по подобие на познатата стандартна клавиатура, използване на електронни ресурси, детски образователни сайтове, интерактивни игри по разглежданата тема, организиране на конкурс за най-красиво изписване и оформление на азбуката. Постиженията на учениците се включват в тяхното портфолио. Извършва се допълнителна работа с учениците, които срещат затруднения в обучението. Те се включват в екипи и изготвят проекти, съобразно възможностите си.

Методи и форми на оценяване: Оценяването се осъществява текущо и в края на урока посредством продукти от разнообразните дейности на учениците по разглежданата тема.

Звук. Буква. Сричка

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Тема на урока: Звук. Буква. Сричка

Вид на урока: за затвърдяване

Цели на урока: усъвършенстване на умения за:

- звуков анализ в материализиран външноречев и умствен план,
- ориентиране в последователността на звуковете в думата,
- графически правилно и четливо писане на буквите и връзките между тях.
- разграничаване на сричките в думата.

Задачи за постигане на целите:

- изготвяне на звукови модели.
- разделяне думите на срички.
- отбелязване броя на буквите и сричките в думите.
- подреждане на думи по азбучен ред.
- групиране на едносрични, двусрични и трисрични думи.
- образуване на думи от предложени срички.
- писане на думи с една и съща начална, или крайна сричка,
- Рубрика „За досетливите“ – откриване на повтаряща се сричка, която извън контекста е самостоятелна дума – наименование на растение „лен“.

Учебно-методически ресурси:

- печатна и ръкописна азбука,
- картинна азбука,
- индивидуални картончета за звуков модел на думата,
- ред с квадратчета и картини в учебната тетрадка,
- електронните ресурси

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене

Насоки за организиране на учебната среда:

Какво знаем за звуковете и буквите? Учениците затвърдяват и обобщават знанията за звук, буква и сричка, с които са се запознали при овладяване на четенето и писането в периода на ограмотвяването. Служат си с картинна, печатна и ръкописна азбука. /Звуковете се чуват и се произнасят. Буквите се четат и пишат./

Колко звука има в думите? /картинки: маса, стол, диван, автомобил, автобус, самолет/ Учениците записват броя на звуковете, правят звуков модел на думите в ред с квадратчета и разделят думите на срички. Работят самостоятелно като използват син цвят за съгласните звукове и червен цвят за гласните. Сричките отделят с вертикална черта, или дъга под модела. Първите шест ученика /по един за всяка картинка/ правят звуковия модел с картончета пред черната дъска и обясняват как са работили. Останалите проверяват дали правилно са оцветили.

Колко са буквите? Колко са сричките? /крокодил,рак,панда, щурец/ Учениците записват броя на буквите и броя на сричките под всяка картинка. Упражнението дава възможност да се направи разлика между буква и сричка и да се приучи първокласниците да боравят свободно и самостоятелно с изучените езикови единици. Следва задача за затвърждаване на уменията за подреждане на думите крокодил, рак, панда, щурец по азбучен ред. Припомня се алгоритъма за подреждане и похватите за правилно и бързо справяне: ограждане на първата

буква, номериране, записване. Задачата се записва на черната дъска и се коментира крайният резултат.

Групирай думите според броя на сричките. /ягода, боб, чушка, зеле, ябълка, домати, нар, портокал, банан, лук/ Упражнението затвърждава уменията на учениците да се ориентират кои думи са едносрични, двусрични и трисрични. Обръща се внимание, че я е сричка в думите ягода и ябълка, а думите боб, лук, нар са едносрични, защото съдържат само една гласна. Напомня се на учениците да пишат четливо и красиво, като пишат думите в съответната колона.

С помощта на сричките образувай три думи. /къ зо ща про вра рец та/

Думите, които учениците трябва да запишат са къща, прозорец, врата. Помага им картинката, на която са нарисувани тези предмети. Дава се насока преди образуване на думите сричките за всяка дума да се свържат с молив с различен цвят.

Напиши три думи, които започват със сричката ма. Учениците работят със схема, в която ма е обща начална сричка, думата маса е зададен образец, а в останалите два празни правоъгълника те трябва да посочат подходяща сричка и да образуват различна дума. /Например: мама, малина, макарони и др./

Напиши три думи, които завършват на сричката за. При това упражнение учениците отново работят със схема, където за е обща крайна сричка, думата роза е образец и съставят свои думи като попълват празните правоъгълници. /Например: коза, майонеза и др./

При тези упражнения се изисква от учениците да запишат поне три думи. Възможен е вариант, при който за учениците, които се справят по-бавно, едно от упражненията да се изпълни по време на самоподготовката, или за домашна работа вкъщи.

За досетливите. / Милена има блуза с елен./ Повтарящата се сричка е растение. Кое е то? /лен/ Учениците откриват повтарящата се сричка, която извън контекста е самостоятелна дума – наименование на растение /“лен“/. Учителят обяснява, че ленът е индустриално растение /естествен материал, както памука/ и е суровина за плат, от който се шият дрехи.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа.

Съчинение „Коте и кълбо“

Глобална тема: Текст и общуване

Тема на урока: Съчинение „Коте и кълбо“

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: формиране на умения за:

- съчиняване на кратък писмен текст (от три-четири изречения) по серия картини.
- графически правилно оформяне на началото и края на изречението.
- красиво, четливо и грамотно писане.
- развитие на мисленето, въображението, паметта и познавателните интереси на първокласниците.

Задачи за постигане на целите:

- разглеждане на картините и отговаряне на въпросите към тях.
- запознаване с плана на съчинението, опорните думи и думите с правописни особености.
- съставяне на устен текст.
- записване на съчинението

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: аналитико-синтетичен метод, игрови методи, групово написване на съчинението

Насоки за организиране на учебната среда:

Темата е предвидена за два учебни часа. През първия час учениците разглеждат картините в учебната тетрадка, четат и отговарят на въпросите: „Какво обичала да прави Ани?“, „Какво се случило един ден?“, „Какво направило котето?“, „Къде се настанило?“, „Какво си оплело котето?“ Въпросите имат за цел да насочат учениците към героите и случката. Първокласниците разговарят помежду, обсъждат дали е реална, или измислена историята, /“На коя картина историята е измислена?“/ кое е забавното в нея, какви чувства будят у тях действията на героите, коя илюстрация най-много им харесва, какви имена на героите биха измислили. По този начин се усъвършенстват уменията за създаване на текст, комуникативно речевите умения на първокласниците и се събужда интерес и желание за творчество, развива се свързаната реч, като се обръща внимание на това, че всеки отговор трябва да е изречение, а не отделна дума. Желателно е отделни ученици да четат въпросите и да посочват кой да отговори, да задават допълнителни въпроси, свързани с разглежданата тема, а учителят да е ментор, който подпомага, насърчава и поощрява изявата на всяко дете.

После първокласниците четат заглавията на отделните моменти в развитието на случката и научават, че това е планът на съчинението, по който трябва да съставят устен текст. Всяка точка е момент от случката. Всяка

4. Допиши думите в стиховете:

Във планина гориста и висока извира бистър и студен п.....!

С потоци други стиска си ръката и образуват заедно р.....!

Пресича тя полето, след което се гмурва да се къпе във м.....

При това упражнение се формират умения за употреба на думи с неударени гласни и се обръща внимание на това, че за някои думи /Пример: поток/ не се откриват подходящи думи за проверка и трябва да се проверят в правописния речник.

5. Попълни пропуснатите букви. Напиши вярно думите.

...ко, ...хо, р...ка, кр...ка, гл...ва, ...ста

(Думите: око, ухо, ръка, крака, глава, уста са представени с подходящи илюстрации) За всяка от предложените думи учениците предлагат устно думи за проверка, като обосновават своя отговор. Записват думите в предложението ред и подчертават „съмнителната“ гласна.

6. Поправи седемте грешки в текста:

Балонче

На едно момчому купили балонче. То приличало на човече. Имало си глъва, раце и кръчета. Имало си нос, учи, оста и оши. Децата радостни си играли с това балонче. И щели да си играят дълго така, но трън се забил на балончето в раката. Така изгърмяло, че се пръснало на сто малки парчета. И изплашило в парка всички врабчета.

Препиши първите четири изречения от текста.

Задачата може да се организира във вид на състезание „Кой пръв ще е готов?“ Победителят може да стане ментор в рубриката „За досетливите“ и да работи на черната дъска с картончета за гласните при откриване на кодираната пословица.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа.

Съгласните звукове

Правилно ли чета и пиша думи с б, в, г, д, ж, з?

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Тема на урока: Правилно ли чета и пиша думи с б, в, г, д, ж, з?

Вид на урока: за затвърждане

Цели на урока: усъвършенстване на уменията за четливо и красиво писане на звучни и беззвучни съгласни в края на думата

Задачи за постигане на целите:

- групиране на съгласните по двойки звучен-беззвучен,
- проверяване и записване на думи, които завършват на звучна съгласна.
- правописен тест и проверка с подходяща дума,
- попълване на липсващата съгласна и групиране на думите по крайна звучна-беззвучна
- редактиране на текст /3 правописни грешки/.
- откриване и проверка на прегрешени думи в бележката на първокурсника.
- рубрика „За досетливите“ – картинен ребус и гатанка.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, учебни табла, печатна и ръкописна азбука, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене

Насоки за организиране на учебната среда:

Упражненията към този урок се извършват самостоятелно. Насоки се дават на учениците, които по-бавно работят, или не са усвоили знанията за правописа на думи, които завършват на съгласна. Те разбират, че звучните в края се променят като беззвучни и трябва в думата за проверка след съгласния да има гласен.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа.

Думите

Глобална тема: Дума и изречение

Тема на урока: Думите

Вид на урока: за затвърждаване

Цели на урока: усъвършенстване на уменията за:

- четене на думи в съответствие със звуковия им състав.

- означаване с букви звуковия състав и строеж на думите, без да се пропускат букви.
- различаване на дума от изречение.
- разбиране на лексикалното значение на думата.
- използване на главна буква при писане на собствените имена.
- четливо и красиво писане на думите.

Задачи за постигане на целите:

- образуване на нови думи с промяна на първата буква.
- обясняване (с помощта на учителя) на лексикалното значение на еднозначни и многозначни думи.
- групиране на думи, означаващи предмети, признаци и действия,
- образуване на форми на дума, чрез промяна на окончанията за род и число.
- писане на имена на животни – приказни герои, имена на хора, градове и държави,
- думи – предлози. Работа със схема.
- Рубрика „За досетливите“ – решаване на кръстословица.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене.

Насоки за организиране на учебната среда: Провеждат се последователно всички упражнения, предвидени в тетрадката.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа.

Устен преразказ

Кестенчето

Глобална тема: Текст и общуване

Тема на урока: Устен преразказ „Кестенчето“

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: формиране на умения за: съставяне на устен преразказ от 3-4 изречения по откъс от повествователен текст.

Задачи за постигане на целите:

- преразказване на текста с помощта на опорни думи, въпроси, план и помощни изречения за героите в текста и помощен текст, включен в Книгата за учителя.
- разпознаване средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото.
- развитие на мисленето, въображението, паметта и познавателните интереси на първокласниците.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия (електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката).

Методи на учене и преподаване: аналитико-синтетичен метод, игрови методи, ролеви игри и драматизация.

Насоки за организиране на учебната среда:

Урокът е предвиден за два учебни часа. Учениците трябва да направят устен преразказ на текста: Кестенчето „Нови приказки от цял свят“.

Една нощ в гората започна буря. Разлюляха се клоните на старото дърво. Нещо тупна на земята. На сутринта слънцето го огря. Беше дребно, кръгло, зелено и бодливо.

Събраха се животните да се чудят какво е това. Питат го – и то не знае. Само подсмърча и гледа тъжно. Мечо рече, че щом е зелено е жаба. Жабурана каза, че щом има бодли е таралеж. Ежко се възмути, че няма зелени таралежи. Скараха се всички. Един казва едно, а друг – друго. Не могат да решат. Разплака се зеленото топче. Как така няма да знае какво е?

В това време дойде момиченце и се провикна, че е кестенче. Разсмяха се животните. Разсмяха се и бодливото топче. Кората му се пукна. Всички в гората видяха, че наистина е кестенче.

След прочита на текста се припомня на учениците, че преразказ е когато историята се разказва със свои думи, без да се добавят, или пропускат основни моменти. През първия учебен час те се запознават с текста, отговарят на въпросите, ориентират се в основните моменти на случката с помощта на предложения план, включват опорните думи в устен преразказ, слушат и четат примерен преразказ на първокласник, който е написан на помощна дъска, или на екран. През втория учебен час първокласниците отново преразказват, като ползват само материалите в учебната тетрадка, играят ролеви игри и драматизират, както и рисуват. Акцентът е върху използването и разпознаване средствата за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото

1. Слушай внимателно текста. Отговори на въпросите.

Какво се случило през нощта?/страшна буря/ Как изглеждало малкото топче?/ дребно, кръгло, зелено и бодливо / Защо е тъжно?/не знае какво е/ Какво си мислят за него Мечо, Жабурана и Ежко?

казва, че е жаба, защото е зелено.

казва, че е таралеж, защото има бодли.

казва, че таралежите не са зелени.

Кой се досетил какво е това топче?

/момиченцето/ Как завършила историята? /Всички се радват на кестенчето./

2. Прочети плана. Кой са основните моменти?

План

1. Буря в гората.

2. Тъжното топче.

3. Предположенията на Мечо, Жабурана и Ежко.

4. Досетливото момиченце.

5. Радостното кестенче.

Опорни думи и изрази: буря, непознато топче, Мечо, Жабурана и Ежко, спорят, досетливото момиченце, помогнало

Помощен преразказ: Кестенчето

През нощта в гората започнала страшна буря. Едно непознато зелено и бодливо топче паднало на земята. То било тъжно, защото не знаело какво е. Мечо, Жабурана и Ежко казали, че може да е жаба, или таралеж. Едно момиченце се досетило, че е кестенче. Всички били доволни и щастливи.

3. Разкажи със свои думи историята.

4. Изиграйте по роли случката. Чрез жест, мимика и поза на тялото се опитайте да пресъздадете настроението на героите.

5. Нарисувай кестенчето – весело или тъжно, както си го представяш.

Методи и форми на оценяване: текущо, след устния преразказ и след направената драматизация и рисунки:

Ученикът:

- Устно преразказва кратък писмен текст (от три-четири изречения).
- Оформя интонационно вярно началото и края на изречението.
- Не допуска повторения или неясни изречения.
- Говори ясно и с добра дикция.

В края на часа учителят прави оценка на работата на всеки ученик

Пренасяне на части от думата на нов ред

Глобална тема: Дума и изречение

Тема на урока: Пренасяне на части от думата на нов ред

Вид на урока: нови знания

Цели на урока: формиране на умения за правилно пренасяне на части от думи.

Задачи за постигане на целите:

- откриване на грешки при пренасяне в обява;
- разделяне на думите на срички и части за пренасян;
- прилагане на правилата за пренасяне;
- групиране на думи, които могат да се пренасят и думи, които не могат да се пренасят;
- образуване на думи от дадени срички и разделяне на тези думи на части за пренасяне;
- отделяне на думи, които могат да се пренасят и образуване на нова дума по първата им буква, която да се раздели на части за пренасяне;
- ограждане на думи, които не могат да се пренасят;
- рубрика „За досетливите“ – записване на трисрични думи, които не могат да се пренасят.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: Звуков аналитико-синтетичен метод, игрово учене, прилагане на алгоритъм за пренасяне на думата.

Насоки за организиране на учебната среда: Провеждат се последователно всички упражнения, предвидени в тетрадката.

Методи и форми на оценяване:

Проверка-устна и писмена, обогатяване на портфолиото на ученика с постижения по темата в часа.

Изречение. Употреба и правопис

Глобална тема: Дума и изречение

Тема на урока: Изречението. Употреба и правопис.

Вид на урока: за затвърдяване

Цели на урока: формиране на умения за:

- разбиране смисловата цялост на изречението;
- правилно свързване на думите в изречението;
- определяне на границите на изречението в текста;
- оформяне графически правилно на началото и края на изречението;
- разпознаване на препинателните знаци за край на изречение – точка, въпросителен и удивителен.

Задачи за постигане на целите:

- свързване на изреченията със съответната картинка-съотнасяне и четене с разбиране;;
- подреждане на думи в изречение;
- съставяне на диалог по текст на рецепта, довършване на изречения с подходящата дума и поставяне на препинателния знак

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене

Насоки за организиране на учебната среда: Провеждат се последователно всички упражнения, предвидени в тетрадката.

Методи и форми на оценяване: Качествена оценка за работата на ученик, на група или на целия клас – в края на часа.

Текст. Заглавие. Писмен и устен текст

Глобална тема: Текст и общуване

Тема на урока: Текст. Заглавие. Писмен и устен текст

Вид на урока: за затвърдяване

Цели на урока: формиране на умения за:

- разграничаване в потока на речта основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст)]
- усвояване на механизъм на четене с разбиране;
- разграничаване на графичната и звуковата форма на думата като значеща единица;
- различава писмен от устен текст;
- отношения, свързани с общочовешки ценности, национална идентичност и мултикултурност

Задачи за постигане на целите:

- разграничаване на текст и изречения, които не са свързани по смисъл;
- записване на броя на изреченията в текст;
- избиране и записване на подходящо заглавие към текст;
- съставяне на устен разказ по картина и по серия от картини;
- подреждане на изречения и записване на текст.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене, съотнасяне, четене с разбиране.

Насоки за организиране на учебната среда:

1. Кое дете е написало текст? Защо?

Доиде пролетта. Изгря топло слънце. Природата оживя. Раззелениха се дърветата. Цъфнаха цветята. Птичките запяха. /Ивайло/ да, не

Доиде пролетта. Купиха ми нов компютър. Марина има нова рокля. Кой не си е написал домашното? Ще ядем вкусна торта. /Мария/ да, не

2. Прочети приказката. За какво се разказва в нея? Кое заглавие е подходящо?

Хитър Петър се връщал от дълъг път. Легнал под един дъб да си почине. Лежи и си мисли: „Каква неправда! Голямо дърво, а малки плодове ражда. Тиквите са с малки стъбла, а раждат плодове, като човешка катуна.“ В това време един жълд го чукал по главата. „Умен е Господ! – казал си Хитър Петър. – Добре, че дъбът не ражда тикви!“

а) Случка по пътя б) Големите тикви в) Дъбът

/Опорни думи: Веско и Рени, малки помощници, вкусна торта, печено пиле, десерт, ястие/

3. Прочети текста. Препиши го. Какво заглавие ще избереш?

Лъвчо, Ежко Бежко и Зайо Байо са пътешественици. Пътуват с влак. Те са усмихнати и доволни.

4. Разгледай картините. Отговори на въпросите и разкажи за твоето семейство.

От колко души се състои твоето семейство?

Какво правите през свободното време?

Къде ходите през почивните дни?

Кои празници празнувате заедно?

5. Подреди изреченията в текст. Препиши го. Озаглави го.

Ежко Бежко пак си счупил стомната. Вечер баба ми разказва приказки. Слушам и се чудя. Ех, такива са бабините приказки! Дядо си загубил ръкавичката. Никой не повярвал на лъжливото овчарче.

В текста изреченията са свързани по смисъл.

Заглавието показва за какво се говори в текста.

Ние създаваме устни и писмени текстове.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа; устна оценка от учителя за работата на класа, на групата или индивидуално за всеки ученик.

Общуването. Устно и писмено общуване

Глобална тема: Текст и общуване

Тема на урока: Общуване. Устно и писмено общуване

Вид на урока: за затвърдяване

Цели на урока: формиране на умения за:

- ориентиране за участниците в речевата ситуация;
- уместно включване в диалог по конкретна тема;
- назоваване на различни видове общуване – езиково и неезиково, устно и писмено, електронно и неелектронно;
- използване на съответстващи езикови средства на речевата ситуация;
- разпознаване на средства за неезикова комуникация – жест, мимика, поза на тялото;
- изграждане на отношения, свързани с общочовешки ценности, национална идентичност и мултикултурност.

Задачи за постигане на целите:

- използване на езикови и неезикови средства според комуникативната ситуация.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене, четене с разбиране, съотнасяне, ролеви игри, работа по групи.

Насоки за организиране на учебната среда:

1. Кой какво казва? Свържи картините с изреченията.

В ляво – илюстрации на герои от приказки-козле, Косе-босе, житината питка, трите прасенца и джудже

В дясно са написани изреченията:

– Кой е сядал на столчето ми?

– Не ме яж, Зайо-Байо, песничка ще ти изпея.

– Опърлихме, опърлихме на Вълчан опашката!

– Мила майчице, аз съм в кутията на часовника!

– Не мога да ти дам яйчице, но ей там в шумата има скрита едно зайче, изяж него.

/картините и изреченията са разбъркани, за да бъдат свързани от децата/

2. На кого какво казва Александър? Свържи картините с изреченията.

– Добро утро, госпожо.

– Благодаря много!

– Заповядай!

– Татко, моля те, дай ми чаша вода!

– Честит рожден ден, Мая!

3. Кой говори и кой пише?

I група: Изиграйте по роли: II група: Напиши бележка до мама:

„Мама, татко и аз“ „Мамо, отивам на тренировка в спортната зала. Ще се върна в 16 часа. Сашо“

4. Къде как разговаряме? Направи интервю „Един мой ден“.
в училище у дома на детската площадка
5. Разговаряй със съучениците си за книги, за телевизия и за филми. Отговорете на въпросите като работите по групи:

Първа група: Коя е твоята любима книга?

Втора група: Кое е твоето любимо телевизионно предаване?

Трета група: Кой филм си гледал в киносалон?

6. Онлайн общуване. Какви са правилата? Напиши съобщение в скайп.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа, устна оценка от учителя за работата на класа, на групата или индивидуално за всеки ученик.

Новият таблет

Съчинение

Глобална тема: Текст и общуване

Тема на урока: Новият таблет

Вид на урока: за нови знания

Цели на урока: формиране на умения за съчиняване на кратък писмен текст (от три-четири изречения) по серия картини.

Задачи за постигане на целите:

- съчиняване на кратък текст по серия от картини с помощта на въпроси, план, опорни думи и избор на заключение /край на историята/;
- развитие на мисленето, въображението, паметта и познавателните интереси на първокласниците.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, картини, план, опорни думи, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: аналитико синтетичен метод, игрови метод, групово написване на съчинението

Насоки за организиране на учебната среда:

1. Разгледай картините. Отговори на въпросите.

На колко години е Владко?

а) 5 б) 9 в) 7

Какво получил за рождения си ден?

а) компютър б) телефон в) таблет

Какво се случило с екрана?

а) изгасна б) изчезна в) изгоря

Как завършила историята?

а) Владко се разплакал. б) Владко се замислил. в) Владко се зарадвал.

2. Подреди последователно изреченията в текст. Номерирай ги. Избери край.

Изведнъж екранът на таблета изгасна.

Владко станал на седем години. Подарили му таблет.

Владко се замислил. Какво ли се е случило?

Момчето дълго играло.

Първи край: Таблетът е изморен. Трябва да си почине.

Втори край: Батерията е изтощена. Трябва да се зареди.

Трети край: Таблетът е повреден. Трябва да се занесе в сервиз.

План

1. Подарък за рождения ден.

2. Любимата игра.

3. Изгасналият екран.

4. Краят на историята.

Опорни думи:рожден ден, подарък, таблет, екран

3. Напиши съчинение по картините.

4. /II час/ Направи поправка.

Методи и форми на оценяване:

В края на часа учителят прави оценка на работата на всеки ученик, писмена проверка за открояване на грешките. Отразяване на постиженията в портфолиото на ученика.

Моля те, прости ми още този път, а занаят ще се старая да не забравям.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа; устна оценка от учителя за работата на класа, на групата или индивидуално за всеки ученик.

Тези трудни звукове и букви

Глобална тема: Звуковете и буквите в българския език

Тема на урока: Тези трудни звукове и букви

Вид на урока: за затвърдяване

• Цели на урока: формиране на умения за правилно писане на думи й, йо, ъо, щ, я, ю, дж, дз.

Задачи за постигане на целите:

- ограждане, попълване, подчертаване, отбелязване на щ, дж, дз й, йо, ъо, ю в думи,
- преписване, или зачертаване на думи, подреждане на думи и съставяне на изречения,
- рубрика „За досетливите“ – редактиране, препис на текст и записване на подходящо заглавие.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, визуализация и използване на мултимедия /електронен ресурс, подготвен от учителя по материалите от тетрадката/

Методи на учене и преподаване: звуково аналитико-синтетичен метод, алгоритми за четене и писане, игрово учене, четене с разбиране, съотнасяне, работа по групи.

Насоки за организиране на учебната среда:

1. Огради буквата Щ. Препиши думите.

щастие, поща, пещера, летище, щурец

2. Ш или Щ? Попълни и препиши текста.

...ъркел ...ари из блатата.

Дреха ...ие ...ипков храст.

Ми...о слага на прането

...ипки ...арени завчас.

/щъркел, шари, шие, шипков, Мишо, щипки, шарени/

3. Попълни Щ, ДЖ, ДЗ и препиши думите. __об тен__ра __инси __ъркел

къ_а но_ __ип __у__е __ън

4. Подчертай думите с ДЖ и препиши текста. /задача, подходяща за препис, или диктовка/

Джуджето Джино има жилетка с джобове. Обут е в сини джинси. Кара малък джип. Тренира джудо. Обича да готви боб с джоджен. Вари си кафе в джезве.

ЙО, БО, Ю, Я /дясна страница/

1. Отбележи с 1 думите с й и с 2 думите с ЙО.

район, трамвай, майка, завой, йод, Йордан, Панайот, май, йога, край

2. й или ЙО? Попълни. Състави изречение с една от думите.

Ра...на

.....вка

.....га

ма.....неза

ле...ка

3. Допълни изреченията.

Моят татко е

..... е капитан на кораб.

..... е

Думи за попълване:шофьор, Вальо Йорданов, Йонка, фризьорка

4. Попълни в думите ю или я?

5. Подреди думите в изречение.

За досетливите: Поправи грешките в текста. Препиши го и го озаглави.

Топло слънчице изгря на синиятото небе. Вятър разлюля дърветата. Събудиха се от сън горските животни. Ежко Бежко се протегна. Баба Меца се прозия. Заьо Баьо заподскача. Охлю Бохлю изгълзя от високия храст.

Методи и форми на оценяване: текуща проверка и проверка на тетрадките в края на часа; устна оценка от учителя за работата на класа, на групата или индивидуално за всеки ученик.

Какво научихме за българския език Строеж на езика

Глобална тема: Какво научихме за българския език в първи клас Строеж на езика

Тема на урока: Какво научихме за българския език в 1.клас

Вид на урока: за обобщение

Цели на урока: Обобщение за строежа на българския език и основните езикови единици

Задачи за постигане на целите:

- актуализиране на знанията, уменията и отношенията на първокласника за строежа на българския език;
- проектно ориентирано обучение за строежа на езика чрез съставяне на приказка или драматизация по предложените задачи.

Учебно-методически ресурси: учебна тетрадка, визуализация и използване на мултимедия

Методи на учене и преподаване: използване на интерактивни средства, игрови форми, екипна и индивидуална работа, работа по проект /драматизация/

Насоки за организиране на учебната среда:

Прочети текста и изпълни задачите:

Един вълшебник направил чудна къща. В нея заживели буквите. Всяка си имала свое място.

Оцвети с червено мястото, където живеят гласните и със синьо-мястото, където живеят съгласните.

Индивидуална работа по схемата в тетрадката

2. За да разбереш защо буквите никога не се карат от а, р, у, ж, н, о, з, д образувай дума. Напиши я в изречението.

Буквите живеели

3. Задружните букви образували срички. От дадените срички образувай думи.

ви, ком, тър, ле, те, лю, зор, фон

4. Открий какво обичат да правят буквите и думите.

Буквите образуват, а думите –

5. Буквите щ, ю, я, ѝ често играят на криеница. Напиши ги в думите:

...урец славе... ...года ма...ка д...л...

6. Буквата о си играе ту с ъ, ту с ѝ. Коя от думите е написана правилно? Поправи грешките и напиши думите вярно .

Охлю Бохлю, Ванйо, асансьор, монтьор, фризйор,

7. За да разбереш любимите занимания на буквите, сричките и думите, подреди изреченията в текст.

Подарили на изреченията вълшебни знаци . ! ? .

Хората ту плачели, ту се смеели.

Думите образували изречения.

Буквите образували думи.

Изреченията разказвали истории.

Методи и форми на оценяване: Оценяват се знанията на всеки ученик за наученото за строежа на езика в първи клас и резултатите се отразяват в портфолиото.

Какво научихме за българския език в първи клас

изходно ниво/диагностика

Глобална тема: Какво научихме за българския език в първи клас

Тема на урока: Какво научихме за българския език в първи клас

Вид на урока: изходно ниво/диагностика

Цели на урока:

- проверка на умения от областта на различните дялове на езика – фонетика, синтаксис и лексикология, с акцент върху звуковете (гласни и съгласни) и буквите (главна и малка, печатна и ръкописна), видовете изречения по цел на общуване (съобщително и въпросително), звуковия състав и лексикалното значение на думата, думи с правописни особености, образуване и пунктуация на изречения, пренасяне на думи, заглавие на текст, четене и разбиране на кратък повествователен текст.

Задачи за постигане на целите:

- писане на текст под диктовка;

- попълване на тест.

Учебно-методически ресурси: диктовка, въпроси с избираем отговор, езикови задачи, четене с разбиране.

Методи на учене и преподаване: тест за диагностика на езиковата грамотност.

проф. д-р *Стойка Здравкова Здравкова, ас. Теодора Ангелова Власева,
Румяна Василева Тунева-Христова, Таня Георгиева Драганова,
Маргарита Иванова Врачовска*

**КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
за 1. клас**

Рецензенти на издателството:

*Емилия Паламаркова, проф. Румен Райчев
Редактор Невена Христова*

Корица и графичен дизайн *Владимир Минчев*

Технически редактор *Мариана Веселинова*

Предпечатна подготовка *Валентин Христов*

Коректор *Румяна Стефанова*

Българска. Издание първо/допечатка, 2019 г.

Формат 60×90/8. Печатни коли 36

Издателска къща „Анубис“ ООД
1574 София, ул. „Никола Тесла“ № 5, BSR 2, ет. 4
тел. 02/8061 343, e-mail: ik.anubis@anubis.bg
www.anubis.bg

ISBN 978-619-215-030-3